

حکومت افغانستان وزارت تحصیلات عالی

چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست
دومین پلان استراتژی ملی وزارت تحصیلات عالی

و

پروژه انکشاف تحصیلات عالی

گزارش نهایی
5 مارچ 2015

1. مقدمه

1.1. رویکرد و روش چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

2. پیشینه و شرح پروژه

2.1. مرور کلی استراتژی تحصیلات عالی

2.2. هدف پروژه

2.3. اجزای پروژه

2.4. افراد ذینفع پروژه

2.5. سرمایه گذاری های پیشنهادی

3. مسائل کلیدی محیطی

3.1. اطلاعات ابتدایی محیطی و اجتماعی

4. شرایط لازم و شیوه های مدیریت محیط زیست

4.1. پالیسی ها و شرایط حفاظتی بانک جهانی

4.2. پالیسی و چارچوب حقوقی برای مدیریت محیط زیست افغانستان

5. توافقات سازمانی و تطبیقی برای تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

5.1. وظایف و مسئولیت ها در تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

6. مشوره های مردمی

6.1. خلاصه یافته های مشوره

7. تحلیل تاثیرات و اقدامات پیشنهادی کاهش خطرات

7.1. مسائل کلیدی محیطی و اجتماعی و تاثیرات وابسته به این پروژه

7.2. تاثیرات مثبت محیطی و اجتماعی

7.3. تاثیرات بالقوه منفی محیطی و اجتماعی

7.4. نگرانی های عمومی محیطی و اجتماعی در جریان کار و فعالیت های ساختمانی

7.5. تاثیرات بالقوه مضاعف

7.6. اقدامات پیشنهادی کاهش خطرات و نظارت

8. پروسه آماده سازی پروژه فرعی، تطبیق و نظارت

8.1. پروسه سروی و بررسی

8.2. ارزیابی و منظوری

- 8.3 مشوره های مردمی و ارایه معلومات
8.4 نظارت و گزارشات سالانه
8.5 بررسی های سالانه

9. میکانیزم رسیدگی به شکایات

- 9.1 هدف میکانیزم رسیدگی به شکایات
9.2 انواع شکایات
9.3 سیستم رسیدگی به شکایات
9.4 اصول، طرز العمل ها و میعاد زمانی

10. ارتقای ظرفیت و آموزش

- 10.1 تعیین متخصصین حفاظت اجتماعی و محیط زیست
10.2 آموزش

11. بودجه تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

ضمیمه 1: چارچوب سکتوری پالیسی اسکان مجدد (اسکان مجدد) برای دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی

ضمیمه 2: مشوره ه با مراجع زیربط در کابل (اگست الی اکتوبر، 2014)

ضمیمه 3: رهنمود های تخنیکی

ضمیمه 4: فورم سروی اجتماعی و محیط زیست دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی

ضمیمه 5: شرایط کاری پروژه فرعی که مستلزم ارزیابی تاثیرات اجتماعی میباشد

ضمیمه 6: جزئیات طرز اجرای ارزیابی تاثیرات محیطی

ضمیمه 7: جزئیات طرز اجرای پلان مدیریت محیط زیست و نمونه آن

ضمیمه 8: مثالهای ماده های قرارداد برای امور ساختمانی

ضمیمه 9: طرز العمل ها برای مدیریت خطر ماین های زمینی

ضمیمه 10: فورم اطلاع دهی در مورد تصفیه چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

ضمیمه 11: شکل پلان مشورتی عامه

ضمیمه 12: شکل اطلاعیه ارایه معلومات

ضمیمه 13: شکل گزارش سالانه محیط زیست برای دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی

ضمیمه 14: طرز اجراءات متخصص بخش حفظ محیط زیست تیم حمایتی اجراءات و نظارت

ضمیمه 15: طرز اجراءات متخصص بخش حفاظت اجتماعی تیم حمایتی اجراءات و نظارت

اشکال، جدول ها

- جدول 3.1 کارمندان علمی پوهنتون ها بر اساس شایستگی و جنسیت.....14
- جدول 5.1 فعالیت های عمده و نهاد های مسؤل.....23
- جدول 5.2 نقش ها و مسؤلیت های سازمانی برای مدیریت محیط زیست.....25
- جدول 8.1 نقش ها و مسؤلیت ها در پروژه فرعی، پلانگذاری محیطی و اجتماعی و تطبیق.....34
- شکل 8.1 دیاگرام سروی اجتماعی و محیط زیست پروژه های فرعی.....34
- شکل 9.1 مدل پروسه برای میکانیزم رسیدگی به شکایات.....43
- جدول 10.1 شکل آموزش پیشنهادی برای تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست.....47
- جدول 11.1 تخمین بودجه برای تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست.....48

خلاصه اجراءات

پیشینه

وزارت تحصیلات عالی مسوده دومین پلان استراتیژیک ملی تحصیلات عالی را برای سالهای 2015 الی 2020 ترتیب نموده است. در این پلان دیدگاه، ماموریت و ارزش های حکومت، و استراتیژی ها و اقدامات به مقصد دست یابی به اهداف دراز مدت توسعه تحصیلات عالی کشور، بیان گردیده است. هدف دومین پلان استراتیژیک ملی تحصیلات عالی بهبود کیفیت و رابطه اقتصادی سکتور تحصیلات عالی، و افزایش میزان اشتراک در تحصیلات عالی، با تمرکز خاص روی پروگرام های تحصیلی بازار کار محور، میباشد. بانک جهانی بمنظور حمایت از دومین پلان استراتیژیک ملی تحصیلات عالی حکومت افغانستان، حاضر است تا پروژه انکشاف تحصیلات عالی را از طریق صندوق وجهی بازسازی افغانستان تمویل نماید.

شرح پروژه

پروژه انکشاف تحصیلات عالی دارای دو بخش خواهد بود: (1) بخش پروژه انکشاف تحصیلات عالی؛ (2) بخش مدیریت پروژه، ارتقای ظرفیت و نظارت و ارزیابی. این بخش ها و فعالیت های مربوطه از طریق پروسه مشوره دهی و همکاری با وزارت تحصیلات عالی، وزارت مالیه، پوهنتون ها، موسسات تحصیلات عالی، مراجع استخدام کننده دولتی و خصوصی، استادان، محققان و دیگر مراجع همکار در بخش توسعه، تهیه گردیده است.

پروژه انکشاف تحصیلات عالی از سند تمویل پروژه سرمایه گذاری بر اساس مدل تمویل مبتنی بر نتایج، استفاده خواهد نمود. تحت بخش اول (بخش تمویل مبتنی بر نتایج)، وجوه پروژه در برابر ارقام اساسی مشخص در بودجه سالانه وزارت تحصیلات عالی (پروگرام های واجد شرایط مصرف) الی مبالغ مشخص پرداخت شده و روی دست یابی به بسته توافق شده شاخص های مرتبط به پرداخت تنظیم خواهد شد. بخش اول، از برنامه های انکشافی دومین پلان استراتیژیک ملی تحصیلات عالی حمایت نموده و تمرکز روی نتایج دقیقتر مینماید. بخش دوم ظرفیت تطبیق، هماهنگی و نظارت و ارزیابی وزارت تحصیلات عالی را تقویت بخشیده و نیازمندی ها برای مهارت مشخص در قسمت قادر ساختن وزارت تحصیلات عالی در امر دست یابی به نتایج توافق شده، بشمول شاخص های مرتبط به پرداخت را تحت پوشش قرار خواهد داد. دومین بخش منحصیث تمویل پروژه سرمایه گذاری سنتی پرداخت نموده و فعالیت های بخش اول را تکمیل مینماید.

بانک جهانی در مشوره با ادارات همکار حکومتی، پروگرام مکمل سکتور تحصیلات عالی و پروگرام های انتخاب شده واجد شرایط مصرف حاوی ارقام غیر قابل تدارک از بودجه تحصیلات عالی را مورد بحث قرار داده است. پروگرام های انتخاب شده واجد شرایط مصرف عبارت اند از (الف) معاشات و سهمیه ها؛ (ب) بورسیه ها؛ و (ج) کمک ها برای تحقیق. رهنمودهای مدیریت مالی بانک بالای تمام پروژه قابل تطبیق خواهد بود. رهنمودهای تدارکات بانک صرف بالای بخش دوم قابل تطبیق بوده، زیرا بخش اول حاوی ارقام قابل تدارک نمی باشد. تحت بخش اول، پروژه مذکور ساحات اصلاحات اساسی دومین پلان استراتیژیک ملی تحصیلات عالی حکومت را حمایت مینماید. با وجودیکه صندوق وجهی بازسازی افغانستان تحت دومین پروژه انکشاف تحصیلات عالی کار های مدنی را بطور مستقیم تمویل نمیکند، توقع میرود که دومین پلان استراتیژیک ملی تحصیلات عالی حکومت در قسمت تمویل اتاق های لکچر در پوهنتون، مراکز تکنالوژی معلوماتی، لابراتوار ها، کتابخانه ها، آب، بهداشت، محلات مسکونی، احیا و نوسازی تسهیلات موجود و لیلیه ها مخصوصاً برای محصلان اناتر در چندین پوهنتون در سراسر کشور، کمک نماید. این فعالیت ها شامل اعمار ساختمان های ساده و امور مدنی بوده که طراحی، اعمار و اجرا آن پیچیده نمیشد.

محدوده این فعالیت ها و موقعیت آنها فعلاً معلوم نیست و تا حد زیادی بستگی به موجودیت منابع مالی بیشتر و ارزیابی ها در آینده خواهد داشت. توقع میرود تا تاثیرات احتمالی محیطی فعالیت های زیر بنایی که قرار است از آن تحت پروگرام حکومت حمایت گردد، نسبتاً اندک و محدود به محل باشد. تحت بخش دوم، پروژه مذکور فعالیت های همکاری تخنیکی را در خصوص طراحی پالیسی، مدیریت پروژه و نظارت و ارزیابی تمویل خواهد کرد.

اکثر جوانان که در پوهنتون ها مشغول درس خواندن هستند و همچنان استادان و مدیران پوهنتون ها از این پروژه مستفید خواهند شد. بر علاوه، تعداد زیادی از مراجع ذینفع بطور غیر مستقیم از پروژه منفعت خواهند برد که شامل مراجع ذیل

میباشد: (الف) مراجع استخدام کننده مربوط به سکتور خصوصی که قادر به استخدام فارغان واجد شرایط پوهنتون ها در آینده استخدام خواهند بود؛ (ب) حکومت که توانایی جذب فارغان ورزیده پوهنتون ها را در بخش های خدمات ملکی و بخش های مختلف خدمات عامه دارد؛ (ج) محصلان و کارمندان پوهنتون ها در آینده که از انکشاف سیستم تحصیلات عالی مستفید خواهند شد؛ (د) فراهم کنندگان اجناس و خدمات که توسط پروژه مذکور تمویل خواهد شد.

هدف چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

چون انتخاب نهایی و طرح های مفصل فعالیت های متعدد حفظ و مراقبت و اعمار ساختمانها تنها در شروع سال یا در جریان تطبیق پروژه انکشاف میابد، یک چارچوب در نظر گرفته شده تا تاثیرات احتمالی محیطی و اجتماعی فعالیت های پیشنهاد شده را بطور موثر، مدیریت نماید. بنابراین، برخی از اسناد با معیار های قانونی مشخص اجتماعی و محیطی مانند (1) چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و (2) چارچوب پالیسی اسکان مجدد مطابق معیار های قبول شده بین المللی و شرایط حکومت افغانستان و بانک جهانی در قسمت حفاظت محیط زیست، تهیه گردیده است. این اسناد رهنمود عملی را برای مدیریت مسایل ممکنه محیطی و اجتماعی مربوط به پروژه های فرعی در آینده تحت دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی، فراهم خواهد ساخت.

این سند چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی را که قرار است توسط وزارت تحصیلات عالی مورد استفاده قرار گیرد، فراهم مینماید تا اطمینان حاصل گردد که تمام مسایل مربوط به حفاظت محیطی و اجتماعی بطور کافی رسیدگی صورت گیرد. هدف اساسی این چارچوب جلوگیری، کاهش یا به حد اقل رساندن تاثیرات ناگوار محیطی و اجتماعی از طریق موارد ذیل میباشد: (الف) ایجاد طرز العمل و روش های واضح برای ارزیابی، مرور، منظوری و تطبیق سرمایه گذاری ها محیطی و اجتماعی که توسط این پروژه تمویل میگردد؛ (ب) مشخص نمودن نقش ها و مسؤلیت های مناسب و طرح طرز العمل های گزارش دهی مهم برای مدیریت و نظارت از نگرانی های محیطی و اجتماعی مربوط به سرمایه گذاری های پروژه؛ (ج) تعیین برنامه آموزشی، ظرفیت سازی و همکاری تخنیکی لازم جهت تطبیق موفقانه مواد چارچوب مذکور؛ و (د) فراهم سازی منابع معلومات عملی برای تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی.

(الف) تهیه چارچوب پالیسی اسکان مجدد

دردومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی، استملاک زمین پیش بینی نگردیده است. اما در موارد محدود استملاک زمین ممکن ضروری باشد. چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست همچنان شامل یک چارچوب پالیسی اسکان مجدد بعنوان یک ضمیمه در صورت که استملاک زمین غیر قابل اجتناب باشد، بوده و حاوی رهنمود های استملاک زمین، استحقاق و جبران مطابق احکام قانون موجوده استملاک زمین که در سال 2009 تصویب شده و قانون مدیریت امور زمین که در سال 2008 تصویب گردیده، و همچنان طبق پالیسی عملیاتی 4.12 بانک جهانی در مورد اسکان مجدد داوطلبانه، میباشد.

چارچوب قانونی

قانون محیط زیست افغانستان (2007) قانون اصل برای مدیریت و حفظ محیط زیست میباشد. برخی از اسناد حمایتی شامل: قانون استملاک زمین (2009)، قانون مدیریت زمین (2008)، قانون حفظ میراث تاریخی و فرهنگی افغانستان (2004)، قانون آب (2009) و استراتژی سکتور آب دولت افغانستان میباشد.

طبق شرایط بانک جهانی در مورد حفاظت محیط زیست، پالیسی های عملیاتی زیر توسط پروژه مذکور راه اندازی شده و نیازمند احکام مشخص در قبال حفاظت محیط زیست خواهد بود: ارزیابی محیطی (پالیسی عملیاتی 4.01)، منابع فرهنگی (پالیسی عملیاتی 4.11) و اسکان مجدد غیر داوطلبانه (پالیسی عملیاتی 4.12).

نقش ها و مسؤلیت های سازمانی

پروژه مذکور توسط وزارت تحصیلات عالی تطبیق می‌گردد. وزارت مذکور بطور مستقیم مسؤل تطبیق فعالیت ها به سطح ملی بشمول ساختار استراتیژی و پروگرام، نظارت و ارزیابی و حمایت تخنیکی، خواهد بود. پوهنتون ها که تحت نظر وزارت تحصیلات عالی فعالیت دارند بطور مستقیم فعالیت های بنیادی مانند ارزیابی تضمین کیفیت داخلی، انکشاف منابع بشری استادان و مدیران و پذیرش تدریس و یادگیری نو، را تطبیق میکنند.

تیم حمایتی اجراءات و نظارت پروژه انکشاف تحصیلات عالی، وزارت تحصیلات عالی را همکاری خواهد نمود تا حمایت عملیاتی فراهم گردیده و فعالیت های پروژه بسطح پوهنتون هماهنگ و از آن نظارت صورت گیرد. پروژه مذکور دارای یک کمیته رهبری خواهد بود تا از مسیر پالیسی و پروژه نظارت نماید. کمیته رهبری پروژه انکشاف تحصیلات عالی تحت ریاست وزیر تحصیلات عالی و اعضای آنرا معینان وزارت تحصیلات عالی، رییس پلان و پالیسی وزارت، رییس مالی و اداری وزارت، رییس پروژه تیم حمایتی اجراءات و نظارت تشکیل میدهد. رییس پروژه تیم حمایتی اجراءات و نظارت همچنان بعنوان دبیر پروژه انکشاف تحصیلات عالی عمل خواهد نمود. هر پوهنتون یک کمیته رهبری را بسطح پوهنتون (کمیته رهبری پوهنتون) به ریاست رییس پوهنتون جهت پلانگذاری، تطبیق، تصمیم گیری، نظارت و ارزیابی فعالیت های پروژه ایجاد خواهد نمود.

تحت چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی پیشنهاد شده، چندین مرکز وجود داشته و نقش کلیدی را در امر حصول اطمینان از اینکه میکانیزم ها و پیشنهادات مندرج چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی بطور موثر تطبیق گردد، بازی مینماید. در سطح ملی، وزارت تحصیلات عالی مرکز مسؤل است تا اطمینان حاصل نماید که چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی در تمام سرمایه گذاری های که تحت دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی تمویل میگردد و همچنان پروژه ها در سکتور تعلیمی در آینده، مورد اجرا قرار گیرد. اداره ملی حفظ محیط زیست منحیت اداره تطبیق کننده مسؤل مدیریت محیطی بوده و در کار ارزیابی و منظوری ارزیابی های تاثیرات محیطی و اجتماعی (ESIAS) که برای پروژه های فرعی در صورت ضرورت تهیه میشود، دخیل خواهد بود.

در سطح ولایت و ولسوالی، مسؤلان محیط زیست در بررسی و نظارت از پلان های مدیریت محیط زیست دخیل خواهند بود. در سطح پروژه، تیم حمایتی اجراءات و نظارت شرایط چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی را هماهنگ و نظارت خواهد کرد. به این هدف از معرفی متخصص حفاظت محیطی و متخصص حفاظت اجتماعی با مسؤلیت های مشخص جهت نظارت از تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی و چارچوب پالیسی اسکان مجدد بترتیب دست خواهیم یافت و باید اطمینان حاصل گردد که پلان های مدیریت محیط زیست و پلان های مربوطه مدیریت طبق آن تهیه و تطبیق گردد.

کارمندان بخش محافظت و کارمندان مربوطه وزارت تحصیلات عالی و ادارات و مشاورین تطبیق کننده و قراردادی در قسمت عملی ساختن چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی و پلان های مدیریت محیط زیست منحصر به ساحه آموزش دریافت نمایند. کارمندان بخش حفاظت با همکاری رییس تیم حمایتی اجراءات و نظارت مسؤل نظارت از بخش های اجراءات محیطی و اجتماعی که توسط استراتیژی انکشاف تحصیلات عالی (2015-2019) حمایت میگردد، خواهند بود.

پروسه ارزیابی بازنگری و تهیه پلان ارزیابی تاثیرات محیطی/پلان مدیریت محیط زیست

چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی زیست طرز العمل های ارزیابی تاثیرات محیطی، سیستم های گزارش دهی، و مسؤلیت های که توسط ادارات تطبیق کننده در جریان دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی، پذیرفته خواهد شد، را تشریح مینماید. ابزار و میکانیزم های فراهم شده شامل موارد ذیل میباشد:

- سروی پروژه های فرعی پیشنهاد شده؛
- گام های که برای ارزیابی تاثیرات محیطی و اجتماعی برداشته میشود بشمول درخواست برای منظوری محیطی و تهیه یک پلان کاری اسکان مجدد در صورت نیاز؛
- بررسی سالانه اجتماعی و محیطی دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی؛
- رهنمود ها در مورد تاثیر اجتماعی و محیطی پروژه های فرعی احتمالی؛
- میکانیزم رسیدگی به شکایات؛
- میکانیزم اطاعت پذیری؛ و

- شرح نقش ها و مسؤلیت ها
- چارچوب پالیسی اسکان مجدد پروسه آمادگی و تطبیق پلان های اجراءات اسکان مجدد منحصربه ساحة را تشریح میکند.

تأثیرات اصلی محیطی و اجتماعی سرمایه گذاری های پروژه پیشنهادی

دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی منجر به تأثیرات اجتماعی و محیطی ناگوار نمیگردد. پروگرام مذکور احتمال تأثیرات ناگوار محیطی محلی و منحصر به ساحة را که با احیا و امور اعمار و بازسازی تعمیرات، مراکز علمی و تسهیلات مربوطه (خدمات بهداشتی) مربوط میباشد، دارا میباشد. این تأثیرات شامل ضایعات مواد ساختمانی، خاک، سر و صدا و بوجود آمدن کثافات در جریان کار ساختمانی، تأثیر افزایش ازدهام کار ساختمانی، تأثیرات اجتماعی و صحتی ناشی از ایجاد کمپ های موقتی برای کارگران و غیره، میباشد. اکثریت این تأثیرات واضح بوده و میتواند با استفاده از معیارهای قبول شده ساختمانی که در قرارداد های امور مدنی تصریح گردیده، کاهش یابند.

بر اساس دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی تمام زیر بنا ها بالای زمین های دولتی اعمار خواهد شد و هیچ استملاک زمین برای احیای آن توقع نمیرود. خطر اسکان مجدد غیر داوطلبانه یا استملاک زمین بسیار کم بنظر میرسد. اما قبل از آغاز کار فیزیکی، اسنادی ضرورت است که نشان دهنده این باشد که زمین عاری از غصب، سکونت غیر قانونی یا سایر موارد تصرف غیر قانونی بوده و زمین مذکور مراجع مربوطه انتقال نموده است.

تأثیرات را میتوان به تأثیرات اجتماعی و محیطی مربوط به کار ساختمانی و اجراءات که مشخصاً متکی به وسعت و ماهیت پروژه فرعی و شرایط اجتماعی و محیطی که در آن پروژه فرعی قرار خواهد گرفت، میباشد. در کل، تطبیق دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی پیشنهاد شده برخی از تأثیرات اجتماعی و محیطی را برای پروگرام بوجود خواهد آورد. برخی از این تأثیرات ممکن منفی یا ناگوار باشد ولی برخی دیگر آن مثبت و مفید میباشد.

استملاک زمین در ساحات فعالیت های جدید امور مدنی که توسط حکومت در جریان تطبیق دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی تمویل گردد، صورت نخواهد گرفت. در مورد تسهیلات جدید، توسعه زیر بنا بالای زمینی واقع میگردد که از قبل در مالکیت وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون های دولتی قرار داشته باشد. قبل از آغاز چنین کار های عملی، وزارت تحصیلات عالی، دولتی بودن زمین را تأیید و همچنان اسنادی را فراهم خواهد ساخت که نشان دهنده این باشد که زمین عاری از غصب، سکونت غیر قانونی یا سایر ادعا ها یا موارد تصرف غیر قانونی بوده است. در نو سازی تسهیلات موجود یا ساخت تعمیر های جدید، وزارت تحصیلات عالی تسهیلات ضروری را جهت رسیدگی به نیازمندی های افراد معلول بر اساس معیار های جهانی، فراهم خواهد ساخت.

بطور کلی، تطبیق دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی ممکن است تأثیرات ناگوار اندک اجتماعی و محیطی را بجا گذارد. ولی، چندین پروژه فرعی در ترکیب با فعالیت های دیگر حکومت یا سکتور خصوصی، میتواند دارای تأثیر بیشتر و مهمتر باشد. این تأثیرات ممکن از نظر از بین رفتن احتمالی زراعت، تخلیه آب زمین یا کثافت آب سطحی بوجود آید.

پلان ها جهت کاهش خطرات

بعنوان بخشی از تطبیق پروژه های فرعی، پلان های مدیریت محیط زیست در صورت نیاز تهیه خواهد شد. تطبیق موثر پلان های مدیریت محیط زیست اطمینان میدهد که اقدامات مناسب کاهش اضرار جهت جلوگیری و یا کاهش تأثیرات ممکن ناشی از فعالیت پیشنهاد شده، صورت گرفته است. وزارت تحصیلات عالی با دفاتر محلی و مسئولین پروژه در مورد نظارت پلان مدیریت محیط زیست در پلان عمومی پروژه، توافق خواهد نمود. اقدامات کاهش اضرار پیشنهاد شده جهت رسیدگی به تأثیرات پیش بینی شده در ساخت و ساز و اجراءات شامل موارد زیر میگردد:

- کشت و کار مجدد بخش های باز محل باید انجام شود تا از بوجود آمدن خندق جلوگیری شده و خاک را ثبات ببخشد.
- جذب نباتات باید با دقت انجام شود و درختان که کار ساختمانی پروژه را متاثر نمیسازد، باقی بمانند.

- نباتات خوراکی که دارای کیفیت حفاظت خاک هستند، مشخصاً توصیه می‌گردد. بنابراین، نیاز به ایجاد پوشش سبزه فوری که سبب کنترل فرسایش دراز مدت می‌گردد، میباشد.
- یک سیستم موثر تخلیه فاضلاب در کنترل فرسایش نقش کلیدی داشته و ارزیابی ها و پوشش فرسایش در طرح های مهندسی طراحی شده اند.
- دیوار های کنترل فرسایش، موانع لای، پوشش سطح بدون روکش (گیاه یا منسوجات) جهت کنترل فرسایش خاک.
- در تهداب، باید مواد سخت استفاده گردد تا استحکام بنا در روی زمین را افزایش دهد.
- چاله های سطحی باید اعمار گردد تا در تخلیه فاضلاب محل کمک نموده و از سیلاب جلوگیری نماید.
- مدیریت درست امور مدنی تأثیرات منفی ناشی از فعالیت های ساختمانی را کاهش داده یا حذف مینماید. پلان مدیریت محیط زیست در تمام مراحل پروژه (تهیه، کار ساختمانی، اجراءات، و خاتمه)، تطبیق خواهد شد.

همچنان، توافقات نظارت برای پلان مدیریت محیط زیست ساحات کلیدی را که نظارت بالای آن تمرکز دارد خلاصه خواهد نمود مانند خطرهای مهم در برابر تطبیق پلان مدیریت محیط زیست و اینکه چگونه چنین خطر ها در جریان تطبیق نظارت شده و توافقات با شخص مسؤل صورت خواهد گرفت. اگر منحنی یک نیاز پروژه فرعی از طریق پروسه سروی شناسائی گردد، پلان کاری اسکان مجدد، و یا پلان مدیریت منابع فرهنگی/طرز العمل های دریاف فرصت ها و یا ترکیب از اینها در کنار یا منحنی بخش اساسی پلان مدیریت محیط زیست، تهیه می‌گردد.

تهیه پلان های کاری اسکان مجدد

پلان های کاری مختصر اسکان مجدد برای هر پروژه فرعی نیاز بوده که ممکن است منتج به از بین رفتن دسترسی به منابع گردد. دفاتر ولایتی یا پوهنتون های دولتی در ولایات که مسؤل پلانگذاری و تطبیق پروژه های فرعی خواهند بود در تهیه پلان کاری اسکان مجدد با وزارت تحصیلات عالی هماهنگی خواهند داشت.

میکانیزم رسیدگی به شکایات

جهت حصول اطمینان از شفافیت و حسابدگی در تطبیق دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی و پروژه انکشاف تحصیلات عالی، وزارت تحصیلات عالی یک میکانیزم رسیدگی به شکایات که دارای یک سلسله اهداف و مقاصد روشن و محدوده تعریف شده برای تطبیق آن بوده و شامل مجموع طرز العمل ها برای دریافت، ثبت، و رسیدگی به شکایات میباشد را ایجاد خواهد کرد. این کار ها توسط کمیته رسیدگی به شکایات که شامل رییس تحصیلات عالی، پروژه انکشاف تحصیلات عالی، تیم حمایتی اجراءات و نظارت، متخصصین اجتماعی و محیطی پروژه، رییس بورد میانجی اجتماعی، یک عضو یکی از موسسات شناخته شده غیر دولتی، و بزرگ اجتماع میباشد، رهبری خواهد شد. اعضای کمیته رسیدگی به شکایات باید پرسونل واجد شرایط، با تجربه، و توانا بوده و بتوانند احترام و اعتماد جوامع متأثر شده را بدست بیاورند.

ارتقای ظرفیت و آموزش

تیم حمایتی اجراءات و نظارت وزارت تحصیلات عالی را در خصوص قرار دادن توافقات سازمانی که در چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست تعریف شده است، کمک میکند. تیم حمایتی اجراءات و نظارت یک متخصص بخش حفاظت محیط زیست و یک متخصص بخش حفاظت اجتماعی را استخدام خواهد کرد که مسؤل تطبیق عمومی چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی و چارچوب پالیسی اسکان مجدد در جریان اجرای پروژه میباشد. آنها توافقات قناعت بخش را در وزارت تحصیلات عالی برای تهیه پلان های مدیریت اجتماعی و محیطی منحصر به ساحه را در صورت لزوم دید برای هرگونه فعالیت های ساخت و ساز در جریان تطبیق پروژه راه اندازی نموده و در قسمت ظرفیت سازی کارمندان مربوطه در ریاست پلان و پالیسی وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون ها برای مدیریت جنبه های حفاظت اجتماعی و محیطی، همکاری مینمایند. آنها همچنان کارمندان وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون ها را در نظارت از تطبیق اقدامات جهت کاهش خطرات همکاری مینمایند. آنها بخش های مربوطه را در مورد اطاعت پذیری پروژه از تطبیق رضایت بخش چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و پلان های مدیریت محیط زیست جهت شمولیت در گزارش منظم پیشرفت پروژه که توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت تهیه می‌گردد، ترتیب خواهند نمود.

از مراجع زیربند دعوت بعمل خواهد آمد تا در ورکشاپ پیرامون تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی طوری که در جدول 9.1 پیشنهاد شده، شرکت نمایند. در جریان نظارت پروژه، وزارت تحصیلات عالی با همکاری تخنیکی شرکای

چندین ملیتی مانند بانک جهانی، تطبیق چارچوب مذکور را بطور مستقیم یا بوسیله جناح سوم ارزیابی نموده و در صورت نیاز، حمایت بیشتر را پیشنهاد خواهد کرد.

جهت تقویت ظرفیت در تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی، دو سازمان به ظرفیت سازی نیاز خواهند داشت: اداره ملی حفظ محیط زیست و پوهنهی های پالیسی و انجیرری وزارت تحصیلات عالی. پلان آموزشی قسمتی از پلان عمومی برای پروژه انکشاف تحصیلات عالی، میباشد.

مجالس منطقوی توسط وزارت تحصیلات عالی، ریاست امور محیط زیست و اداره اراضی و تعیین ارزش، تنظیم و تسهیل خواهد شد. ورکشاپ مذکور برای اشتراک کنندگان شیوه اساسی را جهت تطبیق رهنمود های که در چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی همراه با استفاده از ابزار مناسب مانند فورمه سروی، فورمه پلان مدیریت محیطی و فورمه گزارش سالانه چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی زیست فراهم میسازد. کورس های آشناسازی در صورت ضرورت در جریان پروژه راه اندازی خواهد شد.

این ورکشاپ با تجربه تخنیکی در قسمت موضوعات پیشنهادی ترتیب و پیش برده شده و اشتراک کنندگان را با مسایل اجتماعی و محیطی مربوط توسعه زیربنا جهت فراهم ساختن مطالعات خوب موردی، کاملاً آشنا میسازد.

نظارت

چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی تعدادی از شاخص ها را بعنوان بخشی از تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی که شامل نظارت عمومی پروژه میگردد، تشریح میکند. بر علاوه، یک بررسی سالانه پیرامون تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت تهیه و به وزارت تحصیلات عالی و بانک جهانی پیشکش خواهد شد.

بودجه پیشنهادی تطبیق پروژه

توقع میروود که هزینه عملیاتی برای تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی در وزارت تحصیلات عالی حدود \$350,000 دالر در جریان پروژه بوده که شامل هزینه دو کارمند حفاظتی و ارایه برنامه های آموزشی برای ارتقای ظرفیت اشخاص زیربند در پوهنتون ها و تطبیق پلان مدیریت اجتماعی و محیطی زیست و نظارت، میگردد. مصارف واقعی ممکن است تغییر کند و بستگی به تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی زیست و اینکه در کجا و چگونه واقع میگردد، دارد. پول هزینه های مذکور از بخش کمک تخنیکی پروژه انکشاف تحصیلات عالی اخذ خواهد شد.

مشوره های عامه و ارایه معلومات

وزارت تحصیلات عالی تهیه چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی را برای دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی از طریق یک سلسله مجالس مشورتی با مراجع ذیربط مورد بحث قرار داده که شامل نماینده وزارت تحصیلات عالی، قانون پالیسی ملی محیط زیست، وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و همراه با متخصصین بانک جهانی پیرامون موضوعات اجتماعی و محیطی، میگردد. مشخصاً مشوره با تیم بانک جهانی متمرکز بر شریک ساختن تجارب شان در مورد چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی زیست در کشور های دیگر بوده و توافقات سازمانی، توافقات نظارتی را در رابطه به تطبیق پلان مدیریت اجتماعی و محیطی به بحث قرار داده است. یافته های مشوره ها نشان میدهد که تاثیرات مثبت مربوط به سرمایه گذاری های پیشنهادی وجود داشته و تاثیرات منفی ممکنه اجتماعی و محیطی بوسیله تطبیق پلان مدیریت محیطی زیست و پلان کاری اسکان مجدد به سادگی رسیدگی شود.

وزارت تحصیلات عالی یک سیستم ساده را با گزینه های مختلف برای معلومات عامه/ ارایه معلومات برای جوامع و مراجع ذیربط ایجاد خواهد کرد تا از پروسه های که برای ثبت شکایات ضرورت میگردد، آگاه باشند. وزارت تحصیلات عالی این چارچوب مدیریت اجتماعی و محیطی زیست را قبل از تایید پروژه های انکشافی تمویل شده یا تطبیق شده توسط نهاد های چندین ملیتی مانند بانک جهانی و سایر نهادها، تطبیق خواهد کرد.

چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست در زبان های پشتو، دری و انگلیسی توسط وزارت تحصیلات عالی تکثیر شده و در سایت وزارت تحصیلات عالی (www.mohe.gov.af) نشر خواهد شد. این چارچوب قبل از ارزیابی همچنان در دفتر معلومات بانک جهانی به زبان انگلیسی و زبان های محلی منتشر خواهد شد.

اختصارات (Acronyms)

- سیستم مدیریت معلوماتی افغانستان (AIMS)
صندوق وجهی بازسازی افغانستان (ARTF)
طرز العمل های ملی سازی افغانستان (ANBC)
استراتژی ملی تحصیلات عالی افغانستان (ANHES)
ریاست ملی آمادگی مبارزه با حوادث (ANDMA)
استراتژی انکشاف ملی افغانستان (ANDS)
اداره ملی معیارها در خصوص اشخاص متاثر (ANSAAP)
شورای اطمینان از کیفیت منطقه اقیانوس آرام آسیا (APQAC)
پلان های تجارتي (BPs)
سیستم رسیدگی به شکایات (CHS)
شورای انکشاف اجتماعی (CDC)
ارزیابی تأثیرات محیطی (EIA)
محیطی و اجتماعی (E&S)
بهداشت و مصونیت محیطی (EHS)
چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست (ESMF)
پلان مدیریت اجتماعی و محیط زیست (ESMP)
حکومت افغانستان (GoA)
کمیته رسیدگی به شکایات (GRC)
نسبت مجموع ثبت نام (GER)
ارزیابی جهانی فرسایش خاک (GLASOD)
میکانیزم رسیدگی به شکایات (GRM)
پروژه انکشاف تحصیلات عالی (HEDP)
استراتژی انکشاف تحصیلات عالی (HEDS)
شاخص انکشاف بشری (HDI)
اتحادیه انکشاف بین المللی (IDA)
اداره مالی بین المللی (IFC)
مدیریت جامع منابع آبی (IWRM)
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري (MAIL)
برنامه ماین روبی افغانستان (MAPA)
وزارت معارف (MoE)

وزارت تحصیلات عالی (MoHE)
اداره ملی حفظ محیط زیست (NEPA)
معیارهای ملی محیط زیست (NES)
انسٹیٹیوت ملی مدیریت و اداره (NIMA)
موسسات غیر حکومتی (NGOs)
برنامه اولویت ملی 1 (NPP1)
دومین پلان استراتیژی ملی تعلیم و تربیه (NESPII)
نایٹروژن مونیکسید (NOX)
تیم حمایتی اجراءات و نظارت (OMST)
پالیسی عملیاتی/طرز العمل بانک (OP/BP)
اجراءات و حفظ و مراقبت (O&M)
کمپاین آگاهی عامه (PAC)
بخش هماهنگی پروژه (PCU)
موضوعات مشخص (PM)
افراد متاثر از پروژه (PAP)
مواد آلوده کننده عضوی مداوم (POP)
توافقات شراکت مبتنی بر اجراءات (PPAs)
اهداف انکشاف پروژه (PDO)
سیستم معلومات مدیریت پروژه (PMIS)
سلفر دای اوکساید (PMIS)
وضعیت محیط زیست (SO2)
برنامه حمایت پوهنتون ها و انکشاف نیروی بشری (SoE)
سازمان جهانی صحت (WHO)
آبرسانی و بهداشت (WSS)
بانک جهانی (WB)
انسٹیٹیوت تخنیکي تربیه معلم (3TI)
شخص متاثر (AP)
شورای اطمینان از کیفیت منطقه اقیانوس آرام آسیا (APQAC)
پلان های تجارتي (BPs)
سیستم رسیدگی به شکایات (CHS)

1. مقدمه

این سند یک چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست (ESMF) را برای دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی افغانستان (NHESP II) ارائه مینماید و در کنار چارچوب پالیسی اسکان مجدد (RPF) منحنی یک ترکیبی از وسیله های مورد نیاز برای دقت عمل در رسیدگی و مدیریت تأثیرات محیطی و اجتماعی وابسته به پلان متذکره، تهیه گردیده است. چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی افغانستان را کاملاً تحت پوشش قرار داده و بالای آن تطبیق میگردد.

این چارچوب برای آن تهیه شده است تا شرایط لازم پالیسی حفاظتی بانک جهانی و طرز العمل های محیط زیست حکومت افغانستان را برآورده ساخته و منحنی بخشی از روند ارزیابی پروژه معرفی گردد. وزارت تحصیلات عالی (MoHE) نهادی است که مسئولیت تطبیق احکام و پیشنهادات مشخص شده در چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست را بعهده دارد.

1.1. رویکرد و روش چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

1.1.1. اهداف چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

این پروژه منحنی کتگوری (ب) رده بندی گردیده؛ مطابق با پالیسی های حفاظتی بانک جهانی انتظار نمیرود فعالیت های که باید تحت این پروژه تمویل گردد تأثیرات ویژه ای محیطی و اجتماعی داشته باشد. هرگونه تأثیرات پیشبینی شده میتواند به آسانی از طریق اقدامات مناسب کاهش خطرات و مدیریت که در طرح و تطبیق فعالیت های منحصر به پروژه، شامل میباشد مورد رسیدگی قرار گیرد. اما، از آنجایی که در حال حاضر وسعت و موقعیت این فعالیت ها مشخص نمیشد و تا حد زیادی بالای میزان دسترسی منابع مالی اضافی و ارزیابی های آینده متکی میباشد، وزارت تحصیلات عالی مکلف است تا یک چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست را مطابق با مقررهای بانک جهانی تهیه نماید.

هدف چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست آنست تا چارچوبی را برای مدیریت مؤثر مسایل مربوط به محیط زیست و اجتماع در دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی افغانستان (NHESP II) فراهم سازد. این چارچوب در پی آنست تا منفعت های محیطی و اجتماعی این پروژه را افزایش دهد و هرگونه تأثیرات نا مساعد را همراستا با پالیسی ها و رهنمود های حکومت افغانستان و بانک جهانی برای مدیریت مسایل محیط زیست و انکشاف اجتماعی، کاهش دهد. محل و میزان زیربنا های احتمالی که باید تحت این پروژه تمویل گردد در جریان تطبیق پروژه مشخص خواهد گردید.

1.1.2. فراهم ساختن چارچوب پالیسی اسکان مجدد

علاوئاً، در رابطه با استملاک بالقوه زمین و نظر به کاستی های قوانین فعلی زمین، وزارت تحصیلات عالی نیز یک چارچوب پالیسی اسکان مجدد (RPF) را تهیه نموده است (ضمیمه 1). هدف از چارچوب پالیسی اسکان مجدد آنست تا آن اصول، توافقات سازمانی و معیارهای طراحی را واضح سازد که باید توسط وزارت تحصیلات عالی بر فعالیت های سرمایه گذاری مختص به زیربنا ها تطبیق گردد. بدین ترتیب از یک روش سازگار با طرز اسکان مجدد برای همه فعالیت های شامل در استملاک زمین و تغییر مکان اطمینان حاصل میگردد.

چارچوب پالیسی اسکان مجدد اصول عمومی و مراحلی را بیان میکند که باید از آن در هرگونه استملاک زمین و اسکان مجدد که در جریان تطبیق پروژه های چون پوهنتون ها یا انستیتوت های تحصیلات عالی توسط یا با همکاری وزارت تحصیلات عالی اتفاق میافتد، پیروی گردد. چارچوب پالیسی اسکان مجدد نسخه تعدیل شده از چارچوب پالیسی اسکان مجدد موجود بوده و در توافق با احکام قانون موجود در مورد استملاک زمین (2009) و قانون در مورد مدیریت امور زمین (2008) و پالیسی عملیاتی بانک جهانی 4.12 بالای اسکان مجدد غیر عمدی میباشد. چارچوب پالیسی اسکان مجدد اصلی توسط وزارت انرژی و آب ایجاد و توسط کمیته میان وزارتی در ماه دسمبر 2010 منظور و متعاقباً توسط وزارت

خانه های متفاوت و انستیتوت ها مانند DABS، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت معدن و پترولیم و شاروالی کابل به شکل دلخواه شان، تهیه میشود. چارچوب پالیسی اسکان مجدد موجود بر اساس پروژه انتقال برق آسیای مرکزی به آسیای جنوبی (کاسا 1000) میباشد.

1.1.3. روش (میتودولوژی)

چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست منحصی و وسیله ای طراحی گردیده تا در تطبیق پیشنهادات برای بحث روی تأثیرات محیطی و اجتماعی وابسته با فعالیت های زیربنایی که باید تحت دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی افغانستان (NHESP II) تمویل گردد، بکار رود. مقصد از این چارچوب آنست تا: (الف) طرز العمل ها و روش های واضح را برای ارزیابی، بررسی، منظوری و تطبیق سرمایه گذاری ها که توسط این پروژه باید تمویل گردد، ایجاد نماید؛ (ب) نقش ها و مسئولیت های مناسب را مشخص ساخته و طرز العمل های لازم گزارش دهی را برای مدیریت و نظارت نگرانی های محیطی و اجتماعی مربوط به سرمایه گذاری های پروژه خلاصه سازد؛ (ج) نیازمندی های آموزشی، ارتقای ظرفیت و همکاری تخنیکی را جهت تطبیق مؤفقا نه احکام چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست مشخص نماید؛ و (د) منابع معلومات مفید یا قابل استفاده را برای تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست فراهم سازد.

1.1.4. مشوره ها و بازدید ها از ساحه

وزارت تحصیلات عالی تهیه چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست برای دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی افغانستان (NHESP II) را طی یک سلسله مجالس مشورتی با شرکای مختلف به شمول کارشناسان مسائل اجتماعی و محیط زیست بانک جهانی به بحث گرفته است. علی الخصوص مشوره ها با تیم بانک جهانی بالای شریک ساختن تجارب آنها از تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست در کشور های دیگر، و بحث روی توافقات سازمانی و توافقات نظارتی در خصوص تطبیق پلان های مدیریت محیط زیست (EMP) متمرکز خواهد بود. یافته های نشست های مشورتی نشان داد که تأثیرات مثبتی وابسته به سرمایه گذاری های پیشنهادی وجود دارد و تأثیرات منفی بالقوه محیطی و اجتماعی میتواند به آسانی از طریق تطبیق کافی یک پلان مدیریت محیط زیست کاهش داده شود. خلاصه ای از این مجالس مشورتی در بخش 6 تذکر داده شده است.

1.1.5. معلومات به مردم

برای پروژه های چون پروژه انکشاف تحصیلات عالی (HEDP)، پالیسی بانک جهانی پیرامون حق دسترسی به معلومات تصریح مینماید که اسناد مربوط به حفاظت باید قبل از ارزیابی (الف) در دفتر معلومات و (ب) در محلات قابل دسترسی عامه به شکل و زبان که برای اشخاص متأثر قابل دسترس باشد، شریک ساخته شود.

وزارت تحصیلات عالی یک سیستم آسان و قابل دسترس را با گزینه های مختلف برای معلومات عامه / شریک ساختن معلومات با مردم و شرکای مربوطه ایجاد مینماید تا از پروسه های که باید برای ثبت شکایات پیروی کنند، آگاهی حاصل شود. وزارت تحصیلات عالی چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست را قبل از منظوری هرگونه پروژه انکشافی تمویل شده یا تطبیق شده توسط نهاد های چند جانبی مانند بانک جهانی و دیگران تطبیق خواهد کرد.

این چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست از طرف وزارت تحصیلات عالی به زبانهای پشتو، دری و انگلیسی تهیه گردیده و در صفحه اینترنتی www.mohe.gov.af به دسترس گذاشته میشود.

2. پیشینه و شرح پروژه

2.1. مرور کلی استراتژی تحصیلات عالی

در حال حاضر وزارت تحصیلات عالی طرح دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی 2015 – 2020 را روی دست دارد. هدف اصلی دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی آنست تا دسترسی، کیفیت و مدیریت و کنترل سیستم تحصیلات عالی در افغانستان بوجود آید.

هدف از دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی تقویت سیستم تحصیلات عالی افغانستان است تا جوابگوی نیازمندی های رشد و انکشاف افغانستان باشد. همچنان دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی در خود کفایی مالی نهادهای تحصیلات عالی کمک مینماید تا افراد شایسته و واجد شرایط را فارغ دهند. به ویژه، پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی میخواهد اهداف ذیل را بطور جمعی از طریق برنامه های انکشافی خود بدست آورد:

- افزایش دانش و تجارب کارمندان اکادمیک
- تقویت شیوه های آموزش و تدریس
- زیربنای تکنولوژی معلوماتی و مخابراتی و منابع کتابخانه
- اعمار تاسیسات و زیربنا های جدید
- اطمینان از کیفیت و نظارت از پوهنتون های دولتی
- ایجاد و رشد سیستم تحصیلات عالی دولتی و خصوصی در جمهور اسلامی افغانستان بر مبنای خود مختاری مالی و اکادمیک بمنظور برآورده ساختن نیازمندی های مهارتی فعلی و آینده در کشور
- اعمار و بازسازی تعمیر های جدید بمنظور بهبود منابع آموزشی و حصول اطمینان از فضای کافی برای مطالعه و تحقیق
- رشد ظرفیت اکادمیک فاکولته ها و زیربنا های پوهنتون ها و انستیتیوت های تحصیلات عالی
- کمک در ایجاد یک ریاست مستقل امتحان کانونی برای رفتن به فاکولته ها، تا با معیار های بین المللی از شفافیت امتحان کانونی اطمینان حاصل گردد
- ایجاد نصاب آموزشی پاسخگو به نیازمندی های اکادمیک داخلی و بین المللی کشور
- ایجاد ساحات جدید آموزشی و تحقیقی بر مبنای نیازمندی های بازار کار
- کمک در ایجاد و تسهیل برنامه های ماستری و دکترا در نهاد های تحصیلات عالی کشور
- بهبود لابراتوار های تدریسی و تحقیقی در پوهنتون ها
- بهبود محیط آموزش و شرایط زندگی محصلین در لیلیه ها (خوابگاه ها)
- بهبود اطمینان از کیفیت نهاد های تحصیلات عالی با معیار های بین المللی منحصیث اهداف دراز مدت
- ترویج اصول حقوق بشر مطابق با اصل دموکراسی و مساوات و برابری

2.2. هدف پروژه

در حمایت از دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی (NHESP II)، پروژه انکشاف تحصیلات عالی بر اساس دو عنصر عمده ترتیب میگردد: (الف) یک برنامه انکشاف تحصیلات عالی؛ و (ب) ابتکار، ارتقای ظرفیت، هماهنگی و نظارت، و بطور مشخص کمک با وزارت تحصیلات عالی در تطبیق استراتژی انکشاف تحصیلات عالی. این عناصر و فعالیت های ماتحت آن از طریق یک پروسه مشورتی و در هماهنگی با وزارت تحصیلات عالی؛ وزارت مالیه، پوهنتون ها و نهاد های تحصیلات عالی؛ کارفرمایان دولتی و خصوصی؛ افراد اکادمیک و محققین، و سایر شرکاء تهیه گردیده است.

جزء اول: برنامه انکشاف تحصیلات عالی

این بخش جامع و استراتژیک بوده و از تطبیق دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی حمایت خواهد نمود. این بخش روی شش بخش دیگر متمرکز میباشد: (الف) بهبود کیفیت و رابطه تدریس و آموزش؛ (ب) بهبود مهارت های مسلکی کارمندان اکادمیک؛ (ج) مدرن سازی اطمینان کیفیت و اعتبار گذاری؛ (د) تقویه طرز اداره سکتور تحصیلات عالی؛ (ه) ترویج اشتراک مساویانه، بخصوص اشتراک شاگردان انانث؛ و (و) تشویق تحقیق و نوآوری. بخش دوم تطبیق بخش اول را از طریق همکاری تخنیکی، ارتقای ظرفیت و نظارت و ارزیابی، حمایت خواهد نمود. انتظار میرود که ارتقای ظرفیت به نفع وزارت تحصیلات عالی و موسسات تحصیلات عالی انفرادی باشد.

بخش 1.1: بهبود کیفیت و رابطه تدریس و آموزش

در افغانستان نیاز فوری آنست تا کیفیت تدریس و آموزش در پوهنتون ها بهبود یابد. در حال حاضر، تدریس در پوهنتون ها عمدتاً بر اساس میتود های سنتی معلم - محور استوار است. این پروژه پوهنتون ها را کمک میکند تا روش نوین آموزش مبتنی بر نتیجه را عملی و میتود آموزش و تدریس شاگرد محور را بکار برند. این بخش فرعی، آموزش کارمندان اکادمیک را در آموزش مبتنی بر نتایج و تدریس شاگرد محور حمایت میکند. همچنان چنین برنامه های آموزشی پوهنتون ها را کمک میکند تا به سوی استفاده روز افزون از تدریس و آموزش مختلط حرکت کنند، که در آن تماس رو در رو بین استادان و محصلین با استفاده از منابع دیجیتالی و تماس های الکترونیکی برقرار میگردد.

بخش 1.2: بلند بردن ظرفیت مسلکی کارمندان اکادمیک

کارمندان اکادمیک واجد شرایط و شایسته برای هرگونه سیستم تحصیلات عالی با کیفیت از اهمیت خاص برخوردار اند. در این زمینه، یک نیاز فوری وجود دارد تا منابع بشری موجود در پوهنتون های افغانستان رشد یابند. در حال حاضر، کمتر از 40 درصد اعضای اکادمیک پوهنتون ها دارای درجه تحصیلی ماستری و یا درجات تحصیلی بالاتر میباشد. علاوه، اکثریت کارمندان اداری، تخنیکی باید مهارت های شان را بهبود بخشند، تا پوهنتون ها را با استقلالیت متکی بخود و وابسته به طرز العمل، اداره و مدیریت نمایند. این پروژه از پروگرام انکشاف منابع بشری برای کارمندان اکادمیک با تاکید روی بورسیه های ماستری و برخی از بورسیه های خاص دوکتر حمایت خواهد نمود. افراد خاصاً ترجیح داده خواهند شد: (الف) کارمندان اکادمیک از پروگرام های درجه مشخص شده منحصیث اولویت ها برای انکشاف اقتصادی، و (ب) استادان پوهنتون از طبق انانث. هدف کارمندان تمام وقت پوهنتون میباشد.

بخش 1.3: مدرن سازی اطمینان کیفیت و اعتبار گذاری

پروژه انکشاف تحصیلات عالی از پوهنتون های دولتی و خصوصی در قسمت ایجاد سیستم اطمینان از کیفیت داخلی حمایت خواهد نمود. این امر شامل ایجاد واحد های اطمینان از کیفیت داخلی در پوهنتون های که در حال حاضر فاقد چنین واحد ها اند، ایجاد واحد های اطمینان از کیفیت داخلی در پوهنتون های دارای واحد های ابتدایی، همکاری با پوهنتون ها در قسمت طرح، پلانگذاری و اجرای ارزیابی های خودی سازمانی، قراردادن یافته های ارزیابی های سوال و جواب در طرح و تطبیق پلان های پلان های انکشافی پوهنتون ها، و نهادینه سازی پروسه بهبود مداوم کیفیت تدریس و آموزش در پوهنتون ها، میباشد. سیستم واحد های اطمینان از کیفیت از حمایت ارزیابی کنندگان باتجربه ملی و بین المللی از طریق تمویل پروژه انکشاف تحصیلات عالی، مستفید خواهد شد.

در سطح ملی، پروژه انکشاف تحصیلات عالی ریاست اطمینان از کیفیت و اعتبار گذاری را با حمایت یک شبکه بین المللی اعتبار گذاری (مانند شورای اطمینان از کیفیت منطقه اقیانوس آرام آسیا (APQN)) در زمینه ارزیابی و ارایه معلومات تخنیکی، حمایت خواهد نمود. سیستم اعتبار گذاری برای پوهنتون های دولتی و خصوصی نیز ایجاد خواهد شد، البته از طریق تهیه پروتوکول ها و طرز العمل ها، و آموزش کارمندان در وزارت تحصیلات عالی که بتوانند مراحل کلیدی ثبت و صدور جواز، اطمینان از کیفیت، و در نهایت اعتبار گذاری موسسات را بر اساس معیار های شفاف ارزیابی نموده و پیش ببرند. ایجاد یک ریاست مستقل اطمینان از کیفیت و اعتبار گذاری و تعامل و تشریک مساعی با شبکه های بین المللی اطمینان از کیفیت و ارزش گذاری در قسمت حصول اطمینان از اینکه

پروژه اعتبار‌گذاری برای موسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی در افغانستان در مطابقت با معیار های پذیرفته شده بین المللی پیش برده شوند، کمک خواهد نمود.

بخش 1.4: تقویه طرز اداره سکتور تحصیلات عالی

در وضعیت موجود طرز اداره تحصیلات عالی در افغانستان بیشتر مرکزی میباشد. تغییر سیستم تحصیلات عالی به یک ساختار طرز اداری غیر مرکزی تر، که به اساس آن پوهنتون ها از نظر آکادمیک، طرز العمل ها و مالی دارای استقلالیت بیشتر باشند، از نگاه پالیسی چنانچه در دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی منعکس شده یک هدف مهم وزارت تحصیلات عالی بشمار می آید. پروژه مذکور از تلاش ها در قسمت دست یابی به این هدف از طریق چندین مجرای اصلی، حمایت خواهد نمود. نخست، این پروژه پوهنتون ها را در امر تهیه و تطبیق پلان های انکشافی استراتیژیک که دیدگاه، ماموریت ها و فعالیت های شان را بشمول یک چارچوب میان مدت مالی در مطابقت با دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی بصورت واضح بیان مینماید، حمایت خواهد نمود. گزارشات سالانه پیشرفت کار اجازه میدهد تا از پیشرفت کار و اقدامات اصلاحی لازم در صورت انحراف از اهداف ابتدایی، نظارت منظم صورت گیرد.

دوم، انکشاف سازمانی پوهنتون ها از طریق یک پروگرام مشاورین و آموزگاران تقویت خواهد شد. استادان ارشد پوهنتون ها در قسمت حمایت از انکشاف سازمانی و دست یابی به اهداف پلان های انکشافی استراتیژیک پوهنتون ها، منحنی آموزگاران عمل خواهند نمود. از آموزگاران انتظار میرود تا با مسئولین ارشد پوهنتون ها ارتباط نزدیک برقرار نمایند. استقلالیت متکی بخود و وابسته به طرز العمل تشویق خواهد شد. استقلالیت متکی به خود حاوی تنوع برنامه درسی میان پوهنتون ها، و تغییرات لازم در شیوه های ارزیابی، فعالیت های تدریس و آموزش، و همچنان مواد درسی، خواهد بود.

سوم، پروژه متذکره با پوهنتون ها در قسمت رشد مهارت های مدیریتی لازم به سطح پوهنتون، مانند پلان گذاری، بودجه سازی، اداره، تهیه و تدارکات، مدیریت مالی و نظارت، کمک خواهد نمود. این حمایت پوهنتون ها را در امر نایل شدن به استقلالیت بیشتر و همچنان صلاحیت دریافت و استفاده وجوه از طریق تحقیق و خدمات مشورتی و کورس های توسعه ای فراهم شده از طریق یک منشور اخیراً تصویب شده توسط پارلمان، کمک خواهد نمود.

چهارم، در پاسخ به نبود ظرفیت پلان گذاری استراتیژیک، تهیه و اجرای بودجه، و مدیریت و اداره جهت حمایت از اصلاحات نظام تحصیلات عالی، یک دفتر کوچک پلانگذاری استراتیژیک در وزارت تحصیلات عالی ایجاد خواهد شد. این دفتر به پوهنتون ها در قسمت رفتن بسوی استقلالیت بیشتر مشوره و کمک فراهم نموده و در عین حال سطوح کافی پاسخگویی را نیز حفظ خواهد نمود.

بخش 1.5: ترویج اشتراک مساویانه

فشار قابل ملاحظه ای بالای وزارت تحصیلات عالی وجود دارد تا میزان شمولیت شاگردان در پوهنتون ها را افزایش دهد، چون در حال حاضر سطوح جذب شاگردان بسیار پائین است. وزارت تحصیلات عالی در نظر دارد تا میزان شمولیت را در موسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی افزایش دهد، اما در عین زمان از خطرات افزایش غیر قابل کنترول که روی کیفیت تاثیر گذار میباشد نیز آگاه است. بنابراین، استراتیژی وزارت تحصیلات عالی اولویت دادن به پروگرام های تحصیلی مرتبط به بازار کار میباشد. پروژه انکشاف تحصیلات عالی حکومت افغانستان را در راستای تطبیق یک استراتیژی مناسب توسعه جذب شاگردان با فراهم نمودن حمایت در قسمت پروژه پلان گذاری و مدیریت توسعه جذب شاگردان، یاری خواهد رساند. اقدامات بیشتر به هدف کاهش محدودیت ها برای اشتراک طبقه انانث در پوهنتون ها برای تحصیل، صورت خواهد گرفت. مشوره ها در جریان آماد سازی پروژه نشان میدهد که عوامل زیادی در امر افزایش اشتراک طبقه انانث مهم بوده که شامل پروگرام های آشنا سازی برای زنان قبل از وارد شدن به پوهنتون، امنیت و ترانسپورت، و تسهیلات مناسب مسکونی و بهداشتی میباشد. کمک مالی برای شاگردان انانث بی بضاعت در قسمت شمولیت در پروگرام های تحصیلی دارای اولویت و فراغت از آن یک گام موثر بسوی همین هدف میباشد. این فعالیت ها توسط پروژه حمایت خواهد شد. تسهیلات فزیکتی و تجهیزات لازم، زمانیکه میزان شمولیت افزایش میابد، تحت دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی وزارت تحصیلات عالی فراهم خواهد شد.

بخش 1.6: ترغیب و ترویج تحقیق و نوآوری

پس از چندین دهه جنگ و به تعقیب آن کاهش تعداد زیادی از استادان ورزیده پوهنتون ها، فرهنگ تحقیق در پوهنتون ها تقریباً از بین رفته است. وزارت تحصیلات عالی در نظر دارد تا فرهنگ تحقیق را دوباره احیا نماید. پروژه انکشاف تحصیلات عالی این برنامه وزارت تحصیلات عالی را از طریق مجراهای متعدد حمایت خواهد نمود. در بورسیه های تحصیلی فوق لیسانس، بودجه تحقیق برای پوهنتون ها و آموزش در قسمت تحقیق برای کارمندان اکادمیک، در نظر گرفته شده است. این پروژه همچنان در قسمت ایجاد یک صندوق وجهی رقابتی تحقیق کمک خواهد نمود. این بودجه پروگرام های متکرانه تحقیق را که شامل کاندید های پروگرام های ماستری و دوکتورا، مشارکت های تحقیقی با پوهنتون های در خارج، و فعالیت های ابتکاری جهت افزایش عواید پوهنتون ها از طریق تحقیق کاربردی است، حمایت خواهد نمود. بودجه مذکور نزد پوهنتون های دولتی و موسسات تحصیلاتی عالی خصوصی به رقابت گذاشته خواهد شد. طرز العمل های معیار ها و انتخاب عینی و شفاف در یک رهنمود که قرار است در جریان سال اول تطبیق پروژه تهیه گردد و منعکس کننده معیار های پذیرفته شده بین المللی است، تشریح خواهد شد.

جزء دوم: بخش مدیریت پروژه، ارتقای ظرفیت، نظارت و ارزیابی

مقصد از این جزء آنست تا ظرفیت وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون ها را تقویت نماید تا به اهداف پروژه انکشاف تحصیلات عالی دست یابند. این جزء ساحات آتی را حمایت مینماید: هماهنگی پروژه، کمک تخنیک، نظارت و ارزیابی، تحقیق و مطالعات پالیسی، و دادخواهی و ارتباطات. مطالعات پالیسی میتواند سروی های رضایت مستفیدین اعم از کارمندان و شاگردان موسسات تحصیلات عالی و نیز مستفیدین برنامه های حمایت شده توسط این پروژه و مطالعات در مورد فارغین در جستجوی وظایف و تجارب بازار کار را شامل باشد.

منابع برای دادخواهی و ارتباطات میتواند اولیای امور مؤسسات تحصیلات عالی را قادر سازد تا اطمینان دهند که نوآوری های توسعه وی بطور مناسب به مقامات، پالیسی سازان، اعضای اکادمیک پوهنتون ها و محققین، شاگردان و مردم عام شریک ساخته شود. همچنان این جزء وزارت تحصیلات عالی را کمک میکند تا صلاحات پالیسی مانند برنامه های ابتکاری آزمایشی و ارزیابی جهت ترویج شمولیت طبقه انانث در پروگرام های دارای اولویت را طرح و تحقق بخشند. این جزء هزینه های عملیاتی نهایی تیم حمایت از اجراات و نظارت را که قرار است در وزارت تحصیلات عالی ایجاد شود، فراهم خواهد نمود.

2.4 افراد ذینفع پروژه

اکثریت جوانان افغان در پوهنتون ها و استادان پوهنتون و کارمندان بخش مدیریتی از پروژه در جریان فعالیت آن بهرمنند خواهند گردید. تعداد زیادی از ذینفعان غیر مستقیم قرار ذیل میباشد: (الف) کارفرمایان سکتور های خصوصی که قادر خواهند بود تا فارغین شایسته و واجد شرایط پوهنتون ها را در وظایف مسلکی، مدیریتی و فنی استخدام کنند؛ (ب) حکومت افغانستان که قادر خواهد بود تا فارغین ورزیده را در بخش خدمات ملکی و بخش مختلف خدمات عامه اسخدام نماید؛ (ج) نسل های آینده شاگردان و کارمندان پوهنتون ها که از ایجاد سیستم تحصیلات عالی بهرمنند خواهند شد؛ و (د) عرضه کنندگان اجناس و خدمات که تحت پروژه تمویل خواهند شد.

2.5 سرمایه گذاری های پیشنهادی

پروژه انکشاف تحصیلات عالی از سند تمویل پروژه سرمایه گذاری بر اساس مدل تمویل مبتنی بر نتایج، استفاده خواهد نمود. تحت بخش اول (بخش تمویل مبتنی بر نتایج)، وجوه پروژه در برابر ارقام اساسی مشخص در بودجه سالانه وزارت تحصیلات عالی (پروگرام های واجد شرایط مصرف) الی مبالغ مشخص پرداخت شده و روی دست یابی به بسته توافق شده شاخص های مرتبط به پرداخت تنظیم خواهد شد. اولین بخش، از برنامه های انکشافی دومین پلان استراتژی یک ملی تحصیلات عالی حمایت نموده و تمرکز روی نتایج ژرف تر میسازد. بانک جهانی، در مشوره با ادارات همکار حکومتی، پروگرام مکمل سکتور تحصیلات عالی و پروگرام های انتخاب شده واجد شرایط مصرف حاوی ارقام غیر قابل تدارک از بودجه تحصیلات عالی را مورد بحث قرار داده است. پروگرام های انتخاب

شده واجد شرایط مصرف عبارت اند از (الف) معاشات و سهمیه ها؛ (ب) بورسیه ها؛ و (ج) کمک ها برای تحقیق. دومین بخش منحصراً تمویل پروژه سرمایه گذاری سنتی پرداخت نموده و فعالیت های بخش اول را تکمیل مینماید.

با وجودیکه پروژه انکشاف تحصیلات عالی کار های مدنی را بطور مستقیم تمویل نمیکند، توقع می رود که دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی حکومت در قسمت اعمار اتاق های لکچر در پوهنتون، مراکز تکنالوژی معلوماتی، لابراتوار ها، کتابخانه ها، آب، بهداشت، محلات مسکونی، احیا و نوسازی تسهیلات موجود و لیلیه ها مخصوصاً برای محصلان انانث در چندین پوهنتون در سراسر کشور، کمک نماید. این فعالیت ها شامل اعمار ساختمان های ساده و امور مدنی بوده که طراحی، اعمار و اجرا آن پیچیده نمیباشد. وسعت و موقعیت این فعالیت ها فعلاً معلوم نیست، و تا حدی زیادی بالای قابل دسترس بودن منابع مالی بیشتر و ارزیابی های آینده متکی است. انتظار می رود که تأثیرات بالقوه محیطی فعالیت های زیربنایی که باید تحت برنامه های حکومت حمایت گردد معتدل و محلی باشد. تحت جزء دوم این پروژه فعالیت های مساعدت تخنیکی را برای حمایت طرح پالیسی، مدیریت پروژه، نظارت و ارزیابی تمویل خواهد کرد.

بر اساس فعالیت های جدید شهر سازی، حکومت در جریان تطبیق پروژه انکشاف تحصیلات عالی هیچگونه استملاک زمین را تمویل نمیکند. در خصوص تسهیلات جدید، توسعه زیربنا ها بالای زمین که قبلاً در ملکیت وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون های دولتی قرار گرفته باشد، صورت میگرد. قبل از آغاز کار فیزیکی، وزارت تحصیلات عالی مالکیت دولتی زمین مورد نظر را تصدیق میکند و همچنان اسنادی را فراهم میکند که نشان دهد زمین عاری از هرگونه ادعای اقامت گزینی، غصب و غیره میباشد. در بازسازی تسهیلات موجود یا ساختن تعمیر های جدید، وزارت تحصیلات عالی سهولت های لازم را فراهم میسازد تا نیازمندی های افراد دارای معلولیت مطابق با معیار های بین المللی مرفوع سازد.

2.5.1 فعالیت های خارج از پروژه

حمایت از پروژه های فرعی دارای مشخصه های که در ذیل لست شده، در تحت استراتژی انکشاف تحصیلات عالی (2015 – 2020) در افغانستان غیر قابل قبول میباشد.

مشخصات عمومی

شامل تغییر یا تخریب قابل ملاحظه ای اماکن طبیعی مهم به شمول اما نه محدود به هرگونه فعالیت در:

- آب های ایستاده محل تجمع پرندگان وحشی؛
- دره آجر (پیشنهاد شده) مختص به حیات وحش؛
- دشت ناور محل تجمع پرندگان وحشی؛
- پامیر بزرگ (پیشنهاد شده) پناهگاه حیوانات وحشی؛
- پارک ملی بند امیر؛
- کول حشمت خان (پیشنهاد شده) محل تجمع پرندگان وحشی

مشخصات عمومی

تخریب چشمگیر جایداد های فرهنگی تکرار ناپذیر، بشمول اما نه محدود به هرگونه فعالیت که محلات ذیل را متأثر سازد:

- بنا های تاریخی هرات (بشمول مسجد جمعه، کارخانه کاشی سرامیکی، مجتمع مصالح، پنج منار، مقبره گوهر شاد، مقبره علی شیر نوایی، و مجتمع مقبره شهزاده ها)؛
- بنا های تاریخی بامیان (بشمول فولادی، ککرک، شهر غلغله، و شهر ضحاک)؛
- ساحه باستانشناسی آی خانم؛
- ساحات و بنا های تاریخی غزنی؛
- منار جام؛
- مسجد حاجی پاینده / نه گنبد، ولایت بلخ؛
- استوپه و گنبد گلدره؛
- ساحات و بنا های تاریخی لشکری بازار، بوست؛
- ساحات باستانشناسی سرخ کوتل

استملاک غیر ارادی زمین / اضطراری لازم است، یا هرگونه اسکان مجدد مردم

استفاده چوب قطع شده غیر قابل استفاده یا چوب سوخت را شامل می باشد.

استفاده ماده های زیان آور را شامل می باشد.

3.1 اطلاعات ابتدایی محیطی و اجتماعی

افغانستان، با اسم رسمی جمهوری اسلامی افغانستان، یک کشور محاط به خشکه میباشد که در آسیای مرکزی و جنوب آسیا موقعیت دارد. افغانستان حدوداً 30 تا 35 میلیون نفوس دارد. تقریباً 80% نفوس افغانستان مستقیماً بالای عرضه خدمات اکو سیستم متکی اند، متأسفانه، پدیده خدمات اکو- سیستم به سختی در سطح مدیریت در افغانستان درک میشود. (GEF- NEPA-UNEP, 2009). چالش های عمده ای که امروز افغانستان با آن مواجه است عبارتند از افراط در استفاده منابع مهم مانند (جنگلات و آب)، آفات طبیعی، دسترسی رو به کاهش به منابع طبیعی، آلودگی با مواد سمی برای سوخت موشک ها، پراکنده شدن تیل و ماین های زمینی و تغییرات سریع و بی ثبات استفاده زمین. استراتژی ملی انکشاف افغانستان 2008 ANDS مسائل در اولویت محیطی را که نیاز به توجه و عملکرد بیشتر دارد، مشخص کرده است:

- منابع آب
- چراگاه ها، جنگلات و گوناگونی زیستی
- استفاده از زمین، زراعت و خاک ها
- محیط زیست شهری
- فاجعه های طبیعی و تغییر اقلیم

به علت کمبود معلومات خیلی دشوار است تا یک تصویر روشن از وضعیت فعلی محیط زیست در افغانستان را بدست آوریم. در مورد منابع آلودگی محیط زیست، وسعت و همچنان انتقال و پیوند آن با صحت مردم و امراض شک و تردید های زیادی وجود دارد. در مورد وسعت فرسایش و آلودگی زمین، همچنان پیامد های اقتصادی آن معلومات اندک در دسترس است.

4. شرایط لازم و شیوه های مدیریت محیط زیست

این سند در مطابقت با پالیسی های حفاظتی بانک جهانی و قوانین حکومت جمهوری اسلامی افغانستان طوریکه در ذیل خلاصه گردیده است، ساخته شده است. در جایی که یک تفاوت میان مقرره های داخلی و پالیسی های بانک جهانی وجود داشته باشد، پالیسی های بانک جهانی مرجح دانسته میشود.

4.1 پالیسی ها و شرایط حفاظتی بانک جهانی

پروژه انکشاف تحصیلات عالی با این فرض که انتظار نمیرود نوع فعالیت های پیشنهادی تاثیرات چشمگیری نامساعد محیطی و اجتماعی داشته باشد و تاثیراتی که شناسایی گردیده است میتواند از طریق اقدامات کاهش دهنده و نظارتی کافی محیطی و اجتماعی مورد رسیدگی قرار گیرد در کتگوری (ب) ارزیابی محیط زیست قرار گرفته است. دو پالیسی های حفاظتی قابل تطبیق عبارتند از:

پالیسی عملیاتی 4.12 اسکان مجدد داوطلبانه اجرا میگردد. بر اساس دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی (NHESP II) تمام زیربناها روی زمین دولتی بنا میگردد، و هیچ استثنای وجود ندارد که این پروژه استملاک زمین را تمویل کند. بنابراین در نظر است که خطر احتمالی اسکان مجدد غیر ارادی یا استملاک زمین خیلی ها اندک است. در رابطه با تسهیلات جدید، توسعه زیربنا بالای زمینی صورت میگیرد که قبلاً در مالکیت وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون های دولتی یا سایر زمین های دولتی باشد. قبل از آغاز کار ساختن همچون زیربنا ها وزارت تحصیلات عالی از مالکیت دولتی زمین مورد نظر تصدیق به عمل میاورد و همچنان اسنادی را فراهم میسازد که زمین متذکره عاری از ادعا های سکونت گزینی، غصب یا سایر ادعا ها یا مختل سازی بوده و اینکه زمین به مقامات مربوطه انتقال یافته باشد.

اما، در موارد خیلی ها نادر، جایی که استملاک زمین ضروری باشد، چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست یک پالیسی اسکان مجدد را در بر میگیرد که رهنمودها برای زمین و استملاک دارائی، استحقاق و جبران، مطابق با احکام قانون فعلی افغانستان برای مصادره زمین، نافذ سال 2009 و قانون مدیریت امور زمین 2008 (که هر دو تحت تعدیل است) و در مطابقت با پالیسی عملیاتی بانک جهانی 4.12 در مورد اسکان مجدد غیر ارادی را شامل میباشد. در جایی که زمین های موجود دولتی به منظور ساختمان بکار میرود، اسناد این را فراهم میسازد که این زمین ها عاری از ساکنین غیر قانونی، ادعا های متضاد و سایر مسائل مختل کننده میباشد و علاوه بر این ضعف های در قوانین زمین وجود دارد که عمده ترین ضعف این حقیقت است که تا حال تنها یک بر سوم حصه زمین ها تابع ثبت در دفتر املاک بوده، و اینکه بسیاری از زمین ها زیر عنوان عرفی یا در ساحات شهری تابع محل استقرار غیر رسمی میباشد.

چارچوب پالیسی اسکان مجدد (RPF) توسط وزارت تحصیلات عالی بر اساس چارچوب پالیسی فعلی که توسط وزارت های مختلف مانند (وزارت احیا و انکشاف دهات، وزارت آب و برق، شهرداری کابل) اتخاذ خواهد گردید، طرح گردیده است. نظر به کاستی های فعلی در قانون (که زیر تعدیل است)، وزارت تحصیلات عالی یک چارچوب پالیسی اسکان مجدد سکتوری را بر اساس پالیسی اسکان مجدد فعلی تهیه کرده است. **(به ضمیمه 1 مراجعه گردد).**

(پالیسی عملیاتی 4.11) منابع فیزیکی فرهنگی اجرا نمیگردد، و این چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست حاوی یک لست منفی بوده که در آن تمام محلات مهم و معروف میراث فرهنگی که در آن به فعالیت های پروژه اجازه داده نخواهد شد، لست گردیده است. امور مدنی دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی افغانستان ممکن منتج به مشاهده منابع فیزیکی فرهنگی و ضمیمه 3 گردد. رهنمود تخنیکی شماره 6 حاوی طرز العمل های رسیدگی به مشاهده آثار مطابق قانون نافذ افغانستان و پالیسی های بانک جهانی میباشد. چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و تهیه ارزیابی های تاثیرات محیطی مختص به محل شامل ارزیابی تاثیرات بالقوه روی منابع فیزیکی فرهنگی، و رهنمودهای رسیدگی به مشاهده آثار خواهد بود.

ارزیابی محیط زیست (پالیسی عملیاتی / طرز العمل بانک / GP 4.01)

چون انتخاب نهایی و طرح های مفصل فعالیت های متعدد نگهداری و ساختمان در وقت ارزیابی مطرح نمیگردد و موقعیت های دقیق و مشخصات خدمات شهری هنوز هم باید مشخص گردد، بنابراین یک چارچوب کاری اتخاذ میگردد تا تاثیرات بالقوه محیطی و اجتماعی فعالیت های پیشنهادی را مدیریت کند. بنابراین، برخی سند های مختص به محیط زیست، یعنی (الف) چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و (ب) چارچوب پالیسی اسکان مجدد در مطابقت با بهترین روش های بین المللی همچنان پالیسی حفاظت بانک جهانی و مقررات حکومت افغانستان تهیه گردیده است. این اسناد رهنمود های عملی را برای مدیریت مسائل بالقوه محیطی و اجتماعی متعلق به پروژه های فرعی آینده در تحت دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی افغانستان (NHESP II) همچنان برای سایر پروژه های وزارت تحصیلات عالی فراهم میسازد.

سند چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست توسط وزارت تحصیلات عالی مورد استفاده قرار میگیرد تا اطمینان حاصل گردد که حفاظت محیطی و اجتماعی به حد کافی در نظر گرفته شود. هدف اصلی چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست آنست تا (الف) طرز العمل ها و متدلوژی های واضح را برای ارزیابی محیط زیست و اجتماع، بررسی، منظوری و تطبیق سرمایه گذاری های که باید تحت این پروژه تمویل گردد را ایجاد نماید؛ (ب) وظایف و مسئولیت های مناسب را مشخص ساخته و طرز العمل های لازم گزارشدهی را برای مدیریت و نظارت نگرانی های محیطی و اجتماعی مربوط به سرمایه گذاری های پروژه طرح نماید؛ برای تطبیق مؤفقاانه احکام چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست برنامه های آموزشی و ارتقای ظرفیت و مساعدت های تخنیکی لازم را معین سازد؛ و (د) منابع معلوماتی قابل استفاده را برای تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست فراهم سازد.

4.2 پالیسی و چارچوب حقوقی برای مدیریت محیط زیست افغانستان

قوانین و مقررات ابتدایی مربوطه که مسائل اجتماعی و محیطی را دربر میگیرد عبارتند از: قانون محیط زیست افغانستان (2007)، استراتژی ملی محیط زیست (2008)، مقررات ملی ارزیابی تأثیرات محیط زیست، قانون آب (2009) و استراتژی حکومت افغانستان پیرامون سکتور آب، قانون مصادره زمین (2005)، و قانون پیرامون حفظ میراث های تاریخی و فرهنگی (2004).

4.2.1 قانون محیط زیست افغانستان (2007)

قانون محیط زیست افغانستان که در سال 2007 رسماً تصویب گردید کاملاً یک قانون جامع بوده و بسیاری از ابعاد مدیریت منابع طبیعی را تحت پوشش قرار میدهد. این قانون ضمناً تأکید میکند که پلانگذاری برای استفاده پایدار، بازسازی و حفظ میراث طبیعی، جنگلات، چراگاه ها و سایر منابع طبیعی، جلوگیری و کنترل آلودگی، و حفاظت و بازسازی محیط زیست از تأثیرات منفی باید یک عنصر الزامی همه پلان های ملی و محلی استفاده زمین و پلان های منابع طبیعی طرح شده توسط همه وزارت ها و نهاد های ملی مربوط باشد. (ماده 23). بنابراین قانون محیط زیست افغانستان یک چارچوب کلی را برای حفاظت محیطی برای استراتژی انکشاف تحصیلات عالی افغانستان (2015 – 2020) فراهم میسازد.

بعلاوه، این قانون تصریح میکند که مردم محل باید در پروسه های تصمیم گیری پیرامون مدیریت منابع طبیعی شامل گردند (ماده 23، فقره 10)، و به اشخاص متأثر باید فرصت داده شود تا در هر مرحله این پروژه سهم گیرند (ماده 19، 1).

4.2.2 استراتژی ملی محیط زیست (2008)

استراتژی ملی محیط زیست بخشی از استراتژی انکشاف ملی افغانستان میباشد، که یک رهنمود استراتژی را برای پالیسی های رسیدگی کننده به مسائل مربوط به امنیت، حکومت داری، رشد اقتصادی و کاهش فقر فراهم میکند.

هدف استراتژی ملی محیط زیست انسجام نگرانی و پالیسی های محیط زیست در پلان های انکشافی افغانستان میباشد. این استراتژی انکشاف اقتصادی پایدار و اشتراکی را بدون زوال در محیط طبیعی تأکید میکند و همچنان بالای شامل ساختن مسائل محیطی استراتژی در پالیسی های سکتوری اصرار میورزد، تا اینکه ملاحظات محیط زیست در دیزاین، تطبیق و نظارت پروژه ها در نظر گرفته شود. همچنان این استراتژی از یک روش پویاگراییانه برای رسیدگی به مسائل محیط زیست در پروژه انکشافی در مراحل ابتدایی روند تصمیم گیری حمایت میکند تا اینکه تأثیرات منفی محیط زیست بتواند سبک شود یا تخفیف یابد.

4.2.3 مقررات ملی ارزیابی تأثیرات محیط زیست

مقررات ارزیابی تأثیرات محیط زیست در مطابقت با ماده 22 قانون محیط زیست صادر میشود و بر فعالیت های دارای تأثیرات منفی قابل ملاحظه تطبیق میگردد. مقررات ارزیابی تأثیرات محیط زیست به اداره ملی حفظ محیط زیست (NEPA) اختیار میدهد تا ارزیابی های تأثیرات محیط زیست را برای پروژه های که تأثیرات بالقوه محیطی منفی دارند، بررسی کند و یک گواهینامه تطبیق را صادر کند و یا هم صادر نکند. همچنان اداره ملی حفظ محیط زیست قراردادی ها و ادارات تطبیق کننده را تشویق میکند تا بهترین روش های بین المللی را حین کاهش تأثیرات منفی فعالیت های پروژه بکار برند.

همچنان اداره ملی محیط زیست صلاحیت دارد تا همه گزارشات سروی پروژه انکشافی را اخذ کند و طی 35 روز بعد دریافت این گزارش تصمیم اتخاذ نماید. گواهینامه تطبیق طی 45 روز توسط اداره ملی محیط زیست بعد از دریافت گزارش نهایی ارزیابی تأثیرات صادر میگردد.

برنامه انکشاف تحصیلات عالی وزارت تحصیلات عالی به کار اعمار و بازسازی جزئی نیاز دارد، بنابراین بر حسب مقررات ارزیابی های تأثیرات محیطی فعالیت های این پروژه در کتگوری 2 قرار میگیرد، یعنی آن فعالیت های که روی محیط زیست انسانها تأثیرات منفی قابل ملاحظه ای دارد و یا از لحاظ محیطی ساحات حساسی که

کمتر ناسازگار و مختص به ساحه بوده و در بسیاری موارد برگشت ناپذیر اند. علاوه بر این، با توجه به نیازمندی های انکشافی، اداره ملی محیط زیست تصدیق مینماید که ارزیابی تأثیرات محیطی نباید بار بیش از حد سنگین بر دوش آجندا انکشافی باشد. یک پروسه موقتی طراحی میگردد تا از تأخیر های بی مورد جلوگیری شود، از اینرو مانع آن شکایتی میشود که ارزیابی تأثیرات محیطی تطبیق پروژه ها را به تأخیر مواجه خواهد کرد (رهنمود های ارزیابی تأثیرات محیطی، 2008).

4.2.5 قانون استملاک زمین 2005

این قانون احکام مدیریت مصادره یا استملاک زمین بمقاصد منافع عامه از قبیل تاسیس / اعمار زیربنا های دولتی یا استملاک زمین دارای ارزش فرهنگی یا علمی، زمین های حاصلخیز و باغهای بزرگ را وضع میکند. ضمناً این قانون تصریح مینماید که: الف) استملاک یک قطعه زمین یا بخشی از یک قطعه زمین بمقصد استفاده دولتی توسط شورای وزیران تصمیم گرفته میشود و در یک ارزش منصفانه مبتنی بر نرخ فعلی بازار (ماده 2) جبران میگردد؛ ب) حق مالک یا استفاده کننده زمین سه ماه قبل از آغاز کار ساختمانی روی پروژه و بعد از پرداخت جبرانی کامل به مالک یا شخص استفاده کننده زمین، خاتمه میابد. (ماده 6؛ ج) ارزش زمین، ارزش منازل و تعمیر های واقع در زمین و ارزش درختان و سایر دارائی ها واقع در آن زمین برای جبران در نظر گرفته میشود (ماده 8) جبران توسط شورای وزیران تعیین میگردد. این قانون در حال حاضر زیر تعدیل میباشد.

اما این قانون، در مورد اسکان مجدد خموشی اختیار میکند. این قانون هیچ گونه حکم ویژه ای را برای پلان اسکان مجدد یا در واقع کدام تدابیری را برای اسکان مجدد شامل نمیکرد. یک مقایسه مفصل بین احکام قانون مصادره زمین و طرز العمل عملیاتی بانک جهانی در بخش III.6 فراهم میگردد.

4.2.6 قانون مدیریت امور زمین (2008)

یک مخلوطی از قوانین مدنی، سنتی و دینی حقوق زمین در افغانستان را اداره میکند در حالیکه تنها یک سوم زمین تابع دفتر ثبت املاک میباشد. شورای وزیران در سال 2007 پالیسی زمین را اتخاذ نمود که رسمی ساختن حقوق برای مسکن گزینی های غیر رسمی را فراهم کرد و سعی نمود تا تداخل اداری را مورد رسیدگی قرار دهد. در سال 2008، قانون مدیریت امور زمین تایید گردید با آنکه فعلاً در حال تعدیل میباشد. قانون مدیریت امور زمین تعریف انواع زمین را ارائه داشته و تعریف نموده که کدام ادعای های زمین به رسمیت شناخته میشود.

4.2.7 قانون حفاظت از اماکن تاریخی و فرهنگی (2004)

قانون حفاظت از اماکن تاریخی و فرهنگی در سال 2004 تصویب گردید. این قانون بر حسب ماده 9 قانون اساسی تصویب گردید. این قانون اماکن تاریخ و فرهنگی را چنین تعریف میکند:

"(1) هر نوع محصول یا فراورده کار انسانی، منقول یا غیر منقول، که دارای یک ارزش برجسته تاریخی، علمی، هنری و فرهنگی باشد و حد اقل صد سال عمر داشته باشد"

"(2) اشیای که کمتر صد سال عمر داشته باشد، اما به دلیل ارزش علمی، هنری و فرهنگی آنها باید منحصراً اشیای قابل حفاظت شناخته شوند"

مطابق با قانون، مردم افغانستان مالک دارائی های تاریخی و فرهنگی اند در حالیکه دولت و مردم هر دو مسئولیت حفظ دارائی های فرهنگی و تاریخی را بعهده دارند. در صورت مشاهده همچو دارائی ها یا اشیای در جریان تطبیق کار های انکشافی رهنمود های ذیل در نظر گرفته شود:

أ) کمیته باستانشناسی مسئولیت حفظ و مراقبت، حفاظت و ارزیابی تمام محلات، اشیای و دارائی های دارای ارزش تاریخی و فرهنگی را بعهده دارد،

ب) در صورت وقوع دست یافتن به اشیای تاریخی و فرهنگی، باید به کمیته باستانشناسی اطلاع داده شود. در صورت که مصنوعات تاریخی بعثت کار پروژه در معرض خطر قرار گیرد، کار پروژه باید تا وقت روی دست گرفتن پلان های لازم برای حفاظت آن مصنوعات، متوقف گردد،

ت) در صورت مشاهده هر گونه اثر تصنعی، باید ظرف دو هفته به مقامات محلی و ولایتی اطلاع داده شود، سپس این مقامات کمیته باستانشناسی را آگاه میسازند (11)

ث) عدم گزارشدهی دست یافتن به همچو اشیا در خلال زمان مشخص شده، مطابق با قانون مورد مجازات قرار میگیرد.

در صورت مشاهده آثار تاریخی و فرهنگی، اداره تطبیق کننده مسئولیت حفاظت آثار تصنعی از سرقت و آسیب را تا وقت رسیدن آن بدست کمیته باستانشناسی بعهده دارد.

4.3 بررسی محیط زیست پروژه های فرعی تحت دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی (NHESPII)
طبق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست پروژه انکشاف تحصیلات عالی و در مطابقت با مقررات محلی، کتگوری های ذیل جهت سروی پروژه های فرعی / اجراءات مورد استفاده قرار خواهد گرفت. کتگوری ها شامل:

- **کتگوری الف** به آن های گفته میشود که (نظر به میزان، نوع و موقعیت سرمایه گذاری) تاثیرات قابل ملاحظه ای محیطی و اجتماعی را بجا میگذارد و جهت منظوری نیازمند آمادگی برای تحلیل تاثیرات محیطی مختص به ساحه میباشد. همچو فعالیت ها برای حمایت پروژه انکشاف تحصیلات عالی غیر قابل قبول است.
 - **کتگوری ب** (مثلاً اعمار صنوف درسی جدید، تسهیلات، و بازسازی و نوسازی تسهیلات موجود، و خوابگاه ها) تاثیرات محیطی و اجتماعی متوسط یا محدود دارد، که میتواند از طریق یک پلان مدیریت محیط زیست (EMP) و پلان های مدیریتی حفاظت، مدیریت گردد. طور مثال، اعمار یک تعمیر برای پوهنتون ممکن در جریان دیزاین و آماده سازی پروژه فرعی نیاز به پلان مدیریت محیط زیست داشته باشد تا اطمینان حاصل گردد که گزینه های در نظر گرفته شده انجنیری و امکان پذیری ها از لحاظ محیطی مطمئن اند.
 - **کتگوری ج** (مثلاً تهیه و تدارک تکنالوژی، فرنیچر، وسایل تکنالوژی معلوماتی و غیره) تاثیرات محیطی و اجتماعی منفی بسیار اندک و یا هیچ تاثیر منفی ندارد و درج فقره های مربوط به محیط زیست در قرارداد های ساختمانی و نظارتی برای پروژه های فرعی کافی است.
- انتظار میرود که اکثریت سرمایه گذاری های پروژه انکشاف تحصیلات عالی در کتگوری ب در نظر گرفته شود و بتواند توسط یک پلان مدیریت محیط زیست و در جایی که قابل تطبیق باشد توسط پلان های مدیریت حفاظتی بگونه ای مؤثر مدیریت گردد.

5. توافقات سازمانی، نقش ها و مسؤلیت ها در تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

وزارت تحصیلات عالی مسؤل است تا اطمینان دهد که چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست مقارن با همه سرمایه گذاری های تمویل شده تحت دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی (NHESP II) همچنان پروژه های آینده در سکتور تحصیلی عملی میگردد. اداره ملی حفظ محیط زیست نهاد تطبیق کننده مسؤل برای مدیریت محیط زیست در افغانستان بوده و در صورت لزوم در بررسی و منظوری تحلیل های تاثیرات محیط زیست آماده شده برای پروژه های فرعی سهم میگیرد. در سطوح ولایتی و محلی، کارمندان مربوط به اداره محیط زیست در بررسی و نظارت پروژه های مدیریت محیط زیست سهم میشوند.

تیم حمایتی اجراءات و نظارت در اجرا توافقات سازمانی برای تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و پلان های کاری اسکان مجدد وزارت تحصیلات عالی را، همکاری خواهد نمود. ریاست پلان و پالیسی در وزارت تحصیلات عالی مسؤلیت عمومی بررسی و حفاظت پروژه های که وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون های دولتی بعهده دارند، دارد. تیم حمایتی اجراءات و نظارت یک متخصص حفاظتی محیط زیست و یک متخصص حفاظتی اجتماعی را استخدام خواهد نمود که مسؤلیت تطبیق عمومی چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و چارچوب پالیسی اسکان مجدد در جریان تطبیق پروژه را داشته و آنها به هر دو، رییس ریاست پلان و پالیسی، وزارت تحصیلات عالی و رییس تیم حمایتی اجراءات و نظارت، گزارش خواهند داد. آنها در قسمت ایجاد توافقات قناعت بخش در وزارت تحصیلات عالی برای تهیه پلان های مدیریت محیط زیست و پلان های مربوطه مدیریت منحصر به ساحه در صورت ضرورت برای فعالیت های سازنده در جریان پروژه وزارت تحصیلات عالی را همکاری خواهند نموده؛ و همچنان در قسمت ظرفیت سازی کارمندان مربوطه در چوکات ریاست پلان و پالیسی وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون ها برای مدیریت جنبه های اجتماعی و محیط زیست، را کمک خواهند نمود. آنها همچنان کارمندان وزارت تحصیلات عالی/پوهنتون ها را در نظارت تطبیق از گام ها بخاطر کاهش خطرات پلان های مدیریت محیط زیست و پلان های مربوطه محیط زیست، همکاری خواهند نمود. آنها بخش های مرتبط را در مورد اطاعت پذیری پروژه با تطبیق قناعت بخش چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و پلان های مدیریت اجتماعی و محیط زیست جهت شامل ساختن در گزارش های پیشرفت کار که توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت، تهیه خواهد شد، کمک مینمایند.

کارمندان حفاظت محیط زیست و کارمندان مربوط به وزارت تحصیلات عالی و نهاد ها و مشاورین تطبیق کننده و قراردادی ها در تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و پلان های مدیریت محیط زیست مختص به ساحه، آموزش خواهند دید. کارمندان حفاظت محیط زیست، در همکاری با رئیس تیم حمایتی اجراءات و نظارت، مسؤل نظارت محیط زیست و ابعاد کارکرد اجتماعی حمایت شده توسط دومین پلان استراتیژی انکشاف تحصیلات عالی میباشند.

6. مشوره های مردمی

6.1 خلاصه یافته های مشوره

تیم حمایتی اجراءات و نظارت اجتماعی و محیطی با مراجع ذیدخل نمایندگی کننده از حکومت افغانستان، بشمول مقامات ارشد وزارت تحصیلات عالی در کابل، و با نماینده های پوهنتون ها ملاقات داشتند. بازدید های ساحوی از پوهنتون های ننگرهار و بدخشان صورت گرفت تا در مورد چشم انداز مردم که در نزدیکی پوهنتون های دولتی زندگی میکنند، آگاهی حاصل شود.

در جریان مجلس های مشورتی، مشاهده شد که سطح آگاهی در مورد تاثیرات اجتماعی و محیطی در میان کارمندان پوهنتون ها و مردم مسکن گزین در نزدیکی محوطه پوهنتون ها پایین است. در جریان مجلس با مقامات ارشد وزارت تحصیلات عالی در کابل، به مشاور خبر داده شد که وزارت تحصیلات عالی تجربه چارچوب های مدیریت اجتماعی و محیط زیست را ندارد. اما، وزارت تحصیلات عالی مفکوره چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست را خیر مقدم گفت و اینکار را حمایت کرد. نگرانی اصلی وزارت تحصیلات عالی در مورد ظرفیت تطبیق برای پلان مدیریت اجتماعی و محیط زیست است که بعدها با کمک پروژه انکشاف تحصیلات عالی ایجاد خواهد گردید. وزارت تحصیلات عالی تقاضا کرد که بانک جهانی باید حمایت تخنیکی و مالی ایجاد یک واحد یا بخش حفاظت اجتماعی و محیط زیست در وزارت تحصیلات عالی را فراهم سازد.

بر مبنای مشورت ها، تحقیق و ارزیابی موقعیت جغرافیایی پوهنتون های دولتی، این تیم به تاثیرات بالقوه منفی قابل ملاحظه ای موقعیت های پوهنتون های دولتی دست نیافتند. خلاصه مجلس مشورتی منحصبت ضمیمه 2 فراهم گردیده است.

7. تحلیل تاثیرات و اقدامات پیشنهادی کاهش خطرات

احتمال نمیرود که پروژه انکشاف تحصیلات عالی پیشنهاد شده منتج به تاثیرات چشمگیری منفی محیطی و اجتماعی گردد. امکان دارد این پروژه بخاطر کار عمران و یا بازسازی دارای تاثیرات منفی محیطی وابسته به محل و مختص به ساحه باشد که در برگیرنده زباله های ساختمانی، آلودگی خاک و گرد، آلودگی صوتی یعنی شور و صدا در جریان ساختمان، تاثیر افزایش حمل و نقل مواد ساختمانی، تاثیرات اجتماعی صحتی بعلت ایجاد کمپ های موقت کارگران و غیره میباشد. بسیاری از این تاثیرات مشهور بوده و میتواند با استفاده از روش های معیاری و خوب ساختمانی کار گذاری شده در قرارداد های امور شهر سازی، کاهش داده شود.

7.1 مسائل کلیدی محیطی و اجتماعی و تاثیرات وابسته به این پروژه

بخش ذیل مسائل کلیدی محیطی و اجتماعی متعلق با پروژه پیشنهاد شده را بر اساس یک بررسی دفتری، بازدید های ساحوی از پوهنتون های بدخشان، ننگرهار و کابل و مجالس مشورتی با مراجع ذیدخل دایر شده بین ماه های آگست و اکتوبر 2014، تشریح میکند. مسائل کلیدی شناخته شده تعلق میگیرد به: آب، زمین، و ناراحت کننده های عمومی (شور و صدا، هوا، زباله ها). راه حل های پیشنهادی به همه زیر بنا های کوچک و متوسط قابل تطبیق بوده و نیاز به تطبیق کافی اقدامات کاهش و نظارتی دارد.

تاثیرات میتواند به تاثیرات منفی و تاثیرات اجتماعی وابسته با ساخت و ساز و اجراءات تقسیم گردد، که خاصاً بر اندازه و نوعیت مداخله، موقعیت ساحه، و طرفین متاثر (یعنی: مردم و سایر افراد ذیربط) مربوط میشود.

7.2 تاثیرات مثبت محیطی و اجتماعی

هدف پروژه پیشنهادی آنست تا کیفیت و مرتبط بودن آموزش پوهنتون ها را بهبود بخشد، تا اینکه محصلین از مهارت های کارآمد برخوردار شوند تا تقاضای بازار کار برآورده شود.

سرمایه گذاری در تحصیلات عالی موجب یک تنوع مزایای اجتماعی و منافع خصوصی میگردد. تحصیلات عالی نسبت به سایر سرمایه گذاری های ثابت بشری دارای بلندترین میزان عایداتی میباشد و به صورت عموم سطح عایدات در بین فارغان پوهنتون ها بلند میباشد. همچنان سرمایه گذاری در تحصیلات عالی روی کیفیت ردیف پایین سکتور تحصیلی تاثیر دارد. پوهنتون ها یک نقش مهمی را در فارغ التحصیل ساختن جمع کثیری از معلمین شایسته برای مکاتب لایسه بازی میکند. معلمین لایسه های که دارای سند فراغت از پوهنتون ها میباشند با احتمال بیشتر

تدریس با کیفیت ارائه میکنند و سر انجام نتایج آموزشی را در میان شاگردان لایسه ها بهبود میبخشند. بنابراین، منفعت های حاصله از سرمایه گذاری های تحصیلات عالی بر تمام سکتور های تحصیلی جاری میشود.

در رابطه با به عهده گرفتن کار های ساختمانی و بازسازی، بعضی تاثیرات مثبت وجود دارد که وابسته با امور ساختمانی و تاسیسات از قبیل بکار گماشتن کارگران محلی، ایجاد شغل، بهبود زیر بنا های موجود (سرک های فرعی، بازسازی پیاده رو ها، امکانات جابجایی زباله ها و تسهیلات بهداشتی)، و تاثیرات مثبت اقتصادی بالای عرضه کننده های کوچک مواد خام مورد نیاز در جریان کار ساختمانی (یعنی مواد تعمیراتی) میباشد.

7.3

تاثیرات بالقوه منفی محیطی و اجتماعی

چون اکثر فعالیت ها عمدتاً کار های ساختمانی در مربوطات پوهنتون های موجود صورت میگیرد، تاثیرات بالقوه ای که احتمالاً روبرو خواهیم شد، شامل موارد ذیل اند:

- **پاکسازی ساحه:** در جریان پاکسازی ساحه، هر گونه گیاه های که به گونه مناسب دفع نشده باشد میتواند جویچه ها و آب رو ها را بند سازد، و همچنان انواع اشیای مزاحمت کننده را منتشر کند.

- **فرسایش خاک و آلودگی آب:** اگر سنگریزه یا خاک انتقال شده به مقاصد پرکاری بطور مناسب ذخیره نگردد و در معرض عناصر طبیعی قرار گیرد میتواند به جوی ها یا جریان آبی های همجوار، زمین قابل زرع، دریاها و ساحات پایین تر از سطح دریا منتشر گردد که سبب رسوب میگردد. تراکم فاضلاب ناشی از بارندگی در ساحه میتواند سبب ناراحتی ها و مزاحمت کننده های فعالیت های مکاتب و کار ساختمانی گردد. جای نامناسب لابراتوار ها و تشناب های مکاتب میتواند سبب آلودگی آب های زمینی در جوی ها و منابع آب آشامیدنی گردد. همچنان فاضلاب تولید شده در جریان کار ساختمانی و از کمپ های کارگران نیز میتواند منابع آب آشامیدنی را آلوده سازد در صورت که بصورت درست به آن رسیدگی نشود.

- **تولید مواد فاضله یا زباله ها:** کار بازسازی در پوهنتون ها میتواند شامل اعمار مجدد تعمیر های شدیداً خسارت دیده فاکولته ها باشد، که سبب بوجود آمدن آشغال یا خاکروبه ها میشود و باید برداشته شده و دور انداخته شود. مواد زاید و باقیمانده از فعالیت های مربوط به کار ساختمانی و کمپ های کارگران بجا خواهند ماند که میتواند سبب ایجاد یک ناراحتی گردد در صورت که بطور درست مدیریت نگردد. علاوه بر آن، زباله ها یا مواد زایده که بطور درست دفع و دور انداخته نشود، میتواند به محل نشو و نمو امراض منتشر شونده در آب تبدیل گردد.

- **ترانسپورت:** انتقال و حمل و نقل مواد به ساحه در جریان ساعات درسی مکاتب باعث مزاحمت گردیده؛ و نیز میتواند سبب زخمی شدن اطفال شود و تراکم ترافیک در ساحه را افزایش دهد.

- **کمپ ها یا محل بود و باش کارگران:** چون کار ساختمانی در اکثر موارد در مربوطات مکاتب صورت میگیرد، اگر نیاز به کمپ کارگران وجود داشته باشد، موقعیت کمپ و تعامل یا سروکار داشتن کارگران با شاگردان میتواند تاثیرات اجتماعی منفی بجا بگذارد. علاوه بر این، شرایط و برخورد کارگران در کمپ های کارگران میتواند مستقیماً اجتماعات و پروژه های فرعی را متاثر سازد و منتج به توجه منفی رسانه ها و خطرات بالقوه امنیتی به مردم خواهد گردید.

- **ایمن یا محفوظ بودن:** ایمن یا محفوظ بودن کارگران، شاگردان مکاتب و مردم مسکونی یک مسئله خواهد بود. اجراءات مربوط به کار ساختمانی میتواند سبب ایجاد خطرات ایمنی به کارگران شود. زمانیکه کارهای ساختمانی در مربوطات مکتب صورت گیرد، اگر محل کار که با کمر بند حفاظتی مسدود نشوند، میتواند سبب وقوع آسیب و ضرر به مصونیت شاگردان و مردم دور و بر محل ساختمانی گردد.

- **شور و صدا:** در جریان آماده ساختن محل کار و یا در جریان کار ساختمانی، به سبب فعالیت های مربوط به

ساختمان شور و صدا ایجاد می‌گردد. این شور و صداها در جریان ساعات درسی مکاتب باعث اختلال در فعالیت های صنفی شاگردان و نیز باعث ناراحتی باشندگان منازل مسکونی اطراف آن ساختمان خواهد شد.

- **خاک و گرد:** خاک و گرد ایجاد شده در جریان پاک کاری و کار ساختمانی میتواند برای شاگردانی که دچار تکلیف های سیستم تنفسی اند مشکل ایجاد کند، و در جریان ساعات درسی باعث مزاحمت و اختلال دروس شاگردان شود. خاک و یا ریگ و جغل که برای مدت های طولانی بدون پوشش مناسب نگهداری میشود، نیز میتواند باعث ایجاد خاک و گرد شده و در جریان ساعات درسی سبب ناراحت ساختن شاگردان و مردم مسکونی اطراف شود. حمل و نقل مواد ساختمانی به محل کار نیز خاک و گرد ایجاد میکند. از بین بردن ساختمان های موجود نیز سبب ایجاد خاک و گرد می‌گردد که برای صحت مضر است.

7.4 نگرانی های عمومی محیطی و اجتماعی در جریان کار و فعالیت های ساختمانی

اگر تاثیرات ناشی از اعمار و بازسازی زیربنا های کوچک و متوسط محتاطانه مدیریت شوند، نگرانی های قابل ملاحظه ای را در قبال نخواهند داشت. این نگرانی ها معمولاً مربوط میشوند به اشتغال، صحت و مصونیت (OHS)، و قابل مدیریت بوده و میتواند به آسانی با استفاده از جا دادن اقدامات مناسب کاهش دهنده در قراردادهای امور ساختمانی، مورد رسیدگی قرار گیرند.

در خصوص کار ساختمانی تاثیرات منفی اجتماعی ذیل را میتوان انتظار داشت:

- تاثیرات مؤقتی بالای منازل و مراکز تجاری از ناحیه کار های ساختمانی از قبیل شور و صدا، ایجاد زباله ها، آشتغال و مواد زاید و سایر خطرات؛
- محدود شدن دسترسی به مزرعه ها، سایر منابع معیشتی و دارایی ها؛
- خطر آسیب و ضرر به مکان ها و محلات باستانی یا تاریخی؛
- منازعات مردمی؛
- مسائل امنیتی ناشی از حضور کارمندان بیرون از مردم محل؛
- حضور تعداد زیاد شاگردان در جوار یا همسایگی میتواند زندگی اجتماعی یا دستور های مردمی (فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی) را مختل سازد؛ و
- خطرات اشتغال، صحت و مصونیت (OHS) ناشی از عدم اقدامات کافی اشتغال، صحت و مصونیت بکار رفته در محل بشمول عدم موجودیت وسایل حفاظتی شخصی.
- شرایط کار و کارگران – اطاعت پذیری از قوانین ملی بشمول کنوانسیون سازمان بین المللی کار، رسوم استخدام به کار و خطرات تخطی ها از معیار کار.

مسائل عمومی در جریان کار شامل موارد ذیل میشود:

- موجودیت امکانات بهداشتی فعال و حفظ و مراقبت شده (اغلب به دلیل کمبود آب فعال نمیشود)؛
- دور ساختن نا مناسب فاضلاب (مثلاً: کار ساختمانی در یک تعمیر ممکن فاضلاب را در گودال های فرورفت بدون اجرای یک بررسی یا ارزیابی محیط زیست دور و پیش دفع کند، لذا مهم است تا میزان حساسیت آن شناسایی گردد و دیده شود که آیا خطرات بالقوه محیطی و یا صحت عامه وجود دارد یا خیر)؛ و
- مدیریت نامناسب زباله های جامد ایجاد شده توسط این پروژه (و سایر منابع بالقوه). این معمولاً منتج میشود به تراکم زباله ها در مربوطات پروژه/ساحه.
- خطرات صحت و مصونیت متعلق به عدم کارگذاری اقدامات ایمنی کافی (مثلاً: پلان زندگی و مصونیت از آتش سوزی، آمادگی برای حالات اضطراری، و غیره)

بصورت عموم، فعالیت های دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی افغانستان میتواند به تنهایی تاثیرات محیطی و اجتماعی منفی اندک داشته باشد. اما، در کنار پروژه های فرعی متعدد، یا همراه با سایر فعالیت های حکومتی یا سکتور خصوصی، میتواند یک تاثیر مضاعف بزرگتر و بیشتر قابل ملاحظه ای داشته باشد. این تاثیرات به احتمالی بیشتر به سبب پاکسازی گیاه ها، کاهش آب زیر زمینی، یا آلودگی آب سطحی واقع گردد.

خصوصاً این تاثیرات با احتمال زیاد به سبب موارد ذیل باشد:

- قطع جنگلات بعلت استفاده از منابع جنگلات به منظور استفاده از درختان برای امور ساختمانی و تیر های منازل. دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی افغانستان (NHESP II) اقدامات لازم را اتخاذ مینماید تا مطمئن شود که از قطع جنگلات و استفاده از منابع جنگلات بدون جواز جلوگیری صورت گیرد و تا حدی امکان به حد اقل برسد؛
- کاهش آب زیر زمینی بعلت تقاضا برای فراهم ساختن آب کار ساختمانی؛
- کاهش آب سطحی، بعلت تقاضا برای فراهم ساختن آب کار ساختمانی؛

علاوه بر این، اسکان مجدد به دلیل استملاک زمین میتواند باعث وادار شدن مردم به مهاجرت (بخاطر کار، خدمات و غیره) گردیده و فشار بیشتری بالای منابع طبیعی در ساحات مخصوص وارد کند. کاهش و جلوگیری از تاثیرات مضاعف نیاز دارد به: کاهش و جلوگیری از تاثیرات پروژه های انفرادی؛ پلانگذاری محتاطانه مبتنی بر دانش تخنیکی لازم، موقعیت، اندازه و مواد لازم پروژه های زیربنایی.

7.6 اقدامات پیشنهادی جهت کاهش خطرات و نظارت

بمنظور جلوگیری یا به حد اقل رساندن تاثیرات وابسته به فعالیت های که باید تحت این پروژه تمویل گردد، اقدامات کاهش باید منحصبت بخشی از ساختمان و اجراءات پروژه فرعی تطبیق گردد تا پیروی از رهنمود ها و استندرد های ملی و بین المللی محیطی و اجتماعی اطمینان حاصل گردد. این اقدامات باید منحصبت بخشی از پروژه فرعی پلان مدیریت محیط زیست به حساب آید و در مشخصات تخنیکی هر پروژه فرعی برایش بودجه تخصیص داده شود.

رهنمود های تخنیکی آماده گردیده است که اقدامات لازم کاهش پاسخگو به تاثیرات مشخص محیطی و اجتماعی را خلاصه و واضح میسازد (به ضمیمه 3 مراجعه شود). این رهنمود ها باید بکار گرفته شوند تا در آماده ساختن پلان های مدیریت محیط زیست و تحلیل های تاثیرات محیط زیست کمک کند و شامل موارد ذیل میباشد:

- 1: جلوگیری و محافظت از فرسایش خاک
- 2: جلوگیری و محافظت از لغزش زمین
- 3: استفاده سنگ معدن
- 4: دفع یا دور ساختن مواد فاسد شده، بشمول ماده های مضر
- 5: مدیریت خاک و گرد
- 6: حفاظت محلات و اماکن تاریخی و فرهنگی
- 7: مدیریت روغنیات، تیل و مواد سوخت
- 8: صحت و سلامتی

علاوه بر این، توصیه میگردد تا بهترین رهنمود ها برای اشتغال، صحت و مصونیت را طوریکه در رهنمود های اشتغال، صحت و مصونیت آی اف سی

[http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/554e8d80488658e4b76af76a6515bb18/Final+-](http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/554e8d80488658e4b76af76a6515bb18/Final+-General+EHS+Guidelines.pdf?MOD=AJPERES)

[General+EHS+Guidelines.pdf?MOD=AJPERES](http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/554e8d80488658e4b76af76a6515bb18/Final+-General+EHS+Guidelines.pdf?MOD=AJPERES) خلاصه شده است را عملی کنید. این رهنمود ها بهترین روش های بین المللی در نظر گرفته شده اند و جهت دیزاین، ساختمان و اجرای هر نوع پروژه های زیربنایی بکار میروند.

یک مجموعه شاخص های نظارت مورد استفاده قرار میگیرد تا پیروی از استندرد های بین المللی و ملی تصدیق بعمل آید و عملکرد های اصلاحی برای پروژه های فرعی ناتوان از پوره کردن این معیار ها، شناسایی گردد. این شاخصها در زمان ساختن گزارشات نظارتی سالانه تطبیق میگردد.

6. پروسه آماده سازی پروژه فرعی، تطبیق و نظارت

این بخش طرز العمل های ارزیابی محیطی و اجتماعی، سیستم های گزارشدهی، و مسئولیت های که باید توسط نهاد های تطبیق کننده برای دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی (NHESP II) اتخاذ گردد را بیان میکند. دیزاین این سیستم ارزیابی در مطابقت با پالیسی های حفاظتی بانک جهانی و مقرره های ارزیابی تاثیرات محیط زیست حکومت افغانستان و رهنمود های مربوطه صورت گرفته است.

این بخش با جزئیات مسائلی که باید مورد رسیدگی قرار گیرد و قدم های مشخص بعدی که باید برداشته شود آغاز گردیده و توسط ابزار و رهنمود های فراهم شده منعیث وسیله ها و رهنمود های اجرایی چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست حمایت میشود. سپس این بخش عناصر مختلف چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست را که شامل موارد ذیل است توضیح مینماید.

- قدم های که باید برای نظارت، بررسی و ارزیابی سرمایه گذاری ها و درخواست های پیشنهادی برداشته شود؛
- طرز العمل ها برای آماده ساختن پلان های مدیریت محیط زیست و پلان های مدیریت مربوطه برای پروژه های فرعی؛
- رهنمود ها در مورد تاثیرات اجتماعی و محیط زیست سرمایه گذاری های پروژه؛ و
- میکانیزم اجابت

جدول ذیل نقش ها و مسئولیت های کلیدی برای تطبیق نظارت پروژه فرعی، ارزیابی، بررسی و شرایط لازم نظارت تحت چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست را خلاصه میسازد.

جدول 8.1 نقش ها و مسئولیت ها در پلانگذاری اجتماعی و محیط زیست و تطبیق پروژه فرعی

شخص / اداره مسئول	فعالیت
متخصص محافظت محیط زیست تیم حمایوی اجراءات و نظارت و متخصص محافظت اجتماعی	سروی و گزینش ابتدایی در ساحه
متخصص محافظت محیط زیست تیم حمایوی اجراءات و نظارت	تعیین کتگوری محیط زیست
مشاورین وزارت تحصیلات عالی، تیم حمایوی اجراءات و نظارت و مشاورین مستقل	تحلیل یافته های سروی و گزینش و آماده ساختن تحلیل های تاثیرات محیط زیست، پلان های مدیریت محیط زیست، تحلیل های تاثیرات اجتماعی و پلان های کاری اسکان مجدد
اداره ملی حفظ محیط زیست	صدور جواز محیط زیست که تصدیق کند تحلیل تاثیرات محیط زیست قناعت بخش است.
قراردادی مستقل	تطبیق پلان های مدیریت محیط زیست و پلان های کاری اسکان مجدد
تیم حمایوی اجراءات و نظارت، وزارت تحصیلات عالی، دفاتر محیط زیست در سطح ولسوالی ها	نظارت محیط زیست

انتخاب، دیزاین، قرارداد بستن، نظارت و ارزیابی پروژه های ساختمانی تحت برنامه حکومت افغانستان با رهنمود ها، آیین نامه ها و مقررہ های ذیل سازگار میباشد:

- یک لست استثناء که نشان میدهد آیا پروژه فرعی پیشنهاد شده فاقد شرایط لازم برای حمایت است یا خیر؛
- یک فورمه سروی و گزینش محیط زیست و اجتماع؛
- تمپلیت های نمونه ارزیابی تاثیرات محیط زیست و پلان مدیریت محیط زیست؛
- پلان کاری اسکان مجدد؛
- پلان مشورت عمومی و شریک سازی؛
- شرایط لازم که از طریق مرکز ماین روبی منطقوی تصدیق میکند که ساحات که باید در جریان فعالیت های بازسازی و نوسازی ارزیابی گردد از ماین پاک باشد؛
- رهنمود های محیط زیست برای قراردادی ها؛
- رهنمود ها در مورد حفاظت مکان های فرهنگی و طرز العمل های تغییر؛
- پلان مختصر کاری اسکان مجدد برای مردم متأثر از پروژه.

6.1. پروسه سروی و بررسی

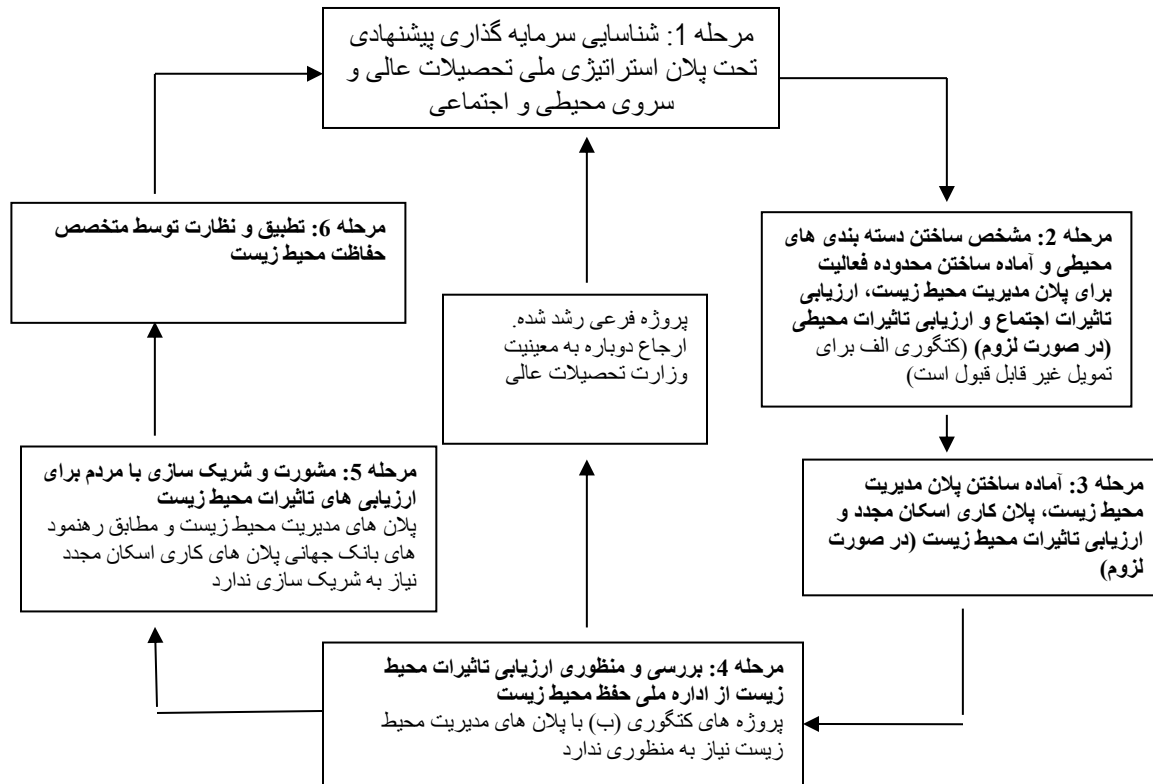
دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی (NHESP II) منحصراً یک برنامه کتگوری (ب) دسته بندی میشود؛ اما سرمایه گذاری های که باید تحت پروژه انکشاف تحصیلات عالی باید تمویل گردد ممکن تاثیرات منفی بسیار اندک داشته باشد و برخی دیگر دارای تاثیرات محیطی و اجتماعی متوسط و نیاز به سروی دارد تا وسعت تاثیرات را معین گردد.

چون جزئیات مشخص و موقعیت کارهای جدید ساختمانی و بازسازی در حال حاضر معلوم نیست، روند سروی اجتماع و محیط زیست (پروسه سروی) برای بررسی و منظوری پلان های انجنیری، برای ساختن تسهیلات جدید و بازسازی تسهیلات موجود ضروری میباشد. اهداف روند سروی عبارتند از:

- مشخص ساختن سطح کار محیط زیست لازم (یعنی: آیا یک ارزیابی تاثیرات محیط زیست لازم است یا خیر؛ شرایط لازم و حیثه پلان مدیریت محیط زیست باید تهیه شود؛ آیا تطبیق اقدامات ساده کاهش کافی خواهد بود؛ یا اینکه هیچ کار اضافی محیط زیست لازم نیست)؛
- مشخص ساختن سطح تحلیل تاثیرات اجتماعی که لازم است (یعنی: آیا یک ارزیابی تاثیرات اجتماعی نیاز است)؛
- مشخص ساختن اقدامات مناسب کاهش برای رسیدگی به تاثیرات منفی؛
- مشخص ساختن اینکه کدام فعالیت های ساختمانی و بازسازی با احتمال زیاد دارای تاثیرات منفی اجتماعی و محیطی بالقوه میباشد؛
- تسهیل بررسی و منظوری نتایج سروی پروژه های فرعی.
- فراهم ساختن رهنمود ها برای نظارت پارامتر های اجتماعی و محیطی در جریان ساختمان، بازسازی، و اجراءات پروژه های فرعی.

همینکه یک پروژه فرعی برای تمویل وجوه پیشکش میشود، سرمایه گذاری با استفاده از فورمه سروی که در **ضمیمه 4** فراهم گردیده مورد آزمایش قرار میگردد. زمانیکه فورمه سروی تکمیل میگردد، معلومات در مورد تعیین کتگوری محیطی مناسب (الف، ب یا ج) به یک فعالیت ویژه برای ساختن تسهیلات جدید یا بازسازی تعمیر های موجود را فراهم میکند.

در جریان سروی، متخصص حفاظت نیز مشخص میسازد که آیا یک ارزیابی تاثیرات اجتماعی نیاز است یا خیر. محدوده فعالیت برای یک ارزیابی تاثیرات اجتماعی در **ضمیمه 5** ذکر است.

8.2 ارزیابی و منظوری

8.2.1 ارزیابی

بعد از بررسی معلومات فراهم شده در فورمه سروی اجتماعی و محیطی، و تعیین کنگوری مناسب محیطی، متخصص حفاظت محیطی زیست مشخص میسازد که آیا (الف) تطبیق اقدامات ساده کاهش خلاصه شده در رهنمود های تخنیکی کافی خواهد بود؛ (ب) یک ارزیابی تأثیرات محیط زیست باید اجرا گردد، با استفاده از رهنمود های ملی ارزیابی تأثیرات محیط زیست یا یک آماده سازی پلان مدیریت محیط زیست؛ یا (ج) هیچ کار اضافی وابسته به محیط زیست لازم نخواهد بود.

8.2.2 آماده ساختن یک ارزیابی تأثیرات محیط زیست و ارزیابی تأثیرات اجتماعی

برای فعالیت های پروژه، مانند خدمات زیربنایی، که منحصراً یک پروژه کنگوری (ب) سروی و کنگوری بندی شده باشد، مسئول اجرای کار مکلف میشود تا یک پلان مدیریت محیط زیست را آماده سازد. اگر در کنگوری (ب) باشد، احتمال قوی می رود که دارای بعضی تأثیرات منفی محیطی و اجتماعی باشد، پس در آن صورت به یک ارزیابی تأثیرات محیط زیست نیاز است. ارزیابی تأثیرات محیط زیست تأثیرات بالقوه اجتماعی و محیطی را برای فعالیت های پلان شده شناسایی و ارزیابی میکند، راه حل های بدیل را ارزیابی و اقدامات کاهش، مدیریت و نظارت را ارائه میدارد. این اقدامات در پلان مدیریت محیط زیست / یا پلان کاری اسکان مجدد که برای هر پروژه فرعی آماده میشود، نقل میگردد. آماده ساختن ارزیابی تأثیرات محیطی و پلان مدیریت محیط زیست و یا پلان کاری اسکان مجدد در مشورت با همه مراجع ذیربط دخیل و مردم متأثر از پروژه انجام خواهد شد.

یک ارزیابی تأثیرات اجتماعی صورت میگیرد اگر انتظار رود که پروژه فرعی تأثیر قابل ملاحظه ای روی اجتماعات همجوار داشته باشد (یعنی گروه های که از ورود کارگران، و نابرابر های اقتصادی متأثر خواهند شد)، اختلال در کار و فعالیت های محلی در جریان کار ساختمانی، صحت و مصونیت عامه و غیره. جزئیات طرز اجرای یک ارزیابی تأثیرات محیطی در **ضمیمه 6** و برای یک ارزیابی تأثیرات اجتماعی در **ضمیمه 5** فراهم میگردد.

8.2.3 آماده کردن یک پلان مدیریت محیط زیست

مسئول اجرای کار در مشورت با متخصص حفاظت محیط زیست ارزیابی ها را انجام میدهد. ارزیابی تأثیرات محیط زیست و پلان مدیریت محیط زیست بر مبنای یافته های سروی ابتدایی اجتماعی و محیطی تهیه میگردد.

فرمت برای پلان های مدیریت محیط زیست با شرایط لازم مندرج رهنمود های اداره ملی حفظ محیط زیست و شرایط لازم مندرج پلان عملیاتی 4.01 مطابقت دارد. پلان های مدیریت محیط زیست باید منحنی بخشی از روند ارزیابی محیط زیست تهیه گردیده و برای پروژه های کتگوری (ب) تطبیق گردد. برای آنچه پروژه های فرعی که در مورد جایداد های فرهنگی نیاز به پالیسی حفاظتی دارد، به یک پلان نیاز است (مثلاً یک پلان مدیریت منابع فرهنگی). پلان مدیریت محیط زیست باید یک سند خلص و فشرده (بین 5 تا 10 صفحه) بوده و طوریکه در ضمیمه 7 نشان داده شده است باید حاوی بخشهای ضروری باشد. اقدامات کاهش و نظارت بر مبنای بهترین رهنمود های اجرایی و رهنمود های تخنیکی مشخص میگردد.

فقره های قرارداد محیط زیست باید در مشخصات تخنیکی شامل بوده و منحنی بخشی از بودجه کلی تطبیق سرمایه گذاری های پروژه فرعی پاسخگو باشد. مثال همچو فقره ها در **ضمیمه 8** فقره های مشخص مربوط به مدیریت خطر مابین های زمینی در **ضمیمه 9** فراهم گردیده است.

تطبیق مؤثر پلان مدیریت محیط زیست اطمینان خواهد داد که بخاطر جلوگیری از هر گونه تأثیرات بالقوه ناشی از فعالیت پیشنهاد و یا به حد اقل رساندن آن اقدامات مناسب کاهش بکار گرفته شده است.

پلان مدیریت محیط زیست برای هر سرمایه گذاری بودجه لازم و مناسب را مشخص میسازد تا اقدامات کاهش و نظارت تطبیق شود. همچنان این پلان هزینه های آموزش و برنامه های ارتقای ظرفیت لازم را نیز نشان میدهد. هزینه ها باید بر مبنای تخمین های فراهم شده توسط قراردادی ها برای هر گونه اقدامات لازم کاهش در جریان کارهای امور ساختمانی محاسبه گردد. طور مثال:

- هزینه های بکار انداختن میکانیزم های مناسب فرونشاندن خاک و گرد در جریان کارهای حفاری باید محاسبه گردیده و در اسناد داوطلبی شامل گردد؛
- هزینه های نصب وسیله های کنترل فرسایش باید منحنی بخشی از هزینه های انجیری تخمین زده شود؛
- آموزش کارمندان در مورد مسائل محیطی، عملیاتی، صحت و مصونیت باید بطور مفصل خلاصه گردد؛ و
- هزینه های نظارت شور و صدا در جریان کار ساختمانی باید بر مبنای تعداد دفعات نظارت و هزینه وسایل محاسبه گردد.

8.2.4 آماده سازی پلان های مدیریت مربوط به اسکان مجدد و منابع فیزیکی فرهنگی

اگر از طریق پروسه سروی برای پروژه فرعی منحنی یک شرط لازم در نظر گرفته شود، پلان کاری اسکان مجدد و طرز العمل های مشاهده شدن آثار در کنار یا منحنی جزء لاینفک پلان مدیریت پروژه های فرعی تهیه میگردد.

أ) پلان کاری اسکان مجدد

در صورتیکه ارزیابی تأثیرات اجتماعی نشان دهد که پروژه مردم را که زمین، سرمایه و زندگی خویش را از دست میدهند، بطور منفی متأثر میسازد، پلان کاری اسکان مجدد تهیه خواهد شد. **ضمیمه 1** دارای طرز العمل های چارچوب پالیسی اسکان مجدد بوده که رهنمود ها و طرز العمل ها که تعقیب خواهد شد، را مطرح مینماید در

صورتیکه پلان کاری اسکان مجدد برای پروژه های فرعی دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی ضرورت شود.

ب) مدیریت منابع فیزیکی فرهنگی

چون سرمایه گذاری های دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی (NHESP II) ممکن تأثیراتی را به جابجایی های فرهنگی در جریان کار ساختمانی یا حفاری ها مواجه سازد، مهم است که ارزیابی تأثیرات محیط زیست نیز پروسه یا روند رسیدگی به تأثیرات را از طریق طرز العمل های مشاهده شدن آثار مشخص سازد. اقدامات باید در پلان مدیریت محیط زیست شامل گردد تا ساحات ذیل مورد رسیدگی قرار گیرد:

- جلوگیری یا کاهش تأثیرات منفی شناسایی شده؛
- مقرر ها برای مشاهده شدن آثار؛
- اقدامات برای تقویت ظرفیت های اداری؛ و
- سیستم های نظارتی جهت پیگیری پیشرفت این فعالیت ها.

این پلان باید با چارچوب پالیسی جامع حکومت افغانستان و قانون ملی، پلان عملیاتی بانک جهانی 4.11 برای منابع فیزیکی فرهنگی سازگار بوده و باید توانایی های اداری مربوط به مدیریت و حفظ منابع فیزیکی فرهنگی در نظر گرفته شود.

8.2.5 منظوری

متخصص حفاظت محیط زیست در تیم حمایتی اجراءات و نظارت (در مشورت با اداره ملی حفظ محیط زیست) پلان های مدیریت محیط زیست و اگر لازم باشد ارزیابی های تأثیر محیط زیست را بررسی میکند تا اطمینان حاصل گردد که همه تأثیرات اجتماعی و محیطی شناسایی گردیده و اقدامات مؤثر کاهش پیشنهاد شده و در پروژه های فرعی کارگذاری گردیده و یک پلان مدیریت محیط زیست با هزینه های مربوطه تهیه شود. اگر ارزیابی های تأثیرات محیطی لازم باشد، اینها باید بررسی گردند و برای شریک ساختن آن با بانک جهانی و اداره ملی حفظ محیط زیست واضح و روش شوند. یک تمپلیت (template) برای ابلاغ تصفیه چارچوب مدیریت اجتماع و محیط زیست در ضمیمه 10 فراهم میگردد.

مهم است تا توجه داشته باشیم که این پروسه بررسی و منظوری باید موازی با بررسی و منظوری تخنیکی، اقتصادی، مالی و سایر ابعاد پروژه های فرعی، اجرا گردد. تطبیق پروژه های فرعی نمیتواند الی بررسی ابعاد اجتماعی و محیطی و اتخاذ اقدامات مناسب کاهش آغاز گردد.

چون استملاک زمین تأثیرات اجتماعی در پی دارد، تطبیق پروژه های فرعی نمیتواند الی آماده ساختن و تطبیق پلان های اسکان مجدد و یا پلان های جبران، آغاز گردد.

8.3 مشوره های مردمی و آرایه معلومات

مطابق با رهنمود های بانک جهانی و مقررات ارزیابی تأثیرات محیط زیست حکومت افغانستان، برای پروژه های فرعی که به موجب آن یک ارزیابی تأثیرات محیط زیست ضروری باشد، سند ارزیابی تأثیرات محیط زیست باید برای بررسی عمومی در یک جای قابل دسترس به مردم محل (مثلاً دفتر دولتی در آن محل)، و به یک شکل، طریقه و زبان که آنها بتوانند بفهمند، باید در دسترس قرار گیرد. یک تمپلیت برای پلان مشورتی عمومی در ضمیمه 11 فراهم میگردد و یک یادداشت ابلاغیه نمونه برای ارزیابی تأثیرات محیط زیست در ضمیمه 12 فراهم میگردد. پلان های مدیریت محیط زیست و پلان های کاری اسکان مجدد برای مشورت و شریک سازی مردمی نیاز به پیروی از روند ارزیابی تأثیرات محیطی ندارد.

8.4 نظارت و گزارشات سالانه

تیم حمایتی اجراءات و نظارت در همکاری با ریاست های مربوطه در ولسوالی ها تطبیق اقدامات کاهش وابسته به محیط زیست را بر مبنای پلان کاری قراردادی های پروژه های فرعی نظارت خواهد کرد.

8.4.1 نظارت و گزارشدهی از پلان های کاهش خطرات و مدیریت پروژه های فرعی

تیم حمایتی اجراآت و نظارت/وزارت تحصیلات عالی نهاد های تطبیق کننده (پوهنتون ها) که در دومین پلان استراتژی وزارت تحصیلات عالی اشتراک میکنند، را مستلزم میسازد تا یک پلان نظارتی مناسب محیطی را فراهم ساخته و پلان مدیریت محیط زیست در چوکات پلان سرتاسری برای پروژه فرعی را نظارت شود. از اینرو، توافقات نظارت برای پلان مدیریت محیط زیست بالای خطرات جدی به تطبیق پلان مدیریت، چگونگی نظارت همچو خطرات در جریان تطبیق پروژه و توافقات با مسئول اجرای کار، تمرکز خواهد کرد.

نظارت پلان مدیریت محیط زیست، در کنار سایر ابعاد پروژه، دربرگیرنده نظارت، بررسی، ارزیابی و گزارشدهی بوده و برای آن طراحی گردیده است تا:

- مشخص سازد که آیا این پروژه در مطابقت با حفاظت محیط زیست و توافقات قانونی اجرا میشود؛
- مشکلات را شناسایی کند چون این مشکلات در جریان تطبیق واقع میشود و راه حل ها برای این مشکلات را توصیه کند؛
- تغییرات را برای روش اجراء و دیزاین پروژه، طوریکه مناسب باشد و نظر به تکامل پروژه و یا دگرگون شدن شرایط پیشنهاد کند؛ و خطرات جدی متوجه به پایداری پروژه را شناسایی کرده و استراتژی های مناسب مدیریت خطر را به مسئول اجرای کار توصیه کند.

مهم است که یک پلان نظارت محیطی مناسب با اهداف واضح و روشن ساخته شود تا اطمینان حاصل گردد که تطبیق پلان مدیریت محیط زیست به مؤفقت بیانجامد.

تیم حمایتی اجراآت و نظارت در همکاری با دفاتر مستقر در ولسوالی ها تطبیق اقدامات کاهش وابسته به محیط زیست را در یک پروژه فرعی نمونه بطور ربعوار نظارت میکند، و در هر ربع نتایج را به بانک جهانی گزارش میدهد. تیم حمایتی اجراآت و نظارت در همکاری با وزارت تحصیلات عالی سالانه یک ارزیابی داخلی از اجراآت پروژه فرعی را منحیث بخشی از برنامه نظارت کلی پروژه ها انجام میدهد.

تیم حمایتی اجراآت و نظارت در هماهنگی با مسئول اجرای پروژه سازگار بودن تطبیق پروژه با اقدامات کاهش مندرج در پلان مدیریت محیط زیست و پلان های مدیریتی مربوطه را نظارت میکنند. متخصص حفاظت محیط زیست تیم حمایتی اجراآت و نظارت در همکاری با تیم انجینیری مسئولیت اجرای نظارت را با راه اندازی بازدید های منظم از پروژه ها، و تعقیب اقدامات اصلاحی بعدی، طوریکه لازم است، بعهده دارند. این نظارت شامل تفتیش محل فعالیت های ساختمانی میباشد تا تصدیق گردد که اقدامات شناسایی شده در پلان مدیریت محیط زیست در بند ها یا فقره های سند قرارداد شامل بوده و تطبیق کردند. این نظارت مشابه به وظایف عادی یک انجینیر نظارت کننده میباشد. وظیفه انجینیر نظارت آنست تا از کیفیت کار مطمئن شود و ببیند که اجراآت قراردادی مطابق با معیار ها باشد.

با آغاز تطبیق پروژه فرعی، ماموریت های منظم نظارت باید اجرا گردد (ترجیحاً توسط شخص سوم) و گزارش سالانه نظارت باید به وزارت تحصیلات عالی، تیم حمایتی اجراآت و نظارت و بانک جهانی جهت بررسی ارائه گردد.

هزینه تطبیق و نظارت چارچوب مدیریت اجتماع و محیط زیست در بودجه کلی پروژه های تمویل شده وزارت تحصیلات عالی، بخصوص یک متخصص حفاظت محیط زیست در تیم حمایتی اجراآت و نظارت و تطبیق فعالیت های ارتقای ظرفیت شامل میباشد.

هر سال یک بررسی مستقل اجتماع و محیط زیست راه اندازی میشود. تیم بررسی به تیم حمایتی اجراءات و نظارت و بانک جهانی نهاد رهبری کننده تطبیق هر گونه اقدامات اصلاحی لازم، گزارش میدهد. نیاز به یک بررسی است تا اطمینان حاصل گردد که (i) روند چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست بطور مناسب تطبیق شود، و (ii) اقدامات کاهش شناسایی و تطبیق گردد. این بررسی میتواند هر گونه تعدیل در روش چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست را که نیاز به بهبود مؤثریت دارد، شناسایی کند.

1 گزارش بررسی سالانه شامل موارد ذیل است:

- خلاصه ای از اجراءات وابسته به محیط زیست دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی (NHESP II) بر مبنای ارزیابی های تأثیرات اجتماعی و پلان های مدیریت محیط زیست؛
- یک ارائه یا پرزینتیشن سازگاری و پیشرفت در تطبیق پلان های مدیریت محیط زیست پروژه های فرعی؛
- تعداد هشدار های کتبی تخطی از پلان های مدیریت محیط زیست یا ارزیابی های تأثیرات محیط زیست به مسئول اجرای پروژه؛
- یک خلاصه نتایج نظارت محیط زیست از اقدامات نظارت کننده پروژه های فرعی انفرادی (طوری که در پلان های مدیریت محیط زیست / ارزیابی های تأثیرات محیط زیست واضح شده است).

همچنان تیم حمایتی اجراءات و نظارت (از طریق قراردادی) یک بررسی سالانه پروژه های فرعی را با استفاده از فورمه بررسی اجتماع و محیط زیست فراهم شده در ضمیمه 13 اجراء و به وزارت تحصیلات عالی ارائه مینماید.

7. میکانیزم رسیدگی به شکایات

یک تمرکز روز افزون روی سهم گیری آگاهانه آنهایکه از هر پروژه مانند آن یک پروژه ای که در استراتژی انکشاف تحصیلات عالی (2015 – 2020) شناسایی گردید، متاثر خواهند گردید وجود دارد. نهاد های جامعه مدنی در همچو وضعیت ها منحنیت فعالین مهم در نظر گرفته میشوند. از جمله راه های که توسط نهاد های انکشافی برای رسیدگی به مسائل مورد منازعه تشویق میگردد، میکانیزم رسیدگی به شکایات نخستین و بزرگترین راهی است تا از بروز یک منازعه جلوگیری کند، بدین طریق حل یک مسئله بحث و جدل از طریق گفت و شنید ها میتواند منابع زیادی را حفظ کند که در غیر صورت آن منابع میتواند به آسانی صرف یک منازعه شود. همچنان اینکار خطرات عملیاتی را کاهش میدهد که در نتیجه میتوان منابع زیادی را برای فعالیت های عملیاتی حفظ کنیم.

9.1 هدف میکانیزم رسیدگی به شکایات

بمنظور حصول اطمینان از شفافیت و پاسخدهی در تطبیق دومین پلان استراتژی وزارت تحصیلات عالی و پروژه، وزارت تحصیلات عالی یک کمیته رسیدگی به شکایات با مجموع اهداف واضح و محدوده دخالت روشن و همچنان مجموعه طرز العمل ها برای دریافت، ثبت و رسیدگی به شکایات، ایجاد خواهد کرد. برای رسیدگی به شکایات مربوط به تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست، وزارت تحصیلات عالی کمیته ای را ایجاد خواهد کرد که متشکل از یک تن از رؤسای وزارت تحصیلات عالی، رییس ریاست پلان و پلیسی در وزارت تحصیلات عالی، رییس تیم حمایتی اجراءات و نظارت برای پروژه انکشاف تحصیلات عالی، متخصصین حفاظتی محیطی و اجتماعی پروژه، نمایندگان مرتبط جامعه و یا گروه و عضو یک موسسه غیر حکومتی شناخته شده رسمی، و یک تن از بزرگان محل میباشد. اعضای کمیته رسیدگی به شکایات واجد شرایط، با تجربه، و اشخاص شایسته خواهند بود تا بتوانند احترام و اعتماد مردم متاثر را بدست آورند. میکانیزم رسیدگی به شکایات باید شامل طرز العمل ها برای موارد ذیل باشد:

- ثبت، یادداشت و دسته بندی شکایات؛
- اجرای یک ارزیابی اولیه شکایات؛
- ارجاع شکایات به بخش ها یا شخص مربوط؛

- مشخص ساختن پروسه بر طرفی یا حل؛
- تصمیم گیری، بشمول پارامترها و معیارها برای تصمیم گیری دقیق و سازگار
- هدایت کردن نهاد های مربوطه مسئول برای اجرای تصمیم؛
- آگاه ساختن شکایت کننده گان و سایر طرفین متأثر از واجد شرایط بودن، روند برطرف سازی، و نتایج؛ و
- پیگیری، نظارت، تهیه اسناد، و ارزیابی

نظر به نوعیت و شدت شکایت/ها، کمیته رسیدگی به شکایات در مشوره با اشخاص متأثر از پروژه، یک روش رسیدگی به شکایات را شناسایی و روی آن تصمیم خواهند گرفت. جایی که مناسب باشد، برای اشخاص متأثر شده فرصت داده خواهد شد تا درخواست اعتراض و تقاضای جبران خویش را پیشکش کند. به اشخاص متأثر از پروژه همچنان گزینه انتخاب یک روش قابل استطاعت داده خواهد شد و در قسمت دریافت جبران از آنها حمایت صورت گیرد.

در پروژه های دارای زیربنا های کوچک شکایت های مربوط به کار ساختمانی میتواند متعدد باشد و بر اساس قرارداد با نهاد تطبیق کننده مسئولیت مدیریت آن متوجه قراردادی میشود. معمولاً این نوع شکایات منحصبت تأثیرات محیطی تعریف میشوند و شامل مسائل مربوط به خاک و گرد، سیلاب، انفجار (شور، تکان، تخلیه)، از دست دادن دسترسی، خطر به زندگی، ضرر به سرک های عامه به سبب وسایل ثقیل، خراب ساختن کیفیت و مقدار آب، ضرر به جایاداد و حاصلات، فرسایش خاک، و غیره میباشد.

9.2 انواع شکایات

شکایات ناشی از تطبیق پروژه های زیربنایی میتواند رخ دادنی و اجتناب ناپذیر باشد. طوریکه تا کنون دیده شده است تعداد زیادی شکایات ممکن به کمک مقامات محلی و یا ممکن توسط مقامات وزارت تحصیلات عالی حل گردیده است. شکایات های دیگر در صورت که در سطوح نامبرده حل نکرده، باید به کمیته رسیدگی به شکایات راجع شود و تابع یک پروسه ثبت شکایت باشد. چون بسیاری از شکایات از طرف باشندگان صورت میگیرد، امکان دارد افراد، نهاد های فراهم کننده خدمات و یا سایر نهاد های خارج از ساحه پروژه فرعی نیز شکایات های را مطرح کنند. شکایات میتواند شامل موارد آتی باشد:

- منازعات بین مردم: تطبیق پروژه میتواند بالای زندگی و دارایی های مردم تأثیر مستقیم یا غیر مستقیم داشته باشد.
- مسائل تدارکاتی بخصوص مسائل داخلی: طرزالعمل های تطبیقی قرار داد بستن با شرکت های ساختمانی خصوصی از طریق یک روند مناقصه رقابتی را تصریح مینماید. اینکار میتواند منتج گردد به شکایات در مورد انتخاب و مدیریت قراردادها، کیفیت مواد انتقال شده یا کارهای انجام شده در ساحه.
- تاخیر پروسه یا روند: بعضی تاخیر های در پروسه های مختلف تطبیق پروژه های انکشاف اجتماعی رخ خواهد داد و برای مردم محل مایوس کننده خواهد بود.
- شکایات ناشی از حضور نیرو های امنیتی
- شکایات زنان در ساحه
- شکایات عرضه خدمات
- شکایات ناشی از کار ساختمانی
- شکایات در بین بزرگان خیل ها محافظه کار کسانیکه پوهنتون را منحصبت یک تهدید در برابر فرهنگ و راه و روش زندگی خویش میدانند.

9.3 سیستم رسیدگی به شکایات

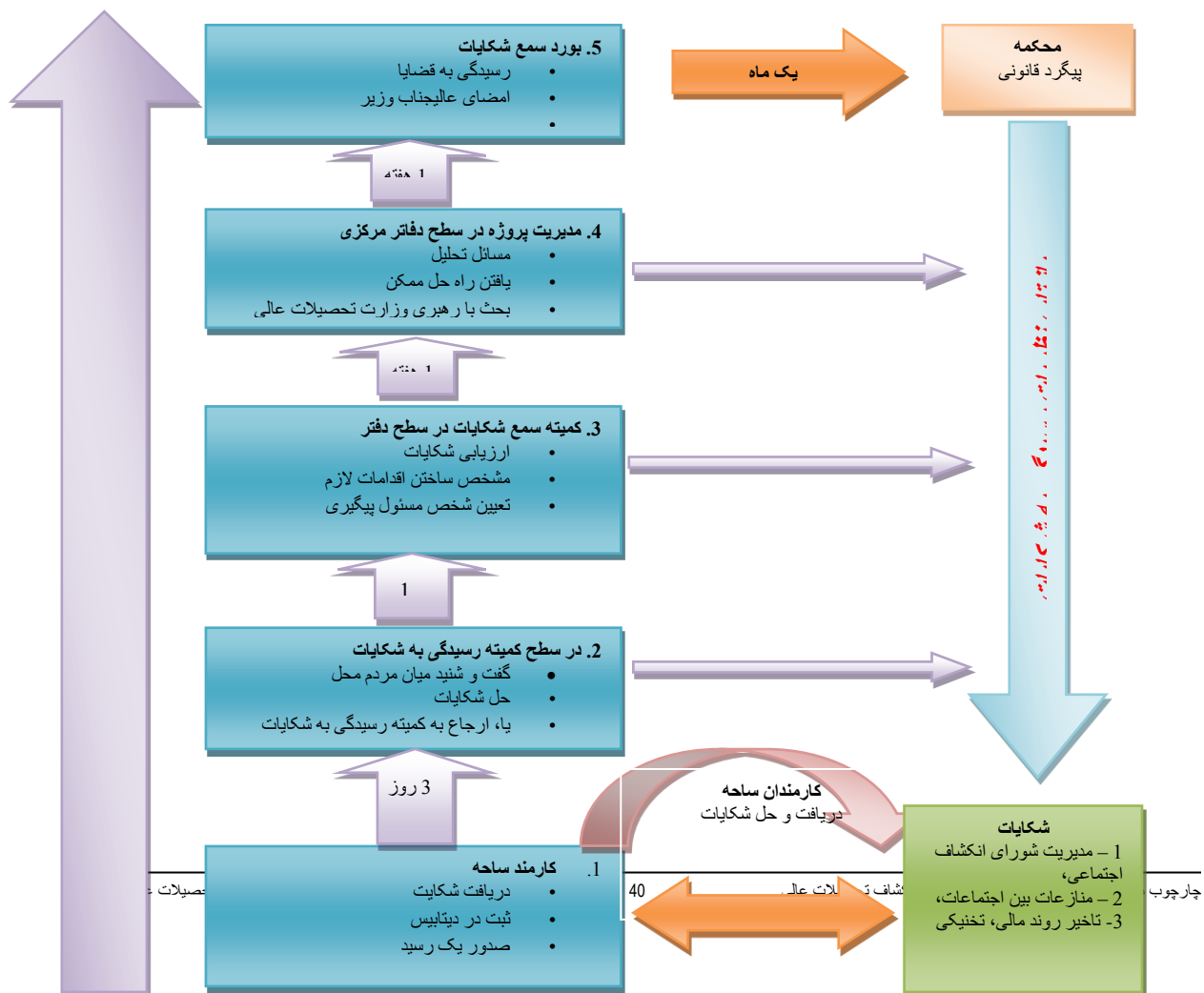
در خصوص ساختن پوهنتون، یک شکایت منحيث یک اظهار شفاهی یا کتبی عدم رضایت یا نگرانی از تسهیلات یا خدمات فراهم شده، نگرانی از کارکرد ها یا کم کاری ها تعریف گردیده و میتواند بطور انفرادی و یا گروهی صورت گیرد. شکایات میتواند به شکل پرسش یا استعلام در مورد چگونگی یا مقصد خدمات یا تسهیلات، یا به شکل پیشنهادات منحيث راه های بدیل که در آن مقصد یک فعالیت میتواند بدست آید، مطرح گردد (به شکل 9.1 رجوع شود).

مقصد سیستم رسیدگی به شکایات آنست تا اطمینان حاصل گردد که نظریات و نگرانی های اشخاص متأثر از کار ساختمانی و اجرای فعالیت های پوهنتون گوش داده شود و به یک روش مؤثر و شفاف و بموقع به آن رسیدگی صورت گیرد.

واضحاً این ممکن نیست که از طریق سیستم پیشنهادی رسیدگی به شکایات به تمامی و یا هر یک از شکایات یا منازعاتی رسیدگی شود که میتواند دامنگیر گروهی از مردم شود که اختلافات یا عدم توافق شان نه تنها اینکه میتواند فعالیت های پروژه را متأثر سازد، بلکه خارج از حیطه یا توانایی و شایستگی کارمندان پروژه برای حل آن خواهد بود. به همین دلیل، سیستم شکایات طوریکه پیشنهاد میگردد در ابتدا (اما نه محض) مسائلی را مورد رسیدگی قرار میدهد که از فعالیت های کار ساختمانی پوهنتون ناشی میشود، یا میتواند بطور قابل توجیح منحيث یک پیامد شرح گردد. سیستم شکایات به وظایف خویش جهت دریافت شکایات در قسمت عملکرد پوهنتون بشمول شکایات مطرح شده توسط جوامع محلی در ارتباط به محوطه پوهنتون، ادامه خواهد داد.

این مهم است که تیم ثابت و رسیدگی به شکایات جداً پابند این میکانیزم بوده و از سروکار داشتن با شکایات بیرون از پروژه خود داری کنند تا بتوانند بیطرفی را حفظ کنند.

شکل 9.1 مدل میکانیزم رسیدگی به شکایات

9.4 اصول، طرز العمل ها و ميعاد زمانی

سیستم های پیشنهادی برای رسیدگی به موارد ذیل باید توسط سه "معیار خدماتی" ابتدایی حمایت گردد:

- أ) تمام شکایات کتبی ارائه شده به کارمندان موظف بر اساس میکانیزم رسیدگی به شکایات به شکل رسمی ثبت گردیده و یک تصدیق تحریری صادر شود.
- ب) شکایات به اساس مواصلت مورد رسیدگی قرار گیرد؛ آن شکایاتی که میتواند به سطح محلی حل گردد و آن شکایاتی که به سطح محلی حل نگردد به کمیته شکایات راجع ساخته شود. در حالیکه بانک جهانی همیشه در مورد این روند، نتایج و موانع آگاهی حاصل مینماید.
- ت) هرگونه تلاش بخرج داده میشود تا شکایات در یک مدت زمان معین حل گردد، که یک شاخصی خواهد بود تا در برابر آن اجراءات سیستم رسیدگی به شکایات ارزیابی گردد:

- تصدیق از مواصلت کتبی شکایت ظرف 5 روز کاری به شکایت کننده صادر میگردد.
- اگر شکایت در نخستین وهله توسط کارمندان نظارتی در محل کار حل نگردد، طی 4 هفته بعد از تسلیمی کتبی یا ثبت شکایت، برای بحث و رسیدگی به کمیته رسیدگی به شکایات، موکول میگردد.
- اگر کمیته رسیدگی به شکایات مشکل را بموقع و به طریقه قناعت بخش حل نکرد، شکایت طی 2 هفته از طریق تیم حمایتی اجراءات و نظارت به رهبری وزارت تحصیلات عالی، راجع میگردد.

10. ارتقای ظرفیت و آموزش

تطبیق مؤفقاته چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست متکی خواهد بود بر: (الف) بلند بردن توانایی تیم حمایتی اجراءات و نظارت تا اطمینان حاصل گردد که پروژه های فرعی بطور مناسب سروی و ارزیابی میشوند؛ و (ب) نظارت و گزارشدهی منظم تا از اجراءات پروژه های فرعی پیگیری صورت گیرد. کارمندان پروژه در داخل وزارت تحصیلات عالی و تیم حمایتی اجراءات و نظارت پروژه را نظارت و هماهنگ میسازد. باوجودیکه تیم حمایتی اجراءات و نظارت مسئولیت هماهنگی پروژه را بعهده دارد، ولی بدون یک متخصص آموزش دیده قادر به رسیدگی به حجم کار در تحت چارچوب مدیریت اجتماع و محیط زیست نخواهد بود تا این بخش را در تطبیق چارچوب مدیریت اجتماع و محیط زیست حمایت کند.

برای حصول اطمینان از اینکه احکام چارچوب مدیریت اجتماع و محیط زیست در بین تیم حمایتی اجراءات و نظارت و وزارت تحصیلات عالی بطور واضح و روشن درک گردد، یک کارگاه توضیح کننده طرز العمل ها و محتویات چارچوب مدیریت اجتماع و محیط زیست باید در جریان نخستین ماه پروژه برای نهاد های تطبیق کننده منعیث بخشی از برنامه ارتقای ظرفیت فراهم گردد. برنامه های متداوم آموزشی و ارتقای ظرفیت تمویل شده تحت همین پروژه متمم این کارگاه میباشد.

10.1 تعیین متخصصین حفاظت اجتماعی و محیط زیست

تیم حمایتی اجراءات و نظارت با وزارت تحصیلات عالی در جابجایی توافقات سازمانی تعریف شده در چارچوب مدیریت اجتماع و محیط زیست همکاری میکند. تیم حمایتی اجراءات و نظارت یک متخصص حفاظت محیط زیست و یک متخصص حفاظت اجتماع را بکار میگیرد تا مسئولیت کلی تطبیق چارچوب مدیریت اجتماع و محیط زیست را در جریان تطبیق پروژه بعهده داشته باشند. آنها در ایجاد توافقات قناعت بخش در وزارت تحصیلات عالی برای تهیه پلان های مدیریت اجتماع و محیط زیست مختص به ساحه که برای هر گونه فعالیت ساختمانی در جریان تطبیق این پروژه نیاز باشد، کمک خواهند کرد و در ارتقای ظرفیت کارمندان در چوکات دیپارتمنت پالیسی و پلان وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون ها برای رسیدگی به ابعاد حفاظتی اجتماع و محیط زیست کمک میکنند. همچنان آنها کارمندان وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون ها را در نظارت و تطبیق اقدامات کاهش کمک میکنند. آنها بخشهای مربوطه در مورد سازگاری پروژه با تطبیق قناعت بخش چارچوب مدیریت اجتماع و محیط زیست و پلان

های مدیریت محیط زیست را آماده میسازند که برای شامل ساختن در گزارشات روند منظم پروژه که توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت تهیه میشود.

بمنظور آغاز ارتقای ظرفیت کارمندان در دراز مدت جهت حفاظت اجتماع و محیط زیست، این پروژه وزارت تحصیلات عالی را در مدیریت محیط زیست، مدیریت زمین و ساحات مربوطه و در پروگرام های دارای اولویت که باید تحت این پروژه ترویج گردد، دخیل میسازد.

10.2 آموزش

متخصص حفظ محیطی و اجتماعی با کارمندان مربوطه تیم انجیری پروژه های تمویل شده توسط وزارت تحصیلات عالی در بخش تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست بشکل یک ورکشاپ که در بخش 9.1 پیشنهاد گردیده، آموزش خواهند دید. در جریان نظارت از پروژه، وزارت تحصیلات عالی به همکاری تکنیکی همکاران چند ملیتی خویش مانند بانک جهانی، تطبیق چارچوب را مستقیماً یا از طریق جناح ثالث ارزیابی نموده و در صورت لزوم، پیشنهاد حمایت بیشتر را خواهد نمود.

بمنظور رشد ظرفیت در تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست، دو نهاد به ارتقای ظرفیت نیاز خواهند داشت: قانون پالیسی ملی محیط زیست و ادارات پالیسی و انجیری وزارت تحصیلات عالی.

اشترک کنندگان ورکشاپ شامل پنج تن از مسولین بخش شورای محلی از بخش های جنگلات، محیط زیست، زراعت، صحت و آب خواهد بود. جلسات ساحوی توسط وزارت تحصیلات عالی، اداره امور محیط زیست و اداره اراضی و تعیین ارزش تنظیم و تسهیل بخشیده خواهد شد. در ورکشاپ برای اشتراک کنندگان شیوه ابتدائی تطبیق رهنمود های مندرج چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست همراه با استفاده از ابزار مناسب مانند فورمه سروی، قالب پلان مدیریت محیط زیست و فورم گزارشدهی سالانه چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست، تدریس خواهد شد. کورس های مقدماتی کوتاه مدت حسب لزوم باید در جریان دوره پروژه برگزار خواهد گردید.

ورکشاپ مذکور توسط مشاور محلی با تجربه کافی در بخش های پیشنهاد شده که با E&S مربوط به انکشاف زیر بنا آشنایی زیاد داشته باشد ترتیب و پیشبرده خواهد شد تا فرصت مطالعات موردی خوب مهیا گردد.

10.1 جدول شکل برنامه آموزشی پیشنهاد شده برای تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

مدت	مادیول
1 روز	روز اول معرفی • هدف چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و چارچوب پالیسی اسکان مجدد • مراجع زیربیط که در چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و چارچوب پالیسی اسکان مجدد نقش دارند. • اسناد تقنینی و تحکیم نظم و پالیسی های حفاظتی بانک جهانی • ساختار و نقش ادارات مربوطه دولتی و موسسات غیر دولتی که با فراهم آوری تسهیلات علمی مرتبط میباشد.
1 روز	روز دوم خلاصه رهنمودهای پروژه های فرعی

مدت	مادیول
	• سروی • ارزیابی و منظوری • افشأ • ارزیابی سالانه • گزارش دهی سالانه
0.5	شرایط ارتقای ظرفیت
0.5	تعیین بودجه برای تطبیق پلانهای مدیریت محیط زیست، پلانهای مربوطه مدیریت، پلانهای میدانی مدیریت محیط زیست و سایر پلانهای مدیریتی حفاظت محیط زیست
3 روز	مجموع

11. بودجه تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

هزینه عملیاتی تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست در وزارت تحصیلات عالی سالانه در حدود 350,000 دالر امریکایی خواهد بود که شامل هزینه دو تن کارمند و ارایه برنامه های آموزشی ارتقای ظرفیت به ادارات مربوطه آن در مدت یک سال میباشد. انتظار میرود که این بودجه برنامه های آموزشی و جلسات ارتقای ظرفیت را در تمام سیزده پوهنتون دولتی بشمول پروگرام های آموزش به سطح ملی تحت پوشش قرار دهد. بودجه مذکور همچنان هزینه متخصص پلان مدیریت اجتماعی و محیط زیست و یک تن کارمند را جهت تطبیق پلان مدیریت اجتماعی و محیط زیست برای دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی، شامل خواهد بود. موضوعات که باید تحت پوشش قرار گیرد حاوی موارد ذیل میباشد:

- فعالیت های انکشاف زیربنا مطابق پلان استراتژی تحصیلات عالی (2015 الی 2020)
- رهنمودها برای پروسه سروی محیطی و اجتماعی؛
- تهیه پلانهای مدیریت محیط زیست برای کارهای ساختمانی یا بازسازی؛ و
- ارزیابی جنسیتی و مساعد ساختن زمینه کاری فعالیت های پروژه.

هزینه های که در ذیل ذکر گردیده ممکن نظر به زمان و نحوه تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست تغییر نمایند؛ بنابراین میتواند انتظار داشت که بودجه پیشنهاد شده چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست ممکن نظر به پلان کاری پذیرفته شده افزایش یا کاهش یابد.

جدول 11.1 تخمین بودجه برای تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

1. استخدام متخصص حفاظتی محیط زیست و متخصص حفاظتی اجتماعی در وزارت تحصیلات عالی = \$200,000
2. تدویر ورکشاپ ها در مورد تطبیق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست با مراجع ذیربط در پوهنتون و سطح ملی/منطقوی = \$50,000
3. تطبیق و نظارت ارزیابی تاثیرات اجتماعی/ پلان مدیریت محیطی/ارزیابی تاثیرات محیطی برای پوهنتون های پیشنهادی/ملاقات ها = \$100,000

حکومت افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

پروژه انکشاف تحصیلات عالی

ابزار عملیاتی و رهنمود های تخنیکی

ضمیمه 1: چارچوب سکتوری پالیسی اسکان مجدد برای دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی

این چارچوب پالیسی اسکان مجدد، اصول عمومی و گام های را که باید در ارتباط هر نوع استملاک زمین و اسکان های مجدد ناشی از آن که در جریان تطبیق پروژه ها مانند پوهنتون، موسسات تحصیلات عالی یا با همکاری وزارت تحصیلات عالی اتفاق می افتد، تشریح مینماید. چارچوب پالیسی اسکان مجدد برای وزارت تحصیلات عالی از چارچوب پالیسی اسکان مجدد طرح شده برای پروژه انتقال برق آسیای مرکزی و آسیای جنوبی (CASA 1000) که بر اساس پالیسی اسکان مجدد واضح شده توسط یک کمیته بین الوزارتی در ماه دسمبر سال 2010 برای وزارت انرژی و آب تنظیم گردیده، برگرفته شده است.

معیارها و شیوه های معمول اسکان مجدد در حکومت کارائی و موثریت مدیریت چنین پروگرام ها را افزایش میدهد. مسئولین به سادگی میتوانند آنچه که نیاز است بدست آرند؛ ظرفیت میتواند رشد نماید و اشخاص متأثر در تمام پروژه ها اعتماد بیشتر خواهند داشت که با آنها رفتار منصفانه صورت میگیرد، بناً احتمال نارضایتی ها و چالش های حقوق و سایر چالش ها فرا راه اسکان مجدد که میتواند تطبیق پروژه ها را به تاخیر بی اندازد، کاهش میابد. معیارهای معمول مورد استفاده نیز ایجاد یک قانون ملی اسکان مجدد را زمانیکه دولت تصمیم حرکت به آن مسیر را داشته باشد، سهل تر میسازد.

تعریف اصطلاحات و عبارات مورد استفاده در چارچوب پالیسی اسکان مجدد

اشخاص متأثر (APs) بمنظور این چارچوب پالیسی اسکان مجدد، به معنی تمام افراد اند که مستقیماً در نتیجه استملاک زمین های مرتبط به پروژه متأثر گردیده اند که این امر به بیجا شدن فیزیکی یا از دست رفتن دارائی ها، یا دسترسی به دارائی ها با تاثیرات ناگوار روی معیشت، منجر گردیده است. این متأثر شدن شامل اشخاص، خانواده (که بعضی اوقات بنام فامیل متأثر شده از پروژه یاد میگردد)، شرکت ها یا نهادهای عامه و خصوصی که به سبب استملاک زمین های مرتبط به پروژه (i) سطح زندگی آنها خیلی متأثر شده؛ (ii) حق، استحقاق یا منافع در تمام یا هر قسمت یک خانه، زمین (بشمول اماکن مسکونی، تجارتي، زمین های معدن کاری مستقل، زمین های زراعتی، جنگلات و یا چراگاه حیوانات)، منابع آبی یا سایر دارائی های منقول یا ثابت استملاک شده، در مالکیت قرار گرفته، محدود شده یا خیلی متأثر شده به اشکال دیگر، قسماً یا بصورت کامل، بشکل دائمی یا موقت؛ و یا (iii) کار، وظیفه، محل کار یا سکونت، یا مسکن خیلی متأثر شده یا بدون بیجا شدن، میباید. بناً اشخاص متأثر در برگیرنده (i) اشخاص که مستقیماً از استملاک متأثر شده یا از حق راه یا ساحه کار ساختمانی محروم گردیده؛ (ii) اشخاص که زمین زراعتی یا سایر دارائی های تولیدی شان مانند مکان استخراج معادن، درختان یا غله جات آنها متأثر شده است؛ (iii) اشخاص که فعالیت های متأثر گردیده و ممکن ضرر عوایدی ناشی از تاثیرات استملاک زمین های مرتبط به پروژه را متحمل گردند؛ (iv) اشخاص که وظایف شانرا مستقیماً در نتیجه استملاک زمین های مرتبط به پروژه از دست میدهد؛ و (v) افراد که دسترسی به منابع/دارائی اجتماعی را در نتیجه استملاک زمین های مرتبط به پروژه از دست میدهند.

سرشماری عبارت است از سوابق قبل از ارزیابی نفوس افراد احتمالاً متأثر شده که از طریق شمارش بر اساس قریه یا سایر اطلاعات یا سرشماری نفوس محلی، تهیه میگردد.

جبران عبارت است از پرداخت نقدی یا غیر نقدی در برابر یک دارائی که توسط یک پروژه با هزینه های جایگزینی، کسب یا متأثر میگردد.

تاریخ انقطاع زمانی عبارت از تاریخی است که در آن واجد شرایط جبران محسوب نمیگردند، مشروط براینکه آنها در لست اشخاص متأثر طوریکه در تعریف سرشماری ذکر شده، شامل نگردیده باشند.

بیجاشدن عبارت است از بیجاشدن فیزیکی یا اقتصادی که مستقیماً توسط استملاک زمین های مرتبط به پروژه سبب شده باشد.

سروی سنجش مفصل عبارت است از موجودی مفصل ضررها که پس از طرح مفصل و تعیین مرزهای پروژه، تکمیل میگردد.

متجاوزین عبارت از آن‌ده افرادی است که پس از تاریخ انقطاع زمانی وارد ساحه پروژه میگردند و بنابراین واجد شرایط جبران یا سایر سنجش‌های احیاً که توسط پروژه صورت میگیرند، نمیباشند.

استحقاق عبارت است از سلسله سنجش‌های شامل جبران نقدی یا غیر نقدی، هزینه جایگزینی، کمک احیای عاید، کمک انتقال، جایگزینی عاید، و بیجا شدن که به سبب احیای تجارت و اشخاص متأثر، نظر به نوعیت، میزان و ماهیت ضررهای آنها، اساس اجتماعی و اقتصادی آنها را احیاً مینمایند.

احیای معیشت عبارت است از سنجش‌های لازم جهت حصول اطمینان از اینکه اشخاص متأثر بمنظور حد اقل احیای معیشت شان، در صورتیکه بهبود نیافته باشد، منابع در اختیار داشته باشند. احیای معیشت تمام اشخاص متأثر یکی از اهداف کلیدی پالیسی اسکان مجدد بانک جهانی میباشد. این امر مستلزم آنست که وسایل و کمک لازم برای مردم فراهم گردد تا معیشت آنها و شرایط زندگی شان به سطوح قبل از پروژه، بهبود یا حد اقل احیاً گردد.

موجودی ضررها عبارت است از موجودی قبل از ارزیابی دارائی‌ها منحصیث یادداشت ابتدائی دارائی‌های متأثر شده یا از دست رفته.

جریب به معنی واحد سنتی اندازه گیری افغانستان است. یک جریب معادل دوهزار مترمربع زمین میباشد. یک هکتار برابر است با پنج جریب.

استملاک زمین عبارت است از پروسه که در آن یک شخص توسط یک اداره عامه مجبور میگردد تا یک قسمت یا تمام زمین را که مالک آن است یا از آن استفاده مینماید، به مالکیت آن اداره، بمنظور استفاده عامه یا در برابر دریافت جبران فوری و منصفانه، واگذار نماید. این استملاک شامل استملاک مستقیم و حق ارتفاق میباشد.

افراد غیر مستحق به معنی افرادی است که حقوق یا ادعاهای قابل تشخیص زمینی را که تصرف مینمایند داشته باشند و افرادی را که از زمین شخصی یا دولتی بدون اجازه استفاده مینمایند، شامل میباشد.

افراد فقیر کسانی اند که به اساس سنجش ملل متحد زیر خط فقر با عاید روزانه یک دالر امریکائی معادل 52 افغانی فی نفر، قرار دارند.

جابجا سازی مجدد عبارت است از انتقال فیزیکی اشخاص متأثر از محل، اقامتگاه یا محل کار یا فعالیت شان که قبل از تطبیق پروژه در تصرف آنها بوده.

احیاً عبارت است از کمک فراهم شده برای اشخاص خیلی متأثر بمنظور تکمیل نمودن پرداخت جبرانی بابت دارائی‌های استملاک شده جهت بهبود، یا حد اقل احیای کامل معیارهای زندگی آنها که قبل از تطبیق پروژه از آن مستفید بودند.

هزینه جایگزینی عبارت است از روش تعیین ارزش دارائی‌ها که در امر تعیین مبلغ کافی برای جایگزینی دارائی‌های از دست رفته کمک نموده و هزینه‌های معامله را تحت پوشش قرار دهد. در تطبیق این روش تعیین ارزش، استهلاک بناها و دارائی‌ها نباید در نظر گرفته شود. برای ضررهای که به سادگی نمیتوان آنرا سنجش یا در بدل پول جبران نمود (مانند دسترسی به خدمات عامه، مشتریان، و عرضه کنندگان؛ یا دسترسی به محلات استخراج معادن، ساحات ماهی گیری، چراگاه، یا جنگلات)، تلاش‌ها صورت میگیرد تا به معادل آن و منابع قابل قبول از نظر فرهنگی و فرصت‌های عایداتی، دسترسی پیدا شود.

اسکان مجدد عبارت است از تمام تاثیرات دائمی اجتماعی و اقتصادی که (i) استملاک زمین و سایر دارائی‌های ثابت، (ii) تغییر در استفاده زمین، یا (iii) محدودیت‌های وضع شده بالای زمین در نتیجه تطبیق پروژه، سبب آن گردیده باشد.

پلان اسکان مجدد عبارت است از پلان کاری دارای چارچوب زمانی مشخص با بودجه که استراتژی اسکان مجدد، اهداف، حقوق، اقدامات، مسؤلیت‌ها، نظارت و ارزیابی در آن تشریح شده باشد.

اشخاص خیلی متأثر عبارت اند از اشخاص که از تاثیرات قابل توجه مندرج تعریف ذیل متأثر گردیده باشند.

تأثیرات قابل توجه بدین معنی است که اشخاص متأثر مرتبط به پروژه (i) بشکل فزیک از منازل شان بیجا شده باشند یا (ii) ده یا بیشتر از ده فیصد دارائی های تولیدی (دارائی های عایداتی) شانرا از دست داده باشند.

زارعین سهمگیر ویا دهقان اجاره دار شخصی است که یک زمین را که مالک آن نمی باشد و طبق توافق قسمتی از غله جات یا حاصل را دریافت میکند، کشت مینماید.

بناها عبارت اند از تمام بناهای که توسط پروژه متأثر یا استملاک شده مانند منازل مسکونی، چاه ها، پمپ های دستی (بمبه ها)، بناهای زراعتی چون ذخیره گاه های برنج، آغل حیوانات، ذخیره گاه ها یا گدام ها و نهادهای تجاری بشمول دکانه ها و تشبثات کنار سرک.

ساکنین غیر قانونی دارای عین معنی افراد غیر مستحق میباشند، یعنی افرادی اند که بدون حق قانونی، زمین ویا بناها را تصرف یا استفاده مینمایند. پالیسی بانک جهانی حکم مینماید که کمک به چنین افراد در قسمت احیای معیشت و شرایط زندگی شان، بخاطر نداشتن حق، را نمیتواند انکار نمود.

بیجا شدن موقت به معنی بیجا شدن است که در آن یک متصرف یا مالک زمین به تخلیه زمین برای یک دوره محدود ملزم گردد تا زمینه انجام امور عامه روی مساعد گردد اما بعداً میتواند به زمین بازگشت و از آن مانند زمان قبل از بیجا شدن، استفاده نمود.

افراد آسیب پذیر به معنی افرادی است که ممکن خیلی متأثر گردند یا با خطر به حاشیه رفتن در نتیجه تأثیرات اسکان مجدد مواجه گردند، یعنی (i) روئسای تک نفری خانواده ها با وابستگان؛ (ii) روئسای خانواده که دارای معلولیت اند؛ (iii) خانواده های فقیر؛ (iv) خانواده های سالخورده بدون در آمد؛ (v) خانواده های بدون زمین یا خانواده های بدون داشتن امینت شغلی؛ و (vi) اقلیت های قومی.

1. پس منظر پروژه و اهداف چارچوب پالیسی اسکان مجدد

1.1 محتوای پروژه

وزارت تحصیلات عالی مصمم است تا تحصیلات عالی را در سراسر افغانستان توسعه دهد و نهادها و موسسات تمویل کننده در روشنایی نیازمندی ها برای تحصیل، کمک و حمایت تخنیکی شانرا به این وزرات گسترش داده اند تا این وزرات پلان های خویش را مطابق معیارهای بین المللی تطبیق نماید.

اعمار پوهنتون یا موسسه تحصیلات عالی ممکن سبب بیجا شدن افراد در یک ساحه گردد و بشکل اتومات سبب میگردد تا برخی از معیارهای مشخص بین المللی و سازمانی پیروی گردد. ایجاد یک موسسه جدید تحصیلات عالی فواید زیادی برای یک جامعه و یک کشور بوجود آورده و بنابراین از احتمال تأثیرات شدید اجتماعی باید جلوگیری بعمل آمده یا به حد اقل رسانده شود.

1.2 هدف پیشنهادی

طرز العمل های سرشماری و سروی پروژه ها با اسکان مجدد در مقایسه با طرز العمل های اکثریت پروژه های دیگر، از یک حیث عمده متفاوت میباشد: چون طرح های تخنیکی نهایی تا زمانیکه شرایط پروژه را ندانیم، معمولاً نمیتواند معلوم گردد، در این خصوص هدف پوهنتون یا موسسه تحصیلات عالی است. راه حل این است که سرشماری و سروی های عمده توسعه داده شود تا حد اعظم پوشش تأثیر را شامل گردد یا تأثیر اسکان مجدد در ساحات تطبیق پروژه را تخمین نماید.

اعمار پوهنتون ممکن سبب بیجا شدن گردد. کار اعمار را توسعه همچنان میتواند استفاده ملکیت را متأثر سازد، و محدودیت ها بالای استفاده زمین میتواند عواید را متأثر سازد. مانند جبران استملاک زمین که یک فیس حق ارتفاق میباشد همراه با پرداخت بابت زیان وارده به غله جات، ممکن راه مناسب جبران دسترسی دوره ائی باشد. این فیس حق ارتفاق پنج تا بیست فیصد هزینه جایگزینی زمین متأثر را تشکیل میدهد. در اکثریت موارد، در برابر کاهش ارزش ملکیت در نتیجه اعمار ساختمان، هیچ نوع پول جبرانی پرداخت نمیکرد.

چارچوب پالیسی اسکان مجدد به هدف رسیدگی به مسایل مشخص فوق الذکر طرح گردیده و یک چارچوب واضح را برای ارزیابی، کاهش اضرار و جبران، در صورت ضرورت، حل منازعات برخاسته از فعالیت های اسکان مجدد، ولو در برخی موارد موقتی باشد، و جبران، تشریح نموده است.

1.3 هدف چارچوب پالیسی اسکان مجدد

فعالیت های که قرار است توسط دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی تمویل گردد در این مرحله نهایی نگردیده و نمیتواند نهایی گردد، بناً در این مرحله ممکن نیست تا یک پلان اسکان مجدد مختص به محل را با جزئیات کامل تمام اشخاص متأثر که احتمالاً باید نقل مکان نمایند یا از تأثیرات ناگوار استملاک زمین های مربوط به پروژه متضرر گردند، ایجاد نمود. اجزای فعالیت خط انتقال که برای آن چارچوب پالیسی اسکان مجدد لازم میباشد عبارت اند از خریداری های زمین، وضع فیس حق ارتفاق، برخی از موارد دیگر بیجا شدن در ساحاتی که از طریق آن خط انتقال ممکن عبور نماید. خط انتقال در این مرحله نهایی نشده و نمیتواند نهایی شود، بناً در این مرحله ممکن نیست تا یک پلان مختص به ساحه را ایجاد نمود، پلانی که جزئیات تمام اشخاص متأثر که ممکن به ساحات دیگر جابجا گردند یا از تأثیرات شدید ناشی از استملاک زمین های مرتبط به پروژه متضرر شوند. هدف از چارچوب پالیسی اسکان مجدد واضح ساختن اصول اسکان مجدد، توافقات سازمانی، معیارهای طرح قابل تطبیق بالای فعالیت های مشخص خط انتقال در زمان که صورت میگیرد، میباشد. به این شکل، یک شیوه ثابت در قبال کار اسکان مجدد برای تمام فعالیت های شامل استملاک زمین و بیجا شدن، تعقیب خواهد شد.

علاوه بر آن، یک چارچوب پالیسی اسکان مجدد میتواند در امر انکشاف ظرفیت تخنیکی در وزارت تحصیلات عالی به اشکال ذیل، کمک نماید:

(i) فراهم نمودن همکاری تخنکی برای بخش هماهنگی پروژه در وزارت و دفاتر ساحوی آن که در کار تطبیق پروژه، بشمول مدیریت پروژه، تدارکات، مدیریت قراردادهای، مدیریت مالی، نظارت از ساختار سروی و کنترل کیفیت، مدیریت محیطی و اجتماعی، دخیل میباشند.

(ii) حمایت از ارتقای ظرفیت در وزارت تحصیلات عالی در ساحات مختلف تخنیکی در بخش های تدارکات، مدیریت قراردادهای، مدیریت مالی، تقویت داخلی، نظارت و ارزیابی، و مدیریت مسایل محیطی و اجتماعی.

(iii) حمایت از ارتقای ظرفیت نهادهای محلی بشمول گروه های اجتماعی، فاکولته ها، و صنایع محلی و ساختمانی.

(iv) حمایت از ادامه و تقویت فعالیت های نظارت و ارزیابی بشمول مواد، محصول، پروسه و نظارت از نتایج. از پیشرفت کار اجزای مختلف منحصی یک بخش عمده تطبیق پروژه نظارت صورت خواهد گرفت. بخش هماهنگی پروژه مسؤل نظارت از پیشرفت فزینی و تطبیق گزارشات پیشرفت کار خواهد بود. نظارت از نتایج توسط بخش نظارت و ارزیابی که مستقل از بخش هماهنگی پروژه است صورت خواهد گرفت. این بخش مسؤل جمع آوری و تحلیل اطلاعات هئیت، انجام تعداد محدود مطالعات موردی، و فراهم سازی نظریات دوامدار برای بخش هماهنگی پروژه خواهد بود. بخش نظارت و ارزیابی از طریق آموزش و فراهم سازی متخصصین و کارمندان، تقویق خواهد شد.

چند مسئله مرتبط وجود دارد که باید از طریق معرفی پالیسی حل گردد. نخست، چارچوب پالیسی اسکان مجدد لازم است با پالیسی عملیاتی 4.12 بانک جهانی که با اسکان مجدد غیر داوطلبانه و قوانین و پالیسی های داخلی موجود سروکار دارد، مطابقت داشته باشد. هرگاه میان هر دو مطابقت وجود نداشته باشد، پالیسی بانک جهانی ارجحیت دارد، مگر اینکه شرایط محلی یک معیار یا مفاد بلندتر را برای شخص متأثر تعیین نماید.

دوم، قبل از اینکه جزئیات چارچوب پالیسی اسکان مجدد طرح و تشریح گردد، اصول اساسی و اهداف چارچوب پالیسی اسکان مجدد ممکن تعیین شود. اما از آنجاییکه پالیسی عملیاتی 4.12 حاوی چنین اصول و اهداف است، هیچ قانون یا پالیسی در افغانستان به اسکان مجدد رسیدگی نمی نماید. قوانین مرتبط وجود دارد که بعداً روی آن بحث صورت خواهد گرفت - اساساً قانون 2008 مدیریت امور زمین که تعدیل شده (بشمول تعدیلات پیشنهادی) و قانون 2009 استملاک زمین اما هیچ یک از این قوانین به اسکان مجدد غیر داوطلبانه رسیدگی نمی نماید. بناً تعیین اصول چارچوب پالیسی اسکان مجدد در آغاز ایجاد یکی از آن، بدون شک به پالیسی بانک جهانی در مورد اسکان مجدد اولویت میدهد.

اصول چارچوب پالیسی اسکان مجدد قرار ذیل میباشد:

- نخست، تاثیرات شدید روی اشخاص و فامیل ها که احتمالاً توسط پروژه متاثر خواهند شد را جلوگیری یا به حد اقل برسانید، اطمینان حاصل گردد که در حالاتی که استملاک زمین غیر قابل اجتناب است،
 - به اشخاص متاثر در مورد اجرای پروژه مشوره داده شود،
 - اشخاص متاثر جبران دارائی های از دست رفته را به هزینه های جایگزینی دریافت نمایند،
 - به اشخاص متاثر کمک فراهم گردد تا معیشت و معیارهای زندگی آنها به سطوح قبل از بیجا شدن، در صورت بیجا شدن، بهبود یا احیا گردد.

چارچوب پالیسی اسکان مجدد تشریح مینماید که این اصول چطور بر آورده خواهد شد. باید در آغاز گفته شود که در حالیکه قوانین مربوط به افغانستان ممکن این موضوعات را بشکل مفصل تشریح ننماید، ممکن حکمی در قوانین مذکور وجود نداشته تا مانع تطبیق این اصول گردد.

2. چارچوب حقوقی و پالیسی برای اسکان مجدد

2.1 قانون و پالیسی افغانستان در مورد استملاک زمین

هیچ نوع پالیسی اسکان مجدد مختص کشور در افغانستان وجود ندارد. یک پالیسی جامع زمین در سال 2007 توسط کابینه منظور گردید، اما تا هنوز کاملاً مورد اجرا قرار ننگرفته است. قانون اساسی افغانستان که در اوایل سال 2004 تصویب گردید، دارای سه ماده ای است که به جبران و اسکان مجدد خیلی مرتبط میباشد. بمنظور منافع عامه، مانند ایجاد زیربنا عامه یا برای استملاک زمین با ارزش های فرهنگی یا علمی، زمین دارای محصول بلندتر زراعتی، باغهای بزرگ، قانون استملاک زمین که در سال 2009 تصویب گردیده قرار ذیل صراحت دارد:

(i) استملاک یک قطعه یا یک بخش از زمین بمنظور استفاده عامه توسط شورای وزیران تصمیم گرفته شده و به قیمت منصفانه بر اساس نورم های موجود بازار جبران میگردد (بخش 2)؛

(ii) استملاک یک قطعه یا بخش از زمین نباید مالک آنرا از استفاده قسمت باقی مانده مکلفیت مانع گردد یا مانع استفاده آن شود. اگر این مشکل بوجود آید، تمام ملکیت استملاک خواهد شد (بخش 4)؛

(iii) حق مالک یا استفاده کننده زمین سه ماه قبل از آغاز کارهای مدنی روی پروژه و پس از بازپرداخت به مالک یا شخص استفاده کننده زمین، خاتمه میابد. خاتمه یافتن حق ملک یا شخص که از زمین استفاده مینماید حقوق وی در مورد جمع آوری آخرین حاصل زمین را متاثر نمیسازد، به استثناء اخراج غیر منتظره (بخش 6)؛

(iv) در صورت استملاک زمین، عوامل ذیل برای جبران مدنظر گرفته میشود:

- ارزش زمین؛
- ارزش منازل و ساختمانها در زمین؛
- ارزش درختان، باغها و سایر دارائی ها در زمین (بخش 8)؛

(v) ارزش زمین متکی به دسته و محل جغرافیوی آن است (بخش 13) (و همچنان به فقره جدید پیشنهادی 45 قانون مدیریت زمین منتشره ماه دسمبر 2012 مراجعه گردد)؛

(vi) شخصیکه زمین مسکونی وی تابع استملاک قرار گرفته، یک قطعه زمین جدید با عین ارزش را دریافت خواهد نمود. وی این انتخاب را دارد که زمین مسکونی دریافت نماید یا در بدل آن یک خانه در ملکیت دولتی، البته مطابق طرز العمل های دقیق (بخش 13)؛

(vii) هرگاه صاحب ملک بخواهد زمین متاثر شده وی با زمین متاثر نشده دولت تبادل گردد و در صورتیکه ارزش این زمین دولتی از زمین از دست رفته وی پائین تر باشد، تفاوت آن محاسبه شده و مالک زمین متاثر شده پرداخت خواهد شد (بخش 15)؛

(viii) ارزش باغها، تاکهای و درختان روی زمین در زمان استملاک توسط مسئولین مربوطه اداره محلی تعیین خواهد شد (بخش 16)؛ و

(ix) ارزش ملکیت مطابق نرخ موجود محل تعیین میگردد. مالک یا نماینده وی باید در زمان اندازه گیری و تعیین ارزش ملکیت باید حاضر باشد.

جبران توسط شورای وزیران تعیین میگردد. تصمیم بر اساس پیشنهاد یک کمیته متشکل از افراد ذیل، اخذ میگردد:

(i) صاحب ملک یا شخص استفاده کننده زمین یا نماینده های وی؛

(ii) نماینده رسمی اداره دریافت کننده زمین (مثلاً وزارت تحصیلات عالی)؛

(iii) نماینده شهرداری محل؛

(iv) نماینده وزارت مالیه؛ و

(v) نماینده وزارت عدلیه.

پروژه ارزیابی و تعدیل قانون استملاک زمین جریان دارد اما از ماه نومبر سال 2013 بدینسو، هیچ نوع تصمیم نهائی روی تعدیلات صورت نگرفته است. همچنان قابل یادآوریست که در این قانون فعلاً دو مشکل در خصوص این چارچوب پالیسی اسکان مجدد وجود دارد. اول، هیچ حکمی در این قانون در مورد رسیدگی به بیجا شدن کوتاه مدت و موقت وجود ندارد مانند حق ارتفاق از زمین که یک مشخصه ایجاد خط انتقال بدون ذکر اعمار برج ها بصورت مشخص (که منبذ در این سند بنام بیجا شدن موقت یاد میگردد) خواهد بود. زاینکه برج ها اعمار میگرددند، متصرفین و مالکین زمین قادر خواهند بود تا دوباره به زمین برگردند از آن با یک سلسله محدودیت ها (به استثنای زمین که در آن برج موقعیت دارد) استفاده نماید. دوم، یک مشکل نسبتاً جزئی در رابطه به چوپان ها وجود دارد و آن این است که آنها ممکن چراگاه های را که از گذشته ها برای چراندن مواشی شان استفاده مینمودند، ممکن موقتاً از دست دهند. به این دو مشکل قرار ذیل رسیدگی صورت خواهد گرفت.

2.2 اصول پالیسی عملیاتی 4.12 بانک جهانی در رابطه به استملاک، اسکان مجدد و جبران

این بخش چارچوب پالیسی اسکان مجدد پالیسی های عملیاتی 4.12 بانک جهانی را مورد بحث قرار خواهد داد. در عوض تلاش برای تکرار پالیسی عملیاتی 4.12 بشکل کلمه به کلمه، مفید خواهد بود تا تلاش برای تعیین شرایط پالیسی عملیاتی 4.12 بشکلی صورت گیرد که آنها بتوانند در هر بسته احکام قانونی یا اینکه چطور به آنها توسط نهاد اداری با پیروی از یک شیوه منطقی استملاک زمین رسیدگی صورت گیرد، پیش بینی گردند.

اصول اساسی پالیسی که موقف بانک جهانی را در ارتباط به اسکان مجدد و استملاک زمین تعیین مینماید و مطابق این چارچوب پالیسی اسکان مجدد برای چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست تعقیب میگردد، قرار ذیل میباشد:

(الف) از اسکان مجدد غیر داوطلبانه باید تا حد امکان جلوگیری بعمل آید یا به حد اقل رسانده شود و تمام سایر طرح های امکانپذیر پروژه جستجو گردد.

(ب) هرگاه جلوگیری از اسکان مجدد امکانپذیر نباشد، فعالیت های اسکان مجدد باید منحصراً برنامه های انکشاف مداوم مدنظر گرفته شده و اجرا گردد تا با فراهم نمودن منابع کافی سرمایه گذاری افراد بیجا شده توسط پروژه

را قادر به دریافت سهمی از فواید پروژه سازد. با افراد بیجا شده باید بشکل درست مشوره صورت گیرد و به آنها باید فرصت های سهم گیری در پلان گذاری و تطبیق برنامه های اسکان مجدد، داده شود.

(ج) به افراد بیجا شده باید در قسمت بهبود معیشت و سطح زندگی شان یا حد اقل احیای زندگی شان به سطوح قبل از بیجا شدن یا سطوح قبل از آغاز تطبیق پروژه، هر کدام که بلندتر باشد، کمک گردد.

(د) مستحق نبودن نمیتواند مانع مستفید شدن اشخاص متأثر از امتیازات اسکان مجدد و جبران گردد.

(ه) جبران خسارات معادل مبلغ هزینه های اسکان مجدد صورت خواهد گرفت.

(و) پرداخت های جبرانی باید قبل از مالک شدن دارائی های لازم صورت گیرد.

گام 1: موضوعات مقدماتی: آیا استملات لازم است؟

مرحله اول که پالیسی عملیاتی 4.12 به آن پرداخته است، در صورت امکان، جلوگیری از استملاک و اسکان مجدد میباشد. به استملاک زمین و اسکان مجدد نباید منحیت یک گزینه ساده اول دیده شود؛ بلکه باید منحیت آخرین گزینه در نظر گرفته شود.

از نظر اینکه کدام اقدام دولت برای برآورده ساختن شرایط این مرحله اول لازم خواهد، ضرور است که در پهلوی ارزیابی تاثیرات محیطی، یک ارزیابی تاثیرات اجتماعی و تحلیل مالی پروژه پیشنهاد شده انجام شود.

- یک تحقیق و ارزیابی مقدماتی زمین که ممکن استملاک شود، باید صورت گیرد.
- به افراد که احتمالاً از پروژه متأثر میگردند و سایر اشخاص ذینع باید فرصت داده شود تا در مورد محل پروژه پیشنهادی و نیاز استملاک زمین پیشنهادی برای پروژه، همکاری و اظهار نظر نمایند. این سهمگیری از اشخاص متأثر که در پلانگذاری هر نوع اسکان مجدد که باید صورت گیرد، مجزا میباشد.
- تاریخ انقطاع زمانی برای هر نوع همکاری و جبران نهائی برای اشخاص متأثر باید تعیین و اعلان گردد. بعد از آن تاریخ، هر شخص که به زمین یا منزل در ساحه احتمالی پروژه وارد شده یا آنرا دریافت مینماید، مستحق جبران نخواهد بود. در صورت این چارچوب مشخص پالیسی اسکان مجدد، این گام باید در ارتباط هر مورد مشخص اعمار یک برج یا محل یک استیشن فرعی چند بار برداشته شود. یک خطر شایعات غیر رسمی تطبیق پروژه های احتمالی در آینده، وجود خواهد داشت. به این موضوع باید بصورت دقیق رسیدگی صورت گیرد.

گام 2: تهیه یک پلان استملاک و اسکان مجدد

گام دوم در پروسه، تهیه یک پلان استملاک زمین و اسکان مجدد بوده که باید شامل اقداماتی باشد که تضمین نماید که در متن پالیسی عملیاتی 4.12:

(i) اشخاص متأثر در مورد گزینه ها و حقوق شان پیرامون اسکان مجدد، مطع گردند.

(ii) مشوره ها با اشخاص متأثر در مورد گزینه های پیشنهاد شده در میان و فراهم شده با گزینه های امکانپذیر از نظر تخنیکی و اقتصادی، صورت گیرد.

(iii) جبران خسارات دارائی های که مستقیماً به استملاک زمین های مربوط به پروژه ارتباط میگیرد، بشکل فوری و موثر به اشخاص متأثر پرداخت گردد.

اگر تاثیرات شامل جابجا سازی فزیکي باشد، پلان اسکان مجدد یا چارچوب پالیسی اسکان مجدد حاوی اقداماتی است جهت حصول اطمینان از اینکه اشخاص بیجا شده:

(الف) در جریان جابجا سازی، کمک (مانند پول کوچک کردن) دریافت نمایند، و

ب) منازل مسکونی، یا محلات مسکونی، یا، حسب نیاز، محلات که ترکیب امتیازات تولیدی، بالقوه و ساحوی آن و سایر عوامل حد اقل معادل امتیازات محلات سابقه است را دریافت نمایند.

در صورت نیاز، بمنظور دست یابی به اهداف پالیسی، پلان اسکان مجدد همچنان باید شامل اقداماتی باشد جهت حصول اطمینان از اینکه اشخاص بیجا شده:

الف) پس از بیجا شدن، برای یک مدت انتقالی، بر اساس یک تخمین مستدل زمان که ممکن برای احیای معیشت و سطح زندگی شان لازم باشد، پیشنهاد حمایت دریافت نمایند.
ب) کمک انکشافی علاوه بر اقدامات جبرانی مانند آماده سازی زمین، تسهیلات قرضه، آموزش یا فرصت های شغلی، دریافت نمایند.
ج) فرصت های آموزش مجدد یا آموزش را دریافت نمایند تا آنها بتوانند یک نوع زندگی جدید را آغاز نمایند یا از طریق کسب آموزش، یک مهارت بهتر را بدست آرند.

در ارتباط به اینکه کدام موارد باید در قانون یا توافقات اداری یا در هر دوی آن جهت حصول اطمینان از برآورده شدن این شرایط گنجانده شود، موارد ذیل باید در هر پلان استملاک زمین و اسکان مجدد باید قرار داده شود:

- زمینی که باید استملاک شود
- اشخاصی که از ناحیه از دست دادن دارائی ها، عاید و منابع معیشت متضرر خواهند شد
- اشخاصیکه باید به نقل مکان ملزم گردند
- محل یا محلات که به آن چنین اشخاص نقل مکان میگردند
- شرایط محل که اشخاص به آن انتقال داده میشوند: یعنی اینکه
 - آیا زمین تصرف شده و توسط کی
 - زمین در حال حاضر به چه مقصد استفاده میگردد
 - وضعیت زمین و تسهیلات آن
- توافقات که باید بمنظور تسهیل بخشیدن اسکان مجدد و یکپارچی صورت گیرد
- طرز و شکل سنجش و پرداخت جبران
- جبران قابل پرداخت به افراد
- تخمین جبران قابل پرداخت و مصارف اسکان مجدد
- طرز العمل های که باید در اجرای پلان تعقیب شود
- توافقات برای شمولیت افراد متأثر در اجرای پلان
- برای به چالش کشیدن اجرای پلان و جبران چه فرصت ها وجود دارد

در عمل، تهیه این پلان باید منحصیث بخش از کار پروژه های انکشافی باشد زیرا پلان مذکور منحصیث بخشی از پروژه محسوب شده اما از نظر پروسه، بهتر است این موضوع را که آیا کدام استملاک زمین و اسکان مجدد لازم است از موضوع که کدام نوع اسکان مجدد صورت خواهد گرفت و چطور، تفکیک نمود.

اما این گام دوم همچنان باید اشخاص متأثر را در اشتراک در تهیه پلان دخیل سازد، نه اینکه صرف به آنها فرصت داده شود تا روی یک پلان که توسط مسئولین ساخته شده نقد و اعتراض نمایند. پالیسی عملیاتی 4.12 این موضوع را بشکل بسیار واضح قرار ذیل تشریح نموده است:

الف) اشخاص بیجا شده و جوامع آنها، و هر جامعه میزبان آنها، باید معلومات مربوطه را بموقع دریافت نموده، پیرامون گزینه های اسکان مجدد با آنها مشوره صورت گیرد، و فرصت های اشتراک در پلان گذاری، تطبیق، و نظارت از اسکان مجدد به آنها پیشنهاد گردد. میکانیزم های مناسب و قابل دسترس رسیدگی به شکایات باید برای این گروه ها ایجاد گردد.

ب) در محلات جدید اسکان مجدد یا جوامع میزبان، خدمات زیربنایی و عامه حسب لزوم بمنظور بهبود، احیا، یا حفظ دسترسی و سطوح خدمات برای اشخاص بیجا شده و جوامع میزبان، فراهم میگردد. منابع جایگزین یا مشابه

باید بمنظور جبران از درست رفتن دسترسی به منابع اجتماعی (مانند ساحات ماهی گیری، چراگاه ها، مواد سوخت، یا علوفه) فراهم گردد.

(ج) طرح های نهاد اجتماعی مناسب به شرایط جدید باید بر اساس گزینه های طرح شده توسط اشخاص بیجا شده باشد. تا حد امکان، نهادهای اجتماعی و فرهنگی موجود فراهم کنندگان مسکن و جوامع میزبان باید حفظ گردد و به ترجیحات فراهم کنندگان در خصوص جابجا سازی در جوامع و گروه های که قبلاً وجود داشته، احترام گذاشته شود.

در جلسات انکشافی تهیه یک پلان باید افراد متأثر بالقوه و مشوره های عمومی عامه دخیل باشد. روزانه باید جلسات رسمی میان اشخاص متأثر، کارمندان محلی وزارت تحصیلات عالی و سایر مراجع زیربند برگزار گردد. پروسه رسمی مشوره در ساحات پروژه های فرعی قرار ذیل خواهد بود: (الف) جلسات تک به تک با خانواده ها و شرکت های که مستقیماً متأثر گردیده اند؛ (ب) جلسات قریه و اجتماع؛ و (ج) مشوره های عامه با مسئولین دولتی. مواد معلوماتی باید تهیه و قبل از تدویر جلسات، در ساحات پروژه های فرعی توزیع گردد. این موضوع به تفصیل در ذیل تشریح گردیده است.

گام 3: پرداخت جبران، جابجا سازی بیجا شدگان، استملاک زمین

گام سوم اجرای پلان است: یعنی استملاک زمین و اسکان مجدد اشخاص بیجا شده در نتیجه استملاک. این بخش اصلی پروسه استملاک و اسکان مجدد بوده و باید به چند گام فرعی تقسیم گردد. تمام این گام های فرعی بصورت مشخص در پالیسی عملیاتی 4.12 تشریح نگردیده است؛ اما آنها بخش لازم استملاک زمین و اسکان مجدد بوده باید جهت عملی شدن، در چارچوب پالیسی اسکان مجدد نوشته شود.

قبل از اینکه هر گام فرعی خلاصه گردد، یک نکته عمومی در مورد چارچوب حقوقی باید مطرح گردد. یک بسته ای از قواعد واضح باید در مورد گام 3 ترتیب گردد. این بسته قواعد باید موارد ذیل را تحت پوشش قرار دهد -

- اختیار دادن نهادهای در قسمت اجرا، تنظیم و نظارت از پروسه
- به کدام مسئولین اختیار داده میشود تا اقدامات را روی دست گرفته و اصدار حکم نمایند
- این مسئولین کدام اقدامات و حکم ها را باید و میتوانند روی دست گرفته یا صادر نمایند
- پروسه ها و نهادهای اشتراک و مشوره
- این اقدامات و احکام بالای کدام اشخاص متأثر و سایرین تطبیق خواهد شد
- برای پیروی از احکام و اقدامات لازم، اشخاص متأثر چه کارها را باید انجام دهند
- برای دریافت امتیازات و حقوق دارائی مندرج قانون، اشخاص متأثر چه کارها را باید انجام دهند.
- در رابطه به جبران:
 - محدوده و شکل جبران
 - طرز سنجش جبران و بخصوص سنجش جبران (در صورت موجودیت) بیجا شدن موقت
 - طرز و چارچوب زمانی ادعا و پرداخت جبران
 - پروسه تصمیم گیری و عرایض در مورد جبران
- در رابطه به اسکان مجدد و بیجا شدن:
 - پروسه و طرز العمل های اسکان مجدد و بیجا شدن
 - کمک مالی در قسمت اسکان مجدد و بیجا شدن (در صورت بیجا شدن، این کمک بشکل کوچک نمودن موقت از زمین و سپس برگشت به زمین است)
 - کمک در قسمت آموزش مجدد یا فراهم سازی معیشت جدید
- پروسه ها و نهادهای مربوطه به منازعه کشادن تصامیم.

نتیجه بحث روی گام های فرعی حکم مینماید که چنین یک بسته قواعد باید ترتیب گردد.

گام فرعی 1

اولین گام فرعی پروسه استملاک زمین بوده که در آن به تمام مالکین مستحق و متصرفین زمین های مورد نظر در مورد استملاک زمین و پرداخت جبران هر نوع زمین استملاک شده، اطلاع داده میشود. این پروسه قرار ذیل میباشد: تامین ارتباطات شخصی وسیع با مالکین و متصرفین زمین و ارایه توضیحات شفاهی در مورد اینکه چه واقع میگردد و مالکین و متصرفین باید کدام کارها را انجام دهند تا اطمینان حاصل گردد که آنها بخاطر تصرف زمین شان شناخت و جبران دریافت مینمایند. استملاک زمین مستلزم مستند سازی مکمل و واضح آنچه که واقع میگردد نیز خواهد بود. در صورت بیجا شدن موقت، توضیح مکمل حالات چنین بیجا شدن مانند - برای چه مدت، متصرفین در کجا موقتاً جابجا خواهند شد و محل بود و باش آنها به چه شکل خواهد بود، آیا جبران پرداخت خواهد شد - لازم خواهد بود.

معیارهای واجد شرایط بودن/متصرفین

در ارتباط به متصرفین زمین، پالیسی عملیاتی 4.12 حکم مینماید که متصرفین شامل افراد ذیل میباشد:

(الف) افراد دارای حقوق رسمی قانونی زمین (بشمول حقوق عرفی و سنتی مندرج قوانین کشور)؛

(ب) افرادی که در زمان آغاز سرشماری، حقوق رسمی قانون زمین را ندارند اما ادعای چنین زمین یا دارائی ها را دارند - مشروط براینکه چنین ادعاها در قوانین کشور پیش بینی یا از طریق یک پروسه تعیین شده در پلان اسکان مجدد، مشخص شده باشد.

(ج) افرادی که در برابر زمین تحت تصرف شان دارای حق یا ادعای قانونی مشخص باشند.

پالیسی عملیاتی 4.12 حکم مینماید که دو دسته اول متصرفین مستحق دریافت جبران بابت از دست دادن زمین های شان میباشد؛ دسته سوم مستحق دریافت کمک اسکان مجدد میباشد. هرچند، این حکم باید در روشنائی حکم مندرج پالیسی عملیاتی 4.12 خوانده شود که چنین صراحت: در زمان تشخیص ساحه پروژه، یک سرشماری باید در ساحه افرادی که از پروژه متأثر و واجد شرایط کمک خواهند بود، صورت گیرد. افرادی که پس از تاریخ انقطاع زمانی، که زمان تکمیل سرشماری است، ساحه پروژه را غصب نمایند، مستحق جبران یا کمک دیگر نخواهند شد.

بنابراین، پالیسی عملیاتی این نکته را مشخص مینماید که ساکنین غیر قانونی، اشخاص متأثر مرتبط به پروژه بدون حق پیش بینی شده (در قانون یا عرف)، باید مقداری جبران و کمک در قسمت اسکان مجدد، دریافت نمایند. مبنای این حکم این است که چنین اشخاص معمولاً فقیرترین اعضای جامعه بوده و کسانی که از نقل مکان احتمالاً بیشترین آسیب را متقبل میگردند. هرچند این گروه حقوق قانونی بالای زمین ندارند، اما منحصراً بخشی از تلاش ها برای احیای معیشت و شرایط زندگی آنها، بهتر است در موارد مرتبط، راه حل های فراهم گردد که در آن این اطمینان بوجود آید که اشخاص متأثر باید در ساحه جدید امنیت شغلی داشته باشند، البته در خصوص کسانی که بشکل فزینی بیجا شده یا برای آنها زمین در بدل زمین پیشنهاد میگردد.

گام فرعی 2

گام فرعی دوم شامل تعیین ادعای های جبران، سنجش مبالغ جبران و پرداخت جبران میباشد. پالیسی عملیاتی 4.12 در ارتباط به اسکان مجدد میان جبران و کمک، مالی یا غیر مالی، تفکیک مینماید. این کاملاً یک امر منطقی است زیرا این پالیسی واضح میسازد که اشخاص در برابر دارائی های از دست رفته شان (چه بیجا شدن باشد یا نه) مستحق جبران هستند. اما اگر جبران منحیث پول، ارزش پول یا زمین ویا کمک دیگر جهت دوباره قرار دادن شخص در وضعیت مشابه قبل از استملاک زمین (بشمول ساختمانها و منابع طبیعی بالای زمین) در نظر گرفته شود ویا ارزش زمین حفظ شده کاهش یابد ویا هم شخص مجبور به ترک زمین شده و به جای دیگر نقل مکان نماید، در آنصورت میتوانیم به جبران پول در برابر دارائی های از دست رفته همراه با آنچه که بنام مصارف اسکان مجدد یاد میگردد، بپردازیم.

بمنظور پیروی پالیسی عملیاتی 4.12، محتوای این گام فرعی باید شامل موارد ذیل باشد:

- ادعا ها برای جبران
- فراهم نمودن کمک برای اشخاص متأثر در ادعا های شان
- ارزیابی ادعاها
- مشخص نمودن ادعاها و رسیدگی به عرایض
- پرداخت جبران

جبران شامل موارد ذیل خواهد بود:

- هزینه کامل جایگزینی زمین به اساس ارزش بازار در نظر گرفته شده جمع هزینه های معامه (مانند فیس ثبت، مالیات خرید/فروش و غیره)
- تا حد امکان، زمین دیگر با عین مساحت و کیفیت
- جبران آسیب رسیدن به زمین
- مصارف اسکان مجدد (که به این منظور شامل بیجا شدن موقت است) که به نوبه خویش شامل موارد ذیل است:
 - هزینه های نقل مکان (جبران ناشی از رسیدن اذیت)
 - کمک مالی یا سایر کمک ها در قسمت فراهم سازی مسکن
 - حمایت در قسمت عاید و جایگزینی معیشت بشمول آموزش مجدد

موضوع هزینه جایگزینی در پالیسی عملیاتی 4.12 تحت پوشش قرار گرفت که قرار ذیل میباشد:

"هزینه جایگزینی" عبارت است از روش تعیین ارزش دارائی ها که در امر تعیین مبلغ کافی برای جایگزینی دارائی های از دست رفته کمک نموده و هزینه های معامله را تحت پوشش قرار دهد. در تطبیق این روش تعیین ارزش، استهلاک بناها و دارائی ها نباید در نظر گرفته شود. برای ضررهای که به سادگی نمیتوان آنرا سنجش یا در بدل پول جبران نمود (مانند دسترسی به خدمات عامه، مشتریان، و عرضه کنندگان؛ یا دسترسی به ساحات ماهی گیری، چراگاه ها، یا جنگلات)، تلاش ها صورت میگیرد تا به معادل آن و منابع قابل قبول از نظر فرهنگی و فرصت های عایداتی، دسترسی پیدا شود.

جزئیات نحوه محاسبه موارد جبران قرار ذیل محاسبه میگردد:

گام فرعی 3

سومین گام فرعی شامل گرفتن واقعی زمین میباشد - یعنی گرفتن مالکیت زمین از طریق مرجع استملاک و نقل مکان نمودن اشخاص متأثر و فراهم سازی اسکان مجدد به آنها. به این موضوع باید با در نظر گرفته حساسیت ها رسیدگی صورت گیرد و اشخاص متأثر باید مورد توجه زیاد قرار گیرند. پالیسی عملیاتی 4.12 بصورت مشخص به این گام فرعی نپرداخته اما این گام بخش لازمی پروسه استملاک، بیجا سازی و اسکان مجدد میباشد.

کمک در قسمت اسکان مجدد و بیجا سازی قرار ذیل خواهد بود:

- کمک در قسمت بار بندی و نقل مکان بشمول نقل مکان مجدد به زمین بعد از بیجا شدن موقت
- فراهم ساختن تسهیلات ترانسپورته برای افراد که اسکان مجدد برای شان فراهم میگردد
- همکاری با جامعه میزان و فراهم ساختن منابع اضافی برای آنها
- فراهم ساختن مشوره و کمک به افراد که اسکان مجدد برای شان فراهم میگردد
- آماده سازی زمین، فراهم ساختن محل بود و باش و تسهیلات

مجموع پروسه ترک زمین، نقل مکان به ساحه دیگر مربوط به یک جامعه جدید و آغاز زندگی جدید ممکن خیلی فشار آور باشد. نیاز است با اشخاص متأثر بشکل انفرادی و از طریق نماینده های آنها، در مواردیکه تعداد زیادی از اشخاص متأثر وجود داشته باشد، تماس های منظم برقرار گردد. در قسمت تصمیم گیری روی پاداش های جبران، یک رویکردی که در آن رضایت طرفین مطرح باشد در نظر گرفته شود، نه یک رویکرد خصمانه.

مهم است تا تشخیص گردد که اشخاص متاثر شده از پروژه بدانند که آنها به کدام زبان صحبت میکنند و آیا در مورد محل معلومات دارند یا خیره. بنابراین، لازم است در ایجاد پلان های کاری اسکان مجدد بر اساس این چارچول پالیسی اسکان مجدد، با هر جامعه منحيث بخش جداگانه، با شیوه های خودش در قسمت اسکان مجدد و بیجاسازی موقت، برخورد صورت گیرد.

قانون و عرف در افغانستان تا چه حد با مدل استملاک زمین و اسکان مجدد چنانچه در پالیسی عملیاتی 4.12 پیش بینی شده، مطابقت دارد؟ به همین ملحوظ، این گزارش اکنون حاوی یک جدول است که دو سیستمی را مقایسه مینماید که راه های توحید آنها را نشان میدهد. علی رغم تفاوت ها میان قوانین ملی و پالیسی های عملیاتی بانک جهانی، در تمام موارد خلاها میان هر دو، پالیسی عملیاتی بانک جهانی قابل تطبیق خواهد بود، مگر اینکه شرایط محلی یک معیار بلندتر را وضوع نماید یا امتیاز برای اشخاص متاثر طوری که در این چارچوب پالیسی اسکان مجدد پیش بینی گردیده، تطبیق گردد.

جدول 2.1: مقایسه میان قانون استملاک زمین و پالیسی عملیاتی 4.12 با پیشنهادات برای توحید [1]

قانون استملاک زمین	پالیسی عملیاتی بانک جهانی	خلاها میان قانون استملاک زمین و پالیسی عملیاتی 4.12 با ملاحظات	راه حل های ممکن برای خلاها	چارچوب پالیسی اسکان مجدد چی را باید فراهم نماید
بخش	اول	قبل از	استملاک	طرز العمل ها
1. فرصت های قانونی برای اشخاص متاثر و سایرین فراهم نگردیده تا استملاک یا اسکان مجدد پیشنهادی را به چالش کشیده یا مورد بحث قرار دهند و همچنان فرصت یک مناظره عامه و منظوری پیشنهادات، مساعد نگردیده است. در عمل، بحث های اولیه صورت میگیرد.	اصل که اسکان مجدد غیر داوطلبانه در صورت امکان جلوگیری گردد ایجاب بحث لازم بودن استملاک و اسکان مجدد و گزینه های آن را مینماید.	اصل در عقب پالیسی عملیاتی 4.12 در کابل عملاً تعقیب گردیده اما روی این موضوع در قانون چیزی ذکر نگردیده است.	برای اینکه چرا اجراءات در کابل نمیتواند در ساحات دیگر تطبیق گردد، دلیلی وجود ندارد.	اشخاص متاثر بالقوه باید قادر به بحث با مسئولین بخش تطبیق پروژه و وزارت روی نیاز به استملاک و گزینه های آن باشند
2. مسئولین قبل از هرگونه اقدام رسمی در قسمت سنجش ارزش زمین، از ساحه بازدید مینمایند؛ این سنجش ارزش اساس جبران را تشکیل میدهد. این کار در حالی صورت میگیرد که در قانون استملاک زمین در مورد طرز العمل ها و پروسه های استملاک قبلی، هیچ چیزی ذکر نشده است.	ارزش زمین به اساس ارزش قبل از تطبیق پروژه یا ارزش قبل از بیجاشده، هرکدام که بلندتر باشد، سنجش میگیرد	هیچ نوع خلای واقعی وجود ندارد؛ فقط برای عین نیامندی به محدود سازی ادعاها و جبران، شیوه های مختلف وجود دارد.	هیچ خلا وجود ندارد	تاریخ تعیین شده قبل از آغاز استملاک باید برای زمین تعیین گردد. این تاریخ باید تاریخ انقطاع زمانی باشد.
3. در کابل تلاش ها عملاً صورت میگرد تا افراد مستحق جبران و اسکان مجدد مشخص گردد	سرشماری افراد در ساحت صورت گرفته تا واجد شرایط بوده برای دریافت کمک، مشخص شده و هجوم افراد غیر واجد شرایط برای دریافت کمک، محدود گردد؛ متجاوزین	هیچ خلا در اینجا وجود ندارد.	با در نظر داشت اجراءات معمول در کابل، برای پذیرفتن پالیسی عملیاتی 4.12 منحیث اجراءات که باید در چارچوب پالیسی اسکان مجدد باید تعقیب گردد، هیچ گونه مشکل وجود نخواهد داشت.	یک چارچوب قانونی نیازمند یک سرشماری از اشخاص متاثر واجد شرایط بوده که باید در مرحله قبل از تطبیق پروژه صورت گیرد.
4. مطابق ماده ششم قانون استملاک زمین حق مالک یا استفاده زمین،	تهیه پلان اسکان مجدد در مورد نحوه تطبیق پروژه و فراهم ساختن	در قانون استملاک زمین در مورد آنچه که پالیسی عملیاتی 4.12 لازم	هیچ موردی در قانون استملاک زمین وجود ندارد که مانع شیوه	یک چارچوب قانونی در چارچوب پالیسی اسکان مجدد اجازه شیوه

سه ماه قبل از آغاز عملی پروژه ختم میگردد. بناً معلومات در مورد زمین که استملاک میگردد سه ماه قبل از استملاک به اشخاص متاثر ارسال میشود. بحث های غیر رسمی در مورد زمین که استملاک میگردد و در مورد جبران صورت میگردد. در همین مرحله، از افراد "دعوت" بعمل می آید تا زمین شانرا اهداء نمایند.	اسکان مجدد. تاکید روی سهمگیری اشخاص متاثر در آمادگی پروسه و تطبیق پروژه تاکید روی ارایه شدن معلومات قبلی به اشخاص متاثر بالقوه که ممکن اسکان مجدد به آنها فراهم گردد	میداند، چیزی پیش بینی نشده است. قسمتی از پلانگذاری های قبلی پروژه ها صورت خواهد گرفت و بحث های غیر رسمی با اشخاص متاثر، سهمگیری و مشارکت را در برخواهد داشت.	مشارکتی استملاک چنانچه در پالیسی عملیاتی صراحت دارد، گردد. قاعده سه ماهه را میتواند چنین تفسیر نمود، "نه کمتر از ماه" که اجازه بحث ها روی استملاک و نتایج آنرا بدهد.	سه ماه قبل از آغاز عملی پروژه ختم میگردد. بناً معلومات در مورد زمین که استملاک میگردد سه ماه قبل از استملاک به اشخاص متاثر ارسال میشود. بحث های غیر رسمی در مورد زمین که استملاک میگردد و در مورد جبران صورت میگردد. در همین مرحله، از افراد "دعوت" بعمل می آید تا زمین شانرا اهداء نمایند.
موارد 2 و 3 گزینه های مورد نظر میباشد.	1. در قانون استملاک زمین در مورد اسکان مجدد چیز ذکر نگردیده اما هیچ موردی در این قانون وجود نداد که به غیر قانونی بودن پلان اسکان مجدد یا اقدام تطبیق پلان اسکان مجدد، دلالت نماید. 2. پلان اسکان مجدد از طریق طرز العمل های اداری تطبیق شده اما 3. توسط برخی از مقررره ها حمایت میگردد.	تهیه پلان اسکان مجدد: محتوای آن قرار ذیل خواهد بود: سهمگیری اشخاص متاثر و حصول اطمینان از اینکه آنها حقوق ذیل را دریافت نمایند: (i) جبران (ii) کمک جابجا سازی (iii) کمک انکشافی در محل جدید. میان پلان های کوتاه و مکمل تفکیک صورت گرفته، البته نظر به تعداد افراد که اسکان مجدد برای آنها فراهم میگردد.	تهیه پلان اسکان مجدد: محتوای آن قرار ذیل خواهد بود: سهمگیری اشخاص متاثر و حصول اطمینان از اینکه آنها حقوق ذیل را دریافت نمایند: (i) جبران (ii) کمک جابجا سازی (iii) کمک انکشافی در محل جدید. میان پلان های کوتاه و مکمل تفکیک صورت گرفته، البته نظر به تعداد افراد که اسکان مجدد برای آنها فراهم میگردد.	5. در قانون استملاک زمین هیچ حکم خاصی در مورد پلان اسکان مجدد یا توافقات خاص برای اسکان مجدد، پیش بینی نگردیده است.
زمین	استملاک	دوم	بخش	

شمولیت مالکین حاضر در زمینی که استملاک می‌گردد و حفاظت بیشتر از مالکین غایب باید در چارچوب قانونی که منحیث بخشی از چارچوب پالیسی اسکان مجدد ایجاد گردیده فراهم گردد که همچنان میتواند منحیث یک طرح اولیه مقرر شده مرتب شده مطابق فقره (5) ماده بیست و دوم این قانون، عمل نماید.	این مغایرت پالیسی عملیاتی 4.12 را میتوان با احکام حمایوی و یا رویه رسیدگی به استملاک در غیاب مالک، برطرف نمود. عدم صراحت قانون استملاک زمین در مورد جزئیات استملاک یک خالی است که میتواند بشکل مشروع توسط توافقات مناسب مشارکتی پر گردد. دلیلی وجود ندارد که چرا احکام خسارات ماده هجده ام نباید بشکل مساویانه بالای تمام استملاک های زمین، تطبیق گردد.	روحیه پالیسی عملیاتی 4.12 با حکم عدم مشارکت یا سهمگیری مالک، به استثنای مورد مندرج ماده پنجم، مغایرت دارد. واضح نیست که چرا این محدود به شاروالی است. بادر نظر داشت بسیاری از مالکین غایب، اجازه دادن استملاک در غیاب مالک، ممکن اجتناب ناپذیر باشد.	پالیسی عملیاتی 4.12 هیچ نوع طرز العمل مشخص را لازم ندانسته اما متن پلان اسکان مجدد نشان میدهد که اشخاص متأثر در تمام مراحل استملاک سهم گرفته و دخیل خواهند بود.	6. شورای وزیران قانون استملاک زمین را تصویب مینماید. برخلاف قانون قبلی، در این قانون هیچ حکمی مبنی بر حاضر بودن مالک/استفاده کننده و یا نماینده در تمام مراحل استملاک، وجود ندارد. این موضوع نشان میدهد پروسه استملاک میتواند پیش برود، چه مالک و غیره حاضر باشد یا نه. اما مطابق قانون استملاک زمین، یک کمیته باید توسط شاروالی ایجاد گردد که در از مالک جهت تعیین میزان خسارات وارد شده در نتیجه استملاک زمین که از جبران متفاوت است، نمایندگی گردد. خسارات در ماده هجدهم قانون استملاک زمین تشریح گردیده است. مطابق ماده بیست و دوم، مالک و غیره مکلف است تا تمام موارد مربوط به زمین را در اختیار اداره استملاک قرار دهد.
تغییر بوجود نیامده.	حکم خوبی است. این حکم هر چند واضح نمیسازد که قانون استملاک زمین در مورد گرفتن زمین زراعتی بوده و با مسایل چراه گاه ها و امور چوپانی سروکار ندارد.	قانون استملاک زمین قبل از پالیسی عملیاتی 4.12 در این ارتباط صراحت دارد:	ذکر نگردیده	7. مطابق ماده ششم قانون استملاک زمین، پس از انتقال مالکیت، مالک میتواند وارد زمین استملاک شده گردد و حاصلات را بردارد، به استثنای حالاتی که استفاده فوری زمین مانع آن گردد.

بخش	سوم	جبران	پرداخت	طرز العمل ها
8. قسمت اعظم قانون استملاک زمین در ارتباط جبران بوده و در مورد اینکه کی مستحق جبران میباشند، چیزی نگفته است. فرضیه این است که مالکین مستحق جبران بوده اما قانون کلمه "مالکین" را تعریف ننموده است. قانون قبلی میان افراد دارای حق قانونی و افراد دارای حق عرفی یا افراد فاقد پرداخت جبران، تفکیک نموده است. طرز اجراءت در روستاها در خصوص افرادی دارای حقوق عرفی، کاملاً مناسب بوده است. طرز اجراءت در کابل طوری است که در آن برای ادعای جبران مدارک اخذ میگردد.	اصل اساسی پالیسی عملیاتی 4.12 آنست که تمام زمین داران مستحق جبران و کمک منصفانه با اسکان مجدد بوده، بدون در نظر داشت مستحق بودن آنها به زمین.	خلای عمده در قانون وجود دارد اما با در نظر داشت طرز اجراءت در روستاها، این خلا خیلی هم بزرگ نیست که رفع نشود.	پالیسی عملیاتی 4.12 با تغییر دادن طرز اجراءت در صورت ضرورت، اصلاح گردد. از نبود تعریف قانونی "مالک" جهت در نظر گرفتن افراد دارای حقوق عرفی که احتمالاً اکثریت را در ساحات پروژه تشکیل میدهد، استفاده ممکن صورت گیرد.	با در نظر داشت تعداد زیادی از افراد فاقد حقوق رسمی قانونی به زمین های شان در آینده قابل پیش بینی، قانون استملاک زمین باید طوری تفسیر شود تا کسانی که به تاریخ سرشماری در زمین زندگی یا کار مینمایند، جبران و کمک اسکان مجدد را بصورت منصفانه دریافت نمایند. مانند شماره 6 در فوق، چارچوب پالیسی اسکان مجدد میتواند یک چارچوب قانونی را برای پرداخت جبران برای تمام زمین داران ایجاد نماید و این میتواند یک مدل برای مقرره های آینده باشد تا مطابق قانون استملاک زمین ترتیب گردد. این یک ساحه عمده بوده در حالاتی که تفاوت قابل ملاحظه میان قانون استملاک زمین و پالیسی 4.12 اسکان مجدد بوجود می آید. لازم است از پالیسی 4.12 پیروی گردد.
9. قانون اساسی در مورد پرداخت جبران پیشکی و منصفانه صراحت دارد. (ترجمه انگلیسی). ماده دوم قانون استملاک زمین بر پرداخت جبران پیشکی و کافی حکم مینماید. در صورت که میان منصفانه و کافی تفکیک گردد، در آنصورت	پالیسی عملیاتی 4.12 بر جبران نقدی موثر که برای جایگزینی زمین از دست رفته و سایر دارائی ها با هزینه مکمل جایگزینی به قیمت بازار محلی کافی باشد، حکم	بنظر میرسد که یک خلا میان قانون استملاک زمین و پالیسی 4.12 وجود داشته باشد. قانون استملاک زمین دارای خلاهای زیادی است. در نبود بازارهای کارا و قابل اعتماد، بهتر است بر	1. پالیسی 4.12 باید اصلاح گردد. سایر پلان های اسکان مجدد که در ارتباط به پروژه های بانک انکشافی افغان ایجاد شده، کم یا بیش قانون استملاک زمین را نادیده گرفته و چارچوب های مفصل را برای سنجش و پرداخت جبران	ماده چهارم قانون اساسی پیشنهاد مینماید که گزینه 3 باید ترجیح داده شود. این حکم باید توسط دهنمود نحوه تطبیق بسته طرز العمل ها تکمیل گردد.

فراهم مینماید. 3. عدم موجودیت جزئیات در قانون استملاک زمین پیرامون محتوای جبران (به استثنای ماده سیزدهم) اجازه ایجاد یک بسته طرز العمل های واضح، جامع و منصفانه را در مورد جبران برای تمام استملاک ها بشمول هزینه های اسکان مجدد و آموزش مجدد که میتواند بدون نقض قانون موجود، بخشی از چارچوب پالیسی اسکان مجدد باشد، دهد.	ارزش بازار تاکید صورت نگیرد. بزرگترین خلای فراهم ساختن جبران برای ساکنین غیر قانونی میباشد و حتی در بهترین اجراء آنها مقداری جبران به افراد فاقد حق قانونی، فراهم میگردد. توحید پرداخت جبران در بانک با پرداخت فوری جبران حتی زمانیکه اشخاص متاثر غایب هم نباشند، دشوار میباشد.	مینماید. جبران برای معیشت از دست رفته لازمی است جبران ناشی از رسیدن اذیت لازمی است جبران زمین در بدل زمین تشبوق میگردد هزینه های اسکان مجدد و مصارف آغازین لازمی است. از تمام این احکام میتوان بمنظور پیش بینی جبران برای چوپان ها و معدن کاران پیشه ور استفاده نمود.	حکم قانون اساسی در خصوص لفظ منصفانه مرجح دانسته میشود. ماده هشتم حکم مینماید که جبران "قیمت" زمین، منازل یا درختان و غیره میباشد و ماده دهم حکم میکند که شورای وزیران قیمت را تعیین مینماید. اما حکم ماده پانزدهم اینست که شاروالی و اداره زراعت جبران درختان و غیره را تعیین مینمایند. ماده سیزدهم احکام دریافت زمین های مسکونی را در حالاتی که زمین شخص استملاک شده باشد بشکل مفصل تشریح نموده است؛ به هر اندازه که زمین استملاک شده باشد، به همان اندازه جبران فراهم میگردد. جبران ناشی از رسیدن اذیت پیش بینی نگر دیده. جبران میتواند زمین در بدل زمین باشد. برخلاف قانون قبلی مطابق آن جبران میتواندست در بانک پرداخت گردد، در قانون استملاک زمین در مورد طرز پرداخت جبران چیزی ذکر نشده است. هیچ گونه کمک برای اشخاص متاثر در قسمت دسترسی به بانک برای دریافت جبران شان، پیش بینی شده است.

بخش	چهارم	اداری	و قضائی	طرز العمل ها
10. هیچ حکمی در قانون در مورد حمایت از اسکان مجدد وجود ندارد. بنظر میرسد که طرز اجراات قدری اتفاقی بوده و متمرکز بر قانونمندی تصرف اشخاص متأثر که نقل مکان مینماید، میباشد.	پالیسی عملیاتی بر تطبیق پلان اسکان مجدد که محتوای آن در شماره 4 فوق ذکر گردیده، حکم مینماید.	خلای عمدہ طوریکہ در شماره 4 فوق ملاحظہ گردید، وجود دارد.	در صورت که گزینه ترجیح داده شده در شماره 4 فوق پذیرفته شود، تطبیق پلان اسکان مجدد یک معضله باقی مینماید. انتخان میان شمولیت از بالا به پائین و مشارکتی اشخاص متأثر بوده پالیسی عملیاتی 4.12 بر آن حکم مینماید.	چارچوب پالیسی اسکان مجدد در خصوص تهیه پلان اسکان مجدد (شماره 5 فوق) صراحت داشته که باید بر اساس شیوه مشارکتی تطبیق باشد.
11. قانون استملاک زمین حکم مینماید که نهاد های اجرایی باید پروسه های استملاک را مدیریت نموده و با به جبران رسیدگی نمایند. اشخاص متأثر بخشی بعضی از کمیته های رسیدگی به جبران مینمایند. هیچ حکمی در خصوص دخالت محاکم یا برای عراض وجود ندارد. در واقع، کمیته ها میتوانند در قسمت رسیدگی به شکایات عمل نمایند. هیچ حکمی برای مثلا همکاری حقوقی که اشخاص متأثر را در قسمت ادعاها کمک نماید، وجود ندارد. در اجراات حد اقل در کابل کوشش	در پالیسی عملیاتی 4.12 در مورد توافقات قضائی و اداری چیزی ذکر نشده است. نیاز به ایجاد میکانیزم های مناسب و قابل دسترس شکایات برای افرادی که برای شان اسکان مجدد فراهم میگردد، وجود دارد. منطق عطف به "مشوره با مفهوم" با اشخاص متأثر و استفاده از موسسات اجتماعی و انجوها، پروسه تصمیم گیری که صرف بخشی از اداره نمی باشد را ترجیح میدهد.	موجودیت خلای عمدہ در قانون استملاک زمین پیرامون میکانیزم های رسیدگی به شکایات و توافقات موجود اداری، توحید شیوه مشارکتی پالیسی 4.12 را دشوار ساخته است. در قوانین قبلی، پرداخت جبران در غیاب قاضی صورت گرفته و اجازه ارایه درخواست اعتراض از جانب قاضی به یک وزیر داده میشد.	شیوه های رسیدگی به شکایات ایجاد گردد اما آنها باید بشکل اداری باقی بمانند نه بشکل حقوقی. ایجاد حکم قانونی برای عراض از تصامیم اداری و تصامیم روی جبران به یک نهاد مستقل	ترکیبی از قانون و رهنمود اجراات میتواند بهترین راهکار باشد. میکانیزم های رسیدگی به شکایات که در آن همکاری با شوراها و شوراهای اجتماعی در ساحات اشخاص متأثر، در نظر گرفته شود. فراهم ساختن چارچوب پالیسی اسکان مجدد برای اینها

				شده تا به اشخاص متاثر کمک صورت گیرد.
نظارت با مفهوم در پالیسی عملیاتی 4.12 پیش بینی شده است. ادارات جدید باید به حد اقل حفظ گردند. در قسمت استفاده از مراجع ولایتی و انجوها باید توجه صورت گیرد. گزارشات منظم باید تهیه و نشر گردد.	نظارت از پروژه های بانک جهانی طوریکه توسط پالیسی عملیاتی 4.12 ملزم دانسته شده. ایجاد اداره متخصص نظارت کننده برای تمام پروژه های دخیل در کار استملاک و اسکان مجدد. اختیار دادن به ادارات ولایتی و محلی جهت ارزیابی پروژه ها.	در ارتباط به طرز العمل ها خالی عمده وجود داشته اما نظارت بخش استملاک نبوده و بناً هیچ مانعی در انجام آن وجود ندارد.	پالیسی عملیاتی 4.12 حکم مینماید که قرضه گیرنده مسؤل نظارت و ارزیابی کافی فعالیت های مندرج سند اسکان مجدد، میباشد.	12. قانون استملاک زمین در مورد پروسه یا نهاد ناظر بیرونی، صراحت ندارد.

3. واجد شرایط بودن برای جبران

3.1 واجد شرایط بودن عمومی

واجد شرایط بودن عمومی قرار ذیل تعریف گردیده است: "تمام افراد که زمین، منازل، بناها، درختان و غله جات، تجارت، عاید و سایر دارائی های شانرا در نتیجه تطبیق پروژه به تاریخ رسماً مشخص شده نقطه زمانی از میدهند، منحصراً اشخاص متأثر شده از پروژه محسوب میگردند." بنظر این چارچوب پالیسی اسکان مجدد، مفاهیم واجد شرایط بودن عمومی برای جبران و اینکه شخص متأثر کی میباشد، همچنان شامل اشخاصی است که ممکن بشکل موقت بیجا شوند اما ممکن مستحق مقداری جبران در نتیجه از دست رفتن زمین های شان بخاطر اعمار یک برج یا استیشن فرعی باشند.

باوجود اینکه تعداد زیادی از اشخاص متأثر مستحق جبران یا احیا به این دلایل که آنها مقدار زیادی از زمین های تحت پروژه را از دست میدهند خواهند بود، همچنان باید تصویر کامل اینکه اشخاص متأثر کی ها اند و تحت یک پروژه مستحق چی میباشند، بیان گردد:

(i) تمام اشخاص متأثر که زمین را از دست میدهند، خوا حق داشته باشند یا نداشته باشند، چه حقوق رسمی استفاده زمین را داشته باشند یا حقوق سنتی استفاده زمین را؛

(ii) مستأجرین و زارعین سهمگیر، چه ثبت شده باشند چه نباشند؛

(iii) مالکین ساختمان ها، غله جات، فابریکه ها، یا سایر چیز های ضمیمه زمین؛ و

(iv) اشخاص متأثر که تجارت، عاید و معاشات شانرا از دست میدهند.

واجد شرایط بودن جبران محدود به تاریخ انقطاع زمانی خواهد بود. وزارت تحصیلات عالی جوامع محلی را در مورد تاریخ انقطاع زمانی از طریق دفاتر محلی و ادارت مربوطه محلی دولتی، اطلاع خواهد داد. اما کسانی که بعد از تاریخ انقطاع زمانی باقی مانده و زمین را ترک نمی نمایند، اطلاعیه قبلی مبنی بر تخلیه نمودن بناهای متأثر شده قبل از تطبیق پروژه، دریافت خواهند نمود.

3.2 حق تصرف زمین و حقوق جبران

در مورد تمام پروژه ها، اشخاصی که ممکن مستحق جبران باشند کسانی اند که ممکن مقدار اندک زمین های شانرا از دست دهند. بناً لازم است تا انواع منافع که چنین افراد ممکن در زمین داشته باشند، چه این منافع آنها را مستحق جبران سازد یا خیر، در نظر گرفته شود. مهم است تا در مورد ارتباطات و اسناد موجود زمین و یا اظهارات که این حقوق را بالای زمین و دارائی های مختلف نشان میدهد، معلومات داشت. پاراگراف های ذیل خلاصه انواع مختلف مالکیت رسمی و غیر در افغانستان بوده و اساس تأثیرات زمین و سوال مهمتر که کی مستحق جبران زمین متأثر شده از پروژه میباشد، خواهد بود.

سیستم حقوق دارائی افغانها به دو دسته وسیع تقسیم شده است: رسمی و غیره رسمی. مطابق سیستم رسمی، تعدیلات پیشنهادی سال 2012 در قانون مدیریت زمین مالکیت زمین را منحصراً زمین دولتی؛ زمین شخصی؛ زمین خاص قریه یا قریه ها، و زمین عامه تعریف نموده است. زمین عامه شامل زمین مره که به زمین مره خاص و زمین مره عمومی تقسیم شده، میباشد. یک دسته پنجم زمین عبارت از زمین وقف میباشد. مدارک کتبی مالکیت زمین تحت سیستم رسمی حقوق دارائی ها، انواع مختلف قبالة جات یا اسناد حقوقی با نقل های آن در کتب ثبت محاکم میباشد. سایر اسناد کتبی رسمی نیز میتواند به این مقصد استفاده شود. جزئیات این موضوع در فصل سوم قانون مدیریت زمین موجود میباشد.

زمین در مالکیت یک فرد منحصراً ملکیت شخصی محسوب میگردد. مطابق شریعت، افراد میتوانند ملکیت شخصی بشکل انفرادی یا بشکل جمع در مالکیت خویش داشته باشند. مالکیت شخصی میتواند از طریق (الف) خرید، (ب) تخصیص از

طرف شاروالی، (ج) انتقال مالکیت که شکل معمول میراث است، کسب گردد. علاوه بر آن، زمین شخصی را میتوان از طریق اصل "زمین بایر" کسب نمود. این دسته بندی تمام مالکین قانونی را مستحق دریافت جبران در برابر زمین متاثر شده میسازد.

زمین قریه زمینی است که توسط اداره اراضی افغانستان تأیید، تعیین و با قریه یا قریه ها وصل باشد، و ساکنین عین قریه یا قریه ها منحیث اشخاص حقوقی بتوانند بشکل عادی از آن به منافع و مقاصد مشخص شان استفاده نمایند، و در زمین در مالکیت دولت نباشد. زمین خاص قریه یا قریه ها را نمیتوان خرید، فروخت، اهداء نمود، به کسی واگذار نمود، تبادل نمود، گرو و به اجاره گرفت، مگر اینکه مسؤل ارشد اداره اراضی افغانستان موافقت نموده و رئیس جمهور آنرا منظور نماید. حفاظت و حفظ و مراقبت از زمین خاص قریه یا قریه ها مسؤلیت عادی ساکنین قریه یا قریه های مربوطه، بخصوص کمیسیون انتخابی زمین، میباشد.

زمین عامه قرار ذیل دسته بندی گردیده و به زمینی اطلاق میشود که (الف) در مالکیت دولت باشد، (ب) در مالکیت اشخاص حقوقی عامه باشد، (ج) برای منافع عامه تخصیص داده شده باشد، و (د) در قانون منحیث دارائی عامه شناخته شده باشد. علاوه بر موارد فوق، زمین قابل کشت بدون مالک زمین عامه محسوب میشود. قانون استملاک چنین زمین را بدون اجازه دولت منع نموده است. دولت اخیراً حاکمیت خویش را بالای زمین بر اساس مرور زمان تقویت نموده که چنین حکم مینماید: تمام ادعاهای زمین توسط افراد که توسط دولت برای مدت بیش از 37 سال ثبت شده لغو و دولت منحیث مالک دارائی محسوب میگردد. فرمان متذکره حکم مینماید که تمام زمین های که در آن مالکیت افراد بصورت قانونی تعیین نشده منحیث ملکیت دولتی محسوب میگردد. این دسته بندی متصرف را مستحق جبران زمین متاثر شده نساخته اما چنین شخص مستحق دریافت جبران در برابر تمام دارائی های غیر منقول که بصورت دائمی در زمین پابرجا است، میباشد.

زمین مره به معنی "زمین مرده" میباشد. در واقع، این اصطلاح به زمینی ارتباط میگیرد که برای کشت مناسب نباشد. مفهوم مارا دارای سه جزء میباشد: (1) پیشینه مالکیت زمین نامعلوم باشد؛ (2) زمین کشت نشده باشد یا ساختمان روی آن اعمار نشده باشد، و (3) زمین در حال حاضر در مالکیت کدام شخص نباشد. حتی زمین بایر بدون مالک میتواند به اجازه دولت استملاک گردد. مطابق شریعت زمین مره بصورت عموم زمینی است که نه در مالکیت دولت باشد و نه در مالکیت فرد و میتواند با اعمار نمودن ساختمان روی آن استملاک گردد. زمین مره همچنان در قوانین تصریح گردیده است اما هر کسیکه زمین مره را استملاک نماید باید در قدم نخست از رئیس جمهور اجازه دریافت نماید. بناً از نظر تیوری، ملکیت شخص را میتوان مطابق این مفهوم استملاک نمود. اگر زمین مره تحت پروسه استملاک قانونی قرار داشته باشد یا توسط یک فرد استملاک شده باشد اما شرایط رسمی قانونی آن تکمیل نشده باشد، مالک در بدل زمین متاثر شده خویش مستحق دریافت جبران میباشد.

سیستم غیر رسمی حقوق دارائی - مطابق سیستم غیر رسمی، دو نوع مالک وجود دارد که مستحق دریافت جبران در برابر زمین متاثر شده از پروژه میباشدند. دسته اولی که مستحق دریافت جبران میباشدند، مالکین عرفی یا سنتی زمین و وارثین آنها میباشدند. اینها افرادی اند که زمین های تصرف شده توسط اجداد شان برای بیش از پنجاه سال را به میراث برده اند. مالکین اصلی افرادی اند که از طریق فرمانها یا مکاتیب قانونی و غیره از حکام زمان زمین دریافت نموده اند یا ساکنین اصلی زمین یا بازمانده های آن بوده که زمین را بشکل صلح آمیز برای چندین نسل تصرف نموده اند. در روستاها، این متصرفین ممکن (1) رسیدات مالیه داشته باشند یا اسم شان شامل اسناد مالیاتی باشد، (2) دارای قباله های غیر رسمی باشند و (3) توسط شورا های انکشافی، جرگه ها یا بزرگان محلی منحیث استفاده کنندگان مشروع زمین شناخته شده باشند. خانواده ها یا اشخاص دارنده قباله های عرفی یا سنتی افرادی اند که مالکیت زمین را بشکل غیر رسمی از طریق خرید از مالکین زمین بشکل عرفی یا سنتی کسب نموده باشند.

نوع دوم مالکین مطابق سیستم غیر رسمی که مستحق جبران هستند مالکین غیر رسمی جایداد ها بوده که زمین ها یا خانه ها را از مالکین قانونی خریداری نموده اند اما رسمیات قانونی مالکیت را تکمیل ننموده اند. معامله قانونی بوده اما رسمیات قانونی برای دریافت قباله شرعی از محکمه ذیصلاح تکمیل نگردیده است. در بسیاری موارد، خریداران و فروشندگان قرارداد های عرفی را بر اساس اعتبار و نورم های سنتی عقد نموده و لازم نمی بینند که معامله شانرا در محکمه ذیصلاح رسمی سازند. تصور بسیاری از افراد این است که قباله عرفی سند کافی برای اثبات مالکیت جایداد شان میباشد، بخصوص زمانیکه مالک اصلی سند رسمی در اختیار داشته باشد.

دو نوع مالکیت مطابق سیستم غیر رسمی حقوق جایداد از طریق اسناد عرفی که بنام قبایله عرفی یاد می‌گردد، وجود دارد. این اسناد اکثراً توسط همسایه‌ها تأیید می‌گردد، و بخصوص توسط بزرگان قریه یا بزرگان دینی. این اسناد شامل بل‌های خرید و فروش، موافقت‌نامه‌های گرو، وصیت‌نامه‌ها، موافقت‌نامه‌های تقسیم زمین و غیره می‌باشند. در این دو نوع مالکیت غیر رسمی، شخص در برابر زمین متأثر شده از پروژه جبران دریافت خواهد نمود.

این دو نوع حقوق زمین مطابق سیستم غیر رسمی نمیتواند دیگر منحصراً زمین عامه دسته بندی گردد. در حقوق عرفی یا سنتی، مالکیت دارای مدت معین، باز، دوامدار و منقطع مالکین طی یک مدت زمان بسیار طولانی سبب گردیده که آنها بالای زمین‌های که از طریق مرور زمان موجد حق تصرف مینمایند، حقوق قانونی داشته باشند. در نوع دوم حقوق زمین مطابق سیستم غیر رسمی، زمین‌های مورد نظر از دسته بندی زمین‌های عامه خارج شده زیرا زمین‌های مذکور بنام مالکین قبلی بوده و کوتاهی مالکین جدید در قسمت پیروی از شرایط رسمی ثبت زمین‌ها تحت نام خودش مشخصه شخصی بودن این زمین‌ها را تغییر نمیدهد. بناً دو نوع زمین تحت سیستم رسمی از نظر ماهیت زمین‌های شخصی بوده و در نتیجه، مالکین جبران دریافت مینمایند.

سایر متصرفین زمین‌های که خارج از دسته بندی‌های تصرف یا مالکیت قانونی قرار دارند، مانند ساکنین غیر قانونی، در برابر زمین‌های که تصرف مینمایند جبران دریافت ننموده اما در برابر بازسازی‌های دانی که آنها ممکن در زمین‌های متأثر شده نموده باشند جبران و کمک احیاء دریافت خواهند نمود. نوع دیگر متصرفین زمین متجاوزین هستند. این افراد کسانی اند که بعد از تاریخ انقطاع زمانی به ساحه پروژه نقل مکان مینمایند و بنابراین واجد شرایط جبران یا سایر کمک‌های احیاء که توسط پروژه فراهم می‌گردد، نمی‌باشند.

3.3 حقوق جبران و احیای معیشت

اشخاص متأثر شده در پروژه مستحق انواع مختلف جبران و کمک اسکان مجدد که آنها را در قسمت احیای معیشت‌شان، حد اقل به سطح زندگی قبل از تطبیق پروژه کمک خواهد نمود، می‌باشند. این افراد مستحق ترکیبی از جبران و کمک اسکان مجدد می‌باشند، البته نظر به ماهیت دارائی‌های از دست رفته و محدود تأثیر، بشمول آسیب پذیری اجتماعی و اقتصادی اشخاص متأثر. تمام اشخاص متأثر بصورت مساویانه مستحق جبران به پول نقد و کمک احیای معیشت بوده (البته با تفاوت‌ها در حقوق)، بدون در نظر داشت وضعیت مالکیت زمین‌شان، تا اطمینان حاصل گردد که اشخاص متأثر شده از پروژه به زندگی بهتری دست یابند. بسته‌های جبران شامل هزینه‌های جایگزینی تمام چیزهای از دست داده شده (مانند زمین، غله جات، درختان، بناها، تجارت، عواید فعالیت‌های معدن کاری و غیره) بوده که جزئیات آن قرار ذیل است:

- **تأثیرات زمین‌های زراعتی** – این تأثیرات به ارزش جایگزینی زمین به پول نقد بر اساس نرخ روز به علاوه جبران اضافی برای سه ماه منحصراً حقوق معیشت انتقالی، جبران خواهد شد. وزارت تحصیلات عالی تمام هزینه‌های انتقالی را مانند فیس، مالیات، و سایر هزینه‌های قابل اجراء مطابق قوانین مربوطه که در جابجایی و تعیین منابع موجب می‌گردد، متحمل خواهد گرفت.
- **تأثیرات ناگوار بالای زمین‌های زراعتی** – زمانیکه $10 <$ فیصد زمین زراعتی اشخاص متأثر می‌گردد، اشخاص متأثر (مالکین، اجاره‌داران و زارعین سهمگیر) علاوه بر دریافت جبران فوق‌الذکر، در برابر تأثیرات ناگوار حقوق اضافی را به ارزش روز عاید خالص حاصلات در یک سال از درک زمین از دست رفته، دریافت خواهد نمود.
- **تأثیرات زمین‌های مسکونی و تجاری** – این تأثیرات به ارزش جایگزینی به پول نقد بر اساس نرخ روز بدون کسرات هزینه‌های انتقالی، جبران خواهد شد.
- **خسارات وارده به منازل، ساختمانها، بناها (دارائی‌های ثابت)** – این تأثیرات به پول نقد به هزینه جایگزینی بدون در نظر گرفتن استهلاک، مواد داغمه، و کسرات هزینه‌های معامله جبران خواهد شد. جبران‌ها شامل هزینه تسهیلات از دست رفته آب رسانی، برق یا تلفون خواهد بود.
- **کرایه دهنده‌ها و اجاره‌داران** – از درک کرایه که میپردازند برای سه ماه حقوق دریافت خواهند نمود تا هزینه‌های حالات اضطراری کرایه را تحت پوشش قرار دهد.

- **عواید ناشی از غله جات از دست رفته** - این تأثیرات از طریق جبران پول نقد به نرخ روز در برابر تمام حاصلات یک فصل زراعتی جبران خواهد شد. در صورت گرفتن سهم حاصلات، جبران غله جات به مالک و کرایه نشین بر اساس توافقات مشخص شان در قسمت گرفتن سهم حاصلات پرداخت خواهد شد.
- **خسارات و ارده به درختان** - این تأثیرات به پول نقد بر اساس اصل جایگزینی عاید جبران خواهد شد. ارزش درختان میوه بر اساس عمر درخت به دو دسته تعیین خواهد شد: (الف) درختان که تا هنوز مثمر نمی باشند؛ و (ب) درختان مثمر. ارزش درختان مثمر به ارزش ناخالص روز عاید یک سال برای تعداد سالهای لازم برای غرس درختان جدید با ظرفیت باروری به میزان درخت از دست رفته. ارزش درختان غیر مثمر بر اساس سرمایه گذاری چند ساله که آنها لازم دارند، تعیین خواهد شد. ارزش درختان غیر میوه ای بر اساس حجم چوب خشک و نرخ روز آن تعیین خواهد شد.
- **ضررهای تجارت** - جبران در برابر ضرر های تجارت بر اساس عاید حقیقی بوده که باید از طریق رسیدات مربوطه یا سایر اسناد قابل شرح تعیین گردد، در غیر آن بر اساس حقوق ضرر تجارت که X افغانی در ماه محاسبه میگردد، خواهد بود. جبران ضرر های دائمی تجارت بر اساس ضرر عاید حقیقی یا به پول نقد برای دوره لازم برای احیای تجارت، خواهد بود. جبران ضررهای موقتی تجارت به پول نقد بوده و عاید دوره انقطاع بر اساس حقوق ماهوار X افغانی تحت پوشش قرار خواهد گرفت. ضرر تجارت روزانه X افغانی به عنوان حد اوسط عاید خالص تجارت های عادی مانند دکانهای کوچک، ترمیمگاه ها و دکانهای کوچک مواد غذایی محاسبه میگردد. جزئیات آن باید بخشی از پلان های کاری اسکان مجدد باشد.
- **ضررهای عوایدی برای کارگران و کارمندان** - جبران در برابر معاشات از دست رفته برای دوره انقطاع تجارت الی حد اکثر سه ماه.
- **اجاره داران، زارعین سهمگیر و کارگران زمین های زراعتی** - اجاره داران متأثر شده جبران نقدی معادل حاصل یک ساله غله زمین از دست رفته را دریافت خواهند نمود. زارعین سهمگیر سهم حاصل خویش را به نرخ روز علاوه بر جبران اضافی غله جات دریافت خواهند نمود. کارگران زمین های زراعتی، با قراردادهای غیر منقطع، جبران نقدی معادل معاش نقدی و یا غیر نقدی یا هر دو را برای بخش باقی مانده حاصل، دریافت خواهند نمود.
- **کرایه دهنده ها و مالکین منازل** - کرایه دهنده ها و مالکین منازل که از منازل شان به زوز بیجا میگردند در برابر آن حقوق معادل X افغانی برای زمان لازم دریافت نموده و در قسمت دریافت مکان دیگر با آنها کمک صورت خواهد گرفت.
- **بناهای اجتماعی و تسهیلات عامه** - کاملاً تعویض یا احیا خواهند شد تا از کارکرد آنها مانند زمان قبل از تطبیق پروژه اطمینان حاصل گردد.
- **خانواده های آسیب پذیر** - افراد آسیب پذیر (اشخاص متأثر زیر خط فقر، رؤسای خانواده زن، خانواده ها با رؤسای دارای مشکل دماغی و غیره) کمک بشکل حقوق یک مرتبه ای معادل X افغانی و اولویت در وظیفه در شغل های مربوط به پروژه، دریافت خواهند نمود.
- **تأثیرات روی کانال های آبیاری** - پروژه اطمینان خواهد داد که مسیر کانال های آبیاری تغییر داده شده و به بشکل قبلی آن احیا گردد.
- **حقوق معیشت انتقالی** - اشخاص متأثر که مجبور به بیجا شدن گردیده اند حقوق معیشت X افغانی را برای مدت زمان انقطاع معیشت، دریافت خواهند نمود. حقوق معیشت انتقالی بر اساس نورم موجود معاشات X افغانی در روز برای مدت لازم، محاسبه میگردد. این همچنان اساس جبران نقدی معاشات از دست رفته میباشد. هرگاه بیجا شدن موقتی بوده و کمتر از سه ماه را در بر گیرد، حقوق معیشت صرف برای همان دوره بیجا شدن موقتی پرداخت خواهد شد.

ارزش های جایگزینی زمین بر اساس یک سروی فروشات زمین در ساحات پروژه طی سه سال گذشته، سنجش خواهد شد. ارزش زمین و جبران بابت دارائی دیگر، میان اشخاص متأثر و مراجع ذیصلاح مورد بحث قرار خواهد گرفت، مشروط بر اینکه اطلاعات دقیق در مورد نرخ روز زمین موجود نباشد.

حق ارتفاق بمنظور چارچوب پالیسی اسکان مجدد عبارت از حق راه است که یک شخص (مالک، متصرف یا استفاده کننده زمین مسلط یا بالا) بالای زمین پائین شخص دیگر دارد. متصرف زمین پائین مکلف است تا متصرف زمین بالا را اجازه دهد تا از طریق زمین وی عبور نماید و متصرف زمین بالا مکلف است تا از یک مسیر یا راه رو مشخص از زمین پائین عبور کند. این کاملاً ممکن است که حق ارتفاق منحصر به محدوده مشخص آن باشد؛ یعنی حق راه میتواند صرف محدود به استفاده به هدف مشخص باشد و نباید منحیث حق راه عمومی برای متصرف زمین بالا بالای زمین پائین تعبیر گردد.

حق ارتفاق یک بخش حق زمین است که می‌تواند تابع یک معامله بازار باشد؛ یعنی متصرف زمین پائین می‌تواند حق راه را به مالک زمین بالا بفروش برساند. هیچ حکمی در قانون وجود ندارد تا یک شخص را از انجام موارد ذیل مانع گردد (الف) دریافت یا خرید حق راه مشابه حق ارتفاق بالای زمین شخص دیگر، (ب) باوجودیکه شخص مندرج الف مالک زمین نبوده که بتواند از استفاده حق ارتفاق بالای زمین شخص مندرج ب منفعت بدست آید.

4. نورم‌ها و بودجه جبران واحد

4.1 ایجاد نورم‌ها برای استملاک زمین و اسکان مجدد

طوری‌که که در جدول فوق ذکر شد، در فقره‌های 9 و 10، قانون استملاک زمین به جبران فوری و کافی اشاره مینماید اما در مورد جزئیات جبران چیزی نگفته، حکم مشخصی در مورد اسکان مجدد نداشته و مسئولیت اخذ تصمیم در مورد جبران را به شورای وزیران محول نموده است. این احکام تا اندازه‌ای از آنچه که در پالیسی عملیاتی 4.12 لازم دانسته شده عقب مانده اما در جدول ذکر گردیده که از نبود جزئیات می‌توان به نفع ایجاد قواعد و اصول جبران استفاده نمود. قانون مذکور ایجاد قواعد مفصل در مورد جبران را منع قرار نداده و این حقیقت که مقرر شده می‌توانند مطابق قانون ترتیب شوند نشان میدهد که جزئیات میشود در نهایت ایجاد گردد. در نبود قواعد مفصل، ایجاد جزئیات در متن این چارچوب پالیسی اسکان مجدد و تطبیق آن بالای پروژه در مغایرت با قانون قرار ندارد.

جهت پیروی از پالیسی عملیاتی 4.12 بانک جهانی، نورم‌های مورد استفاده برای جبران در برابر زمین و دارائی‌های از دست رفته باید هزینه جایگزینی به ارزش روز باشد، تا همان بخشی از هدف پالیسی که حد اقل احیای معیشت افراد و حصول اطمینان از اینکه اشخاص متاثر شده از یک پروژه در وضعیت بدی رها نگردند میباشد، بر آورده گردد. مطابق پالیسی عملیاتی 4.12، هزینه جایگزینی عبارت از شیوه تعیین ارزش دارائی‌ها است که در قسمت تعیین مبلغ کافی برای جایگزینی دارائی‌های از دست رفته و تحت پوشش قرار دادن هزینه‌های معامله، کمک مینماید. در تطبیق این شیوه تعیین ارزش، استهلاک بناها و دارائی‌ها نباید در نظر گرفته شود. برای ضرر‌های که نمیتوان آنرا بسادگی سنجش یا بشکل پولی جبران نمود (مانند دسترسی به خدمات عامه، مشتریان، و عرضه کنندگان؛ یا دسترسی به ساحات ماهی گیری، چراگاه، جنگلات یا استخراج معادن)، تلاش‌ها صورت می‌گیرد تا به معادل آن و منابع قابل قبول از نظر فرهنگی و فرصت‌های عایداتی، دسترسی پیدا شود.

در نبود سروی جوامع احتمالاً متاثر شده از پروژه یا مشوره‌های صورت گرفته با مراجع زیربط، ارقامی که بعداً ذکر میگردد برگرفته شده از سند پلان گذاری اسکان مجدد برای پروژه دهلیز شمال - جنوب بخش سرک پل برق مزار شریف، تهیه شده در ماه اکتوبر سال 2009 توسط وزارت فواید عامه در ارتباط به یک قرارداد که وجوه آن قرار است توسط بانک انکشافی افغان تمویل گردد، میباشد. این ارقام لزوماً عین ارقام این پروژه نبوده اما اصول یکسان بوده و شیوه‌های محاسبه نورم‌های جبران دقیق بوده و می‌توان آنرا در این چارچوب پالیسی اسکان مجدد تعقیب نمود.

در ارتباط به نورم‌ها، یک نکته دیگر باید ذکر گردد. در یک پروژه مشخص، منحیث بخشی از پروسه تهیه یک سند پروژه، حد اقل ممکن یک سروی مقدماتی زمینی که قرار است توسط پروژه متاثر گردد و تعداد افراد که قرار است متاثر گردند و موارد متاثر شدن آنها مانند از دست دادن زمین، از دست دادن یا کاهش دارائی‌ها، از دست دادن معیشت و غیره، صورت گرفته باشد. بحث‌ها ممکن با چنین افراد صورت گرفته باشد، بناً تخمین دقیق می‌تواند در مورد اینکه آنها ممکن چی را منحیث مجرائی مطالبه نمایند، وجود داشته باشد. بنابراین، در پهلوی توضیح نورم‌های که باید بالای تعیین جبران تطبیق گردند، یک بودجه ترتیب خواهد شد که بیانگر مبلغ پول لازم به نورم‌های پیشنهادی جهت تکمیل شرایط پرداخت جبران برای اشخاص متاثر در ساحه پروژه، باشد.

اما چارچوب پالیسی اسکان مجدد متفاوت میباشد. چارچوب پالیسی اسکان مجدد زمانی تهیه میگردد که شناسائی محلات دقیق یا اشخاص متاثر شده مشخص در جریان ترتیب پروژه (فعالیت‌های وساطت مالی، و پروژه‌های دارای چندین پروژه فرعی) ممکن نباشد و پلان کاری اسکان مجدد (سپس) برای هر پروژه فرعی که ممکن در برگیرنده استملاک زمین باشد، قبل از پذیرش پروژه‌های فرعی برای تمویل بانک، ترتیب میگردد. بناً چارچوب پالیسی اسکان مجدد نمیتواند توأم با یک بودجه باشد که مبین مجموع هزینه احتمالی پروژه نورم‌های جبران که چارچوب پالیسی اسکان مجدد پیشنهاد تطبیق آنرا نموده، میباشد. بودجه بخشی از هر پلان کاری اسکان مجدد که بعد از قبول شدن چارچوب پالیسی اسکان مجدد و پس از آغاز یک بخش مشخص پروژه مطرح میگردد، خواهد بود.

نرخ های زمین، بناها، غله جات و درختان که ممکن در تخمین های هزینه مندرج پلان وزارت تحصیلات عالی استفاده گردد ممکن از طریق ارزیابی و مشوره سریع با طرفین متأثر ذریعه سرشماری و سروی موجودی ضرر ها و مراجع مربوطه محلی، بدست آید. از خانواده های متأثر شده ممکن خواسته شود تا ارزش زمین ها و سایر دارائی های متأثر شده شانرا خود آنها تعیین نمایند. این یک بخش مقدماتی ضروری پلان کاری اسکان مجدد خواهد بود.

مجموع بودجه اسکان مجدد را نمیتوان در این مرحله با اطمینان تعیین نمود. بودجه آن متکی به اندازه و طرح هر پروژه خواهد بود.

هرچند، اداره ترتیب بودجه باید از موجودیت بودجه برای هزینه های اسکان مجدد اطمینان حاصل نماید، بشمول نه تنها پول جبران برای اشخاص متأثر از پروژه بلکه هزینه مشوره ها از طریق پروژه، تعقیب میکانیزم رسیدگی به شکایات، نظارت و ارزیابی، و حسب لزوم مشاورین مستقل (یعنی برای ارزیابی نهائی تطبیق پلان کاری اسکان مجدد).

4.2 تعیین ارزش زمین

محل زمین بالای قیمت حقیقی فی متر مربع تأثیر گزارش است: به هر اندازه که زمین به یک ساحه اعمار شده (طور مثال یک قریه) نزدیک باشد به همان اندازه ارزش زمین و آگاهی خانواده های متأثر بلندتر میباشد. بناً تعیین ارزش زمین بر اساس حد اوسط ارزش حقیقی نظر به نزدیک بوده زمین به یک ساحه اعمار شده صورت میگیرد. در تعیین ارزش زمین زراعتی، موجودیت آب برای تعیین ارزش عادلانه یا ارزش روز زمین بسیار مهم میباشد. در ارزش زمین های مسکونی و تجارتي اکثراً موجودیت سرک برای دسترسی به آن اهمیت دارد، نه ظرفیت حاصلات زمین. قیمت زمین نظر به ساحه تعیین میگردد. به هر اندازه که زمین به مرکز نزدیک تر باشد، به همان اندازه قیمت آن بلندتر است.

4.3 تعیین ارزش بناها

در ساحه متأثر شده توسط پروژه ها مانند پوهنتونها و موسسات تحصیلات عالی، ارزش بر اساس نوع بنا تعیین میگردد. یک بنا ممکن از گل یا گل و خشت، به استثنای بناهای دولتی که در آن گچ و کاه کار شده، ساخته شده باشد یا سمنت در اعمار آن بکار رفته باشد. دسته بندی بناها (موقتی، نیمه دائمی و دائمی) به مواد که در اعمار آن بکار رفته ارتباط دارد. تعیین ارزش بناها به دسته اول (گل/خشت/دیوارهای چوبی، بام کاه گل/آهن پوش)، دسته دوم (بام کاشی کاری شده و بام عادی سمنت شده) و دسته سوم (منازل کانکریتی، یک منزله و دو منزله) پس از مشوره های مختلف با برخی از مالکین، قراردادی های محلی و برخی از انجیران ساختمانی محل صورت خواهد گرفت.

4.4 تعیین ارزش غله جات و درختان

مساحت زمین های زراعتی بر اساس مقدار تخم مورد استفاده برای کشت، تعیین میگردد. از اینرو، باید دانست که یک قطعه کوچک و مشخص به یک کیلو گرام تخم نیاز داشته و انتظار میرود که حاصل آن یک مقدار مشخص باشد. بناً در محاسبه ضرر های غله جات، ترکیبی از چهار غله اصلی ممکن بمنظور دریافت حد اوسط حاصل و قیمت استفاده گردد. قیمت واحد ضرر های غله جات در یک متر مربع زمین وقف شده به چهار غله اصلی مبلغ 5.00 افغانی فی متر مربع برای CASA 1000 تخمین شده است، اما در زمان تطبیق پلان کاری اسکان مجدد و مطابق پروژه وزارت تحصیلات عالی، دقیق تر معلوم خواهد شد.

جبران برای درختان مثمر برای CASE بر اساس ارزش ناخالص 1 سال عاید برای تعداد سالهای لازم جهت غرس یک درخت جدید با ظرفیت حاصل دهی معادل درخت از دست رفته، میباشد. ارزش درختان غیر مثمر بر اساس سرمایه گذاری چندین ساله که آنها نیاز دارند، تعیین میگردد. هرچند، نوسان ارزش محصولات درختان تا حد زیادی ممکن متأثر از عرضه و تقاضا و نبود تسهیلات بعد از برداشتن حاصلات، باشد. دهاقین ممکن وادار به فروش محصولات درختان گردند زمانیکه دیگران نیز در جریان ماه های غیر فصلی همین کار را میکنند، در نتیجه قیمت محصولات درختان ممکن افزایش یابد. نورم جبران برای یک درخت میوه ای حد اوسط حاصل فی درخت ضرب عمر درخت، میباشد.

برای درختان غیر میوه ای، شیوه معمول ترویج آن پیوند میباشد. دهاقین این نهال ها را خریداری نموده و این نهال ها پس از دو سال آمده انتقال در مزارع میباشند. در سال چهار درخت، درخت به حاصل دادن آغاز مینمایند. بنابراین، ارزش

درختان غیر میوه ای به این اساس تعیین میشد. جبران برای درختان غیر مثمر میوه ای هزینه نهال جمع هزینه پرورش نهال تا زمان قطع شدن آن در نتیجه تطبیق پروژه، میباشد.

4.5 حقوق احیای عاید

قرار است استراتژی اسکان مجدد برای تمام دارائی های از دست رفته به هزینه جایگزینی جبران فراهم نماید تا باشد که عواید و معیشت اشخاص متأثر بشکل جدی متأثر نگردد و در صورت امکان، بهبود یابد. تمام اشخاص متأثر که معیشت شان متأثر میگردد در برابر ضرر های عوایدی حمایت خواهند شد و برای کسانی که معیشت شان بشکل جدی متأثر میگردد، کمک ها بمنظور احیای معیشت شان (بشمول حقوق و سایر کمک ها برای افراد شدیداً متأثر شده، فقیر و آسیب پذیر) فراهم خواهد شد.

حقوق احیای عاید در برابر ضرر های حاصلات – این تأثیرات از طریق جبران نقدی به نرخ روز برای حاصلات کامل یک فصل زراعتی، جبران میگردد. در صورت گرفتن سهم حاصلات، جبران حاصلات هم به مالک و هم به مستاجر بر اساس توافقات مشخص گرفتن سهم حاصلات، پرداخت میگردد.

حقوق احیای عاید در برابر ضرر های تجارت – جبرای برای ضرر های تجارت دائمی به پول نقد برای مدت لازم برای احیای تجارت (X ماه)، صورت خواهد گرفت. تجارت دائمی مبلغ X افغانی در ماه برای X ماه دریافت خواهد نمود. جبران ضرر های تجارت موقت به پول نقد صورت گرفته که عاید دوره انقطاع را بر اساس حقوق ماهوار X افغانی، تحت پوشش قرار خواهد داد.

حقوق احیای عاید برای کارگران و کارمندان – جبران معاشات از دست رفته برای دوره انقطاع تجارت میباشد.

حقوق احیای عاید در برابر تأثیرات ناگوار بالای زمین های زراعتی -- زمانیکه < 10 فیصد زمین زراعتی اشخاص متأثر میگردد، اشخاص متأثر (مالکین، اجاره داران و زارعین سهمگیر) در برابر تأثیرات ناگوار حقوق اضافی را به ارزش روز عاید خالص حاصلات در یک سال از درک زمین از دست رفته، دریافت خواهد نمود. این کار در این پروژه غیر محتمل است.

حقوق گروه های آسیب پذیر – افراد آسیب پذیر (اشخاص متأثر زیر خط فقر، رؤسای خانواده زن، خانواده ها با رؤسای دارای مشکل دماغی و غیره) کمک بشکل حقوق یک مرتبه ای معادل X افغانی و اولویت در وظیفه در شغل های مربوط به پروژه، دریافت خواهند نمود.

حقوق معیشت انتقالی – اشخاص متأثر که زمین یا خانه های شانرا از دست میدهند و مجبور به بیجا شدن میگرددند، حقوق معیشت X افغانی را الی جابجا شدن و احیای معیشت شان، دریافت خواهند نمود.

حقوق کرایه -- کرایه دهنده های منازل که از منازل شان به زور بیجا میگرددند، حقوق کرایه به نرخ روز تا زمان که یک مکان مناسب برای آنها پیدا شود، دریافت خواهند نمود و در قسمت دریافت مکان دیگر با آنها کمک صورت خواهد گرفت. پرداخت های مشابه به افرادی که از زمین ها یا منازل شان در جریان اعمار برج یا استیشن فرعی موقتاً بیجا میگرددند، نیز صورت خواهد گرفت.

شغل های مرتبط به پروژه (وظایف غیر تخصصی و نیمه تخصصی در جریان کار ساختمانی) –

به گروه های جداً متأثر شده و آسیب پذیر اولویت فرصت های شغلی مرتبط به پروژه داده خواهد شد و این شغلها عبارت اند از رانندگی، نجاری، معماری، صفا کاری و کندن کاری، و در صورت امکان، کارهای ابتدایی اداری.

5. توافقات سازمانی

5.1.1. عمومیات

این بخش شامل نقش ها و مسؤلیت های نهادهای مختلف برای تطبیق موفقانه پروژه میباشد. اولین نهادهای که در استملاک زمین و پروسه اسکان مجدد دخیل میباشند، قرار ذیل اند: جمهوری اسلامی افغانستان، وزارت تحصیلات عالی، تیم حمایتی اجراءات و نظارت در وزارت تحصیلات عالی؛ بخش اطاعت پذیری حفاظت محیطی و اجتماعی در چوکات ریاست پلان و پالیسی وزارت تحصیلات عالی؛ موسسات تطبیق کننده غیر حکومتی؛ مقامات وزارت تحصیلات عالی بسطح ولایات و واحد های حکومت محلی.

ادارات دخیل در پلان گذاری و تطبیق پروگرام اسکان مجدد و احیا عبارت اند از: وزارت تحصیلات عالی منحصی اداره اجرا کننده و دفتر ولایتی حکومت همراه با موسسات غیر حکومتی فوق الذکر. وزارت تحصیلات عالی در پروژه از طریق تیم حمایتی اجراءات و نظارت عمل مینماید. این وزارت در ساحه کار نموده و پروگرام را از طریق حضور هماهنگ کنندگان اجراءات پوهنتون در تمام پوهنتون های منتخب با حمایت یک انجنیر مشاور و مشاور تطبیق که تمام فعالیت های مربوط به تطبیق اسکان را هماهنگ مینماید، تطبیق میکند. تمام فعالیت ها با ادارات مربوطه محلی دولتی و شوراهای اجتماعی هماهنگ شده که در آن بسته تطبیق خواهد شد.

5.2. اداره – وزارت تحصیلات عالی

وزارت تحصیلات عالی اداره اجرا کننده خواهد بود. وزیر و معین مالی و اداری مسؤل مجموع فعالیت های تصمیم گیری، پلان گذاری، تطبیق و هماهنگی فعالیت های پروژه میباشند. اداره اجرا کننده با سایر ادارات دولتی جهت رسیدگی به مشکلات ذیل، هماهنگی دقیق خواهد داشت:

1. اسناد و مالکیت زمین: جهت حل مشکلات مربوط به اسناد و مالکیت زمین، یک کمیته مدیریت زمین به سطح مرکز ایجاد و اعضای آن از وزارت تحصیلات عالی، وزارت مالیه، و اداره جیالوجی و کارتوگرافی خواهند بود.

2. تعیین ارزش دارائی ها: ارزش زمین و سایر دارائی ها برای جبران توسط شورای وزیران مطابق قانون استملاک زمین بر اساس اصول مندرجه چارچوب پالیسی اسکان مجدد تعیین میگردد. تصامیم بر اساس پیشنهاد یک کمیته متشکل از افراد ذیل صورت خواهد گرفت: (i) مالک یا شخص که از زمین استفاده مینماید یا نماینده های آنها، (ii) نماینده رسمی اداره استملاک کننده زمین (مانند وزارت تحصیلات عالی)، (iii) نماینده شاروالی محلی، (iv) نماینده وزارت مالیه، و (v) نماینده وزارت عدلیه.

5.3. تطبیق پروژه

5.3.1. وزارت تحصیلات عالی

وزارت تحصیلات عالی، از طریق تیم حمایتی اجراءات و نظارت، مسؤل منظوری و تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد خواهد بود. در تیم حمایتی اجراءات و نظارت در وزارت تحصیلات عالی، امور پلان استملاک زمین و اسکان مجدد (LARP) توسط دو بخش که ذیلاً تشریح گردیده، انجام خواهد شد. دفتر محلی وزارت تحصیلات عالی و دفاتر مربوطه محلی دولتی مسؤل فعالیت های هماهنگی در ساحه بشمول تنظیم سروی ها، جلسات مشورتی، و تعیین نورم های مشخص جبران بر اساس اصول مندرجه چارچوب پالیسی استملاک خواهند بود. فراهم ساختن وجوه جبران پروژه اصلاح املاک مسؤلیت وزارت تحصیلات عالی بوده و مسؤلیت تحویلی فیزیکی جبران به اشخاص متأثر به یک کمیته انتخاب شده توسط وزارت تحصیلات عالی که اعضای آن از دفاتر مربوطه محلی دولتی اما تحت نظارت تیم حمایتی اجراءات و نظارت و مشاورین ناظر خواهد بود، سپرده خواهد شد.

در چوکات ریاست پلان و پالیسی یک بخش وجود خواهد داشت که در تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد مخصوصاً بخش اطاعت پذیری حفاظت محیط زیست و اجتماعی، دخیل خواهد بود. بخش اطاعت پذیری حفاظت محیط زیست و اجتماعی اساساً مسؤل مسایل حفاظتی محیطی و اجتماعی خواهد بود. تیم حمایوی اجراءات و نظارت مسؤل فعالیت های ساحوی روزانه بشمول تمام تصفیه های لازم جهت آغاز و تطبیق امور اسکان مجدد، خواهد بود. این بخش با بخش اطاعت پذیری حفاظت محیط زیست و اجتماعی در تطبیق پروژه هماهنگی خواهد نمود. در صورت لزوم، تیم حمایوی اجراءات و نظارت با وزارت زراعت، اداره سروی کادستر، ادارات محلی، موسسات غیر حکومتی و شورای های انتخابی محلی هماهنگی خواهد نمود. تیم حمایوی اجراءات و نظارت مسؤلیت دارد تا اطمینان حاصل نماید که تمام مراحل پروژه اسکان مجدد، تعیین و پرداخت جبران، و استملاک زمین بشکل مکمل ثبت اسناد گردیده و نقل های چاپی و الکترونیکی اسناد مذکور باید در یک مکان مصون و مطمئن نگهداری گردد.

وزارت تحصیلات عالی دو متخصص ملی را استخدام خواهد نمود که یکی در بخش اطاعت پذیری محیط زیست و دیگری در بخش اطاعت پذیری حفاظت اجتماعی که آنها برای مسایل محیطی و اجتماعی مسؤل خواهند بود. این دو مشاور ملی مسؤل تطبیق رهنمود های چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و حصول اطمینان/نظارت از توافق با حفاظت های اجتماعی و محیطی در جریان محلات پروژه خواهند بود.

متخصصین ملی همچنان مسؤل ظرفیت سازی/رهنمایی مدیریان مرتبط وزارت تحصیلات عالی خواهند بود تا: (1) کار نمودن با تیم های تخنیکی منطقوی جهت حصول اطمینان از اطاعت پذیری از شرایط حفاظتی در هر مرحله فرعی انکشاف پروژه و (2) تسهیل توسعه یافتن به دیگر مراکز انکشافی.

5.3.2 موسسه غیر حکومتی تطبیق کننده

وظایف مشخص موسسه غیر حکومتی تطبیق کننده یا نظارت کننده قرار ذیل خواهد بود:

1. کار در هماهنگی نزدیک با بخش اطاعت پذیری حفاظت محیطی و اجتماعی در ریاست پلان و پالیسی، بخش های حکومت محلی و کارمندان محلی وزارت تحصیلات عالی جهت تطبیق پروژه اصلاح املاک.
2. همکاری با بخش اطاعت پذیری حفاظت محیطی و اجتماعی در ریاست پلان و پالیسی در قسمت انتشار معلومات پروژه اصلاح املاک و سایر معلومات مربوط به اسکان مجدد.
3. آگاهی دهی در مورد فعالیت های احیای معیشت و همکاری با اشخاص متاثر جهت انتخاب آگاهانه گزینه ها بشمول اشتراک در پروگرام های انکشاف دولتی.
4. تشخیص نیازمندی های آموزشی اشخاص متاثر بمنظور فعالیت های تولید عواید و حصول اطمینان از اینکه این فعالیت های درست تمویل گردند.
5. مشوره دهی و آگاهی دهی بمنظور رسیدگی به شکایات مربوط به پروژه اصلاح املاک و همکاری با کمیته رسیدگی به شکایات در قسمت شکایات حل نشده ناشی از منازعات مربوط به استملاک زمین و اسکان مجدد.
6. همکاری با اشخاص متاثر در ارتباط به ادعاهای جبران منصفانه بشمول جمع آوری بموقع و مکمل تادیات.
7. ارایه گزارشات دوره ای تطبیق در مورد پروژه اصلاح املاک.
8. انجام سایر فعالیت های که ممکن برای تطبیق موفقانه پروژه اصلاح املاک لازم باشد.

موسسه غیر حکومتی تطبیق کننده باید یک موسسه غیر انتفاعی باشد؛ منحصیث یک موسسه غیر حکومتی بشکل قانونی ثبت باشد؛ حد اقل برای سه سال فعالیت نموده باشد؛ حد اقل دارای پنج کارمند معاش خوار باشد؛ به اصول مساوات جنسیتی در

ارتباط به کارمندان خود متعهد باشد؛ دارای یک بورد مدیریتی یا مشورتی باشد؛ یک سیستم محاسباتی و مالی درست را حفظ نماید؛ در نواحی مربوط به ساحه پروژه حضور دراز مدت و اعتبار داشته باشد؛ با ادارات عمده دولتی کار نموده باشد؛ و باید حاضر به راه اندازی برنامه آموزشی در بخش اسکان مجدد برای تطبیق پروژه باشد.

5.3.3 حکومت محلی

همکاری و هماهنگی بخش های حکومت محلی در تطبیق پروژه اصلاح املاک حیاتی است. اینها حکومت ولایتی، حکومت ولسوالی، شورا ها به سطح قریه جات و شوراهای محلی اجتماعی میباشد. مسایل مربوط به اسناد زمین و مالکیت و تعیین ارزش دارائی ها از این سطح سرچشمه گرفته و صرف در صورتی به شورای وزیران محول میگردد که این مسایل به سطح محلی حل نگردند. حکومت ولایتی، در صورت موجودیت منازعات در مورد تعیین ارزش زمین، یک کمیته تعیین ارزش زمین را بمنظور مشخص ساختن منازعات روی نرخ ها ایجاد خواهد نمود.

در صورت موجودیت منازعات در مورد مالکیت زمین، اسناد زمین در سه دفتر به سطح ولسوالی طی مراحل میگردد، (1) اداره ولسوالی، (2) مستوفیت و (3) محکمه ولسوالی. این دفاتر روی تمام موضوعات مربوط به استملاک زمین و تایید استحقاق های زمین، اختیار قانون دارد. کارمندان اداره عواید (مستوفیت) وظایف تشخیص استحقاق ها و تایید مالکیت را با شاروالی محلی انجام خواهند داد. انتظار میرود که دفتر ولسوال نقش هماهنگی را بازی نماید.

6. مشوره و اشتراک عامه

6.1 مشوره عامه مردم

این بخش میکانیزم های پروسه مشوره مردم با اشخاص متاثر، ارایه چارچوب پالیسی اسکان مجدد و پروژه اصلاح املاک از طریق توزیع مواد معلوماتی جهت ایجاد آگاهی میان اشخاص متاثر در مورد حقوق شان و طرز العمل های پرداخت جبران و میکانیزم رسیدگی به شکایات را تشریح مینماید.

6.2 مشوره عامه

علاوه بر جلسات غیر رسمی روزانه میان اشخاص متاثر، کارمندان ولایتی وزارت تحصیلات عالی و دیگر مراجع زیربط، پروسه مشوره دهی رسمی در پروژه راه اندازه شده و توسط تیم حمایتی اجراء و نظارت از طریق جلسات قریه و مشوره های عامه با مسئولین دولتی، مدیریت خواهد شد. از تمام این میکانیزم ها و شیوه ها در جریان جمع آوری اطلاعات اساسی اجتماعی - اقتصادی از اشخاص متاثر، طرح پروژه اصلاح املاک و برملا ساختن آن برای اشخاص متاثر، طوریکه در ذیل تشریح شده، استفاده خواهد شد.

6.3 جلسات اجتماعی

یک سلسله جلسات در قریه برگزار خواهد شد که در آن سرشماری و سروی های اجتماعی - اقتصادی تشریح و بعداً عملی خواهد شد. اهداف و مقاصد یک پروژه و همچنان ضرورت به پروسه ها و نتایج اسکان مجدد یا بیجا سازی موقت، تشریح خواهد شد. جلسات بزرگان اجتماع و مراجع زیربط بر اساس حضور اشترک کنندگان برنامه ریزی خواهد شد. بخش اطاعت پذیری حفاظت محیط زیست و اجتماعی مسؤل راه اندازی پروسه مشوره اجتماعی خواهد بود.

در سروی اجتماعی - اقتصادی، پروژه نام های مالکین/استفاده کنندگان دارائی های که ممکن استملاک گردند، دارائی های موقتاً استفاده شده یا تخریب شده که در برابر آن جبران قابل پرداخت خواهد بود را لست نموده و وزارت تحصیلات عالی یک پلان استملاک زمین و اسکان مجدد را برای هر بخش تعریف شده پروژه تهیه خواهد نمود تا اطمینان حاصل گردد که در برابر تمام این دارائی های متاثر شده جبران بشکل منصفانه پرداخت گردد. پلان منظور شده استملاک زمین و اسکان مجدد برای تمام خانواده ها و اشخاص متاثر شده و سایر طرفین ذینفع، فراهم و تشریح خواهد شد. سروی سرشماری در زمین های متاثر شده اجراء خواهد شد.

تمام مردم همیشه تشویق میگردند تا نظریات شانرا در مورد اسکان مجدد ابراز نمایند. اینها به گزینه های اسکان مجدد خود اشخاص متأثر مرتبط میباشد. هدف اصلی این جلسات فراهم ساختن فرصت ها برای خانواده ها و اشخاص متأثر و جوامع میزبان بوده تا نگرانی ها و نظریات شانرا در مورد پروژه در پهلوی مشاورین ناظر ابراز نمایند. این همچنان یک فرصت برای واضح ساختن و توضیح نتایج اولیه سروی ها بوده و در مورد موضوعات که در پرسشنامه ها بشکل کافی تحت پوشش قرار نگرفته، تحقیق مینماید.

6.4 مشوره ها با مسئولین دولتی و سایر مراجع زیربط

مشاورین ناظر با مسئولین ولایتی و محلی ملاقات خواهند نمود تا اطمینان حاصل گردد که آنها در مورد پروژه بشمول تنظیم و جزئیات تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد، بشکل کامل ارزیابی شوند. تیم حمایتی اجراءات و نظارت با کمیته های تعیین ارزش زمین هماهنگی خواهند نمود. با ولسوال های که ساحات پروژه های فرعی مربوط حوزه کاری شان میباشد و بزرگان قریه هماهنگی صورت خواهد گرفت. معلومات در مورد فراهم ساختن حق و بسته های جبران با این مسئولین دولتی و سایر مراجع زیربط، شریک ساخته خواهد شد.

6.5 تهیه مواد معلوماتی منحصر به پروژه

مواد معلوماتی منحصر به پروژه تهیه و برای اشخاص متأثر توزیع خواهد شد تا میان آنها در مورد حقوق شان و طرز العمل های پرداخت جبران و میکانیسم رسیدگی به شکایات، آگاهی بوجود آید. این مواد موارد ذیل را تحت پوشش قرار خواهد داد:

- پلان های استملاک زمین و اسکان مجدد برای پروژه های فرعی منحصیث یک سند رسمی دولتی در اختیار ولسوال ها، بزرگان قریه، خانواده های مستقیماً متأثر شده و کارمندان ساحوی وزارت تحصیلات عالی قرار خواهد گرفت. این چارچوب پالیسی اسکان مجدد در وبسایت وزارت تحصیلات عالی نیز به نشر خواهد رسید
- خلاصه چارچوب پالیسی اسکان مجدد مشخصاً به این منظور تهیه، زبان های داخلی ترجمه و بشکل جزوه ها یا بروشر ها در اختیار تمام اشخاص متأثر قرار خواهد گرفت تا اشخاص متأثر و جوامع محلی را قادر سازد که خود آنها آنرا بخوانند و در مورد فواید یا جبران های که برای انواع مختلف اشخاص متأثر فراهم خواهد شد، طوریکه جدول حقوق نشان داده شده، آگاهی حاصل نمایند. کارمندان یا مشاور ساحوی وزارت تحصیلات عالی بروشر ها را از طریق جلسات اجتماعی توزیع و میکانیسم ها و طرز العمل های پروگرام مشورتی و نحوه سهمگیری اشخاص متأثر در فعالیت های اسکان مجدد و مجموع پروسه را تشریح خواهد نمود.
- جدول بازپرداخت چک - یا انتقال بهتر جبران از طریق e- پیسه به حسابات بانکی اشخاص متأثر شده از پروژه، با توضیح تاریخ، زمان و محل بازپرداخت چک های جبران هر شخص متأثر به زبان های قابل اجرا تهیه و به تمام اشخاص متأثر توزیع خواهد شد. این موضوع در جلسات قریه نیز مطرح خواهد شد.
- یک بسته حاوی مواد معلوماتی ذیل برای هر فرد متأثر تهیه خواهد شد:
 - موجودی ضرر های شخص متأثر
 - جدول بازپرداخت چک با ذکر تاریخ، زمان و محل دریافت چک، تخلیه زمین و تخریب بناها
 - جزوه یا بروشر به زبان های داخلی
 - سایر معلومات مرتبط برای شخص متأثر

6.6 معلومات

مشخصه های کلیدی چارچوب پالیسی اسکان مجدد از طریق جلسات قریه و صحبت های غیر رسمی میان اشخاص متأثر، مشاورین و کارمندان تیم حمایتی اجراءات و نظارت، به اشخاص متأثر ابلاغ خواهد شد.

- فراهم ساختن چارچوب پالیسی به زبان های محلی و زبان انگلیسی برای تیم حمایتی اجراءات و نظارت، کارمندان ساحوی وزارت تحصیلات عالی، اشخاص متأثر، کارمندان ولایتی و کارمندان ولسوالی، سایر کارمندان محلی و ولسوالی اداره مربوطه.
- راییه معلومات در مورد چارچوب پالیسی اسکان مجدد در جلسات قریه
- برای معلومات عامه، چارچوب پالیسی اسکان مجدد در تمام ادارات دولتی قابل دسترس خواهد بود

- نشر چارچوب پالیسی اسکان مجدد در وبسایت وزارت تحصیلات عالی
- تبلیغات در مورد چارچوب پالیسی اسکان مجدد از طریق انواع مختلف رسانه ها صورت خواهد گرفت
- فراهم ساختن بسته معلوماتی برای تمام اشخاص متأثر

کارمندان محلی بخش حفاظت بار دیگر جلسات را با کارمندان تیم حمایتی اجراءات و نظارت، بخش های حکومت محلی و سایر ادارات دولتی منحصی بخشی از پروسه ارایه معلومات جهت آشنا ساختن آنها با محتوا و میکانیزم های چارچوب پالیسی اسکان مجدد، برگزار خواهند نمود. بعد از اینکه چارچوب پالیسی اسکان مجدد توسط وزارت مالیه تحصیلات عالی و بانک جهانی منظور گردید، آنها مسؤلیت خواهند داشت تا به قریه ها و جوامع متأثر شده برگشت نموده و فعالیت های ارایه معلومات را از طریق جلسات قریه و جلسات با اشخاص متأثر قبل از زمان واقعی تطبیق با این پلان آشنا شوند.

7. اقدامات مقدماتی و جدول زمانی تطبیق

7.1 اقدامات مقدماتی

وزارت تحصیلات عالی/ تیم حمایتی اجراءات و نظارت تطبیق بخش پروژه را پس از منظوری آن توسط بانک جهانی، آغاز خواهد نمود و برخی از اقدامات را منحصی وظایف مقدماتی مشخص در مورد تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد قرار ذیل روی دست خواهد گرفت:

- تائید اولین پلان استملاک زمین و اسکان مجدد توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت و وزارت تحصیلات عالی و ارایه آن به بانک جهانی برای منظوری
- پروسه ایجاد بودجه برای جبران زمین، درختان و حاصلات از قبل با وزارت مالیه هماهنگ خواهد شد
- ایجاد معیارها، شرایط و طرز العمل بازپرداخت چک های بازپرداخت
- تعیین مشاور تطبیق که در تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد با وزارت تحصیلات عالی همکاری نماید
- ایجاد شاخص ها و طرز العمل های داخلی نظارت

وزارت تحصیلات عالی همچنان متعهد است تا به اشخاص متأثر اطلاعیه قبلی فراهم و جبران لازم را قبل از آغاز کار ساختمانی بر اساس معیار های واجد شرایط بودن که در این چارچوب پالیسی اسکان مجدد تعریف شده بشمول کمک در قسمت جابجا سازی و احیای عاید، پرداخت نماید. افراد که بنا ها و دارائی های (منازل، دکاکین، و غیره) شان متأثر شده حد اقل سه ماه (نود روز) قبل از تخریب بناها، جبران دریافت خواهند نمود. این مدت زمان به آنها اجازه میدهد تا جهت اعمار مجدد ساختمان ها و تاسیس مجدد تشبثات، تمام مواد بیکاره را دور نمایند.

پرداخت جبران دارائی ها به استثنای بناها (زمین، حاصلات، و درختان) حد اقل نود روز قبل از مالکیت واقعی مکان مورد استفاده توسط اشخاص متأثر، صورت خواهد گرفت. هرچند، در صورت بروز منازعه در مورد مبلغ جبران، الی 70 فیصد مبلغ سنجش شده / تخصیص یافته جبران به اشخاص متأثر پرداخت خواهد شد و مبلغ باقی مانده در یک حساب جداگانه بنام اشخاص متأثر مربوطه الی حل منازعه نگهداری خواهد شد. در صورت بروز منازعه روی مالکیت حقیقی، پول جبران الی حل منازعه در مورد مالکیت حقیقی، در یک حساب جداگانه گذاشته خواهد شد. در چنین مورد استثنائی، وزارت تحصیلات عالی میتواند زمین را بدون پرداخت کامل جبران در مالکیت خود درآورد. به شکایات یا اعتراضات (در صورت موجودیت) مطابق طرز العمل رسیدگی به شکایات که در این چارچوب پالیسی اسکان مجدد صراحت دارد، رسیدگی صورت خواهد گرفت. هرچند، تمام فعالیت های مربوط به استملاک زمین و اسکان مجدد قبل از آغاز کارهای مدنی در ارتباط به خط انتقال، اعمار برج ها و استیشن های فرعی با تاثیرات اسکان مجدد و بیجا شدن موقتی، تکمیل خواهد شد. در مورد مالکین غایب (مانند افراد بیجا شده نتیجه جنگ ها)، مبلغ جبران در یک حساب جداگانه گذاشته شده و پس از تصدیق هویت و ادعا، به شخص متأثر شده مرتبط به پروژه مستحق واقعی آن است، صادر خواهد شد. دولت تمام اقدامات مناسب را (از طریق رسانه های برقی و نوشتاری، صحبت های شفاهی و ارتباطات اجتماعی) جهت تشخیص مالکین غایب روی دست گرفته و اسناد این تلاش ها را فراهم خواهد کرد.

7.2 پروسه تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد

پاراگراف های ذیل نحوه بازپرداخت به اشخاص متاثر و پیش نیازهای فراهم سازی منابع مالی به جناح های ذینفع نهائی را تشریح مینماید. این گام ها در روشنائی موجودیت فرضی منابع مالی، وضعیت امنیتی و زمان سفر، تنظیم خواهد شد. در ولایات یا ولسوالی های که پروژه های فرعی تطبیق میگردد، وضعیت احتمالی در نظر گرفته نمیشود.

گام های پرداخت جبران برای تمام اشخاص متاثر واجد شرایط قرار ذیل میباشد:

i. دریافت منابع مالی بر اساس بودجه نهائی هر پلان استملاک زمین و اسکان مجدد. تیم حمایتی اجراءات و نظارت پول لازم برای همتای خود دریافت مینماید تا بخش استملاک زمین را از طریق وزارت مالیه تمویل نماید.

ii. تصدیق لست اشخاص متاثر شده واجد شرایط: تیم حمایتی اجراءات و نظارت از طریق مشاور تطبیق، لست اشخاص متاثر مندرج پلان استملاک زمین و اسکان مجدد را تصدیق خواهد نمود تا اطمینان حاصل گردد که تمام اشخاص متاثر واجد شرایط جبران را بصورت درست دریافت نمایند و اشخاص متاثر غیر واجد شرایط مستثنی قرار داده شوند. برای حصول اطمینان از تضمین هویت و واجد شرایط بودن، با بزرگان قریه و شوراهای اجتماعی جهت حل مسایل ناشی از لست مذکور، مشوره صورت خواهد گرفت.

iii. اطلاعیه بسته مفصل جبران: تیم حمایتی اجراءات و نظارت از طریق مشاور تطبیق، یک بسته مفصل را با تفکیک دارائی های متاثر شده، قیمت واحد هر دارائی متاثر شده و مجموع جبران، تهیه نموده و در اختیار هر فرد متاثر قرار خواهد داد.

iv. توافق/ استملاک نهائی: اشخاص متاثر که با مبلغ مندرج بسته جبران و نحوه محاسبه آن موافق نباشند، آخرین فرصت جهت حل این مسایل از طریق یک جلسه که توسط مشاور تطبیق تسهیل میگردد، برای آنها داده خواهد شد. در صورت که تیم حمایتی اجراءات و نظارت و اشخاص متاثر هنوز هم موافق نباشند، تیم حمایتی اجراءات و نظارت موضوع استملاک را به محکمه ذیصلاح راجع نموده و از محکمه تقاضا خواهد نمود تا به وزارت تحصیلات عالی اجازه کسب مالکیت دارائی متاثر شده را صادر نماید. تیم حمایتی اجراءات و نظارت 70 فیصد مبلغ مورد منازعه را به فرد متاثر پرداخته و مبلغ باقی مانده را در یک حساب جداگانه در بانک خواهد گذاشت.

v. دریافت مالکین غایب: تیم حمایتی اجراءات و نظارت از طریق مشاور تطبیق و بزرگان قریه تلاش خواهد نمود تا مالکین غایب دارائی های متاثر شده را دریافت نماید. مواردی وجود دارد که مالکین در محلات دیگر سکونت یا زندگی مینمایند و برای دریافت آنها از هیچ گونه سعی و تلاش دریغ نباید ورزید.

iv. اطلاعیه به مردم: از رسانه های موجود و بل بورد ها برای مطلع ساختن مردم در مورد متاثر شدن زمین ها توسط پروژه استفاده خواهد شد. این یک زمان کافی برای مدعیان زمین های متاثر شده بوده تا مخالفت یا ادعا های شانرا بالای زمین های متاثر شده مطرح نمایند.

vii. تهیه بیجک ها: بیجک ها برای هر فرد متاثر واجد شرایط توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت/ مشاور تطبیق تهیه خواهد شد. این سند به هر فرد متاثر حق میدهد تا مبلغ مندرج بیجک را دریافت نماید.

viii. انتقال پول به بانک محلی: پول از وزارت تحصیلات عالی/ وزارت مالیه به یک بانک محلی در نزدیکترین شهر به محل پروژه فرعی با استفاده از سیستم مالی عامه قابل اجرا، انتقال خواهد شد. در سیستم مالی عامه افغانستان، پول توسط ریاست خزانه وزارت مالیه انتقال میگردد، جایکه وزارت مالیه ممکن پول را برای جبران به هر بانک مورد نظر انتقال دهد. حساب بانکی توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت تسهیل خواهد شد تا اطمینان حاصل گردد که اشخاص متاثر شده پول جبران را به وقت دریافت مینمایند.

ix. پرداخت: افراد متاثر شده یک چک مجموع مبلغ جبران را از وزارت مالیه با استفاده از سیستم انتقال پول در کشور مانند حساب بانکی یا چک های پول نقد دریافت خواهد نمود. فرد متاثر یک سند تأیید رسید مجموع جبران و اسقاط حق

(اینکه او دیگر در مورد دارائی متاثر شده ادعایی ندارد) را امضا خواهد کرد. یک عکس با فرد متاثر در زمان دریافت چک منحنی بخشی اسناد پروژه گرفته خواهد شد.

X. فرد متاثر با نشان دادن تذکره خویش به بانک، چک را به پول نقد تبدیل خواهد نمود، در صورت نداشتن کارت بانک. افراد فاقد تذکره باید به مراجع مربوطه دلایل نداشتن تذکره را توضیح دهند.

اشخاص متاثر تشویق خواهند شد تا یک حساب بانکی در هر بانکی که خواسته باشند باز نمایند و صرف پول لازم را به قریه های مربوطه شان انتقال دهند تا از مواردی چون به تراج رفتن پول شان بشکل غیر قانونی توسط زورمندان جلوگیری بعمل آید. فواید داشتن یک حساب پس انداز، بخشی از معلوماتی است که توسط مشاور تطبیق فراهم میگردد.

8. رسیدگی به شکایات

مطابق قانون استملاک زمین زمانیکه زمین های شخصی بمنظور منافع عامه استملاک میگردد، جبران بر اساس کتگوری و محل زمین متاثر شده به مالک پرداخت میگردد و ارزش زمین بمنظور جبران توسط شورای وزیران تعیین میگردد. تصمیم بر اساس پیشنهاد کمیته استملاک زمین که متشکل از افراد ذیل میباشد، اتخاذ میگردد:

- فرد متاثر که استفاده مینماید یا نماینده وی،
- نماینده گان وزارت تحصیلات عالی بشمول تیم حمایتی اجراءات و نظارت
- نماینده وزارت مالیه،
- نماینده وزارت عدلیه، و
- نماینده شاروالی محل

پروسه استملاک زمین با ایجاد کمیته استملاک زمین آغاز میگردد. از آنجاییکه زمین و دیگر دارائی ها بمنظور منافع عامه استملاک میگردد، قانون اجازه مخالفت در برابر استملاک دارائی یک فرد توسط دولت را نمی دهد. معمولاً در برابر این استملاک ها نارضایتی ها وجود دارد، اکثراً در قسمت ارزش جبران. کمیته استملاک زمین بالای موضوع غور نموده و تعیین ارزش را مورد ارزیابی قرار میدهد و تلاش مینماید تا به یک راه حل دست یابد که به نفع همه جوانب باشد. تمام پروسه بر اساس یک شیوه مباحثاتی بوده و از آنجاییکه نماینده فرد متاثر عضو این کمیته قانونی استملاک زمین است، توافق عمومی در مورد ارزش جایگزینی زمین و دارائی های از دست رفته صورت میگردد. بنابراین کمیته استملاک زمین وظایف کمیته رسیدگی به شکایات را نیز انجام میدهد

اما اگر پس از تعقیب این شیوه مباحثاتی، مشکل بدون حل باقی بماند، فرد متاثر میتواند موضوع را جهت رسیدگی به کمیته رسیدگی به شکایات راجع نماید. اما باید خاطر نشان گردد که این کمیته اختیار قانونی حل مشکلات زمین را نداشته بلکه منحنی یک مرجع مشورتی یا تسهیل کننده برای حل مسایل میان خانواده متاثر و وزارت تحصیلات عالی/ تیم حمایتی اجراءات و نظارت که تعیین ارزش را بر اساس تصمیم کمیته استملاک زمین تطبیق مینماید، عمل میکند. کمیته رسیدگی به شکایات متشکل از افراد ذیل خواهد بود:

- فرد متاثر یا نماینده وی،
- نماینده اداره محلی (از دفتر والی)،
- نماینده گان از وزارت تحصیلات عالی – بخش اطاعت پذیری حفاظت محیط زیست و اجتماعی
- نماینده اداره حقوقی محلی،
- نماینده موسسه غیر حکومتی تطبیق کننده

کمیته رسیدگی به شکایات موضوع حل نشده را ثبت و برای حل آن جلسه برگزار مینماید. این کمیته باید در خلال 7 الی 10 روز کاری یک پیشنهاد ارایه نماید. در صورت غیابت هر عضو در جریان پروسه تصمیم گیری، یک کاندید مناسب توسط نماینده گان اصلی معرفی خواهد شد. هرگاه در خلال 10 روز کاری پس از آخرین جلسه کمیته رسیدگی به شکایات تصمیم اتخاذ نگردد، فرد متاثر میتواند موضوع را به مرجع بعدی راجع نماید. فرد متاثر حق دارد تا برای دریافت راه حل

از طریق سیستم قانونی، از آخرین گزینه استفاده نماید. اما باید تلاش صورت گیرد تا از این گزینه جلوگیری بعمل آید زیرا این کار سبب اتلاف وقت و پول فرد متاثر می‌گردد.

از آنجاییکه مفکوره جبران منصفانه در برابر دارائی های متاثر شده بمنظور منافع عامه یا بمنظور فعالیت های مهم تجارتي یا زیربنایی برای افغانستان یک موضوع جدید است، متخصصین محیطی و اجتماعی و مشاوران تطبیق کننده در قسمت ترویج این مفکوره میان اشخاص متاثر، طرز العمل های آن و پیش نیازهای ارایه شکایات درست همکاری خواهد نمود. پروسه رسیدگی به شکایات بمنظور تسریع پروسه تصمیم گیری و تسهیل پیشبرد امور، ساده تر گردیده است. کمیته رسیدگی به شکایات شامل یک نماینده از اداره محلی و فرد متاثر میباشد. توقع این است که به شکایات در چارچوب موجود در محل رسیدگی صورت گیرد.

9. نظارت و ارزیابی

9.1. عمومیات

فعالیت های پروژه شامل نظارت داخلی و بیرونی خواهد بود. نظارت داخلی توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت به همکاری مشاور ناظر صورت خواهد گرفت. نظارت بیرونی ممکن است به یک نماینده نظارت گروه ثالث در مشوره با رهبری بانک جهانی و وزارت تحصیلات عالی در صورت ضرورت، گماشته شود. همچنان توقع می‌رود که وزارت مالیه ممکن یک نظارت مستقل پروژه را جهت دریافت آگاهی در باره پیشرفت تطبیق پروژه، پیش ببرد. اما این امر ممکن است ابتدایی، غیر عمومی و ممکن همیشه واقع نگردد.

9.2. نظارت داخلی

تیم نظارت و ارزیابی در چوکات تیم حمایتی اجراءات و نظارت در وزارت تحصیلات عالی، نظارت داخلی را بطور روزانه انجام خواهد داد. تیم نظارت و ارزیابی در چوکات تیم حمایتی اجراءات و نظارت دریافت ها و نتایج را با بانک جهانی و وزارت تحصیلات عالی توسط گزارش های منظم از تطبیق پروژه شریک خواهد ساخت. شاخص های نظارت داخلی شاخص های مربوط به پروسه و نتایج فوری خواهد بود. این معلومات مستقیماً از بازدید از ساحه جمع آوری شده و بشکل ماهوار به تیم حمایتی اجراءات و نظارت بخاطری ارزیابی پیشرفت و نتایج تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد، و تنظیم برنامه کاری، گزارش داده میشود. گزارشات نظارت همچنان کمک میکند تا به نگرانی ها رسیدگی شده و آن مسایل/نگرانی ها در پلان کاری در صورت لزوم، تنظیم گردد. گزارشات نظارت ماهوار در گزارشات معیاری نظارتی تنظیم شده و به بانک جهانی و وزارت تحصیلات عالی، ارسال میگردد. با وصف اینکه بسته گی به شدت موضوع دارد، تیم حمایتی اجراءات و نظارت صلاحیت دارد تا تعداد بازدید های نظارتی از محل پروژه را افزایش یا کاهش دهد. معیارهای مشخص نظارت قرار ذیل خواهد بود:

- کمپاین ارایه معلومات و مشوره با اشخاص متاثر،
- وضعیت استملاک زمین و پرداخت ها بابت جبران زمین،
- جبران برای بناهای متاثر شده و سایر دارائی ها،
- بیجاسازی موقت اشخاص متاثر،
- پرداخت ها در برابر از دست رفتن عاید،
- فعالیت های احیای عاید،
- دریافت شکایات و وضعیت رسیدگی به آن

9.3. نظارت بیرونی

تطبیق پروژه پوهنتون ممکن بیش از یک سال را در بر گیرد. بناً لازم خواهد بود تا نظارت از جانب یک مرجع ثالث بیرونی یک یا دو مرتبه نظر به وسعت و زمانی که یک پروژه برای ارایه نتایج به تیم حمایتی اجراءات و نظارت و بانک جهان از طریق گزارش شش ماهه اطاعت پذیری نیاز دارد، صورت خواهد گرفت. (لایحه وظایف مرجع ثالث بیرونی

بخشی از پلان استملاک زمین و اسکان مجدد خواهد بود). با وجود بستگی به رضایت در مورد وضعیت تطبیق پروژه، وزارت تحصیلات عالی در مشوره با بانک جهانی ممکن است یک اداره مستقل نظارت را جهت پیشبرد نظارت مستقل از تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد، استخدام نماید. محدوده کار نظارت اداره مذکور در لایحه های وظایف که توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت تهیه میگردد و توسط وزارت تحصیلات عالی و بانک جهانی منظور میگردد، بطور مشروح تشریح میگردد. نماینده ناظر یک گزارش اطاعت پذیری مفصل را که تایید کننده یافته ها از ساحه در مورد تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد به وزارت تحصیلات عالی و بانک جهانی باشد، تسلیم خواهد کرد. کثرت گزارش دهی در مورد اطاعت پذیری از تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد در لایحه وظایف بشکل مفصل تشریح خواهد گردید.

همچنان یک کاپی از گزارش اطاعت پذیری و سفارشات آن به تیم حمایتی اجراءات و نظارت برای پیگیری تسلیم خواهد گردید.

9.4 سیستم های معلومات مدیریت

تمام معلومات مربوط به مسایل اسکان مجدد که به استملاک زمین، معلومات اجتماعی - اقتصادی زمین استملاک شده و بناهای متأثر شده، موجودی ضررها توسط اشخاص متأثر، جبران و استحقاق، پرداخت و تغییر مکان مرتبط میباشد توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت در هماهنگی با مقامات داخلی و نهاد تطبیق اگر باشد، جمع آوری خواهد شد. این بانک اطلاعات اساس معلومات تطبیق پلان کاری اسکان مجدد، نظارت و مقاصد گزاردهی را تشکیل داده و مدیریت موثر اسکان مجدد را تسهیل میبخشد.

9.5 شرایط گزارش دهی

اداره تطبیق مسؤل نظارت و تطبیق پلان استملاک زمین و اسکان مجدد بوده و گزارشات ماهوار پیشرفت فعالیت اسکان مجدد را تهیه و جهت ارزیابی به تیم حمایتی اجراءات و نظارت ارائه مینماید. اداره تطبیق همچنان از تطبیق پلان کاری اسکان مجدد نظارت نموده و گزارشات ربعوار را به وزارت تحصیلات عالی/ تیم حمایتی اجراءات و نظارت و بانک جهانی ارائه مینماید. در صورت داشتن یک اداره ناظر بیرونی، نهاد ناظر گزارش ارزیابی شش ماه را مستقیماً به بانک جهانی و رهبری وزارت تحصیلات عالی ارائه نموده و مشخص مینماید که آیا اهداف اسکان مجدد برآورده شده است یا خیر و برای بهبودی کار پیشنهادات مناسب مینماید.

جدول 9.1 جدول اقدامات مطابق چارچوب پالیسی اسکان مجدد

اقدامات، تدابیر، حق و کتگوری های جبران در چارچوب پالیسی اسکان مجدد

اقدامات	به	تطبيق	پروژه ها
کی	چی	چه وقت	ملاحظات
وزارت تحصیلات عالی	تامین ارتباط با سایر وزارت خانه های که لزوماً در کار تطبيق پروژه دخیل خواهند بود.	اگر فرض گردد که این توافقات قبلاً در ارتباط به پروژه های قبلی یا فعلی که وزارت تحصیلات عالی در آن دخیل است وجود دارد، آنها را میتواند هر چه زودتر مورد استفاده قرار داد تا معلومات جدید در مورد پروژه های آینده در اختیار وزارت خانه ها قرار گیرد	اولین مرحله حیاتی در پروسه ایجاد پروژه
وزارت تحصیلات عالی	ایجاد بخش اطاعت پذیری محیط زیست و حفاظت اجتماعی در چوکات ریاست پلان و پالیسی	پس از منظوری چارچوب پالیسی اسکان مجدد توسط بانک جهانی	کار مقدماتی قبل از منظوری چارچوب اسکان مجدد انجام گردد
وزارت تحصیلات عالی	استخدام دو متخصص حفاظتی داخلی برای بخش اطاعت پذیری محیط زیست و حفاظت اجتماعی	بهرتر است این کارمندان قبل از آغاز پروژه تعیین گردند	تعیین زود آموزش این کارمندان را تسهیل خواهد بخشید. برنامه آموزشی توسط بخش اطاعت پذیری محیط زیست و حفاظت اجتماعی تنظیم میگردد.
وزارت تحصیلات عالی	آغاز تهیه مواد در مورد چارچوب	هر قدد زود که امکان داشته باشد	لازم نیست برای منظور چارچوب تا حد امکان اعلانات قبلی در مورد

پالیسی اسکان مجدد برای توزیع به اشخاص متاثر احتمالی	هر پروژه و تغییر اشخاص متاثر احتمالی اسکان مجدد	پالیسی عملیاتی توسط بانک جهانی منتظر ماند. این کار باید هر چه زوتر آغاز گردد.	
وزارت تحصیلات عالی	تهیه لایحه وظایف برای متخصصین حفاظتی اجتماعی داخلی	هر قدد زود که امکان داشته باشد. اعلانات میتواند قبل از منظوری چارچوب پالیسی اسکان مجدد صورت گیرد اما تعیین متکی به منظوری چارچوب پالیسی اسکان مجدد خواهد بود	نیاز است روی این مشوره قابل ملاحظه صورت گیرد، بنا اقدام باید و قتر صورت گیرد
وزارت تحصیلات عالی	تعیین موسسه غیر حکومتی/ مشاور که پروسه های اسکان مجدد را پیش خواهد برد	کار ابتدائی روی تعیین - لایحه وظایف، شرایط اولیه برای موسسه غیر حکومتی / مشاور که باید واجد شرایط درخواست باشد، ارزیابی درخواست کنندگان - میتواند در ماه جون سال 2015 آغاز گردد. تعیین الی منظوری چارچوب پالیسی اسکان مجدد صورت نخواهد گرفت	زمانیکه اسکان مجدد صورت نگیرد یا به میزان کوچک صورت گیرد، مدیر حفاظتی بخش اطاعت پذیری محیط زیست و حفاظت اجتماعی میتواند تطبیق کننده باشد اما همه چیز بالاتر از آن و موسسه غیر حکومتی تطبیق دخیل خواهد بود.
وزارت تحصیلات عالی	اگر اسکان مجدد احتمالی در یک ساحه پوهنتون فراهم گردد، تهیه پلان کاری اسکان مجدد را تحت چارچوب پالیسی اسکان مجدد آغاز نمائید	این اقدام باید آغاز گردد تا در پلان های ایجاد ساحات برای اقدام شامل گردد.	پروسه های تهیه پلان کاری اسکان مجدد که در چارچوب بعدی پالیسی اسکان مجدد تشریح میگردد
وزارت تحصیلات عالی	سرشماره ساکنین و اشخاص متاثر احتمالی در ساحه پروژه فرعی	هر چه زودتر پس از مشخص شدن پروژه	توضیح اهمیت این در چارچوب پالیسی اسکان مجدد
وزارت تحصیلات عالی	آغاز پروسه های تبلیغات و مشوره با اشخاص متاثر	در پهلوی سرشماری اشخاص متاثر کاری اسکان مجدد	مشوره باید واقعی. هر قدر معلوماتی که ممکن باید برای اشخاص متاثر فراهم گردد
وزارت تحصیلات عالی	مشوره و تامین ارتباط حکومت های محلی و دفاتر ساحوی وزارت خانه های مربوط در اجراءات فوق	در پهلوی مشوره با اشخاص متاثر جریان قرار داشته باشند	این نهادها لازم خواهند بود تا در قسمت برگذاری جلسات قریه و مشوره با اشخاص متاثر کمک نمایند.

بخش اطاعت پذیری محیط زیست و حفاظت اجتماعی و موسسه غیر حکومتی در اینجا دخیل خواهند بود.	جبران پروسه اسکان مجدد موضوع محوری پلان کاری اسکان مجدد و تطبیق آن میباشد.	بخشی از پروسه مشوره و تهیه پلان کاری اسکان مجدد و این پلان باید حاوی جزئیات دقیق جبران و پرداخت های اسکان مجدد باشد	معهد شدن پروسه دعوت اشخاص متأثر به ارایه نمودن ادعاها برای جبران؛ ارزیابی، بحث و رسیدگی به ادعاهای اشخاص متأثر	وزارت تحصیلات عالی
کمیته رسیدگی به شکایات باید آماده کار سریع و انعطاف پذیر باشد تا اطمینان حاصل گردد که پروژه در منازعات بسیار طولانی در مورد جبران، با سکتگی مواجه نگردد.	جهت همکاری در پروسه رسیدگی به ادعاها برای جبران	کمیته رسیدگی به شکایات باید از آغاز پروسه سنجش و تعیین جبران قابل پرداخت به اشخاص متأثر، آماده شمولیت باشند.	کمیته رسیدگی به شکایات در امر تلاش برای رسیدگی به شکایات ممکنه اشخاص متأثر در مورد جبرانی که به آنها پیشنهاد میگردد، دخیل خواهد بود.	کمیته رسیدگی به شکایات
پلان کاری اسکان مجدد باید توسط بانک جهانی منظور گردد.	یک گام لازم برای اقدام عملی	تهیه پلان کاری اسکان مجدد یک پروسه دوامدار بوده که با مشوره در ارتباط به سرشماری آغاز میگردد.	نهایی سازی پلان کاری اسکان مجدد	وزارت تحصیلات عالی
این یک بخش بسیار مهم پلان کاری اسکان مجدد میباشد. جزئیات آنچه که باید در بسته معلوماتی وجود داشته باشد در چارچوب پالیسی اسکان مجدد شامل است.	بسته مذکور تمام معلوماتی را که یک فرد متأثر نیاز به دانستن آن دارد، فراهم مینماید. در مورد اسکان مجدد چه واقع میگردد، چقدر جبران فراهم خواهد شد؛ جبران به چه شکل فراهم خواهد شد و فرصت ها برای شکایات و رسیدگی به آن.	بسته معلوماتی برای توزیع بعد از منظور شدن پلان کاری اسکان مجدد	تهیه بسته معلوماتی برای هر فرد متأثر شده	وزارت تحصیلات عالی
این موضوع را جداً باید بخاطر داشت که تمام به ادعاهای اشخاص متأثر (منوط به استثنای محدود به پرداخت صرف بخشی از جبران در صورتیکه منازعه طوریکه که در چارچوب پالیسی اسکان مجدد شریح گردیده، به محکمه راجع گردد) باید قبل از وارد شدن احتمالی به زمین که اشخاص متأثر از آن انتقال داده شده اند رسیدگی صورت گیرد و فعالیت های	بعد از اینکه جبران برای اشخاص متأثر پرداخت گردید و به آن رسیدگی صورت گرفت، فعالیت های زیربنائی آغاز خواهد شد.	بعد از منظوری پلان کاری اسکان مجدد، همه چیز باید آمده گسترش باشد.	تطبیق پروسه های جبران اسکان مجدد پلان کاری اسکان مجدد	وزارت تحصیلات عالی

ربربنائی ممکن آغاز گردد.				
این یک عنصر کلیدی در چارچوب پالیسی اسکان مجدد میباشد.	موجودیت یک نهاد مستقل که وظیفه اصلی آن عمل نمودن به نمایندگی از اشخاص متاثر و حمایت آنها در قسمت ادعاهای شان برای جبران بوده و منحیث یک تضمین که پروسه با اصول عدالت (اداری) ذاتی و طرز العملی مطابقت داشته باشد، ایجاد گردیده است.	در تمام مرحله اجرای پلان کاری اسکان مجدد	1. همکاری نزدیک با بخش اطاعت پذیری محیط زیست و حفاظت اجتماعی در ایجاد آگاهی در مورد تمام جنبه های اسکان مجدد و جبران 2. همکاری نزدیک با اشخاص متاثر در امر کمک در بحث روی ادعاها و در صورت نیاز راجع ساختن ادعاها به کمیته رسیدگی به شکایات برای جبران 3. ارایه گزارشات منظم در مورد پروسه به وزارت تحصیلات عالی و ناظران	موسسه غیر حکومتی/ مشاور تطبیق کننده
عنصر کلیدی دیگر در مورد چارچوب پالیسی اسکان مجدد. مهم است که اعضای کمیته رسیدگی به شکایات خود مستقل محسوب نموده و همانگونه عمل نمایند. کار آنها این نیست که پول دولت را حفظ نمایند.	مانند موسسه غیر حکومتی تطبیق کننده، کمیته رسیدگی به شکایات یک تضمین بیشتر اشخاص متاثر بوده و این اطمینان را میدهد که پروسه از نظر ماهیتی (نظریه دومی و مستقل در مورد جبران) و طرز العملی (فرد متاثر میتواند با باز نمودن یک قضیه دعوی خویش را به راه اندازد) منصفانه میباشد.	در جریان پروسه تعیین جبران. ملاقات منظم و به هدف حل منازعات در خلال 10 روز.	رسیدگی به شکایات اشخاص متاثر در مورد جبران	کمیته رسیدگی به شکایات
یک بخش لازم چارچوب پالیسی اسکان مجدد بوده زیرا یک عنصر اطمینان پروژه را به بانک جهانی در ارتباط به تطبیق پروژه الف	تیم حمایتی اجراءات و نظارت مسؤل مدیریت پروژه ها میباشد. این بخش در امور موسسه غیر حکومتی نقش عمده ندارد. بناً بهتر	در جریان پروسه تطبیق پلان کاری اسکان مجدد با ارایه گزارشات منظم به بانک جهانی	نظارت داخلی توسط تیم حمایتی اجراءات و نظارت	وزارت تحصیلات عالی

				است در مورد آنچه که واقع می‌گردد نظارت و گزارش دهی صورت گیرد و این کار از طریق کارمندان ساحوی وزارت تحصیلات عالی انجام شود.
در صورت داشتن نظارت مستقل توسط اداره ناظر بیرونی، آن باید از تمام بخش های که در تطبیق پروژه دخیل اند، مستقل بوده و بطور مستقلانه عمل نماید.	نظارت بیرونی توسط اداره ناظر بیرونی.	در جریان پروسه تطبیق پروژه با ارایه گزارشات منظم به بانک جهانی و دسترسی تضمین شده به ساحات؛ اشخاص متأثر؛ اسناد؛ کارمندان در اداره ناظر بیرونی و سایر ادارات مربوطه دولتی و خصوصی.	یک بازنگری کلی تطبیق پروژه	استقلالیت اداره ناظر بیرونی باید در قرارداد میان این اداره و وزارت تحصیلات عالی تضمین گردد. بانک جهانی به وزارت تحصیلات عالی و دستاورد های علاقه زیاد داشته و بناً در پروسه انتخاب ممکن دخیل باشد.

9.2 جدول حق و نورم های جبران

افراد متاثر	شناسایی	برای	معیارهای	واجد شرایط بودن
ملاحظات	هدف چیست	واجد شرایط بودن و جبران را چطور میتواند تعیین نمود	واجد شرایط چی میباشند	کی واجد شرایط است
طوریکه جدول مقایسه قانون استملاک زمین و پالیسی عملیاتی 4.12 نشان میدهد، یک مورد در قانون استملاک زمین وجود ندارد	هدف پالیسی عملیاتی 4.12 پرداخت جبران برای تمام افرادی است که زمین شانرا از دست داده اند. پالیسی عملیاتی 4.12 فراه تر	1. اسناد رسمی صادر شده توسط یا به نمایندگی حکومت 2. اسناد عرفی مانند اسناد شناخته	از دست دادن زمین و حقوق به زمین	مالکین جایدادها

		از احکام تخنیک قانون یا مدارکی رفته که قسماً بمنظور خاتمه دادن منازعات بالای زمین و حصول اطمینان از تضمین حق میباشد. هدف پالیسی عملیاتی 4.12 تامین عدالت ساده و ذاتی میباشد. "اگر شما در این زمین برای مدت طولانی بوده اید و مدارک خوب در این ارتباط وجود داشته باشد، در آن صورت برای شما در برابر از دست دادن زمین باید جبران پرداخت گردد"	که شیوه پالیسی 4.12 را در این خصوص مانع گردد.
		شده توسط قانون رسمی و قانون عرفی که حقوق مالکیت را تایید مینماید. 3. شواهد شفاهی و شواهد دیگر با ارزش عرفی که ادعا کننده و فامیل وی زمین را حد اقل برای 35 سال در مالکیت خویش داشته اند. 4. مالکیت باز، دوامدار و غیر منقطع اشخاص در یک مدت زمان طولانی که در واقع حقوق بالای زمین های که آنها از طریق خریداری اشغال مینمایند را به آنها میدهد.	
	مانند شرح فوق.	در اینجا هدف جبران به ساکنین غیر قانون در برابر مصارف بالای بوده نه در برابر ارزش خود زمین	نظارت از بهبودی های دائمی؛ پرسش سوالات از ساکنین غیر قانونی و همسایه ها در مورد زمان بوجود آمدن بهبودی ها؛ نقشه ها و سایر اسناد مربوطه.
	مانند شرح فوق.	تخمین منصفانه عاید از دست رفته	اجاره داران زراعتی و اجاره داران معادن
	مانند شرح فوق.	مانند شرح فوق.	از دست دادن عاید
	مانند شرح فوق.	سهم حاصلات شان به نرخ بازار جمع یک جبرانی اضافی حاصلات.	از دست دادن عاید
	در قانون استملاک زمین بشکل مشخص تصریح نگردیده اما هیچ موردی در آن وجود ندارد که مانع پرداخت گردد.	این یک عنصر بسیار معیاری جبران در تمام سیستم ها است.	حقوق تغییر مکان مبلغ X افغانی در ماه الی فراهم ساختن مکان مناسب، همکاری در قسمت تشخیص مکان
			مالیکن/کرایه دهنده های منازل

		بدیل.		
از دست معیشت زار عین	هزینه های جایگزینی بابت تمام ضررها	1. ضررها به ارزش جایگزینی به پول نقد براساس نورم های موجود روز به علاوه مبلغ اضافی، جبران خواهد شد. جبران برای X ماه منحیث حقوق معیشت انتقالی. 2. زمانیکه < 10 فیصد زمین زراعتی یک فرد متاثر میگردد، وی در برابر تأثیرات ناگوار حقوق اضافی معادل ارزش روز یک سال عاید خالص حاصل زمین را دریافت خواهد نمود.	هدف سنجش مناسب جبران در برابر از دست رفتن معیشت بوده اما به این فرض که اشخاص متاثر در زمین جدید خویش همه چیز را تنظیم نمایند. این یک کمک موقت را فراهم نموده اما مبلغی نیست که سبب راحت طلبی در آینده گردد.	این یک شیوه ای است که از قبل در افغانستان پذیرفته شده است.
تأثیرات زمین مسکونی/ تجارتي	هزینه های جایگزینی در برای تمام ضرر	ارزش جایگزینی به پول نقد به نورم های موجود بازار بدون وضع کسرات در برابر هزینه های معامله.	به شرح فوق مراجعه گردد. عین استدلال صدق مینماید.	مانند شرح فوق.
افرادیکه ساختمانهای شانرا از دست میدهند یا ساختمانهای شان صدمه میبیند	هزینه های جایگزینی	این تأثیرات به پول نقد به هزینه جایگزینی بدون کسر هزینه های استهلاک، مواد داغمه، و معامله جبران خواهد شد. کرایه دهنده ها / اجاره داران ح از درک کرایه که میپردازند برای سه ماه حقوق دریافت خواهند نمود تا هزینه های حالات اضطراری کرایه را تحت پوشش قرار دهد.	به شرح فوق مراجعه گردد.	مانند شرح فوق.

مانند شرح فوق.	به شرح فوق مراجعه گردد.	این تاثیرات بشکل نقدی به نورم های موجود بازار معادل یک فصل مکمل حاصلات زراعتی جبران خواهد شد.	جایگزینی عاید از دست رفته	افرادیکه در نتیجه ضررهای حاصلات عاید شانرا از دست میدهند
مانند شرح فوق.	به شرح فوق مراجعه گردد.	جایگزینی عاید بر اساس انواع درختان از دست رفته.	جایگزینی عاید از دست رفته	افرادیکه در نتیجه از دست دادن درختان عاید شانرا از دست داده اند
مانند شرح فوق.	به شرح فوق مراجعه گردد.	جبران در برابر ضررهای تجارت بر اساس عاید حقیقی که توسط رسیدهها یا سایر اسناد مربوطه تعیین میگردد، در صورت که قابل شرح باشد، در غیر آن براساس حقوق ضرر تجارت تعیین میگردد.	جایگزینی عاید از دست رفته	افرادیکه در تجارت ضرر نموده اند
مانند شرح فوق.	به شرح فوق مراجعه گردد.	جبران بر اساس عاید حقیقی از دست رفته، برای مدت احیای عاید.	جایگزینی معاشات از دست رفته برای یک مدت محدود	افرادیکه معاشات شانرا از دست داده اند
مانند شرح فوق.			جبران اضافی بابت موارد جدی از دست رفته عاید	خانواده های آسیب پذیر
مانند شرح فوق.	این یک جبران معیاری در اکثریت سیستم های جبران میباشد.	افراد آسیب پذیر (اشخاص متأثر زیر خط فقر، روئسای خانواده زن، خانواده ها با روئسای دارای مشکل دماغی و غیره) کمک بشکل حقوق یک مرتبه ای معادل X افغانی و اولویت در وظیفه در شغل های مربوط به پروژه، دریافت خواهند نمود. اشخاص متأثر که مجبور به بیجا شدن گردیده اند حقوق معیشت X افغانی را در برای مدت سه ماه، دریافت خواهند نمود. حقوق معیشت انتقالی بر اساس نورم موجود		

استملاک	برای	نورم ها	ارزش	تعیین
ملاحظات	ارقام شاخص	همکاری اشخاص متاثر	ارزش چطور تعیین میگردد	ارزش چی تعیین میگردد
هیچ	ارقام فراهم شده در اینجا ممکن تغییر نمایند.	بلی اما لزوماً قاطع نمیباشد	ارزیابی سریع: مشوره با اشخاص متاثر؛ معلومات حاصله از سرشماری و مقامات محلی	موضوعات مشترک میان انواع مشخص تعیین ارزش
در قانون استملاک زمین حکمی مناسبی در مورد ارزش زمین وجود ندارد. شورای وزیران ارزش را تعیین نموده اما یک پروسه محلی وجود دارد که تعیین ارزش از طریق آن صورت میگیرد.	هیچ	ارزش زمین تا حد امکان بر اساس فکتورهای عینی تعیین شده اما ممکن نیست که فرضیه های اشخاص متاثر در مورد ارزش زمین که در تعیین ارزش نقش ندارد را نادیده گرفت.	تعیین حد اوسط ارزش زمین بر اساس ارزش واقعی نظر به نزدیک زمین به یک ساحه آبادی صورت میگیرد. قیمت زمین بر اساس قیمت ها مشخص زمین ها در نواحی دولتی میباشد.	زمین بشمول حق راه بالای زمین
پذیرش این شیوه در خصوص بناها خوب بنظر میرسد. برخی از اشخاص متاثر با چنین باور بودند که مدت زمانی که از اعمار یک بنا سپری شده باید روی ارزش بنا تاثیر گذار باشد اما این فکتور در تعیین ارزش استفاده نمیگردد.	هیچ	در پروژه ای که آن این طبقه بندی ها بر اساس آن میباشد، آنها پس از مشوره های مختلف با برخی از مالکین که اخیراً منازل شانرا اعمار نموده اند، قراردادی های محلی و برخی از انجیران ساختمانی محلی، به این نتیجه رسیده اند.	بنا ممکن بر اساس مواد مورد استفاده در ساختمان طبقه بندی گردند (موقت، نیمه دائم و دائمی). آنها ممکن قرار ذیل طبقه بندی گردند 1 (دیوار های گلی/ بنیاد خشتی/چوبی، بام کاه گل/آهن پوش)، 2 (بام کاشی کاری شده و بام عادی سمنت شده)، 3 (منازل کانکریتی، یک منزله و دو منزله)	بناها
تعیین ارزش به دلیل نبود معلومات معتبر از نظر حاصل مشکل دارد. نتایج سروی اجتماعی – اقتصادی معتبر نبوده زیرا اکثریت پاسخ دهندگان از اندازه زمین های شان آگاهی نداشتند.	قیمت واحد ضررهای حاصلات در یک متر مربع زمین وقف شده به چهار حاصل اصلی	در محاسبه ضرر های حاصلات، ترکیبی از چهار حاصل اصلی مورد استفاده قرار گرفته تا حد اوسط حاصل و قیمت بدست آید.	حاصلات	حاصلات

محاسبه جبران بابت درختان مثمر بر اساس ارزش ناخالص روز یک سال عاید به تعداد سالهای لازم برای رشد یک درخت نو به ظرفیت حاصل دهی درخت از دست رفته، صورت میگیرد. ارزش درختان غیر مثمر بر اساس سرمایه گذاری برای سالهای متعدد در درختان تعیین میگردد. جبران جبران درخت غیر مثمر میوه ای هزینه نهال جمع هزینه پرورش درخت تا زمان قطع شدن آن در نتیجه تطبیق پروژه، میباشد.	در جریان مصاحبه ها با اشخاص متأثر در مورد درختان، خاطر نشان گردید که نوسان ارزش حاصلات درختان تا حد زیادی متأثر از عرضه و تقاضا و نبود تسهیلات بعد از برداشتن حاصلات بوده است. میوه بعد از اینکه که همه باغداران دیگر میوه های شانرا بفروش رساندند، بفروش رسیده. در فصلی که میوه در آن وجود ندارد، قیمت ها بلند تر بوده اما تعداد اندکی از باغداران توانستند تا حاصلات شانرا تا آن زمان ذخیره نمایند.	نورم جبران یک درخت میوه ای حد اوسط حاصل فی درخت ضرب عمر درخت میباشد.	عین موضوع فوق در اینجا نیز صدق میکند
1. ضرر های حاصلات احیای عاید	ظاهراً هیچ همکاری از جانب اشخاص متأثر صورت نگرفته. اما منازعات ممکن میان مالکین و زارعین سهمگیر در مورد اینکه کدام کارمندان از کمیته رسیدگی به شکایات و احتمالاً از بخش اطاعت پذیری محیط زیست و حافظت اجتماعی ممکن دخیل گردند، بوجود آید.	ارقام نمیتوان ارایه نمود	طوریکه در ستون 3 ملاحظه گردید، این ممکن چنانچه بنظر میرسد، ساده نباشد. منازعات میان اشخاص متأثر ممکن بوجود آید و از کمیته رسیدگی به شکایات ممکن خواسته شود در مورد اقدام نماید.
2. ضرر های تجارت	جبران در برابر ضرر های تجارت دائمی بشکل نقدی برای دوره لازم برای احیای تجارت، پرداخت خواهد شد.	شخص در برابر ضرر های دائمی تجارت مبلغ x افغانی در ماه برای شش ماه دریافت خواهد نمود.	این ساحه دیگر است که ممکن منازعات در آن بوجود آید اما میان پیشنهاد کنندگان و دریافت کنندگان جبران.

	در برابر ضرر های موقتی تجارت، جبران برای چند ماه محدود مبلغ X افغانی در ماه پرداخت خواهد شد.	دهی بوده و میخواهند نظریات شان در نظر گرفته شود، مشکل بوجود خواهد آمد.	جبران در برابر ضرر های تجارت موقت بشکل نقدی پرداخت خواهد شد.
مانند شرح فوق اما علاوه بر آن، منازعات ممکن میان کارفرما و کارمند در مورد معاشات که ممکن پروژه روی آن حکمیت نماید، بوجود آید.	ارقام ارایه شده نمیتواند زیرا معاشات نظر به کار متفاوت میباشد.	بنظر نمیرسد که این موضوع به بحث زیاد نیاز داشته باشد باوجودیکه تفاوت های نظر در مورد اینکه چه چیزها مربوط معاشات میباشد، ممکن بوجود آید.	جبران در برابر معاشات از دست رفته برای دوره انقطاع تجارت 3. احیای عاید برای کارگران و کارمندان
باوجودیکه این به دلایل مشخص شده در ستون 3 عینی بنظر میرسد، منازعاتی ممکن بوجود آید که باید با آنها دلسوزانه برخورد نمود.	ارقام ارایه شده نمیتواند زیرا مبلغ دقیق پول متکی به نحوه استفاده زمین خواهد بود.	با در نظر داشت مشکلات سنجش سهم اشخاص متاثر، در مورد ضررهای حاصلات به ستون 5 مراجعه گردد - محاسبه این ممکن دشوار بوده و بحث های دقیق با اشخاص متاثر لازم باشد.	زمانیکه < 10 فیصد زمین زراعتی یک شخص متاثر میگردد، وی در برابر تأثیرات ناگوار حقوق اضافی معادل ارزش روز یک سال عاید خالص حاصل زمین را دریافت خواهد نمود.
اینکه آیا کافی بنظر خواهد آمد متکی به عاید از دست رفته میباشد. بهتر خواهد بود حد اقل در این قسمت قدری انعطاف پذیری نشان داد.	حقوق یک مرتبه ای برای اشخاص متاثر آسیب پذیر معادل حد اقل X افغانی و اولویت شغلی در وظایف مربوط به پروژه.	به مشوره دقیق و دلسوزانه و بحث با این اشخاص متاثر نیاز خواهد بود.	افراد آسیب (اشخاص متاثر زیر خط فقر، رؤسای خانواده زن، خانواده ها با رؤسای دارای مشکل دماغی و غیره) کمک دریافت خواهند نمود.
این بیشتر یک تخمین است. عالی است اگر نظر چنین شرایط انجام شود. در اینجا همچنان کلمات "حد اقل" اضافه شده تا مقداری انعطاف پذیری در نظر گرفته شود.	حد اقل X افغانی در ماه برای دوره انتقالی	اذیت یک مشخصه معیاری جبران بوده اما نیازمند رضایت به انعطاف پذیری روی نورم های دارد زیرا اذیت یک موضوع عینی نیست.	اشخاص متاثر که زمین یا منازل شانرا از دست میدهند و مجبور به نقل مکان میگرددند، حقوق معیشت را دریافت خواهند نمود.
نرخ موجود کرایه از یک محل تا محل دیگر فرق مینماید. مانند	X ماه کرایه به نرخ روز در ساحه پروژه	مباحثات با اشخاص متاثر محور فعالیت این نوع جبران میباشد.	کرایه دهنده های منازل که مجبور به نقل مکان مگردند، حقوق کرایه

	را دریافت و در قسمت شناسائی مکان بدیل با آنها همکاری صورت خواهد گرفت.		سایر حقوق، باید در نتیجه یک مقدار انعطاف پذیری بوجود آید.

ضمیمه 2: مشوره ه با مراجع زیربط در کابل (اگست الی اکتوبر، 2014)

شماره	مراجع زیربط	تاریخ مشوره	موضوع مورد بحث	مسائل بوجود آمده/بحث شده	ملاحظات
1	آقای ولی مدقق، معاون معاون اداره ملی حفظ محیط زیست و آقای نور محمد، رئیس بخش توسعه پایدار	سپتمبر 17، 2014	چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست برای قانون محیط زیست وزارت تحصیلات عالی و ارزیابی تاثیرات محیطی	پائین بودن ظرفیت برای تطبيق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست آگاهی کم در مورد سازگاری های محیطی و فواید دراز مدت هماهنگی ضعیف تر پیرامون مسائل محیطی میان نهادها	اداره ملی حفظ محیط زیست باید در جریان تطبيق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست دخیل باشد یک کاپی از چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست باید در دسترس اداره ملی حفظ محیط زیست در دفاتر ولایتی قرار گیرد. خلاصه اجرآت چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و رهنمود ها باید به زبان های ملی ترجمه گردد.
2	آقای حبیب الله، اداره محیط زیست، بدخشان	16 اکتوبر 2014	بازدید از پوهنتون بدخشان در فیض آباد و بحث در مورد تطبيق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست در بدخشان	موجودیت معلومات بسیار پایین در قسمت چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست، اندک بودن منابع در دفاتر اداره ملی حفظ محیط زیست، پائین بودن ظرفیت اداری در اداره ملی حفظ محیط زیست، نیازمندی برای منابع دفتري و فعالیت های ارتقای ظرفیت در مورد چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست،	کارمندان اداره ملی محیط زیست باید در برنامه های ارتقای ظرفیت تحت نظر وزارت تحصیلات عالی شامل گردند در حالاتیکه تطبيق چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست ممکن ضرورت باشد، یک کاپی از چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست باید با ولایات مورد نظر شریک ساخته شود.

	هماهنگی ضعیف پیرامون مسایل محیط زیست در بدخشان .				
					3

ضمیمه 3: رهنمود های تخنیکی

رهنمود های تخنیکی ذیل به هدف استفاده توسط مشاورین،/قراردادی ها که در طراحی، ساخت و اجراءات پروژه های دومین پلان استراتیژی ملی تحصیلات عالی دخیل بوده اند، تهیه گردیده و اقدامات لازم جهت کاهش خطرات مربوط به تاثیرات اجتماعی و محیط زیست مشخص را شرح میدهد.

در زمان تهیه ارزیابی های تاثیرات محیطی/پلان مدیریت محیط زیست که به مسایل مشخص شده در فورمه سروی محیطی و اجتماعی پاسخ میدهد، باید به رهنمودها مراجعه گردد.

این ضمیمه رهنمود های ذیل را در بر میگیرد:

- 1: رهنمود تخنیکی 1: جلوگیری و مراقبت از فرسایش خاک
- 2: رهنمود تخنیکی 2: جلوگیری از لغزش زمین و حفاظت در برابر آن
- 3: رهنمود تخنیکی 3: استفاده از معادن
- 4: رهنمود تخنیکی 4: دفع مواد فاسد بشمول مواد مضر
- 5: رهنمود تخنیکی 5: مدیریت گرد و خاک
- 6: رهنمود تخنیکی 6: حفاظت محلات و تسهیلات تاریخی و فرهنگی
- 7: رهنمود تخنیکی 7: مدیریت روغنیات و مواد سوختی
- 8: رهنمود تخنیکی 8: صحت و مصونیت

بر علاوه، پیشنهاد میگردد تا از بهترین رهنمود های عملی برای وظیفه، صحت و مصونیت طوری که در رهنمود های IFCs تشریح گردیده، استفاده گردد.

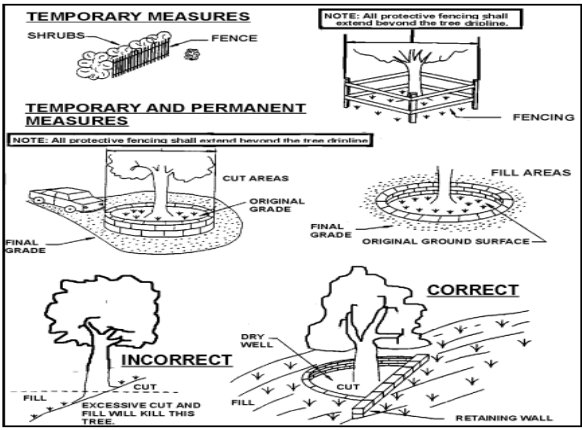
<http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/554e8d80488658e4b76af76a6515bb18/Final+-General+EHS+Guidelines.pdf?MOD=AJPERES>

رهنمود تخنیکی 1: جلوگیری و مراقبت از فرسایش خاک

شرح تاثیر
فرسایش خاک حالتی از اختلال سطح زمین میباشد که عمدتاً آب، باد و یا دیگر فعالیت های انسانی سبب آن میگردد. هدف از این رهنمود کاهش کمیت خاک از دست رفته در جریان اعمار بخاطر پاک کاری زمین، میباشد. جهت رسیدگی به

- فرسایش خاک، اولویت باید در عوض اقدامات درمانی به وقایه داده شود. در این پروژه، توقع میزان پایین تا متوسط فرسایش خاک که ممکن است توسط پاک کاری نباتات موجب گردد، میرود.
- نباتات طبیعی باید تا حد امکان حفظ، مراقبت یا تکمیل گردد. نباتات باید طوری حذف شود که فرسایش خاک را کاهش دهد.
 - تجهیزات بزرگ ساختمانی نباید در گلدان ساحه تصفیه در جریان کار ساختمانی، گذاشته شود. وسایط نقلیه مربوط به کار ساختمانی (در صورت موجودیت) نباید در ساحه درختان که در کار ساختمانی حفظ خواهند شد، گذاشته شود.
 - ضایعات جمع شده در محل کار در جریان مرحله ساختمان، بشمول اما نه محدود به مواد دور افتاده شده ساختمانی، ضایعات کانکریت، مواد کیمیایی، آشغال، و ضایعات بهداشتی تا حد امکان روزمره یا بشکل منظم از محل کار دور میگردد.
 - هیچ زمین متاثر شده در نتیجه کار ساختمانی و فعالیت های انکشافی در محل کار در معرض خاک بدون روکش قرار داده نمیشود. تمام ساحات در معرض کار ساختمانی، به استثنای تعمیر، ساختمان و پیاده رو تکمیل شده، در معرض هوا قرار شده و با ذخامت حد اقل شش سانتی رو خاک نرم پوشیده میشود و متعاقباً با ترکیبی از نباتات زنده مانند سبزه، چمن، درخت ها و بته ها در آن کاشته شده و دیگر مواد مانند گیاهان، جغل یا سنگ روی آن فرش میگردد.

اقدامات جهت کاهش خطرات

مسائل	عوامل تاثیرات	اقدامات جهت کاهش خطرات
فرسایش خاک	فرسایش ناشی از خاک برداری ها و پرکاری ها، حذف نباتات و درخواست برای کار ساختمانی	- محدود ساختن انتقال خاک به دوره ها یا فصل های خشک و غیر بارندگی - مراقبت از اکثریت سطح آسیب پذیر خاک با کود گیاهی - مراقبت از کانال های فاضلاب با موانع جدا کننده، بوریا یا تکه - نصب سریع حوضچه های رسوبگیر، کشت و کار زمین های قابل فرسایش - حفظ نباتات با علامه گذاری و اعمار دیوار مستحکم - طوریکه در تصویر ذیل نشان داده شده است - کشت مجدد نباتات در ساحه ذخایر اموال جهت حفاظت از خاک در برابر فرسایش

فرسایش به نسبت سرایشی	- ثبات سرایشی توسط دست و یا بوسیله ماشین آلات - جلوگیری از کار در سطح خاک در جریان باران های شدید و باد های تند - ایجاد پوشش نباتی روی سطح قابل فرسایش هر چه زوتر
فرسایش به نسبت فاضلاب بخش ساختمانی	- وسایل درست تخلیه فاضلاب باید نصب شده و با سیستم عمومی تخلیه فاضلاب یا سیستم محلی تخلیه فاضلاب وصل گردد. - فعالیت های ساختمانی را برنامه ریزی نمایید تا ساحات خاک متأثر شده، زمانیکه احتمال فرسایش بلند است، بگونه مثال، در جریان تابستان وقتیکه باران های سیل آسا معموم میباشند، به حد اقل برسد. - کشت و کار در زمین که از آن خاک برداشته شده نفوذ باران افزایش داده و سرعت آب را در سرایشی در جریان بارندگی کاهش داده و در نتیجه فرسایش را کاهش میدهد.
فرسایش ناشی از گردش (وسایط نقلیه و غیره) که سبب سخت شدن خاک، تغییر جریان آبهای سطحی و زیر زمینی میگردد و به استفاده زراعت در آینده صدمه وارد مینماید.	- محل را ثابت نگهداشته و وسایل کنترل کننده فرسایش را نصب و حفظ نمایید تا آنها در جریان هر گونه سکنگی در کار ساختمانی موثر باقی بمانند. - وسایط نقلیه را در سرک های مخصوص حفظ نموده، ساحات را برای حفاظ نشانی نموده و به کارگران هدایت دهید که به آن ساحات احترام گذارند. - در صورت امکان، سرک های مخصوص را دور از ساحات سرایشی نگهدارید. - در صورت امکان، استفاده از تجهیزات سنگین را به حد اقل حفظ نمایید.
- فرسایش بنسبت باد	- حصول اطمینان از اینکه سطح زمین بشکل عمیق شکافته شود و طور غیر اموار حفظ شود تا از تندی باد روی سطح خاک بکاهد. - اعمار دیوار ها برای کنترل باد، مشروط براینکه اینکار برای محل مناسب باشد.

منبع:

Erosion & Sediment Control Guidelines For Urban Construction, December, 2006. <http://www.rvca.ca/plan-reg/PDF/TRCA%20S&E%20Control%20GGHCA%20s%2040035.pdf>

Arne Eriksson & Asfaw Kidanu (August, 2010) Guidelines For Prevention And Control Of Soil Erosion In Construction Works. http://www.ilo.org/public/english/region/afpro/daressalaam/download/soil_prevention_kenya.pdf

Best Practice Environmental Management, Environmental Guidelines for Major Construction Sites (1996), Environment Protection Authority <http://www.epa.vic.gov.au/~media/Publications/480.pdf>
Sediment & Erosion Control On Construction Sites Field Guide, Cooperative Extension Service University of the Virgin Islands (2003), <http://www.coralreef.gov/transportation/sederosuvi.pdf>

رهنمود تخنیکي 2: جلوگیری از لغزش زمین و حفاظت در برابر آن

شرح تاثیر

لغزش زمین یک فاجعه بزرگ طبیعی در ساحات کوهستانی بوده که سبب وارد آمدن خسارات مالی و جانی میگردد. بارندگی های شدید، سرایشی ها، فعالیت های که سبب زمین لرزه میگردد و موجودیت سیستم تخلیه فاضلاب سبب لغزش زمین میگردد. هدف این رهنمود پیشنهاد اقداماتی است که بتواند در امر کاهش یا جلوگیری از لغزش زمین کمک نماید.

مرحله قبل از اعمار:

قبل از آغاز فعالیت های ساختمانی، آشنائی با خصوصیت زمین بسیار مهم میباشد. لغزش زمین در سرایشی های طبیعی یا سرایشی های که در اثر فعالیت بشری (مانند پرکاری ها، خاک برداری ها، کپه های زباله) بوجود آمده، اتفاق افتد. لغزش زمین معمولاً در گوشه های سرایشی که میزان سرایشی آن بیش از 22 درجه (سرایشی های 40 فیصدی) است رخ داده و بناً باید مشخص گردد که آیا سرایشی های غیر طبیعی در جایداد شما وجود دارد یا جایداد با ثبات میباشد. وزارت انکشاف شهری همراه با بخش سیستم تنظیم معلومات افغانستان نقشه های خطر لغزش زمین را ترتیب نموده اند؛ این نقشه ها ممکن در امر جلوگیری از قربانی شدن در برابر لغزش طبیعی زمین، مفید واقع گردد.

مرحله اعمار:

آب یکی از بزرگترین عوامل لغزش زمین میباشد، زمانیکه خاک در سرایشی ها بیش از حد مشبع میگردد؛ توانائی خود را از دست داده و در معرض شکست قرار میگیرد. بنابراین، باید تلاش صورت گیرد تا آب از مجرای طبیعی فاضلاب عبور نماید یا آنرا باید در پایپ های تخلیه فاضلاب جهت داد اما از عبور آب از ساحه سرایشی باید جلوگیری گردد. تهداب که روی آن ساختمان باید بشکل دقیق تست گردد و هر نوع سرایشی های که از آن خاک برداری صورت گرفته یا پرکاری شده و سیستم تخلیه فاضلاب در نزدیک آنها باید با دقت طراحی گردد تا از لغزش زمین جلوگیری بعمل آید.

مرحله بعد از اعمار:

معمولاً پس از تکمیل شدن فعالیت های ساختمانی، نظارت اندک صورت میگیرد. برای جلوگیری از لغزش زمین، پیشنهاد میگردد که جوی ها و آبرو ها اعمار گردند. مجراهای مسدود شده سیل آب ها میتواند منجر به جاری شدن آب از سرایشی های گردد که برای آن طراحی نگردیده است. این مشکل ممکن سبب مشبع شدن بیش از حد خاک و شکست آن گردد. همچنان اگر شکستگی ها در امتداد لبه های راه های موتر رو یا قسمت های بالائی سرایشی های پرکاری شده دیده شود، باید آنرا گزارش داد.

اقدامات جهت کاهش خطرات

مشکل	(عامل) تاثیر	اقدامات جهت کاهش خطرات
لغزش زمین	سرایشی	- غرس درختان و سایر نباتات در سرایشی جهت جلوگیری از لغزش زمین - دور نگهداشتن سیستم تخلیه فاضلاب سطحی از ساحات سرایشی ها، خاک سست و زمین کشت نشده - به آب سطحی نباید اجازه داده شود تا در سرایشی که احتمال لغزش زمین در آن می رود، جمع شود. - به حد اقل رساندن لرزش زمین که علت آن تجهیزات سنگین مورد استفاده در جریان کار ساختمانی میباشد
سیستم ضعیف تخلیه فاضلاب		- جهت دادن مسیر فاضلاب در پایپ های تخلیه فاضلاب در عوض اجازه دادن آن از طریق سرایشی - دور نگهداشتن سیستم تخلیه فاضلاب سطحی از ساحات سرایشی ها، خاک سست و زمین کشت نشده
تغییر سرایشی		- به حد اقل نگهداشتن تغییر سرایشی
دور نمودن نباتات		- جلوگیری از دور نمودن نباتات انبوه در سرایشی زیرا این نباتات منحيث وسیله ثابت نگهداشتن خاک عمل

مینماید جبران در برابر هر گونه نبايات دور شده	-	

رهنمود تخنیکي 3: استفاده از معادن

شرح تاثیر		
کار ساختمانی ممکن سبب ایجاد تقاضای زیاد برای مواد ساختمانی مانند ریگ، گل برای خشت و چوب ساختمانی گردد و این تقاضای یک بار را بالای منابع قرار خواهد داد. بنابراین، استخراج معدن ریگ و استخراج جغل از معادن/گودال ها تاثیراتی را بجا خواهد گذاشت. قرار دادی باید اطمینان حاصل نماید که تمام مواد خام مانند ریگ، آوار ساختمان های تخریب شده، آهن، چوب و غیره مواد برای اعمار ساختمان، منابع از منابع دارای مجوز میباشد. هرگاه قرار دادی بخواهد از معدن/گودال ریگ خودش استفاده نماید، تمام منظوری های لازم باید از مراجع مربوطه دریافت گردد. قراردادی نقل های چنین منظوری ها را باید به پوهنتون مسؤل بسپارد.		
اقدامات جهت کاهش خطرات		
مشکل	(عامل) تاثیر	اقدامات جهت کاهش خطرات
فرسایش زمین و ذخیره سنگ/ریگ	تخریک های کنترول نشده استخراج سنگ	- عقد قرارداد بهره برداری میان نماینده اداره معادن به سطح ولسوالی و شرکت مواد معدنی و ترانسپورتي - محدود ساختن صدور جواز به کسانیکه در کار استخراج تجربه دارند - بهبود تکنالوژی های مورد استفاده در کار استخراج - شیوه قطع نمودن سنگ از طریق تکنالوژی بهتر در عوض انفجار دادن آن
	نبود مقررہ های زمین های استخراجی	- شامل ساختن استخراج مواد ساختمانی مانند بلاک های اعمار شده از ریگ، خاک، و کانکریت در قانون معادن
	نبود زمین مشخص برای استخراج	- حکومت باید محلات و زمین های مشخص را برای استخراج تعیین نماید. - محل باید توسط کارمندان بخش معادن ولسوالی مدیریت گردد تا از استفاده دقیق زمین اطمینان حاصل گردد.
		-

شرح تاثیر

ذخیره سازی و دفع درست مواد ساختمانی و ضایعات خطرناک از محل ساختمانی سبب جلوگیری ترشح کثافات در مسیر های سیلاب و مجراهای آب میگردد.

مدیریت ضایعات خطرناک – بمنظور کاهش خطرات احتمالی در برابر کارمندان و محل پروژه، قراردادی و کارمندان کالترانس نیازمند دانش و سعی تلاش میباشد. این ابلاغیه حاوی ارزیابی چالش های خطرناک مدیریت ضایعات در محلات ساختمانی و خلاصه شرایط اجراءات عالی مدیریت ضایعات خطرناک میباشد.

ضایعات معمول خطرناک:

اجراءات عالی مدیریت در قسمت تمام ضایعات خطرناک، به استثنای خاک های که در آن سرب از هوا مخلوط شده، صورت میگردد. ضایعات معمول خطرناک در محل ساختمانی شامل موارد ذیل میباشد:

- ریزش یا تراوش مواد ساختمانی مانند مواد مرطوب نگهدارنده کانکریت تا زمان جوش خوردن آن، تولیدات آسفالت، رنگ و غیره
- تولیدات پتروولیم از کار و حفظ و مراقبت تجهیزات
- ضایعات سپتیک
- ادویه ضد حشره و ادویه از بین بردن گیاهان
-

چالش های معمول

چالش های معمول مدیریت ضایعات خطرناک در پروژه ساختمانی شامل موارد ذیل میباشد:

- تمام کارمندان بخش ساختمانی باید در قسمت مدیریت ضایعات خطرناک، آموزش درست دریافت نمایند.
- مواد ساختمانی دارای خطر احتمالی باید در مکان های نگهداری شوند که در آن آب نفوذ ننماید اما هنوز هم باید برای استفاده به سهولت در دسترس قرار گیرند.
- ضایعات خطرناک جمع آوری شده از پروژه باید بشکلی نگهداری و دفع گردد که برای همان نوع مشخص ضایعات مناسب باشد.
- قراردادی باید آماده پاسخگویی در برابر ریزش یا تراوش که در قسمت از محل پروژه اتفاق می افتد، باشد.
- کوتاهی در قسمت پاک کاری ریزش ها یا ذخیره نمودن غیر دقیق مواد خطرناک، میتواند سبب نمونه برداری و تحلیل گردد.

هر فرد در پروژه در قسمت مدیریت ضایعات خطرناک مسؤلیت دارد، یعنی کارگران مسؤل پاک کاری مواد ریخته شده و مدیر کنترل کثافت آب مسؤل اطلاع دهی به نهادهای مربوطه میباشد. تمام کارمندان پروژه باید در خصوص شناخت ضایعات خطرناک و پاسخگویی درست جهت حصول اطمینان از مصونیت و حفظ محیط زیست، آموزش ببینند.

طرز العمل های ذخیره سازی مواد

برخی از مواد معمول ساختمانی در صورت ریزش یا تراوش، ضایعات خطرناک محسوب میگردند. چنین مواد شامل مواد مرطوب نگهدارنده کانکریت تا زمان جوش خوردن آن، تولیدات آسفالت، رنگ، مایع پاک کننده رنگ، محافظ چوب، قیر بام، و مسکن میباشد. چنین مواد باید در مکان های نگهداری گردند که آب در آن نفوذ ننماید تا از ترشح آن در مجراهای سیلاب ها جلوگیری گردد. مکان های ضد آب شامل ذخیره سازی در کانترینر ضد آب، ذخیره سازی تحت سقف ضد آب یا در یک تعمیر یا محافظت توسط پوش موقتی و قرنطین که از تماس آب سیلاب و جاری شدن آب از ساحه ذخیره جلوگیری نماید، میباشد.

ذخیره سازی و دفع ضایعات

ضایعات خطرناک باید در کانتینر های مهر شده که از مواد مناسب ساخته شده و دارای یک برچسب است که بشکل واضح محتوا و تاریخ ذخیره شدن آنرا نشان میدهد، ذخیره گردد. کانتینرهای ضایعات را در تاسیسات دارای محدودیت که در جریان روزهای غیر کاری، فصل بارندگی و قبل از باران های سال پوشیده اند، نگهداری نمایید.

ریزش یا تراوش:

در صورت ریزش یا تراوش، باید قبل از بارندگی پاک کاری گردد. لوازم پاک کاری ریزش در محلات ذخیره نگهداری شود تا به پاک کاری تسهیل و سرعت بخشیده شود. ریزش ضایعات یا مواد خطرناک بشمول هرگونه خاک یا آب آلوده باید منحیث ضایعات خطرناک ذخیره شده و بشکل درست دفع گردد.

اقدامات جهت کاهش خطرات

مشکل	(عامل) تاثیر	اقدامات جهت کاهش خطرات
ضایعات خطرناک	ریزش یا تراوش مواد ساختمانی مانند مواد مرطوب نگهدارنده کانکریت تا زمان جوش خوردن آن، تولیدات آسفالت، رنگ و غیره	- پاک کاری فوری ریزش تولیدات آسفالت و رنگ - اقدام جهت متوقف ساختن منبع ریزش - از مواد سمی برای سوخت نباید استفاده صورت گیرد. - و دسته بندی و علامه گذاری دقیق مواد لازم در محل ساختمانی
تولیدات پترولیم از کار و حفظ و مراقبت تجهیزات		- لاری ها باید با وسایل جلوگیری از ریزش مجهز گردند. - روغنیات استفاده شده باید در بسته های معیاری جابجا گردیده و در مکان تایید شده دفع گردد. - دور ساختن تمام ضایعات و تولیدات پترولیم از محل در زمان تکمیل شدن کار پروژه - کانتینر های پترولیم باید دور از جوی آب باران نگهداری شود.
ضایعات سپتیک		- دور ساختن پوش نباتی خاک باید به حد اقل حفظ گردد - تانکرهای سپتیک یا تشناب ها باید دور از حوزه های آبی موقعیت داشته باشند.

شرح تاثیر

گرد و خاک تولید شده در جریان پاک کاری و کار ساختمانی میتواند سبب ایجاد مشکلات برای شاگردان دارای مشکل تنفسی و اذیت در جریان ساعات مکتب گردد. خاک یا جغل که برای مدت طولانی بدون رو پوش مناسب، نگهداری گردد ممکن گرد و خاک را تولید نموده و در جریان ساعات مکتب و برای ساکنین محل به مایه ناراحتی مبدل شود. انتقال مواد به محل سبب نیز سبب تولید گرد و خاک خواهد شد. از بهره برداری خارج ساختن بناهای موجود هم ممکن سبب ایجاد گرد و خاک که ممکن خطر ناک باشد، گردد.

مواد مانند جغل و خاک باید در جریان انتقال پوشانیده شود. محل ساختمان باید آب پاشی گردد تا تولید گرد و خاک به حد اقل رسانده شود. جهت جلوگیری از کثافت گرد و خاک در جریان دوره ساختمان، قراردادی باید محل ساختمان را همیشه آب پاشی نموده و مواد موجود در ساحه را بپوشاند تا از ایجاد گرد و خاک و دیگر ذرات قابل انتقال از طریق هوا جلوگیری بعمل آید. تمام وسایط نقلیه انتقال دهنده مواد باید پوشانده شوند تا از ریزش و انتشار گرد و خاک جلوگیری گردد. کارگرانی که با صفحات ناسوز سروکار داشته و آنرا نصب مینمایند باید احتیاط نمایند تا با پوشیدن ماسک ها و شاور گرفتن موارد به معرض گرد و خاک قرار گرفتن و انتشار گرد و خاک را به حد اقل رسانند. لباس های کاری مورد استفاده در جریان نصب صفحات باید شسته شود و کارگران قبل از ترک نمودن محل ساختمان، باید لباس های شانرا تبدیل نمودن و لباس های پاک را بپوشند.

قراردادی باید بالاخص از مقرره های دفع ضایعات ساختمان/تخریب ساختمان، آب بیکاره، مواد احتراقی، گرد و خاک، آهن، آوار ساختمان های تخریب شده و چوب پیروی نماید. برخورد در قسمت آب بیکاری و تخلیه آن باید مطابق مقرره های مرجع مربوطه محل و وزارت آبیاری و انکشاف منابع آبی باشد. به ضایعات مواد ناسوز، پی سی بی ها و دیگر ضایعات خطرناک باید مطابق مقرره های ملی و در صورت لزوم با نظارت کارمندان ورزیده، رسیدگی صورت گرفته و دفع گردند.

اقدامات جهت کاهش خطرات

مشکل	عوامل تاثیر	اقدامات جهت کاهش خطرات
گرد و خاک	گرد و خاک در ماه های خشک	حصول اطمینان از اینکه در جدول زمانی پروژه ساحه زمین پاک کاری شده در جریان ماه های خشک تر سال، زمانیکه تولید گرد و خاک خیلی زیاد میباشد، به حد اقل رسانده شود.
	خاک ناشی از گردش (وسایط نقلیه و غیره)	اموار کاری و آب پاشی جاده های حمل مواد ساختمانی. دفعات آب پاشی نظر به وضعیت آب و هوا و قابلیت فرسایش خاک، تعیین خواهد شد. اگر مواد کیمیایی (فقط در صورت ضرورت) در آب بمنظور از بین بردن گرد و خاک آن استفاده گردد، مواد کیمیایی مذکور باید روی آب های نزدیک آن تاثیر ناگوار محیطی نداشته باشد.
	دیگر منابع تولید گرد و خاک، مانند تخریب زیر بنای موجود و غیره	- تخریب کنترل شده زیربنای موجود (در صورت لزوم) با دیوار ساختمانی جهت جلوگیری از انتشار کثافت گرد و خاک و آسیب. - آب پاشی ساحات، به استثنای جاده های حمل مواد ساختمانی، مشروط بر اینکه منبع گرد و خاک باشد. - حصول اطمینان از اینکه سطح زمین بشکل عمیق شکافته شود و طور غیر اموار حفظ شود تا از تندی باد روی سطح خاک بکاهد.

- اعمار ديوار ها برای کنترل باد، مشروط بر اینکه اینکار برای محل مناسب باشد. - آب پاشی با دست یا نصب آب پاش های موقتی جهت کنترل گرد و خاک از انبار های بی ثبات مواد.	

رهنمود تخنیکي 6: حفاظت محلات و تسهیلات تاریخی و فرهنگی

تأثیرات احتمالی و مشکلات خود کفایی	مرور کلی
حفاظت از آثار تاریخی و فرهنگی در امر حفظ تاریخ و فرهنگ ملت از اهمیت زیادی برخوردار میباشد. اما اگر چارچوب و میکانیزم درست حقوقی و تخنیکی وجود نداشته باشد، خطر آسیب رسیدن به این میراث ها در جریان تطبیق پروژه های انکشافی میتواند بلند باشد. قبل از آغاز کار ساختمانی و در جریان آن، موارد ذیل باید مدنظر گرفته شود: (i) <u>محلات اخراج شده پروژه که در 2.5.1 لست گردیده.</u> حصول اطمینان از اینکه تا حد امکان از کاوش ها در محلات مشخص میراث فرهنگی که در محلات اخراج شده پروژه که در بخش 2.5.1 لست گردیده، که چندین هزار محل آن در افغانستان موقعیت دارد، جلوگیری گردد و موجودیت محلات میراث فرهنگی در محلات ساختمانی یا در نزدیکی آن، مشخص شود. (ii) <u>طرز العمل های مشاهده آثار.</u> در صورت مشاهده آثار محلات باستان شناسی، کمیته باستان شناسی از طریق طرز العمل های حقوقی شناسایی، حفاظت در برابر سرقت و رسیدگی به مشاهده آثار، طوریکه چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست تشریح گردیده، تغییر خواهد نمود، طرز العمل های ذیل در جریان مدیریت مشاهده آثار بشمول محصولات مصنوعی باستان شناسی، تطبیق خواهد گردید.	منطقه جغرافیوی که امروز بنام افغانستان یاد میگردد دارای تاریخ و فرهنگ غنی و طولانی میباشد. از آنجاییکه افغانستان بخشی از امپراتوری های بزرگ مانند فارس، یونان، منگولیا و هند بوده است، این کشور در معرض فرهنگ ها و تمدن های مختلف قرار داشته و بنابراین دارای میراث های فرهنگی و تاریخی غنی میباشد. همینطور اکتشافات و اتفاقات مختلف مشاهده اشیا و لوازم دارای ارزش فرهنگی و تاریخی را تجربه نموده است. میراث فرهنگی ممکن در شهر ها و روستا ها، در زیر زمین یا روی زمین یا زیر آب موقعیت داشته باشد. ارزش فرهنگی آن میتواند به سطح ولایت، کشور یا در سطح بین المللی مطرح باشد.
طرز العمل های مشاهده آثار	
طرز العمل های مشاهده آثار در قانون حفاظت میراث تاریخی و فرهنگی افغانستان (منتشره جریده رسمی شماره 828 سال 2004) تعریف گردیده که صلاحیت ها و مسؤلیت های نهادهای موظف در بخش میراث فرهنگی را در صورت پیدا شدن محلات یا مواد در جریان تطبیق پروژه، مشخص مینماید. 1. مسؤلیت حفظ، مراقبت و ارزیابی آثار و بناهای تاریخی و فرهنگی به کمیته باستان شناسی تحت نظارت وزارت اطلاعات و فرهنگ که به سطح ولایات نمایندگی دارد، برمیگردد.	

2. در صورت مشاهده آثار فرهنگی یا تاریخی (منقول و غیر منقول)، کمیته باستان شناسی باید در جریان قرار داده شود. هرگاه دوام کار آثار تاریخی و فرهنگی را با خطر مواجه سازد، کار پروژه باید تا زمان دریافت راه حل برای حفاظت این آثار، به حالت تعلیق قرار داده شود.

3. هرگاه آثار تاریخی یا فرهنگی منقول یا غیر منقول در حومه یک ولایت دریافت گردد، والی یا ولسوال مسؤل باید در خلال دو هفته در جریان قرار داده شده و آنها باید کمیته باستان شناسی را مطلع سازند. در صورتیکه آثار تاریخی یا فرهنگی غیر منقول در یک شهر دریافت گردد، بخش ولایتی ریاست حفظ ارزش های تاریخی وزارت اطلاعات و فرهنگ باید در خلال دو هفته مطلع گردد. در صورت که آثار در مرکز دریافت گردد، کمیته باستان شناسی به مستقیماً در خلال یک هفته مطلع گردد.

4. کوتاهی در قسمت گزارش دهی مشاهده آثار در مدت زمان معینه، جریمه یا حبس برای مدت یک هفته یا الی یک ماه را در قبال خواهد داشت.

5. هرگاه شخصی یک اثر تاریخی یا فرهنگی را عمداً تخریب نماید، به پرداخت جبران معادل اثر مذکور بر علاوه حبس برای ماه الی ده سال با در نظر داشت شدت جرم، مکلف میگردد. در صورت که مشاهده یک اثر تاریخی یا فرهنگی منقول یا غیر منقول، نهاد تطبیق کننده مسؤل حفاظت اثر مذکور در برابر سرقت و تخریب تا زمانیکه مسولیت آنرا مراجع مربوطه فوق متعهد نشده، میباید. حین لزوم، به این طرز العمل ها باید منحیت احکام مندرج قرارداد های ساختمانی مراجعه صورت گیرد.

رهنمود تخنیکی 7: مدیریت روغنیات و مواد سوختی

شرح تاثیر		
زمین های آلوده ممکن شامل خاک های سطحی یا خاک های زیر سطحی باشد که، از طریق تر شدن یا انتقالات، روی آبهای زیر زمینی، آبهای سطحی و محلات نزدیک به آن تاثیر گذار خواهد بود. هرگاه منابع آلوده زیر سطحی شامل مواد زود تبخیر شونده باشد، بخار خاک نیز ممکن به یک وسیله انتقالی و ظاهر شونده مبدل گردیده و این مواد آلوده به فضای داخل ساختمان نفوذ نماید.		
اقدامات جهت کاهش خطرات		
مشکلات	تاثیرات	اقدامات جهت کاهش خطرات
ریزش روغنیات	در معرض مواد خطرات قرار گرفتن، کارمندان را با خطر مواجه میسازد.	- جلوگیری از انبار نمودن مواد خطرناک. در صورت که مواد بیکاره قابل استفاده مجدد نباشد یا بزودی از آن استفاده مجدد صورت نگیرد، آنرا بسوزانید، مواد قابل اسشتعال را در جعبه های ساخته شده از فلز سنگین نگهداری ننمایید. - تحقیق و استفاده از سایر تولیدات کمتر سمی
	زمانیکه ترمیم ماشین آلات منجر به ریختن روغنیات هایدرولیک، روغنیات ماشین یا سایر مایعات میخانیکی مضرر گردد، زمین و آبهای سطحی را آلوده میسازد.	- ترمیم و سوخت گیری واسطه نقلیه و دیگر تجهیزات سنگین باید در جاه های دیگر یا روی سطح ضد آب مانند صفحه پلاستیکی صورت گیرد. جلوگیری از انبار نمودن مواد خطرناک - تمام آبهای فاضلاب آلوده با روغنیات مربوط به مواد ساختمانی باید جمع آوری (بشکل بهتر به آن رسیدگی صورت گیرد) و به یک محل مناسب انتقال داده شود تا از ریختن آن روی زمین و محل کار جلوگیری گردد.
		- ضایعات مربوط به مواد سوختی و سایر مواد باید

بشکلی دفع گردد که (i) مجراهای آب و مسیر های فاضلاب مسدود نگردد، (ii) مواد دفع شده نباید توسط سیلاب پاک گردد و (iii) نباید سبب آذیت مردم گردد.		

رهنمود تخنیکی 8: صحت و مصونیت

جلوگیری و اقدامات جهت کاهش خطرات	تأثیرات بالقوه
- تطبیق طرح های ساختاری کم هزینه ضد زلزله. در صورت امکان، از کار در ساحات فعال از نظر زلزله و مناطق دارای آتشفشان جلوگیری گردد. اگر این محلات باید مورد استفاده قرار گیرد، سپس باید از ساختمان مقاوم در برابر زلزله در تمام فعالیت های ساختمانی استفاده شود و سیستم های هشدار دهنده باید نصب گردد. - از کار در محلات آسیب پذیر در برابر سیلاب جلوگیری گردد. زمانیکه چنین محلات باید مورد استفاده قرار گیرد، سپس بلند ساختن سطح زمین زیر بناها، مسیر تخلیه فاضلاب و دیوار های حفاظتی ضروری است. یک سیستم محلی هشدار دهنده سیلاب باید نصب گردد. - سیستم های مناسب تخلیه فاضلاب در جریان دوره های باران های شدید نیاز خواهد بود. فراهم ساختن تشناب های مصون جهت استفاده در جریان فصل بارندگی منحصی بخشی از پلان های مدیریتی لازم خواهد بود. - از محلات معروض در برابر لغزش زمین و فرسایش باید جلوگیری گردد. در صورت که ممکن نباشد، نباتات طبیعی باید در سرایشی های آسیب پذیر در برابر لغزش زمین و در تمام محل حفظ گردد، محل باید محکم بندی گردد تا از نفوذ آب جلوگیری شده و بناها نباید روی سرایشی های معروض در برابر لغزش زمین اعمار شود. - مصونیت در برابر حریق باید شامل پلان مدیریتی گردد بشمول وسایل هشداریه و فرار، گسترش داخلی حریق، گسترش بیرونی حریق، و دسترسی و تسهیلات برای خدمات خاموش ساختن آتش.	جراحت و مرگ در اثر زلزله: جراحت و مرگ در اثر سیلاب؛ جراحت و مرگ در اثر لغزش زمین یا فرسایش شدید؛ جراحت و مرگ در اثر حریق؛
- حصول اطمینان از اینکه ساختمان ها شامل تشناب های پاک به تعداد کافی و دسترسی به آب پاک باشد. - تا زمانیکه یک منبع ثابت آب آشامیدنی فراهم نگردیده، یک محل نباید انتخاب گردد.	امراض ناشی از فراهم سازی غیر کافی آب و خدمات بهداشتی:

جلوگیری و اقدامات جهت کاهش خطرات	تأثیرات بالقوه
- تایید عدم موجودیت مواد سمی در خاک یا آب زمین. - تایید عدم موجودیت محلات خطرناک از نظر محیطی (مانند سیستم های سپتیک) در ساحه اعمار یک ساختمان. - جلوگیری از ساحات دارای خطر با کثافت هوا یا آب از فعالیت های صنعتی یا تجاری. - محلات کار نباید در 50 کیلو متری جاده های عمومی موقعیت داشته باشند. اگر از چنین محلات کار جلوگیری صورت گرفته نتواند، سپس در ساحه محل کار که موقعیت آن به جاده خیلی نزدیک است باید در صورت امکان فعالیت کم صورت صورت و موانع باید در امتداد کنار جاده محل قرار داده شود تا کثافات و احتمال حواث کاهش یابد.	جراحت و مرگ در اثر مواد سمی در محلات
- ایجاد یک پلان تخلیه فاضلاب برای محل کار که شامل زیربنای صبیعی سیستم تخلیه فاضلاب میباشد. - اولویت های دریافت سوراخ در پایپ ها و ترمیم شبکه پایپ. - تست کیمیاوی و باکتریایی کیفیت آب از منابع نزدیک قابل مقایسه قبل از نصب منابع جدید. - طرح مجدد جهت جلوگیری از آلودگی در صورتیکه منابع نزدیک قابل مقایسه آلوده دریافت کردند. - نظارت بعدی منابع نصب شده یا احیا شده. - محل مناسب، خزند و سیستم تخلیه فاضلاب در اطراف چاه های لوله ای و چاه های دستی جهت جلوگیری از ایجاد دندهای آب ایستاده. - فراهم سازی پوش و پمپ دستی جهت جلوگیری از آلوده شدن چاه های دستی. - هرگاه از تشناب های سنتی استفاده صورت گیرد، آنها باید بیش از ده متر دورتر از منابع آبی موقعیت داشته باشند. تهداب آن باید حایق شده و حد اقل با دو متر ریگ یا خاک خوب از آبهای زیر زمینی جداگردد. - هرگاه تشناب های عادی یا تانکر های سپتیک اعمار گردد، آنها باید حایق شوند. جریان آب باید به یک حفره مخصوص که حد اقل ده متر از منابع آبی دور باشد جهت داده شود یا که یک سیستم فعال تخلیه فاضلاب نصب گردد.	امراض ناشی از کیفیت ضعیف آب: وجود آمدن آلودگی در نتیجه نفوذ مواد از تشناب ها، ضایعات ساکنین شهر یا ساحات زراعتی. تراکم موارد دارای منرال بلند. ایجاد عوض های آبهای ایستاده.

تأثیرات بالقوه	جلوگیری و اقدامات جهت کاهش خطرات
بهداشت	- خدمات بهداشتی درست باید قبل از آغاز کار ساختمانی حد اقل سی متر دور از سیستم های آب سطحی و حد اقل پنج متر دور از آبهای زیر زمینی، فراهم گردد. - توجه کافی برای تشخیص و رسیدگی به موانع اجتماعی استفاده از تشناب - حصول اطمینان از استفاده یک سیستم قابل اعتماد و مصون برای تخلیه تشناب ها یا تانکر های سپتیک و انتقال مواد جمع آوری شده دور از ساحه برای رسیدگی به آن (یعنی یک پمپ خلأی میخانیکی، تانکر دیگر یا کانتینر، استفاده سنگ جهت جلوگیری از فرو ریختن چاله در جریان تخلیه، و استفاده از لباس حفاظتی، پیراهن ها با آستین های دراز و پطلون، موزه، دستکش های لابری، و ماسک/محافظ چشم، حین لزوم، و همچنان دسترسی به تسهیلات کافی شستشو با صابون و آب گرم) - حصول اطمینان از اینکه به مواد جمع آوری شده بصورت کافی رسیدگی صورت گیرد و بشکل مستقیم بالای زمین ها استفاده نشود یا طور نادرست دفع نگردد
حادثات ناشی از امور ساختمانی	- در محلات مناسب در جاده ها باید علامات کار ساختمانی نصب گردد تا به عابرین هشدار داده شود و سرعت سایر وسایط نقلیه مربوط به کار ساختمانی نباید بیش از پانزده کیلومتر در ساعت در ساحه مسکونی، تجاوز ننماید. - تمام افراد در نزدیکی محل ساختمان باید از کلاه های ایمنی استفاده نمایند. - حصول اطمینان از اینکه کارگران حفظ و مراقبت در بخش کمک های اولیه و دیگر بخش های مربوط به صحت و امنیت در ساحه کار، آموزش ببینند.
امراض ناشی از دند های آب ایستاده و سایر امراض مربوط به آب	- حصول اطمینان از موجودیت سیستم خوب تخلیه فاضلاب در اطراف ذخیره آب و جلوگیری از ایجاد دندهای آب ایستاده (یعنی از طریق طرح مناسب، نصب، استفاده و حفظ و مراقبت رهکش ها و حفره مخصوص) - اعمار یک وسیله کنترل آب یا سیستم مشابه که افراد را از تماس با آب توسط دست یا دهن مانع گردد - جلوگیری از داخل شدن مواد آلوده کننده در منبع/ذخیره آب.

ضمیمه 4: فورم سروی اجتماعی و محیط زیست دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی

1. معلومات پروژه	
اسم بررسی کننده:	تاریخ:
2 جزئیات پروژه فرعی: نقشه موقعیت را ضمیمه نمایند (هماهنگی طول البلد و عرض البلد (خوانش جی پی اس) در صورت موجودیت)	
اسم پروژه فرعی:	
موقعیت: (منطقه/ناحیه/قریه)	
نوع فعالیت:	
هزینه تخمین شده:	

	تاریخ پیشنهاد شده آغاز کار:
بلی/نخیر	آیا نقشه/مشخصات تخنیکی مرور گردیده؟
نظریات	2 اطلاعات فیزیکی
	ساحه محل پروژه فرعی به هکتار
	توسعه یا تغییرات در استفاده زمین موجود
	هر گونه ملکیت موجود جهت انتقال به پروژه فرعی
	هرگونه پلان برای ساختمان جدید
	آیا مساکن طبیعی مهم در نزدک محل قرار دارد؟

نظریات	بلی/نخیر	2 معلومات مقدماتی محیط زیست و زمین
		آیا ضرورت به یک ارزیابی تأثیرات محیط زیست برای این پروژه فرعی وجود دارد؟ اگر ضرورت است، پس جواز برای انجام آن است؟
		آیا کدام دعوا یا شکایت در خصوص طبیعت محیط زیست در مقابل مسئولین یا پروژه فرعی وجود داشت؟
		آیا پروژه فرعی نیاز به استملاک زمین خواهد داشت؟
		وضعیت مالکیت زمین چگونه است (قباله عرفی، اجاره و غیره)؟
		آیا شواهدی از اجاره زمین وجود دارد (اقرار خط، یا کدام اسناد دیگر)؟
		آیا منازعات حل نشده در قسمت زمین وجود دارد؟
منابع مهم را لست نمایید		در حال حاضر از زمین به کدام مقصد استفاده صورت میگیرد (زراعت، باغداری، و غیره)؟
		آیا فعالیت های پیشنهاد شده بالای خدمات اکو سیستم، مسایل گوناگونی زیستی، یا مساکن طبیعی، تأثیر خواهد داشت؟
		آیا پروژه فرعی به استفاده ادویه ضد حشره نیاز خواهد داشت؟
		آیا (شرکت) متقاضی دارای یک سیستم فعال مدیریت محیطی میباشد؟
		آیا متقاضی در حال حاضر از تکنالوژی مناسب و یا روش های بهتر استفاده مینماید؟

5. شناسایی و تقسیم بندی تاثیرات:

در زمان در نظر گرفتن موقعیت یک پروژه فرعی، حساسیت سایت پیشنهاد شده را در چارت ذیل بر اساس معیار های داده شده، تعیین نمایید. نمره بندی بالاتر لزوماً به معنی نامناسب بودن سایت نیست. آنها خطر واقعی برای باعث شدن تاثیرات اجتماعی و محیطی نامطلوب و ناگوار را نشان میدهند و ممکن نیاز به پلانگذاری اجتماعی و یا محیطی بیشتر خواهد بود تا تاثیرات احتمالی را بطور کافی کاهش، مدیریت و جلوگیری کرد. چارت ذیل منحنی مرجع باید استفاده گردد.

مسائل	حساسیت محل		
	پاتین	متوسط	بلند
مساکن طبیعی	هیچ نوع مساکن طبیعی وجود ندارد	هیچ نوع مساکن طبیعی مهم وجود ندارد؛ دیگر مساکن طبیعی واقع میگردد	مساکن طبیعی مهم وجود دارد
کیفیت آب و استفاده و دسترسی به منابع آب	جریان آب بیشتر از تقاضای موجود میباشد؛ شدت پایین استفاده آب؛ توقع میرود که ناسازگاری های احتمالی استفاده آب کم باشد؛ مسایل احتمالی پیرامون کیفیت آب وجود ندارد	شدت متوسط استفاده آب؛ استفاده کنندگان متعدد آب؛ مسایل کیفیت آب مهم میباشد.	استفاده شدید آب؛ استفاده کنندگان متعدد آب؛ احتمال برای ناسازگاری ها بلند است؛ مسایل کیفیت آب مهم میباشد.
خطرات طبیعی، آسیب پذیری، سیلاب ها، ثبات/فرسایش خاک	زمین های اموار؛ نبود مشکلات بالقوه ثبات/فرسایش؛ نبود خطرات آتشفشان، زلزله/سیلاب	سراشیمی های متوسط؛ احتمال قسمی فرسایش؛ خطرات متوسط از ناحیه آتشفشان/زلزله/سیلاب/طوفان ها	اراضی کوهستانی؛ سراشیمی ها؛ خاک های بی ثبات؛ امکان بلند فرسایش؛ خطرات آتشفشان، زلزله یا سیلاب
ملکیت فرهنگی	محلات میراث فرهنگی نامعلوم بوده یا مورد شک قرار گرفته است	محلات میراث فرهنگی مورد شک؛ محلات معلوم میراث فرهنگی در ساحه نفوذ وسیع تر	محلات میراث معلوم در ساحه پروژه
اسکان مجدد غیر داوطلبانه	تراکم نفوس پایین؛ نفوس متفرق؛ اجاره قانونی بشکل خوب تشریح شده است؛ حقوق آب خوب تعریف شده	تراکم متوسط نفوس؛ دارایی های مختلط و اجاره زمین؛ حقوق آب خوب تعریف شده	تراکم بلند نفوس؛ شهر ها و قریه جات کلیدی؛ فامیل های با درآمد پایین و یا ملکیت زمین غیر قانونی؛ ملکیت های مشترک؛ حقوق غیر واضح آب
مردم بومی	نفوس غیر بومی وجود ندارد	نفوس متفرق و مختلط بومی؛ نفوس متفرق و بومی مختلط؛ نفوس بومی بسیار فرهنگ پذیر	قلمرو های بومی، ذخایر و یا زمین ها؛ نفوس های بومی آسیب پذیر

6. چک لیست تاثیرات اجتماعی و محیط زیست

احتمال تاثیرات ناگوار					فعالیت های (اعمار ساختمان های جدید و یا نوسازی)
نا معلوم	بلند	متوسط	پایین	هیچکدام	
					فرسایش خاک یا نگرانی ها از سیل (بگونه مثال، بسبب خاک های قابل فرسایش بلند
					تعداد نهر های عبوری و مزاحمت ها
					حفاری فصل بارندگی
					ایجاد محلات استخراج معادن یا محل مخصوص خاک برداری
					حذف عمده نباتات
					متاثر شدن مساکن حیوانات غیر اهلی و نفوس
					متاثر شدن ساحات حساس از نظر محیطی
					متاثر شدن محلات فرهنگی یا دینی
					لازم بودن اسکان مجدد اقتصادی یا فیزیکی
					ایجاد فشار اسکان جدید
					سایر موارد (مشخص گردد):
					اعمار سرک دسترسی جدید
					تغییر شرایط موجود تخلیه فاضلاب
					حذف نباتات
					متاثر شدن خاک فصل بارندگی
					تاثیر مواد ساختمانی روی جنگلات یا زمین های نزدیک
					ایجاد محلات مخصوص خاک برداری
					متاثر شدن محلات فرهنگی یا دینی
					تاثیرات انکشافی ذخیره آب در ذخیره موجود
					تاثیر گسترش بهداشت در محلات موجود دفع مواد
					تاثیرات ضایعات طبی روی سیستم موجود دفع مواد
					لازم بودن اسکان مجدد اقتصادی یا فیزیکی
					تعداد افراد بالقوه متاثر از پروژه
					مهاجرت داخلی/جابجا شدن به سبب توسعه تسهیلات
					نبود ظرفیت/بی تجربیگی در قسمت مدیریت تسهیلات
					سایر موارد (مشخص گردد):

7. نوعیت فعالیت ها و تاثیرات ممکن اجتماعی و محیط زیست را شناسایی نمایید:

تاثیرات ممکن اجتماعی و محیطی چه بوده و خطراتی که مربوط به پروژه فرعی میگردد، کدام ها اند؟

8. اقدامات جهت کاهش خطرات و مدیریت که مورد استفاده قرار خواهد گرفت
اجراءات که برای کاهش و مدیریت خطرات و تاثیرات احتمالی نیاز است، لست نمایید.

9. ملاحظات ارزیابی اجتماعی و محیطی بر اساس بازدید از محل:

10. تعیین کتگوری محیطی براساس یافته های سروی: ب

ج

ارزیابی تاثیرات محیط زیست
پلان مدیریت محیط زیست
پلان های کاری اسکان مجدد
ارزیابی تاثیرات اجتماعی

مرور کننده:

امضاء

تاریخ:

ضمیمه 5: شرایط کاری پروژه فرعی که مستلزم ارزیابی تأثیرات اجتماعی میباشد

بر اساس نتایج سروی و تعیین حدود، شرایط کاری ارزیابی تأثیرات اجتماعی تهیه خواهد گردید. یک شرکت مشورتی (با یک فرد) ارزیابی تأثیرات اجتماعی را پیش برده و گزارش باید به شکل ذیل باشد:

معرفی و محتوا

این بخش در یک زمان مشخص تکمیل گردیده و شامل معلومات ضروری مربوط به محتوا و روش پیشبرد مطالعه، خواهد بود.

اهداف مطالعه

این بخش نشاندهنده موارد ذیل است: [1] اهداف و فعالیت های پروژه؛ [2] فعالیت های که ممکن سبب تأثیرات منفی اجتماعی شده و مستلزم اقدامات کافی جهت کاهش خطرات باشد.

ماموریت/کارها

مشاور باید موارد ذیل را در نظر داشته باشد:

- شرح مشخصات بیوفزیک محیط که در آن فعالیت های پروژه تحقق خواهد یافت؛ و تشخیص محدودیت های کلیدی که باید در آمادگی ساحه در جریان تطبیق پروژه، در نظر گرفته شود؛
- ارزیابی تأثیرات بالقوه اجتماعی مربوط به فعالیت های پروژه و پیشنهاد اقدامات کافی جهت کاهش خطرات بشمول تخمین های هزینه ها؛
- ارزیابی نیاز به مدیریت ضایعات جامد و مایع و ارایه پیشنهاد در قسمت دفع آن بشکل مصون
- مرور چارچوب سیاسی، قانونی و سازمانی در سطح ملی و بین المللی مربوط به محدودیت های اجتماعی و هویتی و ارایه پیشنهادات برای تقویت فعالیت ها؛
- تعیین مسؤلیت ها و افراد مسؤل برای تطبیق اقدامات پیشنهاد شده جهت کاهش خطرات
- دسترسی به ظرفیت موجود بمنظور تطبیق اقدامات پیشنهاد شده جهت کاهش خطرات و ارایه پیشنهاد پیرامون آموزش و ارتقای ظرفیت و تخمین هزینه های آنها؛
- تهیه یک پلان مدیریت اجتماعی برای پروژه. پلان مدیریت اجتماعی باید موارد ذیل را شامل باشد: [1] تأثیرات اجتماعی ناشی از فعالیت های پروژه؛ [2] اقدامات پیشنهاد شده جهت کاهش خطرات؛
- [3] مسؤلیت های سازمانی برای تطبیق؛ [4] شاخص های نظارت؛ [5] مسؤلیت های سازمانی برای نظارت و تطبیق اقدامات جهت کاهش خطرات؛ [6] هزینه های فعالیت ها؛ و [7] جدول زمانی تطبیق.

مشوره های عامه

نتایج ارزیابی تأثیرات اجتماعی و اقدامات پیشنهاد شده جهت کاهش خطرات، با جوامع محلی، موسسات غیر حکومتی، ادارات محلی و دیگر موسسات که بطور کلیدی در فعالیت های پروژه دخیل باشند، مورد بحث قرار میگیرد. پیشنهادات از این مشوره های عامه شامل گزارش ارزیابی تأثیرات اجتماعی خواهد شد.

طرح گزارش ارزیابی تأثیرات اجتماعی

- صفحه پوش (Cover Page)
- فهرست مطالب
- لست اختصارات
- خلاصه اجراءات
- معرفی
- شرح فعالیت های پروژه
- شرح محیط زیست در پروژه
- شرح پالیسی و چارچوب قانونی و سازمانی
- شرح روش ها و تکنیک های که در ارزیابی استفاده گردیده و تحلیل تأثیرات پروژه
- چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست برای پروژه بشمول اقدامات پیشنهاد شده کاهش خطرات
- مسؤلیت های سازمانی برای نظارت و تطبیق؛ چارت مختصر برای پلان مدیریت استراتژی

- پیشنهادات
- مراجع
- لست افراد/سازمان های که ملاقات شده

شایستگی مشاور

شرکت مشورتی جهت انجام مطالعات ارزیابی تأثیرات اجتماعی بر اساس کارکرد های گذشته آن و کیفیت کار های قبلی تعیین خواهد گردید.

مدت مطالعه

مدت مطالعه بر اساس نوع فعالیت تعیین خواهد گردید.

تهیه گزارش نهایی

شرکت مشورتی گزارش نهایی را یک هفته بعد از دریافت نظریات از جانب وزارت تحصیلات عالی و بانک جهانی، تهیه خواهد کرد. گزارش نهایی شامل نظریات این نهاد ها میباشد.

ضمیمه 6: جزئیات طرز اجرای ارزیابی تأثیرات محیطی

مقدمه: توضیح مقصد جزئیات طرز اجرای ارزیابی.

معلومات در مورد پیشینه: شرح مختصر نیازمندی ها، اهداف و بخشهای عمده این طرح پیشنهادی.

اهداف: خلاصه ای از طرز اجرای ارزیابی تأثیرات محیط زیست و زمانبندی برای آماده گی، دیزاین یا طراحی و منظوری پروژه.

شرایط ارزیابی تأثیرات محیط زیست: مشخص کردن مقرر ها و رهنمود های مدیریتی برای اجرای ارزیابی تأثیرات محیط زیست و یا مشخص کردن محتویات گزارش آن.

ساحه تحقیق: مشخص کردن زمان، مکان و محدوده قضایی این تحقیق.

محدوده کاری: مشخص کردن وظایفی که باید اجراء شود، کمبودی های معلوماتی که باید تکمیل گردد، مطالعاتی که باید انجام شود، متدلوژی ها و غیره.

وظیفه 1: توضیح مقصد پروژه: شرح مختصری از بخشهای مربوط به پروژه، در صورت لزوم با استفاده از نقشه ها (در یک حد و میزان مناسب) فراهم گردد.

وظیفه 2: توضیحات در مورد محیط زیست: گردآوری، ارزیابی و ارائه اطلاعات اساسی در مورد مشخصات محیطی مربوط به ساحه تحت بررسی. شامل ساختن معلومات در مورد هر گونه تغییرات منتظره قبل از آغاز پروژه.

وظیفه 3: ملاحظات قانونی و تنظیمی: شرح مقرر ها و معیارهای بالقوه تنظیم کننده کیفیت محیطی، سلامتی و مصونیت، حفاظت ساحات حساس، حفاظت گونه های (گیاه ها و جانوران) در معرض خطر انقراض، اقامتگاه ها، کنترل استفاده از زمین و غیره

وظیفه 4: مشخص ساختن تأثیرات بالقوه پروژه پیشنهاد شده: فرق گذاشتن میان تأثیرات چشمگیر مثبت و منفی، تأثیرات مستقیم و غیر مستقیم، و تأثیرات فوری و دراز مدت. مشخص کردن تأثیراتی که اجتناب ناپذیر یا غیر قابل تغییر باشند. در صورت امکان، شرح کمی تأثیرات از نظر هزینه ها و مزیت های محیطی.

وظیفه 5: تحلیل راه های بدیل به پروژه پیشنهادی: شرح راه های بدیل که در جریان طراحی پروژه پیشنهادی

آزمایش شده باشند و مشخص ساختن سایر راه های بدیل که به هدف مشابه نایل گردد.

وظیفه 6. طرح پلان مدیریتی برای کاهش تاثیرات منفی: سفارش اقدامات عملی و کم هزینه برای جلوگیری یا کاهش تاثیرات قابل ملاحظه منفی به درجه های معقول و شرح عملکرد های ضروری برای تطبیق این اقدامات.

وظیفه 7. شناسایی نیازمندی های سازمانی برای تطبیق سفارشات در ارزیابی محیط زیست: بررسی صلاحیت و توانایی ادارات در سطوح محلی، ولایتی یا منطقوی و ملی. پیشنهاد مرحله ها برای تقویت یا توسعه این صلاحیت ها و توانایی ها تا اینکه پلان های مدیریت و نظارت در ارزیابی محیط زیست بتواند تطبیق گردد.

وظیفه 8: طرح پلان نظارت: تهیه یک پلان مفصل برای نظارت تطبیق اقدامات کاهش دهنده و تاثیرات پروژه در جریان کار و فعالیت های ساختمانی.

وظیفه 9. سهم گیری مردم و مؤسسات غیر حکومتی و هماهنگی میان ادارات: شرح چگونگی توافقات برای بدست آوردن نظریات مؤسسات غیر حکومتی داخلی و گروه های متاثر، و توافقات در نگهداری اسناد مجالس و سایر فعالیت ها، ارتباطات، و نظریات و تایید آنها.

گزارش ارزیابی تاثیرات محیط زیست: گزارش باید فشرده و محدود به مسائل محیطی و اجتماعی باشد. متن اصلی باید بالای یافته ها، جمع بندی ها و کارکرد های توصیه شده متمرکز بوده و خلاصه معلومات جمع آوری شده و نقل قول ها را برای استفاده منحیث مرجع در ضمیمه داشته باشد.

ضمیمه 7: جزئیات طرز اجرای پلان مدیریت محیط زیست و نمونه آن

پلان مدیریت محیط زیست باید به طریقه ای بیان گردد که استفاده از آن ساده و آسان باشد. مآخذ مندرج در پلان نیز باید بصورت واضح و به آسانی قابل تشخیص باشد. همچنان، متن اصلی پلان مدیریت محیط زیست باید تا حد امکان با معلومات مفصل محول شده به ضمیمه ها واضح و فشرده باشد. پلان مدیریت محیط زیست باید رابطه با سایر پلان های مربوط به پروژه یعنی پلان های مربوط به مسائل اسکان مجدد را مشخص سازد. پلان های مدیریت محیط زیست باید موارد ذیل را به بحث گیرد:

خلاصه تاثیرات: تاثیرات منفی محیطی و اجتماعی پیشبینی شده که نیاز به کاهش دارد باید مشخص گردیده و مختصراً خلاصه گردد.

شرح اقدامات کاهش دهنده: پلان مدیریت محیط زیست اقدامات عملی و کم هزینه را مشخص میسازد تا تاثیرات بالقوه منفی محیطی و اجتماعی را به درجات قابل قبول کاهش دهد. هر اقدام کاهش دهنده باید مختصراً عطف به تاثیر مربوطه و شرایطی مورد نیاز (طور مثال، بشکل دوامدار یا در صورت احتمال) تشریح گردد. این اقدامات باید با دیزاین ها، توضیحات، و طرز العمل های عملیاتی که جزئیات ابعاد تخنیکی تطبیق اقدامات مختلف را فراهم میسازد، ضمیمه گردد. در جایی که اقدامات کاهش دهنده ممکن منتج به تاثیرات ثانوی گردد، پیامد های آن باید ارزیابی گردد.

شرح پروگرام نظارت: نظارت اجراات وابسته به محیط زیست باید به شکلی طراحی گردد تا از تطبیق اقدامات کاهش اطمینان حاصل شود، نتایج مطلوب بدست آید، و اینکه اگر اقدامات کاهش دهنده کافی نباشد یا تاثیرات در گزارش ارزیابی تاثیرات محیط زیست کمتر تخمین شده باشد، اقدامات چاره ساز دیگر روی دست گرفته شود. همچنان سازگاری با معیارهای ملی و شرایط و رهنمود های بانک جهانی را نیز ارزیابی کند.

پروگرام نظارت باید ارتباط میان تاثیرات تشخیص شده در گزارش ارزیابی تاثیرات محیط زیست، شاخصهای قابل اندازه گیری، روش های که باید بکار گرفته شود، نمونه برداری موقعیت ها، تعداد دفعات اندازه گیری ها، کشف محدودیت ها (جایی که مناسب باشد)، و تعریف حدود معین بیانگر نیاز به عملکرد های اصلاحی را طور واضح و روشن نشان دهد. با آنکه ضروری نیست جزئیات مکمل نظارت را در پلان مدیریت محیط زیست داشته باشیم، اما باید راه های را تشریح کند که بر اساس آن توافقات نهایی نظارتی صورت گیرد.

توافقات سازمانی: مسئولیت های کاهش و نظارت باید بطور واضح و روشن تعریف شود. پلان مدیریت محیط زیست باید توافقات برای هماهنگی میان فعالین مختلف مسئول به کاهش تأثیرات را مشخص سازد.

بودجه: مشخص ساختن هزینه های تخمینی برای تطبیق اقدامات کاهش و نظارت.

فرمت های مثالی برای پلان مدیریت محیط زیست فراهم میگردد.

نمونه پلان مدیریت محیط زیست برای نوسازی یا اعمار تعمیر ها نیز در ضمیمه است.

پلان مدیریت محیط زیست

الف. کاهش خطرات

فعالیت پروژه	تأثیرات احتمالی اجتماعی و محیط زیست	اقدامات پیشنهاد شده جهت کاهش خطرات (بشمول تطبیق قوانین و مقررات)	مسئولیت ها	تخمین های هزینه ها	نظریات (بگونه مثال، تأثیرات ثانوی)
مرحله قبل از اعمار					
مرحله اعمار					
مرحله اجراآت و حفظ و مراقبت					

پلان مدیریت محیط زیست

ب. نظارت

اقدامات پیشنهاد شده جهت کاهش خطرات	پارامتر های که باید نظارت گردد	موقعیت	سنجش ها (بشمول روش ها و ابزار)	دفعات سنجش	مسئولیت ها (بشمول بررسی و گزارش دهی)	هزینه (ابزار و افراد)
مرحله قبل از اعمار						
مرحله اعمار						
مرحله اجراآت و حفظ و مراقبت						

نمونه پلان مدیریت محیط زیست برای اعمار / نوسازی تعمیر ها

تاثیر	اقدامات کاهش	شاخص نظارت	مسئولیت
محل و دیزاین			
تغییر در روال استفاده زمین	اطمینان از اینکه استفاده از زمین در محل کار پروژه مورد انتقاد قرار نمیگیرد و فعالیت ها بتواند در اراضی دور و بر قبل از انتخاب محل کار انجام شود.	سهم گیری مردم محل در پلانگذاری های محلی	مردم محل / مؤسسات غیر حکومتی / دفتر قیمت گذاری اراضی مستقر در ولسوالی
تخریب ساحات مهم بومی، فرهنگ یا تاریخی	ارزیابی بخاطر تصدیق از اینکه گونه های وحش بومی و یا در معرض خطر و اکو- سیستم های مهم بگونه ای منفی متاثر نشوند. اگر تشخیص گردید که تاثیرات خیلی ها جدی است، از یک محل بدیل باید استفاده صورت گیرد.	درجه گوناگونی زیستی (تعداد گونه های وحش) در محدوده محل کار پروژه حد و وسعت زیست گاه های مهم متاثر از کار پروژه	اداره حفظ محیط زیست افغانستان / دفاتر حفظ محیط زیست مستقر در ولسوالی ها
آلوده شدن خاک و آب با فاضلاب و زباله های جامد	تعیین محل سیستم های از بین بردن زباله های انسانی و زباله های جامد تا از آلوده شدن آب های زیر مینی و سطحی جلوگیری صورت گیرد، مشخصات خاک و شرایط تاریخی آب زیر زمینی و سطحی در نظر گرفته شود. نصب سیستم های کافی و مناسب برای از بین بردن زباله های جامد. مثلاً استفاده از تشناب های سطحی (مروج در روستا ها) در ساحات دارای سطح بلند آب.	سهم گیری مردم در پلانگذاری های محلی رویداد های بیماری	مردم محل / مؤسسات غیر حکومتی / ولسوالی کارمندان محیط زیست
ایجاد خطر برای ساکنین به علت خطرات طبیعی ممکنه	اطمینان از اینکه محل کار پروژه در ساحات در معرض خطر لغزش زمین، آتش سوزی، یا سیلاب قرار نداشته باشد، دارای نشیب بیشتر از 20% نباشد؛ یا در ساحات پایینی که احتمالاً سبب قطع جنگلات شده یا به پاک سازی زمین نیاز باشد. اگر محل کار پروژه در ساحه در معرض خطرات طبیعی باشد، یک ساحه بدیل باید انتخاب شود و یا اقدامات مناسب کاهش خطر اتخاذ گردد تا خطر در ساحه را به حد اقل رساند. اقدامات باید شامل ساختن موانع آتش، استحکام نشیب ها، ساختن شبکه های فاضلاب، یا مرتفع ساختن واحد های مسکونی بالای ارتفاعات باشد.	نظارت مقدار بارندگی در جریان طوفان های شدید. بیشتر از سه تا چهار اینچ باران در روز، یا نیم اینچ در ساعت، موجب لغزش های زمین میشود. نظارت از بیجا شدن خاک با عمیق زیاد بعلت حفره ها می تواند به طور مستقیم منعکس کننده ویژگی های تغییر شکل چند لایه ای توده های لغزش زمین و موقعیت لغزش زمین باشد. اتکا بالای سیستم های هشدار دهنده وابسته به آب و هوا، هواشناسی و زلزله سنج	کارمندان اداره حفظ محیط زیست مستقر در ولسوالی ها

تاثیر	اقدامات کاهش	شاخص نظارت	مسئولیت
ایجاد خطر برای ساکنین به علت فعالیت های انسانی در نزدیک محل	اطمینان از اینکه پروژه در ساحه (1 کیلومتری) تحت تاثیر منابع آلوده کننده یا خطر ساز بشمول کارخانه ها و معادن وجود نداشته باشد. اطمینان از اینکه پروژه در مسیر وزش باد منابع آلوده کننده قرار نداشته باشد.	اگر آب زیر زمینی برای آشامیدن استفاده میشود، بخاطر مواد شیمیایی و آلوده بودن با میکروب معاینه شود. تشخیص منابع آلودگی صوتی و نظارت از آن بصورت منظم.	مردم محل / کارمندان محیطی مستقر در ولسوالی ها
سبب شدن به قطع جنگلات	اگر جنگل انبوه بوده و یا بخشی از محلات بومی بسیار با اهمیت باشد، محل کار بدیل باید جستجو گردد. در بدل قطع هر درخت، باید 20 اصله نهال در ظرف 6 ماه بعد از انتقال ساکنین غرس گردد.	تفتیش روزمره محل کار، ارزیابی محلات با اهمیت تعداد درختان غرس شده در جریان مرحله ساختمان در مقابل تعداد درختان قطع شده	کارمندان اداره حفظ محیط زیست مستقر در ولسوالی ها
آغاز به استفاده بیش از حد مواد سوخت مانند نفت، چوب و برق	تشویق سایر منابع انرژی، از قبیل گاز، برق آفتابی	استفاده از منابع انرژی (گاز، برق و انرژی آفتابی)	مردم محل / کارمندان اداره حفظ محیط زیست مستقر در ولسوالی ها
تهویه نا کافی	دیزاین کردن تعمیر طوری که سیستم تهویه در منابع گرمایش و پخت و پز بقدر کافی بکار رفته باشد. از مسیر وزش باد استفاده صورت گیرد.	تفتیش روزمره سیستم های تهویه	کارمندان اداره حفظ محیط زیست مستقر در ولسوالی
مدیریت نا کافی زباله های جامد	تهیه و تطبیق یک پلان مدیریت دفع زباله ها، بشمول حفظ و مراقبت سیستم، از بین بردن زباله ها، تاثیرات روی آب زیر زمینی و مسیر وزش باد	شکایات مردم محل از زباله های بیش از حد کیفیت آب زیرزمینی در محل کار پروژه، خصوصاً نزدیک به منابع آب	کارمندان اداره حفظ محیط زیست مستقر در ولسوالی
ایجاد زیان های صحتی به علت کمبود تسهیلات بهداشتی (آب، فاضلاب، و دفع زباله های جامد)	امکانات بهداشتی باید در دیزاین پروژه شامل ساخته شود اطمینان از اینکه تمام امکانات بهداشتی نصب گردیده باشد و در وقت رفتن متصرفین در آن فعال باشند.	سهم گیری مردم محل در پلانگذاری های محلی رویداد های بیماری و مرض	مردم محل / کارمندان اداره حفظ محیط زیست مستقر در ولسوالی
غیر مصون ساختن سیستم آبرسانی	اطمینان از اینکه تعیین موقعیت سیستم آبرسانی و انتخاب تکنالوژی آبرسانی متوجه صحت را به حد اقل رساند.	اجرای معاینات موسمی از کیفیت آب، خصوصاً معاینه بخاطر باکتری های کولیفورم و ارسنیک	کارمندان اداره حفظ محیط زیست مستقر در ولسوالی
سبب و باعث شدن تاثیرات اجتماعی در محل پروژه	اجرای یک معاینه و تشخیص بهره مندان و مردم محل دور و بر محل کار پروژه قبل از اینکه پروژه دیزاین گردد. تطبیق برنامه انکشافی در هر اجتماع قبل از یا در	سهم گیری مردم محل در پلانگذاری های محلی	مردم محل / مؤسسات غیر حکومتی

تاثیر	اقدامات کاهش	شاخص نظارت	مسئولیت
کار ساختمانی			
خطر جراحات برداشتن کارگران و ساکنین محلی	اطمینان از اینکه کارگران دارای وسایل حفاظتی شخصی مناسب بوده و طرز کار مصون، بشمول استفاده از ریسمان های حفاظتی، وسیله مصونیت مناسب از انفجار، وسیله حفاظت از صوت و وسیله حفاظت از گرد و خاک، موزه و دستکش، را بکار برند. اطمینان از اینکه گودال ها پوشش داده شوند یا در جریان کار ساختمان دور آن موانع ایجاد گردد حفر و دوباره پر کردن جویه ها بصورت فوری مدیریت دامنه های معدن جهت جلوگیری از فرو ریختن	تعداد رویداد ها در جریان دوره های کار ساختمانی تفتیش روزمره از محل کار با استفاده از وسایل حفاظتی شخصی مناسب و پلان های مصونیت شغلی تفتیش نظری از محل کار بشمول گودال ها، جویه ها و دامنه های معدن	قراردادی
اخلال در ترانسپورت محلی	تعیین وقت کار ساختمانی برای روز ها و ساعات کمتر مزدحم، مرحله بندی کار ساختمان برای تقسیم تاثیرات بسته شدن سرک اجرای کار به طریقه ای که حد اقل عبور از مسیر یک طرفه را اجازه دهد.	تعداد رویداد ها / واقعات ناشی از مدیریت ضعیف ترافیک تفتیش روزمره کار های سرک و حفظ و مراقبت	قراردادی / دفتر محلی قراردادی
به هم زدن سکوت و آرامش	استفاده از تخنیک های ساختمانی کمتر پر سروصدا، بشمول ساختن یک تقسیم اوقات کاری برای به حد اقل رساندن تاثیرات	تعداد شکایات مردم محل به مقامات محلی در مورد سروصدا. اندازه گیری های روزمره از سطوح دسیبل (واحدی برای اندازه گیری شدت و ضعف صدا) در برابر مقررات ملی	قراردادی / دفتر محلی ولسوالی
ایجاد گرد و خاک یا گِل و لای	آب پاشی برای فرو نشاندن گرد و خاک خشکی انداختن ساحات در معرض قرار گرفته گِل و لای. برنامه ریزی خاک برداری پاک سازی زمین و فعالیت های مشابه برای جلوگیری از شرایط بشدت خشک و تر. تطبیق اقدامات به توافق رسیده کنترول گرد و خاک از قبیل مرطوب ساختن سرک های خامه، شستشوی وسایط نقلیه ای که از محل کار به بیرون میروند، و	تعداد شکایات مردم محل به مقامات محلی در مورد گرد و خاک	قراردادی / دفتر محلی ولسوالی

تأثیر	اقدامات کاهش	شاخص نظارت	مسئولیت
	نظارت از انتشار گرد و خاک		
ایجاد زمینه یا محل نشو و نموی امراض (آب ایستاده در محل خاک برداری، مواد و ذرات باقیمانده از تخریب)	حفر و دوباره پر کردن جویه ها بصورت فوری و تدابیر برای دفع مناسب و دائمی بقایای کار ساختمانی و تخریب دور از منابع آبی. پر کردن گودال های خاک برداری یا اطمینان از تخلیه فاضلاب استفاده از چاه های کم عمق یا جویه ها برای تدارک آب ساختمانی، به جای منحرف کردن جریان های طبیعی به محل کار ساختمانی.	رویداد های بیماری یا مرض تفتیش محل کار بعد از بارانهای معتدل بخاطر شناسایی ساحات که در آن آب تجمع میکند.	قراردادی / دفتر محلی ولسوالی
فرسایش خاک	اقدامات حفاظت خاک باید در دیزاین و تطبیق شامل گردد. اقدام صحیح و بجا مربوط میشود به محل کار و شدت تأثیرات. نصب توقف دهنده ها، موانع، پاگرد ها، بسته های کاه، یا سایر پوشش های گیاهی تا سیلان رسوب را بند سازد. سرسبز سازی مجدد ساحات مختل شده.	کیفیت خاک / حاصلخیزی بی عیبی سرک و اعمار ساختمان ها تصادف ها به علت فرسایش سرک ها و ساختمان ها در داخل ساحه کار پروژه تجمع آب در سیستم تخلیه آب	قراردادی / کارمندان محیط زیست مستقر در ولسوالی
تأثیر محل بود و باش کارگران در محل کار پروژه و شرایط کاری کارگردان بکار تایید شده در پروژه	استخدام باید به این هدف باشد تا از ایجاد اشتغال مستقیم برای ساکنین در مجاورت ساحه کار ساختمانی اطمینان حاصل گردد. قراردادی باید کنوانسیون سازمان بین المللی کار و قوانین ملی برای اشتغال و شرایط کار را رعایت کند.	تعداد کارگران استخدام شده در محل کار این پروژه و قریه ها و شهرک های همجوار. نقض شرایط کاری افشا شده در انتظار مردم و رسیدگی به شکایات مردم محل از کارگران	قراردادی / دفتر محلی در ولسوالی
بعد از کار / فعالیت ساختمانی			
ریزش کوه، سقوط یا فرو ریختن و لغزش زمین	اجتناب از ساحات خاکی یا آلوده کننده، شیب دار و از لحاظ زمین شناسی بی ثبات و محلات واقع در مسیر دریا ها تحکیم محلات شیب دار توسط کاشت یا غرس نباتات به حد اقل رساندن بریدگی های عمودی جاده ساختن جویه های تخلیه آب تا آب را از سرک منحرف سازد.	درجه فرسایش میزان یا مقدار پوشش مجدد گیاهی بهسازی و ساختن جویه های تخلیه آب	قراردادی / مشاور نظارت کننده
فرسایش زیاد خاک منتج به لای در جریان آب شده و ممکن حفظ و مراقبت ناکافی از سطح سرک،	حصول اطمینان از حفظ و مراقبت درست و بموقع از کنترول فرسایش و اقدامات در قسمت تخلیه فاضلاب در امتداد سرک و در محلات معادن سنگ پاک کاری مجرا های آب و کانال های اطراف آن زمانیکه لای در آن پر میشود.	کیفیت خاک/حاصل خیزی انسجام ساختار های تعمیر رویداد ها بسبب فرسایش سرک تجمع آب در سیستم تخلیه فاضلاب	قراردادی/مشاور نظارت کننده

تأثیر	اقدامات کاهش	شاخص نظارت	مسئولیت
جریان آب، محلات معادن سنگ، و اقدامات جهت کنترل فاضلاب و فرسایش، باعث بوجود آمدن خندن گردد.	پرکاری سوراخ های گل و چاله ها با جغل باکیفیت استفاده آب از حوضچه های رسوب و دند آب ها برای حفظ و مراقبت سرک		
معدن سنگ که برای کار ساختمانی استفاده میگردد ممکن سبب خطر صحتی شود	بحث در مورد مفیدیت استفاده چاه بعنوان منبع تجمع آب برای حیوانات و آبیاری با اجتماع محلی تاکید روی مسایل انتقال امراض و نیاز به جلوگیری از استفاده آن برای نوشیدن، حمام کردن، و شستن لباس	واقع شدن مریضی	قراردادی/مشاور نظارت کننده

ضمیمه 8: مثالهای ماده های قرارداد برای امور ساختمانی

مدیریت درست وابسته به محیط زیست پروژه های ساختمانی میتواند تنها با انتخاب محل مناسب و دیزاین پروژه اجرا گردد. در نتیجه ارزیابی تأثیرات محیط زیست برای پروژه های دخیل در هر نوع کار ساختمانی جدید یا هر نوع بازسازی یا اعمار مجدد برای پروژه های فعلی باید معلومات را در باره معیار سروی برای انتخاب محل و دیزاین بشمول موارد آتی فراهم سازد.

انتخاب محل

محللات باید بر مبنای نیازمندی های مردم برای پروژه های اضافی، با قطعه زمین های انتخاب شده مبتنی بر مشخصات ویژه جغرافیایی و توپوگرافیک، انتخاب گردد. پروسه انتخاب محل شامل بازدید ها از محل و مطالعات میباشد تا (i) مشخصات شهری، بیرون شهری، یا روستایی؛ (ii) مقررات ملی، دولتی یا شهرداری اثر گذار بالای قطعه زمین پیشنهادی؛ (iii) دسترسی و فاصله از ساحات پر جمعیت؛ (iv) مالکیت زمین، بشمول تصدیق از نبود ساکنین غیر قانونی و یا سایر مشکلات بالقوه حقوقی با استملاک زمین؛ (v) مشخص ساختن آسیب پذیری محل از زیان های طبیعی، (یعنی شدت و تعداد دفعات سیلاب ها، زمین لرزه ها، لغزش های زمین، طوفان ها، فوران آتش فشان ها)؛ (vi) مناسب بودن خاک و زیر خاک برای ساختمان؛ (vii) آلودگی محل با سرب یا سایر آلوده کننده ها؛ (viii) مشخصات گیاهان و جانوران؛ (ix) موجودیت یا عدم وجود مسکن های طبیعی (طوریکه در پالیسی عملیاتی 4.04 تعریف گردیده) و یا مسکن های طبیعی مهم باستانی در محل یا در مجاورت آن (مثلاً جنگلات، تالاب ها، سواحل مرجانی، گونه های نادر یا در معرض خطر)؛ و (ix) مشخصات تاریخی و اجتماعی را تحلیل کند.

دیزاین پروژه

معیار دیزاین پروژه شامل اما نه محدود به ملاحظات چگونگی سیستم های گرمایش، تهویه، کفایت روشنایی طبیعی و مصنوعی با مصرف کم انرژی، فضای سطح (فوت مربع)، آبرسانی کافی و بهداشت، ملاحظات تاریخی و فرهنگی، امنیت و سهولت های در نظر گرفته شده برای افراد دارای معلولیت، میباشد.

فعالیت های ساختمانی و مقررات وابسته به محیط زیست برای قراردادی ها

معلومات ذیل تنها منحصراً یک رهنمود جامع اختصاص داد شده تا در پیوند با مقرره های ملی و محلی بکار رود. مقررات وابسته به محیط زیست برای قراردادی ها باید بر مبنای همین معلومات؛ با در نظر داشت وسعت پروژه، مشخصات محل، و موقعیت (روستایی یا شهری) برای هر پروژه ساخته شود.

بعد از انتخاب یک محل و دیزاین مناسب، فعالیت های ساختمانی میتواند ادامه یابد. چون این فعالیت های ساختمانی میتواند تأثیرات قابل ملاحظه ای بالای ساحات همجوار داشته و باعث درد سر گردد، لهذا، پلانگذاری محتاطانه فعالیت های ساختمانی خیلی ها مهم بحساب میاید. بنابراین مقررات ذیل (بشمول اقدامات ویژه ممنوعیت و مدیریت امور ساختمانی) باید در همه اسناد، قرارداد ها و فرمایشات کاری داوطلبی های مربوطه گنجانیده شود.

ممنوعیت ها

فعالیت های ذیل در داخل و یا در نزدیکی محل پروژه ممنوع میباشد:

- قطع درختان خارج از ساحه منظور شده برای کار ساختمانی به هر دلیلی که باشد؛
- شکار، ماهی گیری، اسیر ساختن جانوران وحشی یا جمع آوری نباتات؛
- استفاده از مواد سمی یا زهرناک منظور نشده، بشمول رنگ های دارای مخلوط سرب، پنبه نا سوز، و غیره
- در هم ریختن هر چیز دارای ارزش تاریخی و معماری؛
- آتش بنا کردن؛
- استفاده از اسلحه گرم (به استثنای محافظین امنیتی مجوز)؛
- استفاده از نوشابه های الکلی توسط کارگران.

مدیریت زباله ها و فرسایش:

خاک، مسائل بهداشتی، و زباله های زیان آور باید از طریق تطبیق اقدامات ذیل بطور درست کنترل و مدیریت شود:

مدیریت زباله ها:

- به حد اقل رساندن تولید زباله های که باید دفع و یا از بین برده شوند.
- تشخیص و دسته بندی نوع زباله های تولید شده. اگر زباله های زیان آور (بشمول زباله های ناشی از کار های مراقبت صحی) تولید میشود، برای ذخیره، جمع آوری و انتقال و دفع آن باید از راهکارهای درست کار گرفته شود.
- تشخیص و جدا ساختن یا تعیین حدود ساحات دفع زباله ها که محل دفع و از بین بردن هر مواد را بطور جداگانه نشان دهد.
- کنترل و جابجایی تمام زباله های ساختمانی به محلات منظور شده برای دفع زباله ها (300 متر دور تر از دریا ها، نهر ها، جهیل ها، و تالاب ها). از بین بردن یا دفع همه آشغال، فلزات، روغنیات استفاده شده، و مواد اضافی تولید شده در جریان کار ساختمانی، شامل سیستم های بازگردانی و جدا سازی مواد میشود.

حفظ و مراقبت:

- تشخیص و جدا سازی ساحات حفظ و مراقبت وسایل (15 متر دور تر از دریا ها، نهر ها، جهیل ها یا تالاب ها).
- اطمینان از اینکه همه فعالیت های حفظ و مراقبت وسایل، بشمول تبدیلی روغنیات، در ساحات مشخص و جدا صورت گیرد؛ هیچگاه روغنیات مصرف شده در زمین، منابع آبی، کانال های تخلیه آب یا در سیستم های فاضلاب دفع نشود.
- تشخیص، جدا سازی و وادار ساختن به استفاده از راهرو های دخولی در محل کار تا تاثیرات بر ساحه سبز محل کار محدود گردد.
- ساختن و حفظ و مراقبت کافی یک سیستم تخلیه فاضلاب برای جلوگیری از فرسایش خاک در محل کار در جریان و بعد از کار ساختمانی.

کنترل فرسایش

- بر افراشتن موانع کنترل کننده فرسایش به دور و اطراف بریدگی ها، گودال های دفع زباله ها، و راهرو ها.
- آب پاشی سرک های خامه، بریدگی ها، مواد پرکاری و توده های خاک برای کاستن فرسایش خاک به موجب باد، حسب ضرورت.
- حفظ سرعت و سایش یا عراده جات در ساحه کار به 10 مایل در ساعت در همه اوقات.

توده های مواد و حفره های خاک برداری

- تشخیص و جدا سازی موقعیت توده های مواد ساختمانی و حفره های خاک برداری، اطمینان از اینکه موقعیت های متذکره 15 متر دور تر از ساحات بحرانی مانند سرنشیب های تند، اراضی در معرض خطر فرسایش، و ساحات که مستقیماً به محل تجمع آب تخلیه میگردد قرار داشته باشد.
- محدود ساختن استخراج مواد به محلات خاک برداری منظور شده و مجزا از ساحات دیگر.

پاکسازی محل کار

- ایجاد و وادار ساختن به استفاده از طرز العمل های پاکسازی محل کار، بشمول حفظ و مراقبت تسهیلات کافی برای دفع بقایای کار ساختمانی.

مصونیت در جریان کار ساختمانی

مسئولیت های قرارداد شامل حفاظت هر شخص و دارایی اطراف و اکناف محل کار ساختمانی از حادثات ناگوار میباشد. شخص قرارداد کننده باید بخاطر جلوگیری از وقوع حادثات، مسئولیت رعایت همه شرایط مصونیتی ملی و محلی و سایر اقدامات لازمی ذیل را بعهده داشته باشد:

- علامت گذاری دقیق و واضح مسیر های دخولی برای مصونیت عابرین.
- هرگاه اطفال مکتب در مجاورت محل کار ساختمانی گشت و گذار داشته باشند، تعیین پرسونل امنیتی ترافیک برای هدایت و راهنمایی شاملین ترافیک.
- ادامه فراهم ساختن لوازم و تجهیزات برای علائم ترافیکی (بشمول رنگ، پایه ها، علائم، و غیره)، لوازم و تجهیزات سرک سازی، و کتاره های حفاظتی برای مصون نگه داشتن عابرین در جریان کار ساختمانی.
- راه اندازی برنامه های آموزشی مصونیت برای کارگران ساختمانی قبل از آغاز کار.
- فراهم ساختن وسایل حفاظتی شخصی و البسه (عینک ایمنی، دستکش، دستگاه تنفس مصنوعی، ماسک های ضد گرد و خاک، کلاه های کار، بوت های نوک آهنی و ساق بلند، و غیره) برای کارگران ساختمانی و وادار ساختن آنها به استفاده از این لوازم.
- نصب برکه های معلوماتی مصونیت برای مواد کیمیایی در محل کار.
- لازم ساختن اینکه همه کارگران برکه های معلوماتی مصونیت مواد را بخوانند و یا خوانده باشند. تشریح واضح و روشن خطرات به کارگران و همسران آنها، خصوصاً زمانی که باردار باشند و یا بخواهند یک زندگی خانوادگی را آغاز کنند. تشویق کارگران تا معلومات را با داکتران خود شریک سازند.
- اطمینان از اینکه از بین بردن یا دفع مواد دارای پنبه ناسوز یا سایر ماده های زهری یا سمی توسط کارگران آموزش دیده انجام شود.
- در جریان باران های شدید یا هر گونه حالات اضطراری، تمام کارها باید معطل شود.
- محکم بستن وسایل برقی و میخانیکی تا در برابر واقعات ناگوار در جریان کار ساختمانی مقاومت کند.

کنترل اخلاص کننده ها و گرد و خاک

برای کنترل اخلاص کننده ها و گرد و خاک شخص قراردادی باید:

- حفظ و ابقای سرعت وسایط نقلیه مربوط به کار ساختمانی به 15 میل در ساعت در جاده های 200 متری محل کار ساختمانی.
- حفظ و ابقای سرعت همه وسایط نقلیه موجود در محل کار به 10 میل در ساعت.
- تا حد امکان حفظ و ابقای درجه صوت همه ماشین آلات و تجهیزات در پایینتر از 90 درجه.
- در ساحات حساس (بشمول محلات مسکونی همجوار، شفاخانه ها، استراحت گاه ها و غیره) به تطبیق اقدامات جدی بیشتر نیاز است تا از درجات صوتی ناخوش آیند، جلوگیری بعمل آید.
- به حد اقل رساندن همیشگی تولید گرد و خاک و مواد دارای ذرات کوچک تا از تاثیرات بالای خانواده ها و محلات تجارتي همجوار و خاصاً مردم آسیب پذیر (اطفال، بزرگسالان) اجتناب شود.
- از بین برداشتن مرحله به مرحله نباتات جهت جلوگیری از در معرض باد قرار گرفتن ساحات وسیع.
- جابجایی پرده های مانع گرد و خاک در اطراف ساحات زیر کار ساختمانی، توجه خاص به ساحات نزدیک به منازل مسکونی، ساحات تجارتي، و ساحات تفریحی.
- آب پاشی سرک های خامه، ساحات بریدگی و توده های خاک یا مواد پرکاری به قدر نیاز.
- اجرای اقدامات مناسب برای به حد اقل رساندن اخلاص کننده های ناشی از ماشین های لرزش و فعالیت های ساختمانی.

روابط همکاری بین مردم

برای بلند بردن روابط همکاری بین قشر های اجتماع قرارداد کننده باید:

- از مقررات ملی پیروی کند، طوریکه لازم باشد مردم را در مورد کار ساختمانی و تقسیم اوقات کار، مختل شدن خدمات، مسیر های فرعی ترافیکی و مسیر های موقتی بس های شهری، باخبر سازد.
- محدود ساختن فعالیت های ساختمانی به اوقات شب. در وقت ضرورت اطمینان از اینکه کار های شب هنگام محتاطانه برنامه ریزی شده باشد و مردم محل به صورت درست باخبر باشند تا اینکه آنها بتوانند تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.
- حد اقل پنج روز قبل از هر گونه مختل شدن سیستم خدمات (بشمول شبکه های آبرسانی، برق، تیلیفون، مسیر های ترانسپورت شهری) مردم محل باید از طریق نصب پوستر ها در محل پروژه، ایستگاه های بس، و منازل و تجارخانه ها، آگاهی حاصل نمایند.

طرز العمل های مشاهده شدن آثار

طرز العمل های مشاهده شدن آثار در قانون حفظ میراث های تاریخی و فرهنگی افغانستان (جریده رسمی، شماره 828، 2008/1383) تعریف گردیده که در صورت کشف محلات و مواد در جریان تطبیق پروژه، اختیارات و مسئولیت های نهاد های میراث فرهنگی را مشخص میسازد.

این قانون صراحت دارد که همه آثار منقول و غیر منقول تاریخی و فرهنگی دارای دولتی محسوب میشود، و علاوه بر آن:

1. مسئولیت حفاظت، حفظ و مراقبت و ارزیابی آبدات تاریخی و فرهنگی بر دوش کمیته باستانشناسی وزارت اطلاعات و فرهنگ میباشد که در سطح ولایتی دارای نمایندگی ها میباشد.
2. زمانیکه آثار تصنعی فرهنگی و تاریخی (قابل حمل و غیر قابل حمل) مشاهده شود، باید در مورد آن به کمیته باستان شناسی خبر داده شود. اگر ادامه کار آثار تصنعی تاریخ و فرهنگی را به مخاطره بیندازد، کار پروژه باید الی یافتن یک راه حل برای حفظ آن آثار تصنعی متوقف گردد.
3. هرگاه یک اثر تصنعی تاریخی و فرهنگی قابل حمل و یا غیر قابل حمل در حومه ها یا مناطق روستایی یک ولایت مشاهده شود، باید طی دو هفته به والی یا ولسوال خبر داده شود و آنها باید کمیته باستان شناسی را باخبر سازند. در صورتی که یک اثر تصنعی تاریخی و فرهنگی قابل حمل یا غیر قابل حمل در یک شهر مشاهده شود، باید ظرف دو هفته به شعبه ولایتی ریاست حفظ و مراقبت ارزشهای تاریخی و فرهنگی وزارت اطلاعات و فرهنگ خبر داده شود (ماده 18). اگر همچو یک اثر در مرکز مشاهده شود، باید ظرف یک هفته مستقیماً به کمیته باستان شناسی خبر داده شود (ماده 25).
4. کوتاهی یا قصور در گزارشدهی در مورد مشاهده آثار تاریخی و فرهنگی در مدت زمان صراحت یافته با جریمه نقدی و یا محکومیت به حبس یک هفته الی یک ماه، مواجه خواهد گردید (ماده 72).
5. اگر شخصی قصداً به یک اثر تصنعی تاریخ یا فرهنگی ضرر برساند و مجرم شناخته شود، وی باید به مقدار ارزش آن اثر تصنعی جبران خسارت نموده و علاوه بر آن نظر به شدت جرم به یک الی ده سال حبس محکوم خواهد گردید (ماده 71).
6. در صورت مشاهده شدن یک اثر تصنعی تاریخی یا فرهنگی قابل حمل یا غیر قابل حمل، نهاد تطبیق کننده پروژه مسئولیت مصون ساختن آن اثر تصنعی را از سرقت، دستبرد و ضرر الی عهده دار شدن مسئولیت توسط ادارات مربوط، طوریکه در فوق مشخص گردید، بعهده دارد.

در قرارداد های ساختمانی زمانیکه قابل اجرا باشد، باید به این طرز العمل ها منحیث ماده های استندرد پیشبینی شده مراجعه صورت گیرد. در جریان نظارت پروژه، انجنیر ساحوی دفتر حمایتی علوم زمین (ESSO) باید نظارت کند تا از مقررات فوق الذکر مربوط به طرز برخورد با هرگونه مشاهده آثار تاریخی و فرهنگی رعایت صورت گیرد.

یافته های مربوطه در گزارشات وضعیت اجراات کاری بانک جهانی ثبت گردیده و طوریکه لازم است مؤثریت کلی فعالیت های کاهش تاثیرات بالای منابع فرهنگی، مدیریت و ارتقای ظرفیت پروژه از روی گزارشات اتمام اجراات ارزیابی میگردد.

شرایط کاری و کارگران

قراردادی باید از کنوانسیون ها و قوانین بین المللی مربوطه از جمله قوانین سازمان ملل و سازمان بین المللی کار پیروی کند.¹

شرایط کاری و کارگردان باید همه ابعاد مربوط به حقوق کارگر، میکانیزم شکایات، ساعات کاری، دست مزد، جای بود و باش، و توافق جمعی کارگران و کارفرمایان را تحت پوشش قرار دهد.

فقره ها یا بند های که باید در اسناد وابسته به قرارداد گنجانیده شود، باید شامل اما نه محدود به موارد ذیل باشد:

- قراردادی باید تمام اقدامات احتیاطی منطقی را در اجرای کارها روی دست گیرد تا صحت و سلامت کارمندان و مردم را حفاظت کند؛
- قراردادی باید حقوق متعلق به اتحادیه های صنفی کارگران را گرامی بدارد و کاملاً از قوانین کار جمهوری اسلامی افغانستان در رابطه با دستمزد و شرایط عمومی استخدام به کار، پیروی نماید.
- رعایت قوانین کار و دستمزد های منصفانه بشمول حق الزحمه و شرایط عمومی کار و مکان بود و باش کارگران طوریکه در قانون مشخص شده است؛
- همه کارگران تایید شده در محل کار – خواه کارگران مستقیماً استخدام شده توسط قراردادی و یا کارگران قراردادی دست دوم (کارگران شخص ثالث) باید مطابق با قانون کار کشور به کار گماشته شوند؛
- قراردادی باید بکوشد تا یک محیط کاری مصون، صحتمند و صمیمی را ایجاد نماید؛
- با همه کارکنان مربوط به یک قراردادی باید در همه اوقات قطع نظر از نژاد، جنسیت یا قومیت رفتار و برخورد عادلانه صورت گیرد.
- کارکنان طبقه انانث که عین وظایف کارکنان ذکور را انجام میدهند، باید دستمزد های مساوی اخذ نمایند.
- قراردادی نباید اشخاص زیر سن 18 سال را منحصت کارگر بکار استخدام نماید.
- کارمندان نباید بخاطر استفاده از هر گونه حقوق قانونی خویش برای ثبت یک شکایت، استفاده از یک مرکز تماس یا خود داری از انجام کار های معروض به خطر، قربانی یا دستخوش فریب قرار گیرند.

محل بود و باش کارگران

در خصوص محل بود و باش کارگران، قراردادی به رهنمود های سازمان بین المللی کار در مورد مسکن گزینی کارگران 1961 (شماره 115) پابند میباشد؛ متن کامل در صفحه اینترنتی <http://www.ilo.org/ilolex/english/recdisp1.htm> قابل دسترس میباشد.

مثالهای از این رهنمود ها شامل موارد ذیل است:

- محل بود و باش فراهم شده به کارگران منحصت بخشی از قرارداد کار باید از لحاظ نوعیت و استندرد زندگی و تسهیلات لازم با برخی از مشخصات ویژه برابر باشد.
- در فراهم ساختن محل بود و باش برای کارگران، هدف باید آن باشد تا از "ساز و برگ کافی و مناسب محل بود و باش و فضا یا محیط مناسب زندگی برای کارگران" اطمینان حاصل گردد. اینکار شامل حفظ و مراقبت، بهبود و مدرنیزه ساختن محل بود و باش و تسهیلات مربوط به کارگران میباشد.
- اگر محل بود و باش توسط کارفرما فراهم میگردد "حقوق بنیادی بشری کارگران، بخصوص آزادی مشارکت آنها باید در نظر گرفته شود." منازل و تسهیلات مربوط به آنها باید دارای ساختمان مستحکم باشد، شرایط محلی مانند

¹ کنوانسیون شماره 94 که اصول عمومی را وضع مینماید، صراحت دارد که قید و شرط های قوانین کاری باید دستمزد ها (بشمول مدد معاش ها)، ساعات کار و سایر شرایط کاری را در بر گیرد. پیشنهاد شماره 84 راهنمای های بیشتری را در مورد محتوی ممکنه قید و شرط های قوانین کاری فراهم مینماید تا در قرارداد های دولتی شامل ساخته شود. همچو قید و شرط ها میتواند احکام متعلق به (الف) نرخ های دستمزد کار عادی و اضافه کاری برای کتگوری های مختلف کارگران؛ (ب) مقررات وقت کار؛ و (ج) استحقاق رخصتی های عمومی و مرخصی را شامل گردد.

http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_norm/@normes/documents/publication/wcms_099699.pdf

مقاومت در برابر زمین لرزه و غیره در آن در نظر گرفته شود. باید اطمینان حاصل گردد که موقعیت محل بود و باش کارگران از آسیب آلودگی هوا، آب های گندیده سطحی، فاضلاب یا سایر زباله ها در امان باشد.

- تسهیلات بهداشتی کافی برای هر شش نفر باید حد اقل شامل یک تشناب، یک دستشوی و یک تپ یا شاور باشد. این تسهیلات باید در یک موقعیت مناسب دور از مزاحمت به دیگران قرار داشته باشد.

نظارت محیطی در جریان کار ساختمانی

اسناد داوطلبی باید نشان دهد که چگونه از رعایت مقررات وابسته به محیط زیست و مشخصات دیزاین نظارت صورت میگیرد، و در کنار آن جریمه ها بخاطر عدم رعایت این مقررات توسط کارگران و قراردادی ها نیز در آن مشخص گردد. سرپرستی کار ساختمانی این را لازم میسازد تا نظارت صورت گیرد که قراردادی یا سوپروایزر محیطی مؤظف وی رهنمود و مشخصات محیطی را رعایت کند. همچنان قراردادی ها مکلف میشوند تا از مقررات ملی و بهترین روشهای اداره و کنترل محیط زیست، صحت و مصونیت عامه پیروی نمایند.

ضمیمه 9: طرز العمل ها برای مدیریت خطر ماین های زمینی

طرز العمل های ذیل طراحی گردیده است تا به خطرات ناشی از موجودیت ماین ها در افغانستان در زمینه های ذیل رسیدگی کند.

- مشخص ساختن و تطبیق کار های ساختمانی / بازسای مربوط به مردم توسط خود مردم (برای پروژه های کوچک الی 100,000 دالر)؛
- مشخص ساختن کارهای کوچک و متوسط توسط مقامات محلی و تطبیق آن توسط قراردادی های محلی (برای پروژه های الی 5 میلیون دالر)؛
- تطبیق کارها مستقیماً توسط ادارات و دوایر دولتی، بدون سپردن به قراردادی؛
- تطبیق کارهای بزرگ توسط قراردادی ها (برای پروژه های بالاتر از 5 میلیون دالر)؛

نظریات عمومی قابل استفاده برای همه طرز العمل های ذیل: همه وظایف ارزیابی خطر و پاکسازی باید در هماهنگی با مرکز ماین روبی افغانستان (MACA) انجام شود. این طرز العمل ها در آینده نظر به تغییر و تحول وضعیت و شرایط نیاز به تعدیل خواهد داشت.

1. طرز العمل برای کارهای تحت رهبری مردم

قابلیت اجراء: این طرز العمل برای تشخیص و تطبیق کارهای ساختمانی و بازسازی توسط خود مردم (برای پروژه های کوچک الی 100,000 دالر) بکار میرود.

رویکرد کلی: مردم باید مسئولیت بگیرند تا اطمینان حاصل گردد که پروژه های پیشنهادی شان در ساحات در معرض خطر ماین قرار نداشته، یا ساحات مذکور توسط یک مؤسسه ماین پاکی مؤظف از طرف مرکز ماین پاکی افغانستان پاکسازی شده باشد.

مبنأ: مردم در مورد ساحات ماین گذاری شده آگاهی یابند، و برای ارائه گزارش دقیق در مورد ماین ها انگیزه قوی داشته باشند، چون آنها خود کار را انجام خواهند داد.

مردم مکلف میشوند تا به یک سؤالنامه در مورد شک و تردید موجودیت ماین در ساحه تطبیق کار پروژه های تحت رهبری مردم و تمویل مالی بانک جهانی، پاسخ ارائه نمایند. اداره ماین پاکی در افغانستان باید رسماً این سؤالنامه را تصدیق نماید. سؤالنامه منحصراً یک ضمیمه الزامی اسناد پروژه بوده که توسط مردم محل ارائه میشود، از اینرو باید توسط نماینده های مردم

و تسهیل کننده بیرونی پروژه امضاء شود. تسهیل کننده گان بیرونی پروژه از اداره ماین پاکی در افغانستان آموزش میبینند. توافقات مالی با مردم محل باید این را واضح سازد که در صورت یک حادثه ناشی از انفجار ماین فقط مردم محل مسئول اند.

اگر مردم محل تصدیق کنند که در ساحه خطر ماین وجود ندارد، اداره مسئول انتخاب پروژه ها باید با مرکز ماین پاکی افغانستان در زمینه صحبت کند تا آیا کدام مشاهده متفاوت از گفته های مردم به دیتابیس این مرکز گزارش شده است یا خیر.

- (a) اگر معلومات مرکز ماین پاکی افغانستان با معلومات مردم مشابه باشد، پروژه میتواند برای انتخاب به پیش برود. مردم محل مسئولیت کامل ارزیابی را بعهده میگیرند و در صورت یک حادثه مؤسسات بیرونی را نمیتوان مسئول شناخت.
- (b) اگر معلومات مرکز ماین پاکی افغانستان از معلومات مردم متفاوت باشد، پروژه باید برای انتخاب به پیش نرود تا اینکه اظهارات مرکز ماین پاکی افغانستان و مردم مطابقت داده نشود.

در صورتیکه مردم محل از موجودیت خطر ماین در ساحه شک و تردید داشته باشند:

- اگر مردم محل اجرای ارزیابی یا پاکسازی ساحه توسط مرکز ماین پاکی افغانستان (یا یک مؤسسه ماین پاکی تایید شده توسط این مرکز) را در پروژه پذیرفته شده گنجانیده باشند، پروژه میتواند برای انتخاب به پیش برود.
- اگر مردم اجرای ارزیابی یا پاکسازی را در پروژه شامل نساخته باشند، پروژه الی تصحیح نمودن این مطلب نباید برای انتخاب به پیش برود.
- وظایف پاکسازی ماین باید توسط مرکز ماین پاکی افغانستان یا یک مؤسسه ماین پاکی تایید شده توسط این مرکز اجرا گردد. اگر مردم بطور خود سرانه به پاکسازی ماین ها پردازند، به عنوان تنبیه یا جریمه (وجوه مالی بعدی بانک جهانی برای تمویل پروژه کاهش خواهد یافت و یا هم لغو خواهد شد).
- **طرز العمل برای به قرارداد سپردن کارهای کوچک و متوسط**

قابلیت اجراء: این طرز العمل برای مشخص ساختن کارهای کوچک و متوسط توسط مقامات محلی و تطبیق آن توسط قراردادی ها (برای پروژه های الی 5 میلیون دالر) بکار میرود.

رویکرد کلی: مرکز ماین پاکی افغانستان (یا یک مؤسسه ماین پاکی تایید شده توسط این مرکز) باید معلومات مفصلی را در مورد خطرات ماین های زمینی (بر مبنای سروی های انجام شده قبلی و بعداً تجدید شده و یا یک سروی تازه) قبل از بررسی پروژه برای انتخاب، فراهم سازد. تنها محلات ارزیابی شده که عاری از خطر و یا دارای خطر پایین باشد میتواند برای پروژه انتخاب گردد، مگر اینکه این محلات توسط مرکز ماین پاکی افغانستان یا یک مؤسسه ماین پاکی تایید شده توسط این مرکز تصفیه و پاکسازی شده باشد.

مبنأ: نه مقامات محلی و نه هم قراردادی های محلی ظرفیت ارزیابی سیستماتیک خطرات ناشی از ماین های زمینی را دارند، در حالی که میتوانند انگیزه کم تخمین زدن این خطرات را داشته باشند.

قبل از پیشنهاد یک پروژه برای انتخاب، یک سروی عمومی باید توسط مرکز ماین پاکی افغانستان (یا یک مؤسسه ماین پاکی تایید شده توسط این مرکز) اجرا گردد تا خطرات ناشی از ماین های زمینی را در ساحه کار پروژه ارزیابی کند (این کار باید شامل بررسی معلومات موجود در دیتابیس مرکز ماین پاکی افغانستان باشد).

اگر مرکز ماین پاکی افغانستان معلوماتی فراهم کند که نشان دهنده عدم موجودیت خطر و یا خطر پایین در ساحه پروژه پیشنهادی باشد، پروژه میتواند برای انتخاب به پیش برود.

قرارداد میان اداره مسئول و قراردادی حاوی یک شرط است که تصریح میکند در صورت وقوع یک حادثه، مسئولیت حقوقی کاملاً و منحصرأ به دوش قراردادی میباشد.

در صورت که مرکز ماین پاکی افغانستان یک خطر بالقوه بلند را در ساحه (خواه به علت موجودیت ماین یا عدم اطمینان) تشخیص دهد.

- اگر پروژه شامل توافق اجرای وظیفه ارزیابی یا پاکسازی توسط مرکز ماین پاک افغانستان (یا یک مؤسسه ماین پاک تایید شده توسط این مرکز) باشد، میتواند برای انتخاب بر مبنای خصوصیات به توافق رسیده تمویل مالی به پیش برود (ممکن پاکسازی تحت یک قرارداد با یک پروژه تمویل شده توسط بانک جهانی یا تحت توافقات دونه فعلی با مؤسسه ماین پاک تمویل گردد)؛
- اگر پروژه شامل اجرای یک ارزیابی یا پاکسازی نباشد، نمیتواند برای انتخاب به پیش برود الی اینکه این موضوع در آن واضح نگردد.

▪ **طرز العمل برای کارهای که مستقیماً توسط ادارات یا دواير دولتي بدون سپردن به قراردادی ها انجام شود**

قابلیت اجراء: این طرز العمل به اجرای کار مستقیماً توسط ادارات و دواير دولتي بدون سپردن به قراردادی ها اطلاق میگردد.

روش کلی: مرکز ماین پاک افغانستان (یا یک مؤسسه ماین پاک تایید شده توسط این مرکز) باید معلومات مفصلی را در مورد خطرات ناشی از ماین های زمینی (بر مبنای سروی های عمومی قبلاً انجام شده و یا سروی های عمومی جدید) پیش از انجام کار یا نصب تجهیزات در یک ساحه مورد نظر، فراهم سازد. پیشبرد کار تنها در ساحات ارزیابی شده یا ساحات عاری از خطر و یا دارای خطر پایین اجازه دارد، مگر اینکه ساحات مذکور توسط یک مؤسسه ماین پاک تایید شده توسط مرکز ماین پاک افغانستان از ماین های زمینی پاکسازی شده باشد.

مینا: ادارات و نهادهای دولتي مسؤل فراهم ساختن خدمات در حال حاضر ظرفیت ارزیابی خطرات مربوط به ماین را بصورت سیستماتیک نداشته و فعلاً یک پروسه مشوره با مرکز ماین پاک افغانستان را قبل از انجام فعالیت ها، تعقیب مینمایند.

1. قبل از انجام کار، اداره دولتي با مرکز ماین پاک افغانستان در قسمت ارزیابی خطرات مربوط به ماین در ساحه مشوره خواهد نمود (این امر باید شامل ارزیابی معلومات موجود در دیتابیس مرکز ماین پاک افغانستان باشد). در صورت که قبلاً انجام نشده باشد، سپس یک سروی باید توسط مرکز ماین پاک افغانستان بمنظور ارزیابی خطرات مربوط به ماین در ساحه، انجام شود.

2. در صورت که مرکز ماین پاک افغانستان معلومات مفصل را در مورد خطرات مربوط به ماین فراهم نماید، که بیانگر نبود خطر یا خطر پائین در ساحه پیشنهاد شده باشد، کار را میتوان پیش برد. در صورت اتفاق حوادث مربوط به ماین، صرف دولت مسؤل خواهد بود.

3. در صورت که معلومات فراهم شده توسط مرکز ماین پاک افغانستان نتواند از ارزیابی نبود خطر یا خطر پائین در ساحه پیشنهاد شده حمایت نماید (چه بدلیل موجودیت ماین باشد یا ابهام)، تا زمانیکه مرکز ماین پاک افغانستان (یا یک مؤسسه ماین پاک تایید شده توسط مرکز ماین پاک افغانستان) ارزیابی لازم بیشتر را جهت کاهش یا تقرب خطرات به صفر بر اساس شرایط توافق شده بودجه (بودجه ماین پاک ممکن بر اساس یک قرارداد با یک پروژه تمویل شده توسط بانک جهانی یا تحت موافقت نامه های موجود مراجع تمویل کننده با مرکز ماین پاک تامین گردد) انجام نداده، کارهای بیشتر نباید صورت گیرد.

▪ **طرز العمل های پروژه های بزرگ با استفاده از قراردادی ها**

قابلیت اجراء: این طرز العمل بالای پروژه های بزرگ که توسط قراردادی های بزرگ تطبیق میگردد (پروژه های بالای 5 میلیون دالر)، قابل اجراء میباشد.

رویکرد کلی: قراردادی اصلی باید مسؤل رسیدگی به خطرات مربوط به ماین، در هماهنگی با مرکز ماین پاک ملل متحد باشد.

1. منحیث بخشی از تهیه اسناد داوطلبی، یک سروی عمومی باید توسط مرکز ماین پاک افغانستان (یا یک مؤسسه ماین پاک تایید شده توسط مرکز ماین پاک افغانستان) در تمام ساحاتی که در آن قراردادی ها باید کار نمایند (بشکل وسیع تعریف

شده)، باید انجام شود. این سروی باید معلومات مفصل را در مورد خطرات مربوط به ماین در ساحات مختلف فراهم نماید که اجازه شناسائی دقیق ساحات بدون خطر یا دارای خطر پائین ماین و ساحاتی که در آن سطح خطر بلندتر یا نامعلوم است، فراهم نماید. بودجه سروی مذکور باید از وجوه تهیه اسناد داوطلبی تامین گردد.

2. تمام معلومات سروی باید به داوطلبان (با آگاهی حقوقی کافی تا مستلزم کدام مسؤلیت نباشد) منحصراً برای پلان گذاری فعالیت های شان (طور مثال ساحات مواد، جاده های دسترسی به ساحات مواد) ارائه گردد.

3. نظر به ماهیت و محل پروژه و معلومات موجود پیرامون ارزیابی خطرات، از دو گزینه میتوان استفاده نمود.

گزینه 1- فعالیت های ماین پاکی بخش از قرارداد عمومی باشد

- بر اساس نتایج سروی عمومی، یک بودجه مشخص برای ماین پاکی در جریان کار ساختمانی منحصراً یک مبلغ احتیاطی در اسناد داوطلبی برای قرار داد عمومی، تخصیص داده میشود.
- منحصراً یک قلم که در داوطلبی بشکل جداگانه مشخص شده، داوطلبان یک ارزیابی و پاک کاری مفصل تر ماین در جریان کار ساختمانی را در قرارداد در نظر میگیرند.
- به اساس هدایت انجنیر ناظر و با استفاده از مبلغ احتیاطی مشخص برای ماین پاکی در قرارداد، قراردادی از یکی از چند قراردادی فرعی کاندید (یا یک موسسه ماین پاکی تایید شده توسط مرکز ماین پاک افغانستان) استفاده مینماید که با یک تماس زود حاضر گردیده، ارزیابی را قبل از آغاز کار فزینی در ساحات بالقوه آلوده به ماین و امور ماین پاکی را حسب لزوم، انجام دهد. قراردادی همچنان میتواند یک کارشناس بین المللی را استخدام نماید تا با وی در قسمت تهیه و نظارت از این امور همکاری نماید. قراردادی در انتخاب قراردادیان فرعی دارای مجوز آزاد بوده و او کاملاً مسؤل کیفیت کارها میباشد و در صورت وقوع حوادث پس از پاک شدن ساحه از وجود ماین، فقط او مسؤل خواهد بود.

برای جلوگیری از "استفاده بیش از حد" بودجه، قراردادی مکلف است تا انجنیر ناظر را کتباً (با توجیه واضح امور که باید انجام شود) قبل از بسیج تیم ماین پاکی، مطلع سازد. انجنیر ناظر صلاحیت اعتراض به چنین امور را دارد.

گزینه 2 - انجام فعالیت های ماین پاکی تحت یک قرارداد جداگانه

قراردادهای مشخص و جداگانه بمنظور سروی ویا پاک کاری بیشتر ساحات دارای نبود خطر یا خطر پائین (تحت نظارت انجنیر) توسط قراردادی های متخصص (یا یک موسسه ماین پاکی تایید شده توسط مرکز ماین پاک افغانستان)، صادر خواهد شد. تعریف ساحات که باید سروی ویا پاک کاری بیشتر گردد باید محدود به آن ساحاتی باشد که در آن قراردادی ها باید کار نمایند و نباید شامل ساحاتی چون ساحات کمپ و ساحات مواد که قرار است توسط قراردادی درجریان و بعد از داوطلبی مشخص شود، باشد. در نتیجه این سروی های بیشتر و احتمالاً امور پاک کاری، خطر مربوط به ماین در تمام ساحه قرارداد کاهش یا به صفر تقرب میابد.

قرارداد با قراردادی های عمومی، محدوده بخش ساحه ساختمانی را مشخص نموده که از آن به قراردادی گاه گاهی مالکیت داده میشود و بطور واضح محدودیت های دسترسی به ساحاتی را که در آن خطر ماین پائین یا صفر بوده نشان میدهد. همچنان تاریخ های مورد نظر که در آن این ساحات قابل دسترس خواهند بود را نشان میدهد. بعد از دریافت اطلاعیه آغاز کار از انجنیر، قراردادی میتواند کار را در تمام ساحات دیگر آغاز نماید.

از قراردادی عمومی دعوت بعمل میآید تا در داوطلبی خویش یک مبلغ را برای امنیت ماین شامل سازد تا هر سروی یا پاک کاری اضافی که احساس میکند برای انجام کارها لازم است را تحت پوشش قرار دهد.

در صورت وقوع حادثه، یک بورد تحقیق توسط مرکز ماین پاک افغانستان تشکیل میگردد تا در مورد علل حادثه و تعیین مسؤلیت ها تحقیق نماید. در صورت که بورد مشخص نماید که حادثه از نقض قواعد مصونیت ناشی شده است، جریمه های بزرگ باید تطبیق گردد.

تمام جناح های شامل این پروسه مکلف به هماهنگی نزدیک با مرکز ماین پاکي افغانستان و ارایه معلومات مکمل به دولت، جوامع محلی و مرکز ماین پاکي افغانستان در مورد خطرات مربوط به ماین که ممکن لازم باشد (مانند نقشه های ساحات شناسائی شده ماین، ارزیابی های ساحات مشخص)، میباشد.

ضمیمه 10: فورم اطلاع دهی در مورد تصفیه چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست

فورم تصفیه چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست برای پروژه های فرعی دومین پلان استراتیژی ملی وزارت تحصیلات عالی

اسم پروژه فرعی	
موقعیت	
شماره مرجع	

روز/ماه/سال	تاریخ سروی
الف ☐ ب ☐ ج ☐	کنگوری محیط زیست
نخیر	برای پروژه های ب، آیا ارزیابی تاثیرات محیطی، ضروری تلقی شده است؟
بلی	اگر بلی، آیا کدام ارزیابی آماده شده است؟
نخیر	آیا اداره ملی حفظ محیط زیست ارزیابی تاثیرات محیطی را مرور و منظور نموده است؟
بلی	اگر ننموده، چرا ارزیابی تاثیرات محیطی رد شده است؟
	آیا با مراجع زیربیط مشوره شده و آیا ارزیابی تاثیرات محیطی مطابق پالیسی های بانک جهانی و قانون ملی در اختیار مردم قرار گرفته است؟
نخیر	آیا به یک پلان کاری اسکان مجدد نیاز بوده است؟
بلی	اگر نیاز بوده است، آیا پلان کاری اسکان مجدد منظور گردیده و تمام طرف های متاثر شده از پروژه ها مطابق آن جبران دریافت نموده اند؟

تصمیم در مورد تصفیه

بودجه این پروژه فرعی منظور گردیده است

نخیر بلی

تاریخ تصفیه:

اسم ارزیابی کننده:

امضای ارزیابی کننده:

اسم رئیس:

امضای رئیس:

ضمیمه 11: شکل پلان مشورتی عامه

موارد ذیل موضوعات کلیدی اند که در جریان مشوره عامه و ارایه معلومات باید مد نظر گرفته شوند:

- گفت و شنود های کتبی و شفاهی در زبان های محلی و در قالب های ساده و قابل فهم؛
- دسترسی مراجع زیربیط به معلومات کتبی و پروسه مشورتی؛
- استفاده از روش های شفاهی و بصری جهت تشریح معلومات برای مردم بیسواد؛
- احترام به سنت های محلی یا مباحث، بازتاب، و تصمیم گیری؛
- توجه در قسمت اینکه افرادی که با آنها مشوره صورت گرفته، نماینده ها بوده و از زنان، گروه های آسیب پذیر، اقلیت های نژادی و مذهبی بتوانند نمایندگی کنند و برگزاری مجالس جداگانه با گروه های مختلف در صورت ضرورت؛
- میکانیزم های واضح برای پاسخ دهی به نگرانی ها، پیشنهادات، و شکایات؛

یک پلان مشورتی عامه باید دارای بخش های ذیل باشد:

- بخش 1: معرفی
- بخش 2: شرح مختصر پروژه فرعی و اشتراک کنندگان پروژه فرعی
- بخش 3: خلاصه متن طرز العمل مشوره عامه
- بخش 4: پلان مشورتی برای ارزیابی تاثیرات محیطی و مراحل قبل از اعمار
- بخش 5: پلان مشورتی در جریان اعمار، اجراات و توقف اجراات
- بخش 6: چارچوب مختصر زمانی برای فعالیت های مشورتی و ارایه معلومات
- بخش 7: مسایل مربوط به فراهم سازی مواد در ارتباط به تطبیق پلان
- بخش 8: میکانیزم شکایات

**حکومت افغانستان
وزارت تحصیلات عالی**

**آگاهی عامه
تاریخ (ماه/روز/سال)
ارزیابی تاثیرات محیط زیست برای (پروژه های فرعی)**

{پیشنهاد کننده} ارزیابی تاثیرات محیط زیست را برای (اعمار/نوسازی) پروژه های فرعی مطابق با شرایط اداره ملی حفظ محیط زیست در قسمت ارزیابی تاثیرات محیط زیست و شرایط بانک جهانی در خصوص راییه معلومات به مردم، فراهم نموده است.

کاپی سند (های) مذکور در دفاتر (ولسوالی/ولایت و غیره)، کتابخانه های عامه ولسوالی های متذکره و در ویب سایت وزارت تحصیلات عالی (www.mohe.gov.af) در زبان های پشتو، دری و انگلیسی موجود میباشد.

از رهبران محلی، اشخاص متاثر از پروژه و مردم دعوت بعمل میاید تا اسناد را مرور و نظریات شان را کتباً به وزارت تحصیلات عالی راییه نمایند. نکات ذیل باید در آدرس در نظر گرفته شود. آقا/خانم (شخص مناسب را درج کنید)، وظیفه: (موقف را درج نمایید)، تلیفون: (شماره تلیفون را درج کنید)، اگر از طریق ایمیل فرستاده شود (ایمیل را درج کنید، یا اگر بشکل فزیکي فرستاده شود (آدرس پست را درج نمایید).

ضمیمه 13: شکل گزارش سالانه محیط زیست برای دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی

مسئولین مربوطه بخش محیط زیست:							
تاریخ های گزارش دهی:							
منطقه/ناحیه/شاروالی/شهر							
منظوری پروژه فرعی:							
عنوان پروژه فرعی	فعالیت ها	مرحله پروژه (1)	گتگوری محیطی	آیا ارزیابی تاثیرات محیطی/پلان مدیریت محیط زیست تکمیل شده؟	آیا اجازه فعالیت در بخش محیط زیست صادر شده؟	موثریت پلان مدیریت محیط زیست	مسایل (2)
(اسم، موقعیت، عنوان یا مرجع)	(اعمار جدید، نوسازی، حفظ و مراقبت)	به یادداشت ذیل مراجعه گردد	(ب یا ج)	بلی، نخیر یا مربوط نمیشود	بلی، نخیر، مربوط نمیشود	خوب، ضعیف، یا نیاز به بهبود دارد	به یادداشت ذیل مراجعه گردد
1							
2							
3							
و غیره							
رد اعطای سرمایه گذاری							
عنوان سرمایه گذاری	فعالیت ها	دلایل رد	ملاحظات (3)				
1							
2							
و غیره							

یادداشت ها:

- الف) مرحله سرمایه گذاری یکی از موارد ذیل خواهد بود: (الف) تهیه یا ارزیابی تحت نظر پروژه، (ب) ارزیابی شده، یا (ج) تطبیق.
- ب) مسایل: رویداد ها، مناعات یا جریمه ها لست خواهند شد.
- ج) بطور مثال، در صورتیکه اجازه محیط زیست صادر نشده باشد، دلیل آنرا توضیح دهید.

ضمیمه 14: طرز اجراات متخصص بخش حفظ محیط زیست تیم حمایتی اجراات و نظارت

نقش اصلی متخصص محیط زیست ارایه مشوره تخنیکي پیرامون پلان گذاری مدیریت و کاهش اضرار محیطی و اجتماعی و حصول اطمینان از تطبیق کامل چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست میباشد. متخصص محیط زیست مستقیماً به تیم حمایتی اجراات و نظارت که مسؤل فعالیت های مدیریت پروژه دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی است گزارش میدهد. متخصص محیط زیست باید در بخش علوم محیط زیست، انجیرری محیط زیست و یا رشته مرتبط درجه تحصیلی داشته، حد اقل پنج سال تجربه کاری با پروژه های مشابه انکشاف زیربنا داشته و با قوانین و مقرره های محیط زیست دولت افغانستان آشنایی زیاد داشته باشد.

وظایف

- تامین ارتباط منظم با اداره ملی حفظ محیط زیست؛
- حصول اطمینان از انجام ارزیابی های تاثیرات محیطی/ پلان های مدیریت محیط زیست جهت تکمیل نمودن شرایط دولت افغانستان و بانک جهانی؛
- به کار گماشتن یک شرکت مستقل مشورتی جهت انجام بررسی اجراات محیطی دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی بشکل سالانه؛
- ارایه مشوره تخنیکي به ساحات و نواحی پیرامون تمام مسایل تخنیکي مربوط به منابع طبیعی و مدیریت محیطی. این مسایل با تاثیرات روی آب سطحی، آبهای زیر زمینی، منابع زراعتی و نشو نموی نباتات، تعیین منبع مواد مورد استفاده در ساختمان، صحت انسان، بوم شناسی و ساحات حفاظت شده، فرسایش زمین و خاک؛
- ارایه مشوره تخنیکي مشخص در مورد اقدامات کاهش اضرار فعالیت های ساختمانی و عملیاتی مربوط به پروژه؛
- نظارت از تطبیق پلان های مدیریت حفاظت (ارزیابی های تاثیرات محیطی/ پلان های مدیریت محیط زیست) با استفاده از شاخص های نظارتی مندرج چارچوب مدیریت اجتماعی و محیط زیست و تهیه گزارشات نظارتی ربعوار.

ضمیمه 15: طرز اجراات متخصص بخش حفاظت اجتماعی تیم حمایتی اجراات و نظارت

نقش اصلی متخصص حفاظت اجتماعی ارایه مشوره های تخنیکي در مورد مسایل اسکان مجدد و استملاک زمین مربوط به پروژه طوریکه در چارچوب پالیسی اسکان مجدد ذکر گردیده، میباشد. متخصص مستقیماً به تیم حمایتی اجراات و نظارت که مسؤل فعالیت های مدیریت پروژه دومین پلان استراتژی ملی تحصیلات عالی است گزارش میدهد. متخصص اجتماعی باید در بخش علوم اجتماعی مانند جامعه شناسی، انسان شناسی، جغرافیه انسانی، اقتصاد توسعه و یا رشته های مرتبط درجه تحصیلی داشته، حد اقل ده سال تجربه کاری داشته باشد. متخصص باید در مورد دولت افغانستان و پالیسی بانک جهانی پیرامون موضوعات مربوط به اسکان مجدد غیر داوطلبانه معلومات وسیع داشته باشد. تجربه کافی در مورد بسیج جامعه و تحلیل موضوعات مربوط به اسکان مجدد ضروری میباشد.

وظایف

- در صورت لزوم، تهیه لایحه وظایف برای ارزیابی تاثیرات اجتماعی و حصول اطمینان مطابقت آن با شرایط بانک جهانی؛
- ارزیابی اجراات و تاثیرات اسکان مجدد که تحت پروژه فعلی انجام میابد، درس های فراه گرفته شده و استفاده آنها در پروژه مورد نظر؛
- به عهده داشتن مسؤلیت رسیدگی به حقوق، توافقات تطبیق و بودجه برای بحث و افزایش آگاه و ارتقای ظرفیت؛
- حصول اطمینان از اقدامات در قسمت جبران معیشت برای خانواده های بیجا شده یا افراد که افرادی که زمین های شانرا از دست میدهند منحصراً یک فعالیت پروژه با بودجه مربوط و توافق تطبیق طرح گردیده است. در نظر گرفتن فعالیت های، دستاورد ها، بودجه، توافقات تطبیق تشریح لایحه وظایف نهاد های تطبیق کننده و شاخص های نظارت و ارزیابی.
- شناسایی مراجع زیربند کلیدی (بخصوص گروه های فقیر و آسیب پذیر)، منافع مربوط به پروژه شان، شناسایی موانع احتمالی که مانع اشتراک شان در پروژه و مستفید شدن از منابع پروژه میگردد، و پیشنهاد استراتژی های ممکن برای رسیدگی به نگرانی های مراجع زیربند.